

Kommunfullmäktige

Tid 2025-09-15 kl. 13:00-17:00

Plats Sessionssalen

Ledamöter Cristian Bergvall (S), ordförande
Marika Berglund (C), förste vice ordförande
Daniel Bergman (M), andre vice ordförande

Kata Nilsson (S)
Patric Lundström (S)
Claes Danell (S)
Sara Lagesen Aronsson (S)
Richard Westerberg (S)
Marita Björkman Forsman (S)
Anders Lundkvist (S)
Agnetha Eriksson (S)
Carola Bergman (S)
Adrian Johansson (S)
Ulf Sjödin (S)
Emmeli Persson (S)
Magnus Nyström (S)
Gerd Sävenstedt (S)
Ruth Rahkola (S)
Ella Vikström (S)
Louise Mörk (S)
Urban Vikström (S)
Elisabeth Lindberg (S)
Ola Edeblom (S)
Peter Eriksson (S)
Majvor Sjölund (C)
Anton Li Nilsson (C)
Johannes Granström (C)

Henrik Viklund (C)
Håkan Johansson (M)
Malin Stenvall Viksten (M)
Gunilla Wallstén (M)
Ellinor Sandlund (M)
Karl-Erik Jonsson (M)
Jan-Eric Sandberg (M)
Åsa Nordmark (M)
Anders Nordin (SLP)
Lars Larsson (SLP)
Helén Lindbäck (KD)
Daniel Bylund (KD)
Mats Dahlberg (MP)
Johnny Åström (SJV)
Magnus Häggblad (SD)
Lage Hortlund (SD)
Ulf Lindeberg (SD)
Anne-Christine Esberg (SD)
Marlene Källström (SD)
Stina Carlsson (V)
Brith Fäldt (V)
Mikael Borgh (V)
Annika Lahti (V)
Benny Söderberg (V)

Övriga deltagare Mikael Salomonsson, Kommundirektör
Åsa Öberg, Ekonomichef
Maria Öman, Kommunsekreterare
Celina Bergvall, Kommunsekreterare

**I. Val av justerare samt beslut om tid och plats för protokollets
justering 2025**

Diariernr 25KS2

Ärendebeskrivning

Protokollet föreslås justeras digitalt senast den 18 september kl. 08:00.

På tur att justera protokollet är:

Majoritet

Henrik Viklund (C)

Gerd Sävenstedt (S)

Anders Lundkvist (S)

Opposition

Benny Söderberg (V)

Lars Larsson (SLP)

Håkan Johansson (M)

2. Information om Piteå kommuns Styr- och ledningsmodell

Diarienumr 25KS540

Leif Wikman, Christer Lindström, 50 min 13:00

Ärendebeskrivning

Leif Wikman Avdelningschef Styrning och ledning och Christer Lindström

Processledare Kommunledningsförvaltningen informerar 13:00-13:50 om Piteå kommuns Styr- och ledningsmodell vid kommunfullmäktiges sammanträde.

Beslutsunderlag

- Piteå kommuns styr- och ledningssystem

3. Personligt 2024

Diarienumr 25KS181

Anette Christoffersson 45 min 14:00

Ärendebeskrivning

Enkätundersökningen "Personligt 2024" har genomförts bland elever i skolår 7 och 9 i grundskolan samt skolår 2 i gymnasieskolan. Syftet är att kartlägga ungas hälsa, mående och syn på samhällsfrågor. Totalt deltog 1140 elever, vilket ger en svarsfrekvens på 84 %.

Hälsa och mående

Majoriteten av ungdomarna skattar sin hälsa som god, men skillnader finns mellan könen. 19 % av tjejerna skattar sin hälsa som ganska eller mycket dålig, jämfört med 6 % av killarna. Stress och nedstämdhet är vanligare bland tjejer.

Stress och sömn

52 % av tjejerna känner sig stressade flera gånger i veckan eller dagligen, jämfört med 18 % av killarna.

Kost och lunchvanor

Andelen elever som äter lunch dagligen har ökat med 5 procentenheter sedan 2022. 86 % av eleverna äter sin lunch i skolmatsalen.

Mobbning och kränkningar

29 % av de utsatta upplever sin hälsa som ganska eller mycket dålig.
61 % av de utsatta rapporterar hög stressnivå.
Fler tjejer än killar uppger att de utsatts för kränkningar och mobbning.

Demokrati och inflytande

Kunskapen om hur ungdomar kan påverka samhällsfrågor är låg.
51 % av tjejerna och 54 % av killarna vet inte hur de kan påverka beslut i kommunen.
Endast 7 % av ungdomarna har försökt påverka en samhällsfråga under de senaste 12 månaderna.

Framtidstankar

53 % av tjejerna och 40 % av killarna tror att de kommer att flytta från Piteå, främst för studier och arbete.
Killar ser generellt mer positivt på framtiden än tjejer.

Politiskt och samhälleligt intresse

36 % av ungdomarna är inte alls intresserade av politik, och endast 22 % är ganska eller mycket intresserade.
62 % vet inte vilka möjligheter de har att påverka politiska beslut.

Rapporten är ett viktigt underlag för att fortsätta arbeta för att stärka och förbättra ungdomars välmående och delaktighet i samhället.

Kommunfullmäktige beslutar 2025-05-27 § 161 att bordlägga ärendet Personligt 2024 till ett senare sammanträde.

Anette Christoffersson, Utvecklingsstrateg Kommunledningsförvaltningen informerar 14:00-14:45 om rapporten vid kommunfullmäktiges sammanträde.

Beslutsunderlag

- Personligt 2024

4. Avsägelse och fyllnadsval av ledamöter, ersättare och vice ordförande - Barn- och utbildningsnämnden 2023-2026

Diariennr 22KS410

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige godkänner Marita Björkman Forsman (S) avsägelse som ledamot tillika vice ordförande i Barn- och utbildningsnämnden.

Kommunfullmäktige utser ledamot Carola Bergman (S) till vice ordförande, ersättare Gerd Sävenstedt (S) till ny ledamot och Axel Hallqvist (S) till ny ersättare i Barn- och utbildningsnämnden för resterande del av mandatperioden.

Ärendebeskrivning

Marita Björkman Forsman (S) ledamot tillika vice ordförande i Barn- och utbildningsnämnden har av sagt sig uppdraget.

Socialdemokraterna nominerar ledamot Carola Bergman (S) till vice ordförande, ersättare Gerd Sävenstedt (S) till ny ledamot och Axel Hallqvist (S) till ny ersättare.

5. Fyllnadsval av ledamöter och ersättare - Fastighets- och servicenämnden 2023-2026

Diariennr 22KS413

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige utser ersättare Gun Jonsson (S) till ny ledamot och Klas-Olov Sundvall (S) till ny ersättare i Fastighets- och servicenämnden för resterande del av mandatperioden.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige godkände 2025-05-27 § 116 Sanna Erikssons (S) avsägelse som ledamot i Fastighets- och servicenämnden.

Socialdemokraterna nominerar ersättare Gun Jonsson (S) till ny ledamot och Klas-Olov Sundvall (S) till ny ersättare.

6. Fyllnadsval av ersättare - Kultur- och fritidsnämnden 2023-2026

Diariernr 22KS414

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige utser Erika Frank (S) till ny ersättare i Kultur- och fritidsnämnden för resterande del av mandatperioden.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige godkänner 2025-05-27 § 117 Pernilla Nordkvists (S) avsägelse som ersättare i Kultur- och fritidsnämnden. Fyllnadsval genomförs vid senare tillfälle.

Socialdemokraterna nominerar Erika Frank (S) till ny ersättare.

7. Fyllnadsval av ledamöter och ersättare - Socialnämnden 2023-2026

Diariernr 22KS411

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige godkänner Berit Lundgrens (KD) och Evelina Bloms (C) avsägelse som ledamot i Socialnämnden.

Kommunfullmäktige utser ersättare Eva Salomonsson (KD) och ersättare Catrin Russell (C) till nya ledamöter samt Berit Lundgren (KD) och Evelina Blom (C) till nya ersättare i Socialnämnden för resterande del av mandatperioden.

Ärendebeskrivning

Berit Lundgren (KD) ledamot i Socialnämnden har avsagt sig uppdraget.

Kristdemokraterna nominerar ersättare Eva Salomonsson (KD) till ny ledamot och Berit Lundgren (KD) till ny ersättare.

Evelina Blom (C) ledamot i Socialnämnden har avsagt sig uppdraget.

Centerpartiet nominerar ersättare Catrin Russell (C) till ny ledamot och Evelina Blom (C) till ny ersättare.

8. Avsägelse och fyllnadsval av ledamöter, ersättare och ordförande - Gemensam Räddningsnämnd Piteå och Älvsbyns kommuner 2023-2026

Diarienumr 22KS417

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige godkänner Kata Nilssons (S) avsägelse som ledamot tillika ordförande och Patric Lundströms (S) avsägelse som ersättare i Gemensam Räddningsnämnd Piteå och Älvsbyns kommuner.

Kommunfullmäktige utser Sara Lagesen Aronsson (S) till ny ledamot tillika ordförande samt Jonas Vikström (S) till ny ersättare i Gemensam Räddningsnämnd Piteå och Älvsbyns kommuner för resterande del av mandatperioden.

Ärendebeskrivning

Kata Nilsson (S) ledamot tillika ordförande och Patric Lundström (S) ersättare i Gemensam Räddningsnämnd Piteå och Älvsbyns kommuner har avsagt sig uppdragen.

Socialdemokraterna nominerar Sara Lagesen Aronsson (S) till ny ledamot tillika ordförande samt Jonas Vikström (S) till ny ersättare.

9. Avsägelse och fyllnadsval av ersättare - Gemensam e-nämnd för Norrbotten 2023-2026

Diariernr 22KS419

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige godkänner Patric Lundströms (S) avsägelse som ersättare i Gemensam e-nämnd för Norrbotten.

Kommunfullmäktige utser Richard Vesterberg (S) till ny ersättare i Gemensam e-nämnd för Norrbotten för resterande del av mandatperioden.

Ärendebeskrivning

Patric Lundström (S) ersättare i Gemensam e-nämnd för Norrbotten har avsagt sig uppdraget.

Socialdemokraterna nominerar Richard Vesterberg (S) till ny ersättare.

**10. Avsägelse och fyllnadsval av styrelseledamot och ordförande -
Piteå Energi AB från årsstämman 2023 till årsstämman 2027**

Diariernr 22KS779

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige godkänner Kata Nilssons (S) avsägelse som styrelseledamot tillika ordförande i Piteå Energi AB.

Kommunfullmäktige utser Hannah Bergstedt (S) till ny styrelseledamot tillika ordförande i Piteå Energi AB till till årsstämman 2027.

Ärendebeskrivning

Kata Nilsson (S) styrelseledamot tillika ordförande i Piteå Energi AB har avsagt sig uppdraget.

Socialdemokraterna nominerar Hannah Bergstedt (S) till ny styrelseledamot tillika ordförande.

**II. Avsägelse och fyllnadsval av styrelseledamot och ordförande -
Piteå Energi Handel AB från årsstämman 2023 till
årsstämman 2027**

Diarienumr 22KS784

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige godkänner Kata Nilssons (S) avsägelse som styrelseledamot tillika ordförande i Piteå Energi Handel AB.

Kommunfullmäktige utser Hannah Bergstedt (S) till ny styrelseledamot tillika ordförande i Piteå Energi Handel AB till till årsstämman 2027.

Ärendebeskrivning

Kata Nilsson (S) styrelseledamot tillika ordförande i Piteå Energi Handel AB har avsagt sig uppdraget.

Socialdemokraterna nominerar Hannah Bergstedt (S) till ny styrelseledamot tillika ordförande.

**12. Avsägelse och fyllnadsval av styrelseledamot och ordförande -
Pite Energi Elnät AB från årsstämman 2023 till årsstämman
2027**

Diariernr 22KS782

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige godkänner Kata Nilssons (S) avsägelse som styrelseledamot tillika ordförande i Pite Energi Elnät AB.

Kommunfullmäktige utser Hannah Bergstedt (S) till ny styrelseledamot tillika ordförande i Pite Energi Elnät AB till till årsstämman 2027.

Ärendebeskrivning

Kata Nilsson (S) styrelseledamot tillika ordförande i Pite Energi Elnät AB har avsagt sig uppdraget.

Socialdemokraterna nominerar Hannah Bergstedt (S) till ny styrelseledamot tillika ordförande.

13. Avsägelse och fyllnandsval av ledamot och ersättare - Regionala kollektivtrafikmyndigheten 2023-2026

Diariernr 22KS424

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige godkänner Kata Nilssons (S) avsägelse som ledamot och Patric Lundströms (S) avsägelse som ersättare i Regionala kollektivtrafikmyndigheten.

Kommunfullmäktige utser Louise Mörk (S) till ny ledamot och Jonas Gunnarsson till ny ersättare i Regionala kollektivtrafikmyndigheten för resterande del av mandatperioden.

Ärendebeskrivning

Kata Nilsson (S) ledamot och Patric Lundström (S) ersättare i Regionala kollektivtrafikmyndigheten har av sagt sig uppdraget.

Socialdemokraterna nominerar Louise Mörk (S) till ny ledamot och Jonas Gunnarsson till ny ersättare.

**14. Avsägelse och fyllnadsval av ledamot - Samordningsförbundet
södra Norrbotten 1 april 2023 - 31 mars 2027**

Diariennr 22KS781

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige godkänner Kata Nilssons (S) avsägelse som ledamot i Samordningsförbundet södra Norrbotten.

Kommunfullmäktige utser Magnus Nyström (S) till ny ledamot i Samordningsförbundet södra Norrbotten till och med 31 mars 2027.

Ärendebeskrivning

Kata Nilsson (S) ledamot i Samordningsförbundet södra Norrbotten har avsagt sig uppdraget.

Socialdemokraterna nominerar Magnus Nyström (S) till ny ledamot.

I5. Val av huvudmän - Sparbanken Nord 2023-2026

Diariensr 22KS425

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige godkänner Per-Håkan Stoltz (V) avsägelse som huvudman i Sparbanken Nord.

Fyllnadsval genomförs vid senare tillfälle.

Ärendebeskrivning

Per-Håkan Stoltz (V) huvudman i Sparbanken Nord har avsagt sig uppdraget.

Ingen ny nominering har inkommit.

16. Interpellation (SD) - kostpolicy

Diariernr 25KS422

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige anser interpellation om kostpolicy, besvarad.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktigeledamot Magnus Häggblad (SD) har lämnat in en interpellation om kostpolicy, ställd till Ulf Hartman (C), ordförande i Fastighets- och servicenämnden.

Interpellation

Vid kommunfullmäktige den 27 maj 2025 så antogs av fullmäktige en ny kostpolicy (ärende 4). I brödtexten så nämns att policyn ska ge vägledning för hur livsmedel ska tillagas, hanteras samt tillhandahållas inom kommunens samtliga verksamheter med utgångspunkt från Livsmedelsverkets rekommendationer för måltidsverksamhet inom offentlig förvaltning.

Livsmedelsverket ändrade under 2024 sin rekommendation gällande mängden köttkonsumtion per vecka från 500g till 350g. En minskning med 30%. Beslutet har varit omdiskuterat och landsbygdsminister Peter Kullgren tyckte till exempel att det fanns oklarheter och uppdrog till livsmedelsverket att rekommendationen skulle av olika skäl skulle konsekvensanalyseras. I dagsläget så har livsmedelsverket så vitt jag förstår fastställt att: Ät gärna kött, men inte så mycket. Helst inte mer än 350 gram per vecka från nöt, gris och lamm. Det motsvarar 400-500 gram före tillagning. Bara en liten del bör vara chark, som korv och bacon.

Mot bakgrund av ovanstående så önskar jag ställa följande frågor:

Kommer det som en effekt av den nya policyn på sikt att serveras mindre kött i Piteå kommuns verksamheter såsom skolor och äldreboenden?

I vilken omfattning kommer en minskning av köttservering att ske?

Om inget beslut har hunnit fattats mot bakgrund av den nya kostpolicyn, när kan vi förvänta oss att nämnden kommer att införliva den nya kostpolicyn i sin verksamhet?

Kommunfullmäktige beslutar 2025-06-18 § 196 att interpellationen om kostpolicy får ställas till Ulf Hartman (C), ordförande i Fastighets- och servicenämnden.

Ordförande besvarar, om möjligt interpellationen vid nästkommande fullmäktigesammanträde..

Svar på interpellation från Ulf Hartman (C)

Fråga 1:

Kommer det, som en effekt av den nya kostpolicyn, på sikt att serveras mindre kött i Piteå kommuns verksamheter såsom skolor och äldreboenden?

Svar:

Fastighets- och servicenämnden har redan tidigare utgått från Livsmedelsverkets rekommendationer, vilket fortsatt gäller enligt den antagna policyn. I fortsatt planering av menyer och måltider är de nya rekommendationerna något vi tar med i arbetet, och det kan leda till förändring vad gäller andelen serveringar av måltider med rött kött, eller utveckling av recept där andelen rött kött i måltiden ses över.

Fråga 2:

I vilken omfattning kommer en eventuell minskning av köttserveringen att ske?

Svar:

Fastighets- och servicenämnden arbetar långsiktigt och stegvis för att bidra till Livsmedelsverkets rekommenderade nivå om högst 350 gram rött kött per vecka per person. Denna anpassning sker successivt, med hänsyn till både näringsinnehåll och måltidernas acceptans bland barn, elever och äldre. Det handlar inte om ett snabbt eller ensidigt minskat köttutbud, utan om en balanserad utveckling mot mer hållbara och hälsosamma måltider.

Fråga 3:

Om inget beslut ännu fattats om förändringar i verksamheten till följd av den nya kostpolicyn, när kan vi förvänta oss att nämnden införlivar policyn i sina riktlinjer och i den praktiska verksamheten?

Svar:

Fastighets- och servicenämnden har tagit del av kommunfullmäktiges beslut och kommer under hösten att se över sina befintliga kostpolitiska riktlinjer för att säkerställa att de är förenliga med den nya kostpolicyn. När denna översyn är slutförd, kommer eventuella nya direktiv att implementeras i den praktiska verksamheten.

Det är viktigt att kommunens måltidsverksamhet bedrivs med tydlig förankring i både forskning och rekommendationer, men också med hänsyn till matgästernas upplevelser och behov.

Fastighets- och servicenämnden arbetar för hållbara och hälsosamma matvanor, bland annat med att minska matsvinnet, öka andelen vegetariska måltider och säkerställa näringsriktig kost. Förändringar sker i linje med gällande rekommendationer, men alltid med fokus på att maten ska vara näringsriktig, kvalitetssäkrad och välsmakande.

17. Interpellation (SD) - Integrationspolitik

Diariennr 25KS421

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige anser interpellation om Integrationspolitik, besvarad.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktigeledamot Magnus Häggblad (SD) har lämnat in en interpellation om integrationspolitik, ställd till Kata Nilsson (S) eller Patric Lundström (S), kommunalråd i Piteå Kommun.

Interpellation

På Socialdemokraternas partikongress i maj/juni så fastställde socialdemokraterna en ny integrationspolitik som syftar till att avskaffa asylsökandes rätt att ordna eget boende och förbjuda kommuner från att placera nyanlända i utsatta områden och begränsa inflyttningen till utsatta områden genom att hota med att dra in socialbidrag. Vidare så ska nyanlända som kommer till Sverige ska placeras ut i områden som är socioekonomiskt starkare.

Piteå Kommuns majoritetsstyre och tjänstemän nämner ofta en ökad invandring som både önskvärt och nödvändigt.

Mot bakgrund av denna grundinställning och den nya integrationsinriktningen så vill jag ställa följande frågor:

Finns det några områden i Piteå kommun som riskerar att definitionsmässigt bli ett så kallat utsatt område?

Har Piteå kommun någon statistik på var och i vilka kommuner migranter och flyktingar bosatt sig i dagsläget?

Om ingen statistik finns så undrar jag vid vilket skede man avser börja föra en sådan?

Om en ny migrationskris skulle uppkomma och Piteå kommun stod inför att ta emot människor från andra länder, vilka kommuner/stadsdelar skulle med socialdemokraternas nya integrationspolitik få störst mottagande?

Kommunfullmäktige beslutar 2025-06-18 § 195 att interpellationen om integrationspolitik får ställas till Kata Nilsson (S) kommunalråd i Piteå Kommun.

Kommunalrådet besvarar, om möjligt interpellationen vid nästkommande fullmäktigesammanträde.

Svar på interpellation från Kata Nilsson (S)

Sverigedemokraternas gruppledares intresse för den socialdemokratiska partikongressens beslut är talande. Socialdemokraterna är partiet som den svenska politiken kretsar kring, även om Sverigedemokraterna tillfälligtvis verkar vara det största partiet i regeringsunderlaget.

Piteå kommun för inte den efterfrågade statistiken. Det gör däremot t ex statistikmyndigheten SCB, Boverket och Regeringskansliet. Varken Piteå eller Norrbotten har några områden som definieras som utsatta. Människors etnicitet, trosuppfattning eller härkomst ligger inte till grund

för sådan klassificering utan det handlar om ekonomisk standard, utbildningsnivå, ekonomiskt bistånd, arbetslöshet och så vidare.

I Piteå och de flesta kommuner i Norrbotten råder brist på arbetskraft. Vi behöver fler invånare. Det är därför vi historiskt varit och fortfarande är positivt inställda till inflyttning till Piteå kommun. Att Häggblad bryr sig mer om var folk kommer ifrån än var de är säger mer om Häggblad och Sverigedemokraterna än om oss Socialdemokrater. Om Häggblad fick bestämma skulle vi bli färre och fattigare. Det vill inte jag.

Istället vill jag se ett växande Piteå. För att företag och välfärd ska klara sin kompetensförsörjning. För att ekonomin i Piteå ska växa. För att vi också i framtiden ska kunna leva ett gott liv.

Summerat kan man säga att Häggblads fråga är fel ställd. Istället borde han fråga sig vilket Piteå vi skulle få om han fick bestämma.

I 8. Regionala kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten - ansvarsfrihet för 2024

Diariennr 25KS409

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige beviljar ansvarsfrihet för direktionen samt de enskilda ledamöterna i Regionala kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten.

Ärendebeskrivning

Region Norrbottens utsedda revisorer har granskat den verksamhet som bedrivits i kommunalförbundet av dess direktion och genom utsedda lekmannarevisorer den verksamhet som bedrivits i kommunalförbundets företag. Granskningen har utförts av sakkunniga som biträder revisorerna.

Förbundsdirektionen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Den ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll. Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt de uppdrag och mål samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Vår granskning har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet, förbundsordning och revisionsreglemente.

Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning samt givit det resultat som redovisas i bilagan "Revisorernas redogörelse".

Revisorerna bedömer:

- Att förbundsdirektionen har inte helt bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt. Redovisat resultat för år 2024 är endast delvis förenligt med beslutade mål.
- Att förbundsdirektionen i allt väsentligt skött verksamheten på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Förbundet/koncernen redovisar ett överskott för 2024. Inget behov av extra finansiering från region och kommuner under 2024.
- Att förbundsdirektionens interna kontroll har i stort varit tillräcklig under året. Att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.
- Att resultatet enligt årsredovisning 2024 är i huvudsak förenligt med förbundets mål för god ekonomisk hushållning.

Beslutsunderlag

- Missiv - Kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten
- §210 KS Regionala kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten - ansvarsfrihet för 2024

19. Aktieägaravtal IT Norrbotten

Diariennr 25KS365

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige beslutar om nytt aktieägaravtal för IT Norrbotten.

Ärendebeskrivning

Vid ägarsamråd för IT Norrbotten AB den 22 april 2025 beslutades om ett nytt förslag till aktieägaravtal avseende bolaget. Förslaget till nytt aktieägaravtal har tillställts ägarna för beslut.

I underlag till förslaget anges följande om syftet med revideringen:

”På grund av förändrade omvärldsförutsättningar och behovet av att förnya de dispositionsavtal som tecknades mellan ägarna och bolaget 2005, fick Region Norrbotten i mars 2023 i uppdrag av ägarsamrådet att tillsammans med bolaget, se över aktieägaravtalet och dispositionsavtalen. Syftet är att säkerställa att bolaget även framöver kan upprätthålla ett gemensamt och sammanhållet regionnät.”

Förslaget innebär en nära nog fullständig omarbetning av aktieägaravtalet. Projektledare för revideringen har uttryckt att förslaget i princip utgör ett helt nytt aktieägaravtal jämfört med nu gällande aktieägaravtal.

Det finns inte någon fullständig ändringstabell eller ändringsmarkerad version i underlaget, vilket försvårar möjligheten att få en fullständig bild över varje ändring och vad de innebär i detalj.

I underlaget till förslaget lämnas följande sammanfattning av de ändringar som föreslås:

”I det nya aktieägaravtalet har således följande delar förtydligas.

- a) Det är även fortsättningsvis ägarna eller dess bolag som i första hand tillhandahåller fiber till det gemensamma regionala fibernätet i syfte att ha ett rådigt offentligt ägt nät.
- b) När det gäller IT Norrbottens verksamhet så förtydligas IT Norrbottens nuvarande roll att i förvaltningen av det länsgemensamma nätet, även vid behov kunna hyra och äga nät. Vilket är nödvändigt för att säkerställa konnektivitet i hela länet och en ekonomisk hållbar förvaltning.
- c) Bolagets samordnande roll avseende de kommunöverskridande affärerna tydliggörs, där i första hand dessa affärer ska ske via de lokala stadsnätens fiberinfrastruktur i respektive kommun.
- d) Bolagets roll avseende det statliga beredskapsarbetet läggs in i aktieägaravtalet för att möjliggöra långsiktigt engagemang och samarbete tillsammans med de kommunala stadsnäten.”

Förslaget till nytt aktieägaravtal omfattar dock även andra delar som är värt att lyfta fram, bland annat punkterna 4.4.3, 4.4.3.1 och 4.4.3.2.

4.4.3 Varje kommunal Part ska upplåta minst två separata fibervägar inom den egna kommunen till Bolaget för att säkerställa redundans i det fiberbaserade höghastighetsnätet.

4.4.3.1 I de fall en kommunal Part inte kan upplåta de två separata fibervägar, ska Parten istället erlægga ersättning till Bolaget. Ersättningen ska motsvara en skälig marknadsmässig ersättning för förhyrning av motsvarande fibervägar.

4.4.3.2 Om Bolaget bedömer att fler än två fibervägar behövs för att tillgodose andra kommuners behov, för att förstärka redundansen eller av andra skäl som Bolaget anser nödvändiga, ska Bolaget ansvara för att anskaffa dessa ytterligare fibervägar. Kostnaderna för dessa extra fibervägar ska bäras av Bolaget och fördelas solidariskt mellan samtliga ägare, där Regionen bär 47 procent av kostnaden och kommunala ägare 53 procent fördelat i proportion till respektive kommunal ägares invånarantal. Bolaget ska dock alltid samråda med ägarna innan beslut fattas om större investeringar eller förhyrningar som förutsätter finansiering från ägarna enligt denna paragraf.

Punkten 4.4.3.2 innebär att bolaget kan besluta att anskaffa ytterligare fibervägar utöver de separata fibervägar som varje kommun är skyldig att upplåta inom den egna kommunen, och att kostnaderna för detta ska fördelas på regionen respektive de olika kommunerna utifrån ägarandel och invånaravtal.

Därutöver kan följande konstateras:

* Förslaget innehåller formulering med innebörd att aktieägaravtalet har företräde över bolagets bolagsordning om avtalet strider mot denna. Det finns även en formulering som anger att avtalet även gäller för av part ägt bolag ”i den mån det är tillämpligt”. Formuleringar av denna typ är aktiebolagsrättsligt verkningslösa och riskerar att orsaka missförstånd och tolkningssvårigheter.

* Förslaget anger i punkt 4.2 att ”Bolagets verksamhet och ändamål framgår av Bolagets vid var tid gällande bolagsordning.”, vilket ger intrycket av att bolagets verksamhet och ändamål anges i bolagsordningen och ingen annanstans. Längre ner i avtalet, efter punkter som behandlar annat ämne, finns dock flera punkter som avser bolagets verksamhet (punkt 4.5.1-4.5.4). Detta skapar otydlighet.

* I punkt 3.3, som ligger under rubriken ”Ägarnas syfte med bolaget” anges att ”Bolaget ska även erbjuda tjänster till andra aktörer för att främja utvecklingen i respektive kommun och av regionen som helhet. Detta är inte ett verksamhetsändamål utan en beskrivning av verksamhetsföremål, och tycks gå utöver vad som anges i bolagsordningen. Ägardirektivets syfte är att reglera ägarnas förhållande inbördes och gentemot bolaget, inte att reglera vad bolagets verksamhetsföremål är eller att ge det vidare tyglar än vad som anges i bolagsordningen. Det är också oklart vad som menas med att ”erbjuda tjänster till andra aktörer”, det kan ligga utanför kommunens kompetens. Liknande formulering finns i punkten 4.5.2 (”bolaget ska...tillhandahålla digitala tjänster”).

Av följebrev till förslaget framgår att ”Det är önskvärt att beslut hinner fattas före sommaresemestern, med målsättningen att avtalet kan undertecknas i augusti 2025.”

Pite Energi AB har deltagit i framtagandet av aktieägaravtalet och har meddelat att avtalets

innehåll är OK för Pite Energi AB:s del. Även PIKAB har beretts tillfälle att yttra sig över innehållet i det föreslagna aktieägaravtalet och meddelat att avtalet är OK för PIKAB:s del.

Kommunledningsförvaltningens yttrande

Ett aktieägaravtal gäller för aktieägaravtalets parter, dvs aktieägarna, och har som huvudsyfte att reglera aktieägarnas rättigheter och skyldigheter gentemot varandra och mot bolaget. Aktiebolagets verksamhet regleras som regel inte i aktieägaravtalet eftersom bolaget i sig inte är bundet av detta. Bolagets verksamhet regleras istället av bolagsordning och ägardirektiv. Av kommunallagen 10 kap 3 § och 4 § framgår också att ramen för ett kommunalt bolags verksamhet ska anges av fullmäktige i bolagsordningen. Vad aktieägarna kommit överens om i aktieägaravtal kan dock komma att på olika sätt påverka bolagets verksamhet och riktning.

Förslaget till aktieägaravtal innehåller en del otydligheter och motsägelser, och kan innebära en viss risk för kompetensöverskridande, men de ändringar som lyfts fram i underlaget bedöms på det stora hela vara ändamålsenliga utifrån syftet att upprätthålla ett gemensamt och sammanhållet regionnät. Av underlaget framgår att beslut om aktieägaravtal bör fattas så snart som möjligt och att målsättningen är att avtalet undertecknas i augusti 2025, det bedöms därför svårt att i detta läge kunna genomföra några ändringar.

Kommunledningsförvaltningen föreslår att kommunfullmäktige beslutar om nytt aktieägaravtal.

Beslutsunderlag

- Förslag till nytt Aktieägaravtal IT Norrbotten
- Gällande aktieägaravtal IT Norrbotten AB
- Bakgrundsinformation till nytt aktieägaravtal IT Norrbotten
- Protokoll ägarsamråd IT Norrbotten AB 2025-04-22

20. Finansiering IT Norrbotten AB

Diarienumr 25KS410

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige godkänner att IT Norrbotten AB:s kostnad för hyra av passiv infrastruktur under åren 2026-2039 ska finansieras av ägarna och fördelas mellan dem enligt samma fördelningsprincip som beskrivs i aktieägaravtalets punkt 4.4.3.2.

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige godkänner faktureringsplan, innebärande att Piteå kommuns andel av kostnaden på totalt 762 083 kr ska faktureras Piteå kommun med 25 403 kr år 2025 och 736 680 kr år 2026.

Beslutet att godkänna finansiering och faktureringsplan gäller under förutsättning att övriga ägare godkänner finansiering och faktureringsplan.

Beslut att godkänna finansiering och faktureringsplan kräver att fullmäktige beviljar kommunstyrelsen utökad driftsbudget (engångsmedel) med 25 403 kr år 2025 och 736 680 kr år 2026.

Ärendebeskrivning

Vid ägarsamråd för IT Norrbotten AB den 22 april 2025 fattades beslut om att föreslå ägarna att finansiera ”kostnaden för ersättning av hyra för nätkapaciteten till regionnätet” och att kostnaden skulle fördelas mellan ägarna enligt samma fördelningsprincip som beskrivs i aktieägaravtalets punkt 4.4.3.2. Beslutet omfattade förslag till faktureringsplan.

Med ”kostnaden för ersättning av hyra för nätkapaciteten till regionnätet” avses kostnad för att hyra passiv infrastruktur i form av tre gemensamma fibersträckor under 15 år, åren 2025-2039.

Genom att hyra gemensamma fibersträckor, minskas behovet att hyra kapacitet från externa aktörer. IT Norrbotten AB erhåller därigenom större egen rådighet över den passiva infrastrukturen i regionnätet, vilket är en grundförutsättning för länets uthållighet och resiliens.

Punkten 4.4.3.2. i aktieägaravtalet beskriver en fördelningsprincip för kostnader som innebär att regionen bär 47 procent av kostnaderna och kommunerna 53 procent av kostnaderna, fördelat på respektive kommun i proportion till invånarantal. Piteå kommuns andel av kostnaden för ersättning av hyra för nätkapaciteten till regionnätet blir med denna fördelning 752 083 kr.

Den faktureringsplan som föreslås innebär att kommunerna år 2025 ska erlägga ½ årsbelopp (för Piteå kommuns del 25 403 kr) och år 2026 ska erlägga resterande belopp för perioden (för Piteå kommuns del 736 680 kr). I underlaget till förslaget till faktureringsplan anges vidare följande:

”IT Norrbotten kommer att betala hela beloppet under 2025. Med anledning av detta har bolaget ett starkt önskemål om att varje ägare betalas sin andel så snart som möjligt. I annat fall tvingas bolaget ”vara bank” och ligga ute med kapital som istället hade kunnat användas till utbyggnaden av de rådiga nätet.

Viktigt

IT Norrbotten önskar fakturera enligt faktureringsplanen nedan. Detta innebär att ett halvt årsbelopp betalas 2025. Resterande andel av det totala beloppet faktureras under 2026.

Om denna faktureringsplan INTE fungerar för en ägare, ombeds denne att kontakta IT Norrbotten för att hitta ett alternativt faktureringsupplägg.”

Kostnad för att finansiera IT Norrbotten AB:s investeringar enligt faktureringsplan, bilaga 1, är inte finansierad i kommunstyrelsens budget för år 2025 och år 2026. Beslut att godkänna finansiering och faktureringsplan kräver att fullmäktige beviljar kommunstyrelsen utökad driftsbudget (engångsmedel) med 25 403 kr år 2025 och 736 680 kr år 2026.

Kommunledningsförvaltningens yttrande

Genom att hyra gemensamma fibersträckor, minskas behovet att hyra kapacitet från externa aktörer. IT Norrbotten AB erhåller därigenom större egen rådighet över den passiva infrastrukturen i regionnätet, vilket är en grundförutsättning för länets uthållighet och resiliens. Det bedöms vara nödvändigt att ägarna finansierar denna åtgärd, eftersom bolagets likviditet annars skulle påverka bolagets möjligheter att finansiera andra nödvändiga satsningar i regionnätet. Kommunledningsförvaltningen föreslår att kommunfullmäktige godkänner föreslagen finansiering och faktureringsplan.

Beslutsunderlag

- Protokoll ägarsamråd IT Norrbotten AB 2025-04-22
- Bilaga till protokollet till Ägarsamråd för IT Norrbotten 2025-04-22 - Information om fakturering

21. Omfördelning medel för finansiering Böleprojektet- skola och förskola

Diariennr 25KS415

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige minskar investeringsbudget från investeringsprojektet Grans Ny maskinhall med 13,0 mkr och ökar investeringsbudget med motsvarande belopp till investeringsprojektet Böleprojektet – skola och förskola, för Barn- och utbildningsnämnden.

Ärendebeskrivning

Böleprojektet är ett investeringsprojekt som innefattar om- och tillbyggnad av såväl Böle förskola som skola. Böle skola är för liten för att inrymma befintligt behov av skollokaler för byns elevantal, därför finns idag två klassrum i modul på skolgården som en temporär lösning. Böleprojektet innefattar renovering av befintlig skola samt tillbyggnad som dockas ihop med befintlig byggnad. Böle förskola består idag av tre olika och fristående enheter, varav en är en tillfällig modul, som ska slås samman till en enhetlig förskola i skolbyggnaden och båda villaförskolorna och modulförskolan ska avvecklas när projektet är klart.

Projektet är pågående och har precis passerat upphandlingsfas, byggstart sker i juni 2025.

Projektets kalkylbudget (K3) låg på 104,5 mkr och har nu uppdaterats till en K4 som uppgår till 117,5 mkr, vilket ger en differens på 13,0 mkr. De ökade kostnaderna beror i första hand på högre anbud än förväntat, ökade konsultkostnader i projektering samt att befintlig skola är i sämre skick än vad som var känt.

I dagsläget finns det två alternativ framöver för att säkra full finansiering för projektet. Det ena är att fortsätta projektet underfinansierat och äska medel i samband med Strategisk Plan 2027–2029. Det andra alternativet är att omfördela medel från något annat projekt för att kunna hålla tidsramen för Böleprojektet.

Omfördelas medel inom potten ”Om- och tillbyggnader lokaler” (Bilaga 1.2) kommer andra planerade projekt att behöva flyttas fram i tid. Utbildningsförvaltningen har i samråd med Fastighets- och serviceförvaltningen gjort en översyn av pågående projekt där det framkommer möjlighet att omfördela medel från projektet ”Grans Ny maskinhall”. Projektet löper ut under 2025 och är inte slutredovisat i dagsläget men är i sin slutfas och beräknas visa ett överskott på 15,5 mkr.

En omfördelning av 13,0 mkr från Grans maskinhall till Böleprojektet skulle möjliggöra att investeringsprojektet för Böle förskola och skola kan genomföras enligt tidigare fastställd plan, samtidigt som inget annat av de planerade projekten berörs.

Barn- och utbildningsnämnden 2025-05-28 § 64 föreslår att Kommunfullmäktige beslutar att omfördela investeringsbudget om 13,0 mkr från investeringsprojektet Grans Ny maskinhall till Böleprojektet.

Beslutsunderlag

- Bilaga 1.1.4 Böleprojektet Om- och tillbyggnad
- Bilaga 1.2 Om- och tillbyggnader lokaler

22. Motion (SLP) - Särskild fullmäktigeberedning för motioner

Diariennr 24KS364

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige avslår motionen om särskild fullmäktigeberedning för motioner.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktigeledamot Anders Nordin (SLP) har lämnat in en motion om särskilda fullmäktigeberedningar och yrkar att tillskapandet av fullmäktigeberedning utreds.

För motion se bilaga.

Kommunfullmäktige beslutade 2024-05-27 §139 att remittera motionen till Kommunstyrelsen för beredning.

Kommunledningsförvaltningens yttrande

Alla ärenden som ska beslutas av fullmäktige måste som huvudregel beredas av någon nämnd. Ett ärende kan också beredas av fullmäktigeberedning, men då måste den nämnd vars verksamhetsområde berörs ges tillfälle att yttra sig. Vidare ska styrelsen alltid ges tillfälle att yttra sig över ärenden (KL 5:28). Om inte någon annan nämnd lämnat ett förslag till beslut är styrelsen skyldig att lämna ett förslag till beslut.

Fullmäktigeberedningar är med andra ord ett komplement till facknämndernas beredning. Beredningen syftar till att ge fullmäktige ett tillförlitligt och allsidigt belyst underlag för besluten. Det ingår således alltid ett visst mått av sakprövning i den. Detta markeras genom att nämnderna och fullmäktigeberedningarna förutsätts utforma förslag till beslut. Det är upp till det beredande organet att ta hjälp av förvaltningsorganisationen för att säkerställa att underlag till beslutet är allsidiga och rättssäkra. Fullmäktige beredningar är med andra ord inte ett alternativ till att frågorna utreds av professionella tjänstepersoner utan istället ett komplement till att nämndernas beredning av ärenden.

Fullmäktigeberedningar kan alltid vara ett alternativ och kan som förslagsställaren beskriver i sin motion vara ett bra alternativ för att stärka de demokratiska processerna i vissa fall. Som det är nu bestämmer kommunfullmäktige i varje fall när en motion anmäls vilken politisk instans som ska bereda frågan och kan i det beslutet utse en fullmäktigeberedning likväl som en nämnd.

Att besluta att generellt låta alla motioner beredas av en fullmäktigeberedning skulle sannolikt förlänga beredningstiden då man förutom facknämnd och kommunstyrelsen inför ett tredje obligatoriska beredningsorgan.

Kommunledningsförvaltningen föreslår därför kommunfullmäktiga att motionen om särskilda fullmäktige beredningar avslås samt att kommunfullmäktige fortsatt tar ställning till beredande instans enskilt för varje inkommen motion och då kan välja det bästa beredningssättet för varje motion.

Beslutsunderlag

- Motion (SLP) - Fullmäktigeberedning
- §216 KS Motion (SLP) - Särskild fullmäktigeberedning för motioner

23. Motion (M) - Inför utmaningsrätt i kommunal verksamhet

Diariennr 24KS380

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige avslår motionen om införande av utmaningsrätt i kommunal verksamhet.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktigeledamot Håkan Johansson (M) har lämnat in en motion och yrkar att Piteå Kommun inför utmaningsrätt på kommunal verksamhet. Inga specifika områden eller verksamheter som skulle kunna vara föremål för utmaningsrätt pekas ut i motionen.

För motion se bilaga.

Kommunfullmäktige beslutade 2024-04-27 § 136 att remittera motionen till Kommunstyrelsen för beredning.

I motionen föreslås att Piteå kommun ska införa utmaningsrätt, vilket innebär att externa aktörer ges möjlighet att utmana delar av kommunens verksamhet med syfte att driva den via entreprenad. Det är sedan upp till kommunen att anta utmaningen eller ej. Tanken är att stimulera konkurrens, öka kostnadseffektiviteten och förbättra företagsklimatet.

Utmaningsrätt har införts i 39 kommuner i Sverige. I de kommuner där utmaningsrätten har införts, har den praktiska tillämpningen varit relativt begränsad. Enligt en kartläggning från Svenskt Näringsliv har kommuner som använder utmaningsrätten utmanats i genomsnitt 5 utmaningar per kommun. ?I t.ex. Uppsala beskrivs utfallet som mycket lyckat och verksamheten och möjligheterna har marknadsförts väl. I Övertorneå däremot har utmaningsrätten orsakat stor turbulens.

Möjligheter med utmaningsrätt

- Det kan tillkomma nya goda idéer, ny kunskap och innovativa lösningar
- Kostnadsbesparingar kan uppstå om näringslivet redan har etablerade lösningar som ger stordriftsfördelar.
- Förbättrat näringslivsklimat och ökad konkurrens
- Nya aktörer kan ha möjlighet att etablera sig

Utmaningar med utmaningsrätt

- Risk för att tappa kunskap internt i kommunen, kan också bli dyrare.
- Risk för bristande kontrollresurser som måste kvarstå och säkerställa leveransen
- Upphandlingar - som ibland blir komplexa - måste genomföras regelbundet och leveransen riskerar att bli ”ryckig”
- Om leverantören plötsligt försvinner, exempelvis genom en konkurs, så har kommunen ingen etablerad organisation för att ta över.
- Ansvarsfrågan kan uppfattas otydlig för medborgarna eftersom kommunen i slutändan ansvara för verksamheten, men någon annan utför den.

För att kunna införa utmaningsrätt med ett lyckat resultat krävs att två förutsättningar är uppfyllda:

- att det finns en vilja och uppriktig ambition från den politiska ledningen att införa utmaningsrätt.
- att vid det praktiska genomförandet finns resurser hos den kommunala organisationen att stötta genomförandet på bästa sätt.

Kommunledningsförvaltningens motivering

Förslaget om införande av utmaningsrätt kan anses ligga i linje med Piteå Kommuns Vision 2050 där t.ex. ett förbättrat företagsklimat lyfts fram som ett viktigt förbättringsområde.

Om utmaningsrätt ska införas eller inte är dock främst en politisk fråga.

Kommunledningsförvaltningen avstår därför från att ta ställning till om utmaningsrätt ska införas utifrån de möjligheter och utmaningar som framlagts ovan.

Beslutsunderlag

- Motion (M) - Inför utmaningsrätt på kommunal verksamhet
- §217 KS Motion (M) - Inför utmaningsrätt i kommunal verksamhet

24. Motion (MP) - Införande av riktlinjer för motionssvar

Diariennr 25KS157

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige bifaller motionen om införande av riktlinjer för motionssvar.

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige ger Kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram ett förslag på förtydligade riktlinjer för hantering av motioner, med syfte att förtydliga en enhetlig, rättssäker och transparent praxis för vad som ska anses vara bifall, avslag och färdigbehandlat.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktigeledamot Mats Dahlberg (MP) har lämnat in en motion om införande av riktlinjer för motionssvar och yrkar att:

1. Införa riktlinjer för motionssvar som säkerställer enhetlig och rättssäker hantering av motioner, inklusive tydliga kriterier för vad som ska anses vara bifall, avslag och färdigbehandlat.
2. Riktlinjerna ska även innehålla krav på att alla beslut ska motiveras på ett sakligt och tydligt sätt.
3. Ge kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram ett förslag på riktlinjer baserat på bästa praxis från andra kommuner.

För motion se bilaga.

Kommunfullmäktige beslutade 2025-03-17 §101 att remittera motionen till Kommunstyrelsen för beredning.

Kommunledningsförvaltningens yttrande

Enligt kommunallagen 4 kap. 19 § har varje ledamot i fullmäktige rätt att väcka motioner.

Denna rätt är en grundläggande del av det kommunala självstyret och en viktig del av det demokratiska systemet. En rättssäker och likvärdig hantering av motioner är därför av stor vikt.

Det finns idag kommunövergripande dokument och rutiner för hantering av motioner i Piteå kommun. Däremot saknas ett tydligt och formellt fastställt regelverk som specificerar kriterier för vad som utgör bifall, avslag eller färdigbehandlat ärende. Detta har lett till viss oklarhet i tillämpningen, vilket kan påverka både rättssäkerheten och förtroendet för processen.

Motionens intentioner är förenliga med Piteå kommuns styr- och ledningssystem och målen i Vision 2050, där transparens, tillit och god styrning lyfts fram som bärande principer. Ett förtydligande av riktlinjerna för motionssvar är därför väl motiverat och skulle bidra till en tydligare och mer förutsägbar beslutsprocess.

Beslutsunderlag

- Motion (MP) - Införande av riktlinjer för motionssvar

25. Motion (MP) om färdmedelsneutral reseersättning till förtroendevalda

Diariernr 24KS417

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige avslår motionen om färdmedelsneutral reseersättning till förtroendevalda.

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige ger Kommunstyrelsen i uppdrag att i samband med revidering av "Bestämmelser om ersättning till förtroendevalda" utreda hur ett system för färdmedelsneutral reseersättning kan utformas, med syfte att likvärdigt ersätta resor på ett sätt som främjar hållbarhet, rättvisa och enkel administration.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktigeledamot Mats Dahlberg (MP) har lämnat in en motion om Färdmedelsneutral reseersättning till förtroendevalda och yrkar att: kommunfullmäktige beslutar om ett regelverk för reseersättning för förtroendevalda som gynnar dem som reser med kollektivtrafik, går eller cyklar.

Om detta inte är möjligt: att kommunen tar bort förtroendevaldas rätt till ersättning för bilresor för de som har möjlighet att åka kollektivt.

För motion se bilaga.

Kommunfullmäktige beslutade 2024-05-27 § 138 att remittera motionen till Kommunstyrelsen för beredning.

Kommunledningsförvaltningens yttrande

Det finns goda skäl att instämma i motionens ambition att stärka miljömässigt hållbara transportval och öka rättvisan i systemet för reseersättning. Detta ligger i linje med såväl Vision 2050 som kommunens miljö- och hållbarhetsarbete.

Samtidigt behöver reseersättningen betraktas i ljuset av sitt huvudsakliga syfte att ge alla förtroendevalda, oavsett boendeort eller ekonomiska förutsättningar, likvärdiga möjligheter att delta i kommunens demokratiska beslutsprocesser. Detta innebär att ersättningssystemet måste vara utformat med respekt för skilda geografiska förhållanden, tillgång till kollektivtrafik och olika transportbehov – utan att vissa grupper riskerar att exkluderas eller missgynnas.

De förslag som lämnas i motionen är dock inte färdmedelsneutrala i egentlig mening. Färdmedelsneutralitet förutsätter att alla transportslag behandlas likvärdigt utifrån objektiva och generella principer, inte att vissa färd sätt favoriseras eller att andra utesluts.

Exempelvis skulle ett avskaffande av bilersättning för förtroendevalda inom kollektivtrafikerade områden kunna innebära att vissa förtroendevalda får sämre ekonomiska förutsättningar att delta, särskilt i områden där kollektivtrafiken är otillräcklig eller inte anpassad till sammanträdestider.

För att uppnå de intentioner som motionen för fram, utan att äventyra likvärdighet och rättssäkerhet, krävs en översyn av kommunens regelverk. Det bör ske i samband med nästa revidering av kommunens "Bestämmelser om ersättning till förtroendevalda", där färdmedelsneutralitet kan utredas som en del i att vidareutveckla systemet för jämlikt deltagande.

Kommunledningsförvaltningen föreslår därför att kommunfullmäktige avslår motionens yrkanden men ger kommunstyrelsen i uppdrag att vid nästa revidering av bestämmelserna för ersättning till förtroendevalda ta med förslag på hur färdmedelsneutralitet i reseersättningen kan införas.

Beslutsunderlag

- Motion (MP) - Färdmedelsneutral reseersättning för förtroendevalda
- §214 KS Motion (MP) om färdmedelsneutral reseersättning till förtroendevalda

26. Anmälda handlingar

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige tar del av anmälda handlingar.

Ärendebeskrivning

Handlingar som inkommit till Kommunledningsförvaltningen för kännedom till Kommunfullmäktige.

Anmälda handlingar

- Protokoll Gemensam Hjälpmedelsnämnd 2025-06-10 (dnr 25KS141-3)
- Protokoll Kommunstyrelsen 2025-06-09 (dnr 25KS21-4)
- Protokoll Fastighets- och servicenämnden 2025-06-11 (dnr 25KS16-5)
- Beslut Norrbottens kommuners styrelse - Fastställande av kommunernas avgifter (dnr 25KS1-18)
- Protokoll Norrbottens e-nämnd 2025-06-10 (dnr 25KS125-2)
- Protokoll Socialnämnden 2025-06-16 (dnr 25KS15-5)
- Sammanträdesprotokoll Barn- och utbildningsnämnden 2025-06-25 (dnr 25KS12-5)
- Cirkulär 25:36 Information från Sveriges a-kassor om den nya arbetslöshetsförsäkringen (dnr 25KS1-20)
- Energikontor Norr AB Protokoll 2025-05-06 från årsstämman 2025 (dnr 25KS134-76)
- Kommunfullmäktige 2025-06-23 § 81 Revidering av avsiktsförklaring gällande samverkan mellan Älvsbyns kommun och Piteå kommun (dnr 24KS763-7)
- Protokoll Kommunstyrelsen §210 (dnr 25KS21-6)
- Protokoll Kommunstyrelsen §§199-209, §211-218 (dnr 25KS21-5)
- Verksamhetsberättelse Grindavik och verksamhetsplan Föreningen Norden 2024 (dnr 25KS444-1)
- Verksamhetsberättelse St Barth 2024 (dnr 25KS443-1)

27. Motion (SLP) - Modell för lokal politiskt obunden nämnd

Diariennr 25KS532

Förslag till beslut

Kommunledningsförvaltningen föreslår att Kommunfullmäktige remitterar motionen om Modell för lokal politiskt obunden nämnd till Kommunstyrelsen för beredning.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktigeledamot Anders Nordin (SLP) har lämnat in en motion om Modell för lokal politiskt obunden nämnd.

Se bilaga.

Följande formkrav för motioner ställs upp i Kommunfullmäktiges arbetsordning, vilken utgår från Kommunallagen.

- ska vara skriftlig och undertecknad av en eller flera ledamöter.
- får inte ta upp ämnen av olika slag.
- bör innehålla ett tydligt förslag till beslutsmening.

Kommunledningsförvaltningens bedömning är att motionen följer formkraven. Förvaltningens förslag är därför att Kommunfullmäktige remitterar motionen till Kommunstyrelsen för beredning.

Beslutsunderlag

- Motion (SLP) - Utred möjligheten att införa modell för lokal politiskt obunden nämnd

28. Interpellation (SLP) - Almedalsveckan

Diariernr 25KS463

Förslag till beslut

Kommunledningsförvaltningen föreslår att Kommunfullmäktige beslutar att interpellationen om Almedalsveckan får ställas till Kata Nilsson, Kommunalråd.

Kommunalrådet besvarar, om möjligt interpellationen vid nästkommande fullmäktigesammanträde.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktigeledamot Anders Nordin (SLP) har lämnat in en interpellation om Almedalsveckan, ställd till Kata Nilsson, Kommunalråd.

Följande formkrav för interpellationer ställs upp i Kommunfullmäktiges arbetsordning, vilken utgår från Kommunallagen.

- Ska vara skriftlig
- Ska vara egenhändigt/elektroniskt undertecknad av ordinarie ledamot/tjänstgörande ers i Kommunfullmäktige
- Får ej ställas av flera ledamöter
- Ska ha bestämt innehåll och vara försedd med motivering
- Får ställas till ordförande i Kommunstyrelse och nämnd, fullmäktigeberedning och kommunalråd
- Ska avse något som ligger inom den kommunala kompetensen
- Får inte gälla myndighetsutövning mot enskild person eller företag
- Allmänpolitiska frågor ska inte ställas via interpellation
- Bör endast ställas i angelägenheter av större intresse för kommunen

Kommunledningsförvaltningens bedömning är att interpellationen följer formkraven och omfattas av den kommunala kompetensen. Förvaltningens förslag är därför att Kommunfullmäktige godkänner att interpellationen ställs.

Beslutsunderlag

- Interpellation (SLP) - Almedalsveckan 2025

29. Interpellation (SLP) – Samarbete med Lutsck-Piteå-Ukraina

Diariennr 25KS464

Förslag till beslut

Kommunledningsförvaltningen föreslår att Kommunfullmäktige beslutar att interpellationen om Samarbete med Lutsck-Piteå-Ukraina får ställas till Kata Nilsson (S), Kommunallråd.

Kommunallrådet besvarar, om möjligt interpellationen vid nästkommande fullmäktigesammanträde.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktigeledamot Anders Nordin (SLP) har lämnat in en interpellation om Samarbete med Lutsck-Piteå-Ukraina, ställd till Kata Nilsson (S), Kommunallråd.

Följande formkrav för interpellationer ställs upp i Kommunfullmäktiges arbetsordning, vilken utgår från Kommunallagen.

- Ska vara skriftlig
- Ska vara egenhändigt/elektroniskt undertecknad av ordinarie ledamot/tjänstgörande ers i Kommunfullmäktige
- Får ej ställas av flera ledamöter
- Ska ha bestämt innehåll och vara försedd med motivering
- Får ställas till ordförande i Kommunstyrelse och nämnd, fullmäktigeberedning och kommunallråd
- Ska avse något som ligger inom den kommunala kompetensen
- Får inte gälla myndighetsutövning mot enskild person eller företag
- Allmänpolitiska frågor ska inte ställas via interpellation
- Bör endast ställas i angelägenheter av större intresse för kommunen

Kommunledningsförvaltningens bedömning är att interpellationen följer formkraven och omfattas av den kommunala kompetensen. Förvaltningens förslag är därför att Kommunfullmäktige godkänner att interpellationen ställs.

Beslutsunderlag

- Interpellation - Samarbetet med Lutsck-Piteå-Ukraina

Ärende 2

Information om Piteå kommuns Styr- och ledningsmodell

Piteå kommuns styr- och ledningssystem

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Upprättad	Beslutsinstans
Piteå kommuns styr- och ledningssystem		2024-06-24 § 148	Kommunfullmäktige
Dokumentansvarig/processägare	Version	Diarienummer	Giltig till
Kommunledningsförvaltningen	2	24KS428	2028-06-30
Dokumentinformation	Piteå kommuns styr- och ledningssystem		
Dokumentet gäller för	Piteå kommun och i vissa delar hela kommunkoncernen		

Innehåll

Piteå kommuns styr- och ledningssystem	1
Inledning.....	3
Tillämplighet.....	3
Syfte	3
Piteå kommuns styr- och ledningssystem	4
Verksamhetssystem.....	5
Vertikala dialoger.....	5
Mål och resultatstyrning.....	6
Vision.....	6
Prioriterade strategier.....	6
Utvecklingsprogram.....	7
Insatsområden	7
Indikatorer	8
Verksamhetsplanering.....	8
Verksamhetsplanering på alla organisatoriska nivåer	8
Verksamhetens grunduppdrag	9
Verksamhetsplanering på avdelning och enhetsnivå	9
Strategisk planering och kommunbudget	10
Delårs- och månadsbokslut.....	12
Så hänger verksamhetsplaneringen ihop	12
Internkontroll	13
Internkontrollplan	13
Riskanalys och åtgärder	13
Uppföljning av internkontrollplanen	13
Årsplan för intern kontroll.....	13
Tillit och värderingsstyrning	14
Kommunens värdegrund och kultur.....	14
Ledarskap byggt på tillit	14
Medborgardialog	14
Resultat och Utvärdering	15
Organisation och regelstyrning	16
Piteå kommuns styrande dokument	16
Övergripande ställningstaganden.....	16
Typer och beslutsinstanser för styrande dokument.....	17
Ansvar.....	17
Form och obligatoriska uppgifter för styrande dokument	18
Definition av respektive styrande dokument	18
Ordlista – Definitioner.....	21

Inledning

I detta dokument beskrivs Piteå kommunkoncerns styr- och ledningssystem. Den kan läsas i sin helhet eller fungera som referensinformation olika moment i styr- och ledningsprocessen. Till styr och ledningssystemet finns även en metodhandbok som beskriver det praktiska arbetet med styrning och ledning.

Piteå kommuns styr- och ledningssystem utgör ramen för styrning inom Piteå kommunkoncern och ska vara vägledande för planering, genomförande, uppföljning och förbättring av kommunens samtliga verksamheter.

Utgångspunkten är verksamheternas grunduppdrag som formuleras utifrån verksamheternas huvuduppgifter, reglemente, lagar, regler, målgrupper och andra väsentliga förutsättningar samt den kommunala styrningen i form av vision, strategisk plan och styrande dokument.

Med en tydlig och effektiv styrning får de politiska besluten genomslag i hela koncernen och skapar ett värde för de kommunen är till för – Piteborna.

Tillämplighet

För Piteå kommuns nämnder gäller styr- och ledningssystemet i alla delar.

För Piteå kommuns helägda kommunala bolag gäller styr- och ledningssystemet i de delar som avser mål- och resultatstyrning.

Syfte

Syftet med styrning och ledningsmodellen är att säkerställa att politiska mål uppfylls och grunduppdrag genomförs oavsett verksamhet och oavsett om verksamheten bedrivs i förvaltningsform eller i bolagsform. Detta genom att skapa en gemensam struktur för arbetet med planering, genomförande, utveckling och uppföljning av verksamheten.

Styrning och ledning i Piteå kommun ska:

- skapa en tydlig styr- och ledningsstruktur där den politiska viljan får genomslag
- fokusera på verksamheternas grunduppdrag
- skapa en tydlig och gemensam målbild
- bidra till helhetssyn och samverkan
- underlätta kommunikation inom och mellan alla led i kommunen
- utgöra en gemensam plattform som systematiskt och fortlöpande säkrar och utvecklar kvaliteten i verksamheterna
- vara ett stöd för att planera, leda, kontrollera, följa upp, utvärdera, analysera och förbättra verksamheten
- skapa tillit
- bidra till god ekonomisk hushållning

Piteå kommuns styr- och ledningssystem

Kommunens styr- och ledningsmodell är politikens verktyg för att styra kommunens verksamheter och även chefernas verktyg för att planera, prioritera, analysera, genomföra och följa upp verksamheten tillsammans med medarbetarna.

Styrning och ledning i Piteå kommun utgår från en tillitsbaserad ledningsfilosofi. Tillitsbaserad styrning och ledning bygger på intern dialog där styrning, kultur och arbetssätt har fokus på verksamhetens syfte och brukarens behov. Varje beslutsnivå verkar aktivt för att stimulera samverkan och helhetsperspektiv, bygga tillitsfulla relationer samt säkerställa förmåga, integritet och hjälpvillighet. Professionen får genom tillitsbaserad styrning mer utrymme och ansvar för verksamheten.

Det betyder inte att organisationen ska sluta mäta och kontrollera, däremot ska kontrollen vara relevant för kvalitet samt utveckling kopplad till verksamhetens grunduppdrag. En viktig komponent i kontrollen blir den vertikala dialogen där varje organisatorisk nivå följer upp verksamheten utifrån uppdrag och den politiska visionen genom strukturerade dialoger i chefsled.

Ansvaret för allt arbete med planering och uppföljning enligt styrmodellen ligger hos varje organisatorisk nivå. Det innebär att kommunfullmäktige, kommunstyrelse, nämnder och respektive chefer har ansvar på sin nivå. Överordnad nivå ansvarar för dialog med rapporterande nivå. Piteå kommuns styr- och ledningssystem vilar på tre ben; Mål och resultatstyrning, Organisation och regelstyrning samt Tillit och värderingsstyrning. Utifrån dessa tre ben ska varje verksamhet utforma och ansvara för sitt eget grunduppdrag.

Piteå kommun är en politiskt styrd organisation och styr- och ledningssystemet strävar efter att uppfylla den **politiska viljan och visionen**. Genom **Mål och resultatstyrning** sätter kommunfullmäktige upp målsättningar för organisationen att sträva mot. **Organisation och regelstyrning** sätter upp spelplan och bestämmer regelverket med mandat och handlingsutrymme för kommunens verksamheter och medarbetare. **Tillit och värderingstyrningen** samspelar med de båda andra benen och beskriver det förhållningssätt som kommunen eftersträvar internt likväl som mot medborgare och andra parter. All styrning och ledning utgår från målet att skapa största möjliga nytta för kommunens medborgare med de medel som finns till förfogande.

Inom ramen för mål och resultatstyrning bedrivs ett ständigt pågående kvalitetsarbete i syfte att tillse att målen uppfylls och att all styrning- och ledning är effektiv, bland annat i form av verksamhetsplanering, checklistor och internkontroll. Inom ramen för tillit och värderingsstyrning är medborgardialog ett viktigt verktyg. Medborgardialogen skapar tillit mellan kommunen och medborgare även när det gäller Mål och resultatstyrning och Organisation och regelstyrning.

Ledande principer för Piteå kommuns styr- och ledningssystem

- Den politiska viljan ska nå ner till, och vara en del i styrningen för alla verksamheter
- Varje organisatorisk nivå skapar sitt grunduppdrag genom att fylla det med innehåll som är relevant för deras uppdrag och roll
- Alla verksamheter har eget ansvar för sitt uppdrag och sina resultat
- Styr och ledningsmodellen ska vara ett stöd för planering och uppföljning av verksamheten på alla nivåer och finnas samlad i verksamhetssystemet för styrning och ledning.
- Genom dialogbaserat arbetssätt säkerställs en samsyn om vad uppdraget innebär, vad som ska uppnås och vilka resultat som redovisas.
- Ett ökat fokus på kvalitet och analys

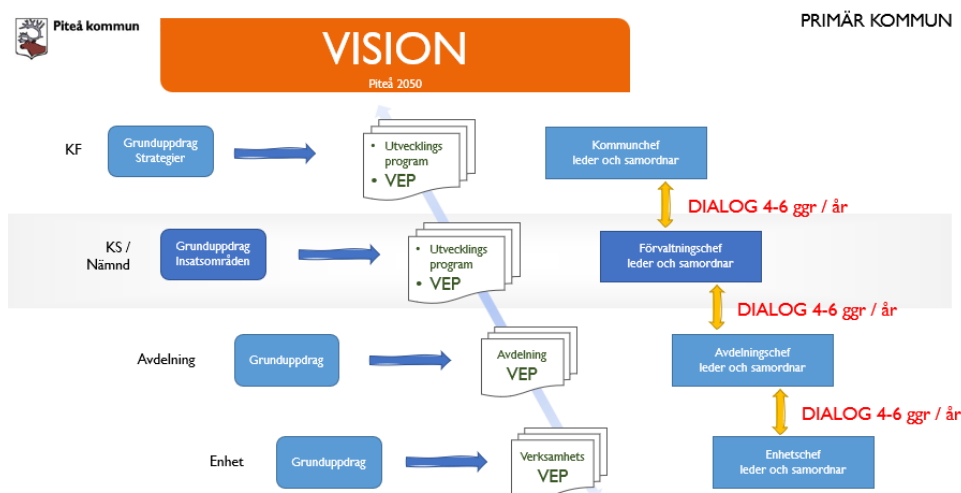
Verksamhetssystem

I Piteå kommun används verksamhetssystemet Stratsys för planering, dokumentation, uppföljning och rapportering. I Stratsys finns flera olika moduler som hanterar bland annat styr- och ledningsmodellen (Strategisk plan och Verksamhetsplan), SAM (systematiskt arbetsmiljöarbete), Internkontroll och SOSFS (kvalitetsledning för socialtjänsten).

Vertikala dialoger

Vertikala dialoger går genom alla beslutsnivåer och är som grundprincip ett enskilt möte mellan uppdragsgivande och uppdragstagande chef. Det handlar om att styrningen från de förtroendevalda politikerna verkligen ska nå ut till de anställda som har kontakt med de människor vi är till för. Det handlar också om att de behov som våra anställda ser ute i verksamheterna ska nå upp i beslutsnivåerna och skapa förändring i vår organisation. Det är ett strukturerat möte med tydlig agenda, om resultat, förutsättningar, problem, planering och uppföljning.

Alla chefer ska som grundprincip ha minst fyra vertikala dialogmöten utifrån kommunens årshjul med sin uppdragsgivande chef per år. Det är den överordnade chefen som är ansvarig för att dessa planeras och genomförs. Genom de vertikala dialogerna mellan uppdragsgivande- och uppdragstagande chef säkerställs en samsyn om vad uppdraget innebär, vad som ska uppnås och vilka resultat som redovisas. I dialogen skapas handlingsutrymme för uppdragstagare att lösa uppgiften på bästa sätt inom givna ramar. Samtidigt får uppdragsgivaren tillräcklig kontroll och förutsättningar för att kunna styra sin verksamhet.

Mål och resultatstyrning

Mål- och resultatstyrningen utgår från kommunfullmäktiges beslut om:

- Vision
- Prioriterade Strategier
- Insatsområden

Dessa konkretiseras i utvecklingsprogram och ska tillsammans med övrig styrning ligga till grund när alla enheter formulerar sitt grunduppdrag. De prioriterade strategierna och utvecklingsprogrammen utgör de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige ska besluta om enligt kommunallagen.

Vision

Mål och resultatstyrningen utgår från en långsiktig vision som är den gemensamma målbilden för Piteå kommun. Visionen består av en kortare berättelse om livet i Piteå i framtiden samt en sammanfattande rubrik.

Visionen är ett önskvärt framtida tillstånd över det som Piteå kommun vill uppnå. Piteå kommun har endast en gemensam vision för hela koncernen/kommunen. Visionen ska vara utformad för att fånga intresset och ge en bild av den framtiden som vi alla arbetar mot.

Visionen ska uttrycka en strävan, vara medvetet ambitiös och kunna fungera som guide när det gäller strategiska val. Den ska även vara enkel att kommunicera både internt i organisationen och externt till medborgare och andra intressenter.

Prioriterade strategier

Visionen ska stödjas av fyra strategiska områden som bedöms särskilt viktiga för att Piteå kommun ska kunna nå visionen. Därutöver finns det en intern strategi för organisationen, där resursområdena ekonomi och personal är viktiga, både för att klara måluppfyllnad och visionens intentioner. Den interna strategin är även en ingång för verksamheter som inte direkt träffas av andra strategier, till exempel stödjande verksamheter.

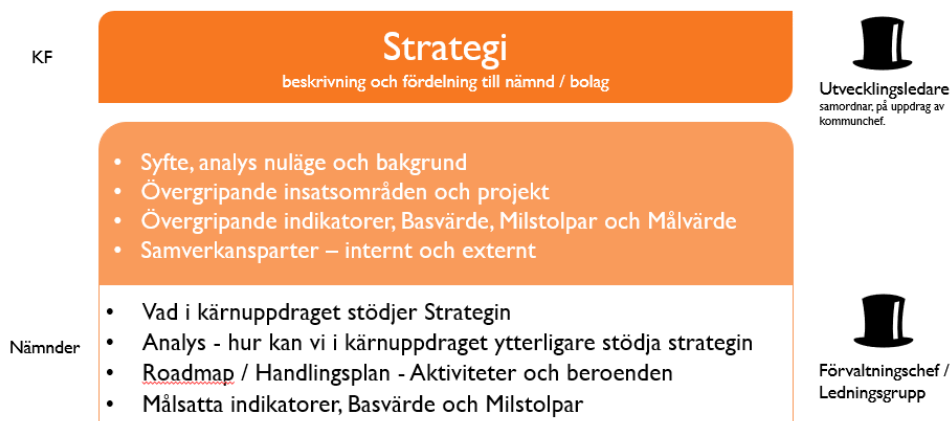
Alla strategier ska innehålla en kortare beskrivning samt bakgrund, syfte. Strategierna ska ha ett medborgare- och platsperspektiv samt bygga på identifierade behov och framgångsfaktorer från omvärldsanalys, forskning och undersökningar.

Strategierna fördelas till de nämnder och bolag som inom sitt utpekade verksamhetsområde, i reglemente eller bolagsordning, på ett relevant sätt kan påverka utvecklingen inom det område som strategin behandlar. Kommunstyrelsens uppsiktsplikt är inte grund för sådan fördelning. Till varje strategi ska det tas fram ett utvecklingsprogram som pekar ut riktningen för arbetet med strategin de närmaste fyra åren.

Utvecklingsprogram

I utvecklingsprogrammen konkretiserar kommunfullmäktige strategierna med övergripande insatsområden och eventuellt större projekt som ryms inom strategin. Programmen sträcker sig över hela en hel mandatperiod (4år). Kommunfullmäktige och kommunens nämnder och bolag har ett gemensamt ansvar för utvecklingsprogrammen. För varje strategi ska kommunchef utse en eller flera ansvariga utvecklingsledare som samordnar arbetet med utvecklingsprogrammen. Utvecklingsprogrammen ska alltid förhålla sig till de tre hållbarhetsperspektiven, social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet.

Ansvarsfördelningen i utvecklingsprogrammen beskrivs i nedanstående bild, där kommunfullmäktige antar kommunövergripande insatsområden och kommunens /utifrån sitt kärnuppdrag identifierar egna insatsområden som stödjer arbetet med strategin. Nämnderna ska även ta fram en handlingsplan med aktiviteter utifrån de insatsområden som beslutats av kommunfullmäktige och nämnden för planperioden. Till insatsområden ska målsatta indikatorer tas fram för att mäta progress inom området.

Den övergripande måluppfyllelsen ska bedömas och analyseras årligen i samband med kommunens årsbokslut och delårsbokslut. För insatsområden beslutade av nämnd ska måluppfyllelsen bedömas och analyseras årligen i samband med nämndens årsbokslut och delårsbokslut.

Insatsområden

Kommunfullmäktige anger i utvecklingsprogrammen övergripande insatsområden, projekt, övergripande indikatorer samt fördelar insatsområdena till de nämnder/styrelser som aktivt ska arbeta med respektive område.

Nämnder och styrelser analyserar vad i kärnuppdraget som kan stödja arbetet inom strategin och kan besluta om interna insatsområden som stödjer strategin.

Nämnderna och styrelser tar även utifrån insatsområdena, tillsammans med övriga verksamheter som tilldelats strategin, fram en handlingsplan med aktiviteter och indikatorer för hela programperioden.

Indikatorer

Indikatorer är ett verktyg för att kunna följa och leda i bevis hur väl en verksamhet eller ett arbetssätt når sina målsättningar. Indikatorer ska alltid ge verksamheten relevant information om hur verksamheten fungerar och vad som kan utvecklas. Varje organisatorisk nivå ansvarar för att ta fram, mäta och följa upp de indikatorer som är relevanta för deras grunduppdrag.

Indikatorer kan baseras på antingen kvalitativa och kvantitativa mätmetoder men ska alltid vara verksamhetsnära för respektive verksamhet. Kvantitativa mätmetoder har oftast större relevans högre upp i organisationen där jämförelser med andra kommuner ger ett mervärde medan kvalitativa mätmetoder oftast ger en större insikt i medborgarnära verksamheter.

Kommunfullmäktige beslutar om relevanta indikatorer som ger en indikation om hur kommunens verksamhet och utveckling fungerar ur ett helhetsperspektiv, inom strategiskt viktiga områden. Nämnderna och styrelserna beslutar om indikatorer som är relevanta för respektive kärnverksamhet och beslutade insatsområden. För att följa medborgarnas nöjdhet med kommunen som helhet är *SCB:s medborgarundersökning* och *Kommunen kvalitet i korthet* ett viktigt underlag.

Indikatorer beslutade av kommunfullmäktige ska minst årligen redovisas i årsredovisningen med senaste resultat fördelat på kön där det är möjligt. Personal och ekonomiindikatorer ska även alltid redovisas i delårsredovisningen.

Alla indikatorer ska innehålla ett basvärde och ett målvärde samt milstolpar i de fall målvärdet är flera år bort. Saknas basvärde blir första årets utfall, basvärde för indikatorn. Indikatorer ska alltid redovisas fördelat på kön, där så är möjligt.

Verksamhetsplanering

En strukturerad verksamhetsplanering som följs upp kontinuerligt syftar till att säkerställa en god kvalitet i kommunens service både nu och i framöver. Genom att följa utvecklingen inom de olika områden som kommunen verkar inom kan vi möta upp medborgarnas förväntningar på service och tjänsteutbud. En grundläggande del i all verksamhetsplanering är att ta hänsyn till verksamhetens långsiktiga hållbarhet, där den sociala hållbarheten är målet, den ekonomiska hållbarheten är medlet och den ekologiska hållbarheten är förutsättningen.

Verksamhetsplanering på alla organisatoriska nivåer

Systematisk verksamhetsplanering ska ske i alla verksamheter på alla nivåer (KF, nämnd/förvaltning, bolag, avdelning, enhet etc.) som har en chef. Verksamhetsplaneringen ska kopplas till kommunkoncernens övergripande styr- och ledningsprocesser. Verksamhetsplanering ska minst bestå av fastställande av grunduppdrag och fastställande av verksamhetsplan för det kommande året. Varje chef är ansvarig för både grunduppdraget och utveckling av verksamheten och ska ha en relevant verksamhetsplanering för båda uppdragen.

All verksamhetsplaneringen ska utgå från:

- Politikens beslutade vision, strategier och utvecklingsplaner
- Kommunens värdegrund
- Kvalitetssäkring av kärnuppdrag (från reglemente/ägardirektiv)
- Lagstiftning och styrande dokument som berör verksamheten
- Ekonomistyrning utifrån gällande budget för verksamheten

- Nulägesanalys

Verksamhetens grunduppdrag

Alla verksamheter ska själva formulera sitt grunduppdrag, utifrån kärnuppdraget, kommunens värdegrund och utvecklingsuppdraget från vision och strategier. Grunduppdraget är en kort beskrivning av varför verksamheten finns till och hur den kan hjälpa kommunen att nå sin vision. Grunduppdraget ska godkännas av uppdragsgivande chef.

Dessa faktorer ska sammanfattas i ett grunduppdrag för respektive organisatorisk nivå som ska dokumenteras i kommunens centrala system för planering och uppföljning (Stratsys). Grunduppdraget kan vid behov delas upp i flera delar utifrån processer eller verksamhetsuppdrag. I grunden ska varje organisatorisk nivå själva forma sitt grunduppdrag, i verksamheter där det finns flera enheter med samma eller väldigt lika kärnuppdrag bör dock samordning ske på överliggande organisatorisk nivå. I formandet av grunduppdrag ska personalen ha inflytande och vara delaktiga.

Verksamhetsplanering på avdelning och enhetsnivå

Verksamhetsplaneringen på avdelning och enhetsnivå har två fokus, dels säkerställa att den löpande driften håller hög kvalitet, dels utveckla verksamheten så att kvaliteten kan bibehållas i framtiden. Verksamheten bör gemensamt, på t.ex. arbetsplatsträffar, arbeta fram utvecklingsaktiviteter och identifiera viktiga återkommande uppgifter som behöver följas upp (checklistor).

Verksamhetsplanen för avdelningar och enheter utgår från grunduppdraget och identifierade behov inom verksamheten. För att utveckla verksamheten och säkerställa att en hög kvalitet och måluppfyllelse kan säkerställas i framtiden handlar det framför allt om verksamhetsförbättringar i form av aktiviteter och projekt. För den löpande driften handlar det framför allt om att via checklistor och riskhantering kontrollera att rutiner följs och uppgifter blir genomförda. Verksamhetsplanen ska minst omfatta ett år men kan med fördel ta höjd för projekt och aktiviteter även för kommande år. Såväl grunduppdraget som projekt kan vid behov följas upp via olika indikatorer.

Grunduppdraget ska primärt följas upp via relevanta indikatorer och resultat medan utvecklingsuppdraget primärt ska följas upp via status och utfall av aktiviteter.

Uppföljning av verksamhetsplanen genomförs kontinuerligt genom de vertikala dialogerna samt en gång per år i en uppföljningsrapport.

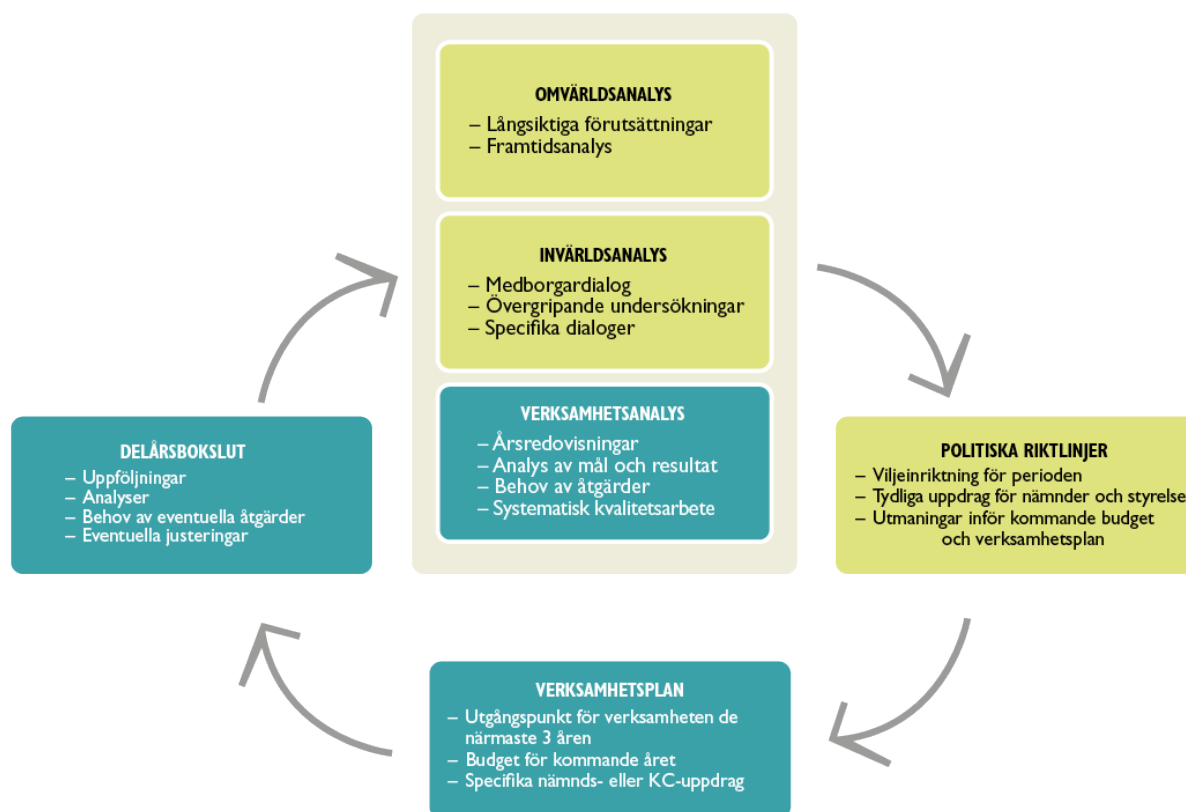
Förväntningar och prestationer utifrån verksamhetsplanen ska på medarbetarnivå följas upp i medarbetarsamtal.

I kommunkoncernens IT-system för planering och uppföljningen av styr- och ledningssystemet finns verktyg för en effektiv verksamhetsplanering på alla nivåer.

Strategisk planering och kommunbudget

Kommunens övergripande kvalitetsarbete utgår från ett årshjul där strategisk plan och årsbudget för hela kommunkoncernen är slutprodukten. Budget och den strategiska planen beskriver verksamhetens inriktning och resursfördelning för kommande året och en viljeinriktning för kommande två år. Denna föregås av årsredovisningen, delårsredovisningar för förevarande år, omvärldsanalys, invärldsanalys, utfall av systematiskt kvalitetsarbete och uppföljning samt riktlinjer för framtagande av Strategisk plan.

Övergripande och större utvecklingsinsatser behandlas i samband med budgetprocess och process för strategisk plan. Alla nämnder och styrelser ska till års- och delårsredovisning (augusti) redovisa sin verksamhet, ekonomi och måluppfyllnad utifrån beslutad strategisk plan för året.

Omvärldsanalys

Kommunledningsförvaltningen ansvarar för att årligen sammanställa en omvärldsanalys med långsiktiga förutsättningar och en framtidsanalys över sannolik utveckling inom områden som berör kommunens verksamhet i stort. Varje verksamhet ansvarar för att göra en omvärldsanalys inom sitt område.

Invärldsanalys

Kommunledningsförvaltningen ansvarar för att årligen sammanställa en samlad bild av de medborgardialoger, övergripande undersökningar och specifika dialoger som skett med medborgare och organisationer under året. Invärldsanalys innefattar även om det gjorts specifika analyser av kommunen utifrån olika perspektiv så som t.ex. hållbarhet eller digitalisering.

Verksamhetsanalys - årsbokslut

Föregående års ekonomiska och verksamhetsmässiga resultat analyseras och redovisas i årsredovisningen. Grunden i analysen utgår från redovisade resultat och dialog kring måluppfyllelse. Analys ska ske utifrån en helhetsbedömning av fastställda strategier, inte om detaljer. Indikatorernas roll är att stödja en kvalitativ bedömning, men kan aldrig utgöra det enda underlaget för bedömning av måluppfyllelse. Jämförelser med andra kommuner ger möjligheter att förhålla sig till de egna resultaten.

Verksamhetsanalys ska göras med stöd av mall för målbedömning och ska omfatta följande faktorer.

- Resultat i form av indikatorer och/eller undersökningar
- Effekt av planerade och/eller genomförda aktiviteter i strategisk plan, utvecklingsprogram och insatsområden.
- Icke mätbara kvalitativa värden.

I årsredovisningen ska den sociala, ekologiska och ekonomiska hållbarheten ingå som integrerade perspektiv.

Internkontroll och systematiskt kvalitetsarbete syftar till att identifiera och bedöma risker för verksamheten samt förebygga dessa. Intern kontroll och systematiskt kvalitetsarbete är en del av verksamhetsanalysen och ska ligga med som underlag till verksamhetsplanering. Mer om struktur för internkontroll under rubriken Internkontroll nedan.

Strategisk plan för kommunkoncernen tillsammans med internkontrollplan utgör grunden för kommunens verksamhetsuppföljning.

Alla verksamheter ska utföra ett systematiskt arbetsmiljöarbete för att säkerställa en god arbetsmiljö och förebygga ohälsa och olycksfall.

Politiska riktlinjer för verksamhetsplanering

Riktlinjerna är ett styrdokument vars huvudsakliga uppgift är att fastställa Kommunfullmäktiges viljeinriktning inför nämndernas och styrelsernas arbete med att ta fram förslag till budget och strategisk plan.

Riktlinjerna ska tydliggöra för nämnder och bolag de utmaningar och uppdrag som finns inför kommande budget och strategisk plan. Resultat och analyser i årsredovisning samt omvärlds- och invärldsanalys ska ligga till grund för riktlinjer inför kommande års budgetarbete. I riktlinjerna ska kommunens strategier samt målsättningar för personal- och ekonomiområdet, presenteras.

Strategisk plan

Den strategiska planen är kommunens viktigaste styrande dokument, i den fastställer Kommunfullmäktige budget för det kommande året samt en strategisk plan för den kommande treårsperioden. I budgeten beslutar kommunfullmäktige framför allt om nämndernas ekonomiska drifframar och större investeringar.

Delårs- och månadsbokslut

För att följa verksamheten under verksamhetsåret ska en väl fungerande uppföljningsprocess, där månadsbokslut (kommunen) och delårsbokslut (kommun och koncern) signalerar eventuella avvikelser och/eller förändringar genomföras.

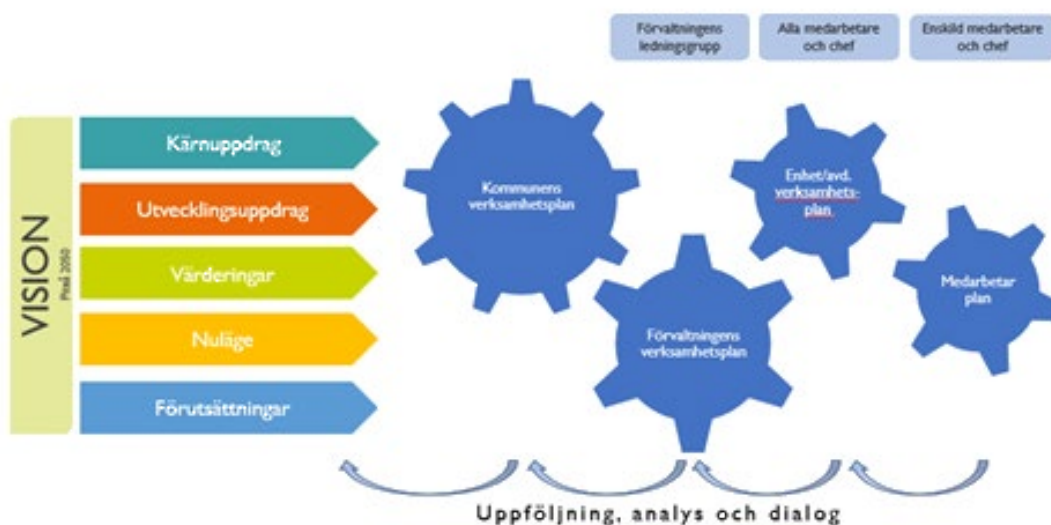
Kommunen sammanställer månadsbokslut fyra gånger (mars, april, oktober, november) per år med kommunstyrelsen som mottagare.

Bolagskoncernen sammanställer första delårsbokslutet (per april) med PIKABs styrelse som mottagare. Utöver det sammanställs ett delårsbokslut per augusti som är lagstadgat och omfattar hela kommunkoncernen (ekonomi, verksamhet och personal) och har kommunfullmäktige som mottagare.

Så hänger verksamhetsplaneringen ihop

Styr och ledningssystemet syftar till att skapa ett flöde för planering och uppföljning av verksamheterna från kommunfullmäktige, via nämnder, bolag och avdelningar, ner till alla enheter och sedan upp till fullmäktige igen. Planeringsprocessen utgår från kommunfullmäktige som sätter ramar och målsättningar vilka går ner genom organisationen i nämndernas strategiska planer och avdelningarnas och enheternas verksamhetsplaner. Uppföljningsprocessen startar med att enheterna rapporterar utfall, analys och resultat till överliggande nivå som i sin tur rapporterar på sitt uppdrag uppåt i hierarkin.

Varje organisatorisk nivå gör sin egen planering och uppföljning av sitt grunduppdrag samt rapporterar till överliggande nivå vad de behöver för att följa upp sina uppdrag.

Internkontroll

Med internkontroll avses den process som syftar till att nämnderna med rimlig säkerhet kan säkerställa att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige fastställt och de föreskrifter som gäller för verksamheten. Bolagen upprättar internkontrollplaner enligt egen modell.

Internkontrollplan

Alla nämnder ska årligen upprätta en internkontrollplan, som utifrån verksamhetens processer, behandlar relevanta risker för att på en rimlig nivå säkerställa att:

- verksamheten lever upp till kommunfullmäktiges målsättningar,
- verksamheten bedrivs kvalitativt och kostnadseffektivt samt att informationen om verksamheten och dess ekonomi är tillräcklig,
- de lagar, regler och styrande dokument som finns för respektive verksamhet efterlevs,
- övriga möjliga risker, förluster och förstörelse inringas, bedöms och förebyggs.

Specifika områden som arbetsmiljö och informationssäkerhet följs och rapporteras i separata system men ska följa samma analys och åtgärdsmodell så långt det är möjligt. Dessa risker ska endast vara med i internkontrollplanen på en aggregerad nivå.

Riskanalys och åtgärder

För varje risk ska en riskanalys utföras. För alla risker som bedöms kunna ha stor påverkan på verksamheten ska kontrollmoment och om möjligt förebyggande aktiviteter planeras.

1. Riskanalys

För varje risk ska upprättas en riskanalys i syfte att identifiera omständigheter som kan leda till eller innebära att ovanstående fyra punkter inte uppfylls. Riskanalysen använder en fyrgradig skala för att bedöma sannolikhet och konsekvens.

2. Kontrollmoment

För varje risk som enligt riskanalysen bedöms kunna ha stor påverkan på de övergripande målen i internkontrollplanen ska kontrollmoment upprättas för att med rimlig säkerhet säkerställa att avvikelser upptäcks och rapporteras. Dessa kontrollmoment ska följas under året med en i internkontrollplanen fastställd periodicitet.

3. Förebyggande aktiviteter

För de risker som är möjliga, att med rimlig insats minska eller helt förebygga, ska aktiviteter planeras och genomföras.

Risker ska analyseras och arbetas med på den organisatoriska nivå där arbetet ger störst effekt.

Uppföljning av internkontrollplanen

Kontrollmoment och förebyggande aktiviteter ska systematiskt följas upp och analyseras. Resultatet av uppföljningen och analysen ska årligen rapporteras till nämnd. Med utgångspunkt av uppföljningen ska alla nämnder årligen besluta om de bedömer att den interna kontrollen är tillräcklig. Vid bedömningen ska iakttagelser som lämnas vid revision/tillsyn beaktas. Uppföljningen av internkontrollen ska delges Kommunstyrelsen.

Årsplan för intern kontroll

Nämnderna ska anta internkontrollplan för året senast vid årets första möte. Uppföljning av internkontrollen för innevarande år ska rapporteras till Kommunstyrelsen senast före årsskiftet. Både internkontrollplan och åiterrapport ska upprättas enligt mall i kommunens verksamhetssystem för planering och uppföljning.

Tillit och värderingsstyrning

Politiken i Piteå kommun beslutar om ramarna för välfärdsuppdraget. Inom ramarna ska verksamheterna, med sina olika professioner, planera och genomföra arbetet med medborgaren i centrum. Inom Piteå kommun är nytänkande både tillåtet och önskvärt. Innovation och verksamhetsutveckling ska vara ett naturligt inslag i arbetet så att medarbetare känner att de är medskapande i utvecklingen.

Kommunens värdegrund och kultur

Piteå kommun har en gemensam värdegrund för hela organisationen som uttrycker kommunens grundläggande värderingar. Den är vår organisations DNA och utgör grunden i vår kultur och identitet. Alla som arbetar för Piteå kommun förväntas ställa sig bakom vår värdegrund och arbeta i dess anda, det gäller såväl beslutsfattande som uppträdande när man företräder Piteå kommun. Värdegrunden styr hur vi förhåller oss till varandra inom organisationen likväl som hur vi bemöter omvärlden i form av medborgare och andra organisationer.

Ledarskap byggt på tillit

Piteå kommun ska ett genomsyras av ett tillitsbaserat arbetssätt på alla nivåer och verksamheter i organisationen. Med ett tillitsbaserat arbetssätt minskar onödig kontroll och detaljstyrning, rollfördelningen mellan politik och förvaltning blir tydligare och allas kompetens tas bättre tillvara.

Piteå kommuns definition av tillit innebär att som utgångspunkt lita på dem vi arbetar och samarbetar med. Detta innebär en öppenhet att dela information, välkomna oliktankande och dra lärdom av konstruktiv kritik. All verksamhet inom Piteå kommun ska vara baserad på vetenskap och beprövad erfarenhet. Det ska vara tydligt vem som har mandat att göra vad. Alla medarbetare ska känna att de kan påverka och bidra till verksamhetens utveckling samt att de har relevant handlingsutrymme. Detta ger goda förutsättningar för medarbetarna att klara sina uppdrag.

Medborgardialog

Piteborna ska uppleva delaktighet i verksamheterna samt i utveckling av det framtida Piteå. För att uppnå delaktighet är det viktigt att dialogerna genomförs innan ett färdigt förslag finns formulerat. Åsikterna i dialogerna ska alltid finnas med som ett beslutsunderlag. Alla medborgare ska ha likvärdiga möjligheter att delta i dialogen, särskild hänsyn bör tas till den aktuella målgruppen.

Medborgardialogen kan ha flera syften och se olika ut i olika delar av organisationen. På en övergripande nivå ska medborgardialog vara ett viktigt inslag i framtagandet av utvecklingsprogram och andra övergripande styrdokument. Övergripande medborgardialog vänder sig till alla boende i Piteå i syfte att lyssna på medborgarnas åsikter som en del i beslutsunderlag och verksamhetsutveckling samt att skapa förtroende och legitimitet. Medborgardialogen ska omfatta både medborgare, företag och andra organisationer.

Kund- och brukardialog sker i verksamheterna och syftar till att öka attraktivitet, kvalitet och effektivitet i service och tjänster.

Undersökningar och dialoger ska alltid möjliggöra analys utifrån jämställdhet.

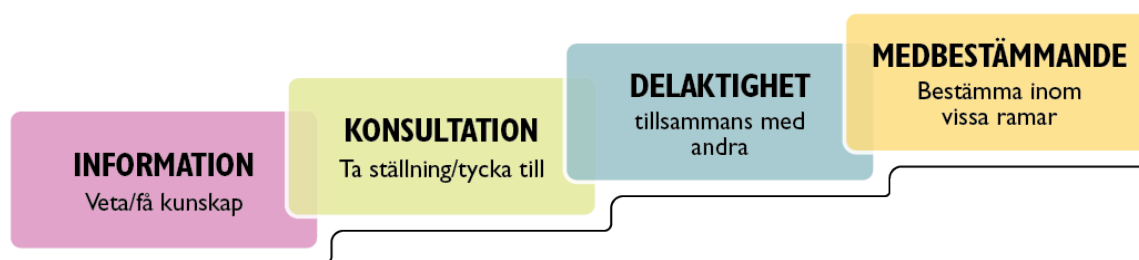
I Piteå kommun är dialogen indelad i fyra perspektiv utifrån den grad av påverkan som kommunen önskar ge medborgarna. Dialoger ska alltid syfta till att ge så hög grad av inflytande som möjligt utifrån verksamhetens förutsättningar. Det är viktigt att det vid alla typer av möten och dialoger tydligt framgår

till vilken grad medborgarna tillåts vara med och påverka för att inte ge en större förväntan än vad som kan uppfyllas.

Inflytandeperspektiv:

- **Information**
Information innebär att kommunen ger medborgarna information. Informationen ska vara lättillgänglig och aktuell, eftersom detta är grunden för delaktighet och inflytande.
- **Konsultation**
Konsultation innebär att kommunen ställer frågor till medborgarna, exempelvis genom medborgar- och kundundersökningar, för att få ett bra beslutsunderlag.
- **Delaktighet**
Delaktighet innebär att medborgare kan få möjlighet att delta vid framtagande av förslag, till exempel genom samråd. Delaktighet innebär också att medborgare i vissa fall kan lägga egna förslag.
- **Medbestämmande**
Medbestämmande innebär att medborgare kan få möjlighet att delta i beslutsprocessen.

Resultat och Utvärdering

Dialogaktiviteter ska utvärderas regelbundet för att säkerställa effektivitet och kvalitet, både på övergripande nivå och i respektive verksamhet. Lärdomar från tidigare dialoger bör användas för att förbättra framtida arbete.

Resultat från dialoger ska alltid redovisas öppet och vara tillgängliga för kommunens invärldsanalys och de verksamheter som kan ha nytta av dem.

Organisation och regelstyrning

Den kommunala verksamheten styrs av lag och förordningar samt kommunala beslut. Kommunala beslut kan avse att reglera en fråga i ett specifikt fall eller att mer generellt reglera/vara normerande för en fråga eller en viss typ av frågor. Kommunens normerande beslut fattas huvudsakligen som beslut om styrande dokument.

Reglemente för styrelsen och nämnder är ett centralt styrande dokument i vilket fullmäktige pekat ut nämndernas organisation och vilka ansvarsområden respektive nämnd har. Nämnderna organiserar sedan sin verksamhet för att på bästa sätt kunna utföra sina uppdrag och uppfylla de politiska målsättningarna.

Piteå kommuns styrande dokument

Piteå kommuns styrande dokument är ett medel för att säkerställa att nämnderna och styrelserna uppfyller de politiska målen och grunduppgifterna enligt lag och beslut av Kommunfullmäktige.

Chefer har ett särskilt ansvar säkerställa att verksamheten följer de styrande dokument som gäller för deras verksamhet men det ligger i alla medarbetares uppgift att ha kännedom om relevanta styrande dokument för sina arbetsuppgifter. Samma ansvar gäller lagstiftning. Alla gällande styrande dokument finns publicerade på kommunens intranät.

Nedan beskrivs den struktur som ska följas vid tillskapande av nya styrande dokument eller revidering av existerande dokument.

Övergripande ställningstaganden

- Styrande dokument ska endast reglera områden eller verksamheter som det finns ett tydligt behov av att reglera.
- Styrande dokument ska endast reglera det som inte redan är reglerat på annat sätt, ex genom lag eller myndighetsföreskrift.
- Av styrande dokument ska tydligt framgå vad som är kommunens eller nämndens ställningstaganden. Bakgrundsinformation och beskrivning av vad som är reglerat på annat sätt ska endast finnas med om det är nödvändigt för att förstå de ställningstaganden som görs.
- Alla styrande dokument ska publiceras samlat på kommunens externa och interna webbplats
- Alla styrande dokument ska ha beslutad giltighetstid och som huvudregelregel aktualiseras varje mandatperiod.

Typer och beslutsinstanser för styrande dokument

I Piteå kommun kan styrande dokument vara *kommunövergripande dokument* som riktar sig mot flera nämnder/förvaltningar/bolag eller *verksamhetsspecifika styrdokument* som riktar sig till en förvaltning/nämnd. Piteå kommun använder sig enbart av nedanstående typer med respektive beslutsinstanser för styrande dokument om det inte enligt lag eller förordning kräver andra benämningar.

Styrande dokument/ Beslutsinstans	Kommun- fullmäktige	Kommun- styrelsen	Nämnder	Kommunchef	Förvaltningschef
Policy	Alla				
Program	Alla				
Strategi	Alla				
Reglementen	Alla				
Regler	Mot allmänheten	Kommun- övergripande	Verksamhets- specifika		
Handlingsprogram		Kommun- övergripande	Verksamhets- specifika		
Riktlinjer		Kommun- övergripande	Verksamhets- specifika		
Anvisning				Kommun- övergripande	Verksamhets- specifika
Taxor och avgifter	Alla		Överlåtna av KF		

För framtagande och revidering av styrande dokument ska "Anvisning för styrande dokument" följas.

Ansvar

Ansvar för enskilda styrdokument

Varje styrande dokument ska ha en administrationsansvarig förvaltning. Förvaltning som är administrationsansvarig har ansvar att dokumentet är relevant och aktuellt samt att arbeta fram förslag till aktualiseringar och revideringar till angiven beslutsinstans, senast innan giltighetstiden gått ut. Administrationsansvarig ansvarar även för att det styrande dokumentet kommuniceras i verksamheten och att styrdokumentet hålls tillgängliga på kommunens interna och externa webbplats samt registreras i kommunens register över styrande dokument.

Den förvaltning som ansvarar för ett styrande dokument ska minst varje mandatperiod genomföra en kontroll av dokumentet. Kontrollen ska omfatta dokumentets giltighetstid, relevans och uppfyllelse av krav på styrande dokument i Piteå kommun.

Om kontrollen visar att dokumentet är relevant och aktuellt men att giltighetstiden behöver förlängas, ska ett beslut tas om en aktualisering av dokumentet. Om kontrollen visar att dokumentet behöver revideras ska en revidering av dokumentet genomföras och därefter beslut om antagande av reviderat dokument fattas. Om kontrollen visar att dokumentet ej längre är relevant ska det upphävas av beslutande instans.

Revideringar som är av uppenbart redaktionell karaktär och som inte förändrar dokumentets styrande innehåll kan göras av ansvarig tjänsteperson som verkställighet. Detta ska alltid dokumenteras i dokumentets revisionshistorik.

Administrationsansvarig förvaltning ansvarar även i förekommande fall för att det sker uppföljningar till Kommunfullmäktige, Kommunstyrelse eller nämnd som har beslutat om det styrande dokumentet.

Beslut om Plan för revidering av styrande dokument

Alla nämnder ska varje år besluta om en Plan för revidering och aktualisering av styrande dokument, i vilken fastställs vilka styrande dokument som ska kontrolleras respektive revideras under året.

Form och obligatoriska uppgifter för styrande dokument

För att få en tydlig struktur och underlätta för medarbetare och medborgare att hitta dokument ska alla styrdokument ha en enhetlig namnstruktur. Att dokumentet berör Piteå kommun ska inte finnas med i rubriken, då det endast försvårar att sortera och hitta dokument, de framgår i stället av logotyp på dokumentet. Alla dokument ska börja med typ av styrdokument följt av område som behandlas.

Exempel: *Policy för styrande dokument*

Nedanstående information ska tydligt framgå på dokumentets framsida:

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Senast antagen	Beslutsinstans
- Samma som titel	- Ex. policy	- Datum för beslut, §	- Nämnd / KF
Administrationsansvarig	Version	Diarienummer	Giltig till
- Ansvarig förvaltning	- Nummer	- Diariennr. (Platina)	- ÅÅÅÅ-MM-DD
Dokumentinformation	- Kort beskrivning av innehållet i styrdokumentet		
Dokumentet gäller för	- Primära målgrupper ex. anställda, medborgare etc.		

Längst bak i dokumentet ska det framgå historik för när och av vem dokument reviderats enligt:
Reviderad av nämnd år-månad-dag §nr diarienummer.

Uppgift om det styrande dokumentets tillämplighet

Om hela eller delar av det styrande dokumentet gäller för ett eller flera kommunala bolag ska tydligt framgå vilka delar som gäller för respektive kommunalt bolag.

Definition av respektive styrande dokument

Nedan definieras de typer av styrande dokument som ska användas inom Piteå kommun med en kort beskrivning och beslutsinstans för respektive dokumenttyp. Utförligare beskrivning och hjälp vid framtagande av styrande dokument finns i "Anvisning för styrande dokument"

Policy

Policyn anger Piteå kommuns förhållningssätt till något. Policyn anger principer som kan tjäna som vägledning inom det aktuella området, vilka allmänna mål som eftersträvas och vilka värden som ska beaktas. Policyn ska vara kortfattad. För att policyn ska fungera effektivt bör den sedan konkretiseras i andra styrdokument.

- Beslutsinstans för Policy är Kommunfullmäktige.

Reglemente

Kommunfullmäktige fastställer Kommunstyrelsens och facknämndernas uppdrag i Reglementet. Genom reglementet kan Kommunfullmäktige delegera visst beslutsmandat till nämnd. Reglementet är, utöver vad lag och författning säger, grunddokument för en nämnds eller styrelses verksamhet och anger bland annat organisation, ansvarsområde, arbetsformer och beslutskompetens.

- Beslutsinstans för Reglemente är Kommunfullmäktige.

Ägardirektiv och Bolagsordning

I Ägardirektivet fastställs de kommunala bolagens huvuduppdrag och verksamhetsinriktning. I Bolagsordningen fastställs de kommunala bolagens syfte och förhållande till Piteå kommun som ägare.

- Beslutsinstans för Bolagsordning och Ägardirektiv till Piteå kommunföretag AB är Kommunfullmäktige.

Strategi

En Strategi är ett övergripande styrdokument som syftar till utveckling av kommunens verksamhet inom ett angivet område. Strategin anger utifrån en analys vilka tillvägagångssätt som ska väljas, för att förverkliga kommunens vision, en övergripande målsättning inom ett område eller lagstiftningskrav.

- Beslutsinstans för Strategier är Kommunfullmäktige.

Program

Ett Program är ett styrdokument som anger målsättning, prioriteringar, övergripande struktur för ett verksamhetsområde eller genomförande av ett uppdrag inom en angiven tid. Programmet kan även ange övergripande tidsplan och hur uppföljning ska ske. Program är ett ställningstagande att något ska genomföras.

- Beslutsinstans för Program är Kommunfullmäktige.

Handlingsprogram

Ett Handlingsprogram anger konkreta åtgärder som behövs/ska utföras för att uppnå målen i ett program. Handlingsprogrammet innehåller uppgift om vem som ansvarar för att åtgärderna genomförs, tidsplan för åtgärderna och hur uppföljning ska ske. När det i lagtext anges att ett dokument bör benämnas Handlingsplan faller det under definitionen Handlingsprogram, när det gäller kommunens styrande dokument.

- Beslutsinstans för upprättande av Handlingsprogram är Kommunstyrelsen eller nämnd.

Regler (Föreskrifter och Bestämmelser)

Regler anger absoluta normer för vårt agerande. Reglernas syfte är att sätta gränser, skapa tydlighet i vad som är tillåtet eller reglera en viss fråga. Regler kan vara i form av föreskrifter eller bestämmelser. Kommunen meddelar föreskrifter med stöd av lag. Bestämmelser är kommunens egna regler av vad som gäller i en viss fråga eller ange under vilka förutsättningar t.ex. kommunalt stöd kan utges.

- Beslutsinstans för upprättande av regler som gäller direkt mot allmänheten samt om regler avseende stöd till allmänheten och organisationer är Kommunfullmäktige.
- Beslutsinstans för upprättande av interna regler av förvaltningsövergripande karaktär är Kommunstyrelsen.
- Beslutsinstans för upprättande av interna regler inom den egna förvaltningen är respektive nämnd.

Delegationsbestämmelser

Varje nämnd ska samla sina delegationer i en Delegationsbestämmelse. Delegationer ska som huvudregel inte anges någon annanstans än i nämndens Delegationsbestämmelse. I undantagsfall om delegationen är tillfällig och avser ett specifikt ärende kan nämnden besluta om delegation i samband med sitt beslut i ärendet. Varje delegation i Delegationsbestämmelsen ska ha ett absolut ordningsnummer som är unikt över tid.

- Beslutsinstans för upprättande av Delegationsbestämmelser är respektive nämnd

Riktlinjer

Riktlinjerna är ställningstagande om inriktning och utförande inom ett visst område. De kan ange ramarna för anställdas handlingsutrymme i en viss fråga där det finns utrymme för bedömningar. Riktlinjer kan ange både vad som ska uppnås och hur det ska uppnås, både externt och internt.

- Beslutsinstans för upprättande av kommunövergripande Riktlinjer är Kommunstyrelsen.

- Beslutsinstans för upprättande av Riktlinjer i frågor av principiell beskaffenhet eller av större vikt, till exempel Riktlinjer för budget och verksamhetsplan, är Kommunfullmäktige.
- Beslutsinstans för upprättande av Riktlinjer inom enbart en nämnds verksamhet, är respektive nämnd.

Anvisning

Anvisningar avser främst ställningstaganden i frågor rörande ren verkställighet, ofta i syfte att säkerställa likabehandling och struktur mellan olika verksamheter. Anvisningar är att betrakta som handböcker som anger ramarna för hur en viss fråga ska hanteras. Detaljeringsgraden i en Anvisning kan vara högre än övriga styrdokument.

Anvisningar kan även vara i form av tillämpningsanvisning när det finns behov av att reglera hur ett styrande dokument, lag eller föreskrift ska uppfyllas och utförandet får konsekvenser för medborgare.

- Beslutsinstans för upprättandet av kommunövergripande Anvisningar är Kommunchef.
- Beslutsinstans för upprättandet av myndighetsspecifika Anvisningar är Förvaltningschef.

Taxor

Taxor anger vilka avgifter som kommunen tar ut för vissa tjänster och funktioner. Taxor och avgifter ska alltid beslutas som styrande dokument.

- Beslutsinstans för upprättande av Taxor och Avgifter är som huvudregel Kommunfullmäktige.
- Kommunfullmäktige kan i vissa fall överlåta till nämnd att fastställa avgifter i taxa om förutsättningar för detta är uppfyllda. Nämnd kan även överlåtas rätt att besluta om indexuppräknings till visst index.

Stödjande dokument

En förvaltning kan behöva hjälp i form av stödjande dokument exempelvis rutin, instruktion, lathund, handbok m.fl. Dessa dokument är arbetsrelaterade vardagsdokument som ska hjälpa medarbetare att utföra sitt arbete i linje med lagstiftning och styrande dokument. Dessa räknas inte som styrande dokument.

Det är viktigt att sådana dokument stannar vid praktiska rekommendationer och inte innehåller sådant som hör hemma i ett styrdokument. Utformandet av stödjande dokument ska inte innehålla några ställningstaganden utan endast stödja verkställighet av politiska beslut. Stödjande dokument antas inte politiskt eller på delegation och tillåter begreppsdefinition utifrån behov.

Planer och handlingsplaner är begrepp som om det inte är stipulerat i lag eller förordning är förbehållet verksamhetens planeringen och är även de att räkna som stödjande dokument.

Respektive chef ansvarar för att inom sitt verksamhetsområde utforma och fastställa relevanta stödjande dokument.

Ordlista – Definitioner

Styr och ledningssystem – System för att säkerställa att planering, utförande och uppföljning i kommunkoncernens verksamheter följer den politiska viljeinriktningen.

Primärkommun – Kommunala organisationen av verksamheter som förvaltas av nämnder.

Kommunkoncern – Kommunens samlade verksamheter, både verksamheter som förvaltas av nämnder och bolag.

Kärnuppdrag – Varje organisatoriska enhets huvuduppgift utifrån nämndens reglemente.

Utvecklingsuppdrag – Varje organisatoriska enhets uppdrag att arbeta för att uppfylla kommunens vision och strategier.

Grunduppdrag – Varje enhets samlade uppdrag utifrån kärnuppdrag, utvecklingsuppdrag och kommunens värdegrund.

Indikatorer – Ett mått eller en variabel som används för att mäta eller signalera statusen eller nivån av ett specifikt fenomen.

Kvalitativa mätmetoder – fokuserar på att samla in och analysera icke-numeriska data för att få djupare förståelse för ett specifikt fenomen, beteenden, upplevelser, eller processer.

Kvantitativa mätmetoder – insamling och analys av numerisk data för att kvantifiera variabler och identifiera statistiska samband mellan dem.

Vertikal dialog – Strukturerad årlig mötesserie mellan uppdragsgivande och uppdragstagande chef för att skapa samsyn runt planering, genomförande och uppföljning av verksamheten.

Mål och resultatstyrning – Styrningsprocess för att planera och följa upp kommunens måluppfyllnad.

Tillitsstyrning – Styrningsmodell som bygger på tydliga ansvar med förtroende och ett dialogbaserat arbetssätt

Organisation och regelstyrning – Direkt styrning genom lagar, styrdokument och organisering.

Vision – Kommunens gemensamma målbild av hur kommunens ska vara att bo och leva i på lång sikt.

Strategier – Områden och inriktningar som bedöms särskilt viktiga för att Piteå kommun ska kunna nå visionen.

Intern strategi – En strategi för hur Piteå kommun som organisation ska arbeta för att utveckla verksamheternas kärnuppdrag.

Utvecklingsprogram – Program som konkretiserar de prioriterade strategierna med insatsområden, indikatorer och aktiviteter.

Insatsområden – Områden där det bedöms finnas identifierade utvecklingsbehov för att kommunen ska närma sig visionen.

Kvalitetsarbete – en systematisk process för kontinuerlig förbättring av tjänster och arbetsprocesser

Medborgardialog – Övergripande dialoger som syftar till att ta reda på medborgarnas nöjdhet med och preferens gällande den kommunala servicen och utvecklingsplaner.

Organisatorisk nivå – de olika lagren av ansvar och hierarki inom organisationen, vilka strukturerar hur beslut fattas och hur arbetsuppgifter fördelas.

Verksamhetsuppdrag –

Analys – är processen att noggrant undersöka och bryta ner information eller data för att förstå dess komponenter, identifiera mönster eller relationer, och dra slutsatser.

Uppdragsgivande chef – Chef på överordnad nivå som gett verksamheten sin uppgift och uppdrag.

Uppdragstagande chef – Chef som mottagit uppdrag som verksamheten ska utföra.

Årshjul – Tidsplan över de processer och aktiviteter i styr och ledningsprocessen som ska genomföras varje år.

Strategisk plan – Övergripande plan för verksamheten som beslutas av politiken utifrån vision och strategier.

Verksamhetsplan (VEP) – Plan för verksamheten närmaste året med grunduppdrag, indikatorer och aktiviteter. Tas fram på alla organisatoriska nivåer i kommunens förvaltningar.

Reglemente – Styrdokument där kommunfullmäktige delar ut kärnuppdraget till alla förvaltningar.

Bolagsordning – En bolagsordning är ett aktiebolags regelverk. Detta regelverk, tillsammans med lagstiftning, anger vad aktiebolaget ska göra och hur det ska drivas.

Ägardirektiv – Ägardirektiv är ett styrdokument som tydliggör ägarens (kommunens) vilja och vision om hur företaget ska utvecklas på kort och lång sikt.

Uppsiktsplikt (KS) – Kommunstyrelsen har en särskild roll att säkerställa att övriga nämnder utför sitt av kommunfullmäktige utsedda uppdrag och har en god ekonomisk hushållning.

Nämnd – Politiskt organ som av kommunfullmäktige fått medel och uppdrag för att utföra specifika uppgifter angivna i reglementet.

Förvaltning – Den verksamhet som administrerar och utför kommunal verksamhet beslutad av sin specifika nämnd.

Värdegrund - Uttrycker kommunens grundläggande värderingar. Alla som arbetar för Piteå kommun förväntas ställa sig bakom värdegrunden och arbeta i dess anda

Årsbokslut – En sammanställning av ekonomiskt utfall och hur väl verksamheten nått sina mål under föregående verksamhets år.

Delårsbokslut – En sammanställning av ekonomisk utfall och hur väl verksamheten nått sina mål under den period delårsbokslutet omfattar. Innehåller även en prognos för helårets bokslut.

Omvärldsanalys – En analys av trender och omvärldsfaktorer som kan påverka verksamheten i kommunen.

Invärldsanalys – En analys av den kommunala verksamheten och faktorer inom det kommunala verksamhetsområdet, kan vara t.ex. nöjdhet med kommunala tjänster.

Politiska riktlinjer (inför STP) – Styrdokument beslutat av kommunfullmäktige som anger riktlinjer för prioriteringar i budgetprocessen. Kan även innehålla specifika uppdrag till verksamheten.

Antagen av KF 2023-03-20 § 115

Reviderad av KF 2024-06-24 § 148

Ärende 3

Personligt 2024

Personligt 2024

En undersökning bland eleverna i skolår 7, 9 i
grundskolan samt skolår 2 i gymnasieskolan

Februari 2024
Anette Christoffersson

Piteå kommun

Innehåll

Sammanfattande resultat.....	2
Hälsa och mående	2
Upplevelse av stress.....	2
Sömnsvårigheter	3
Nedstämdhet	3
Lunch	3
Kränkningar och mobbing	3
Demokrati och inflytande	4
Frågor om framtiden	4
Frågor om politik och samhälle	5
Vad kan vi arbeta vidare med?.....	7
Inledning.....	8
Om undersökningen.....	8
Annan könstillhörighet som alternativ	8
Hur mår ungdomar i Piteå?	9
Lunch	9
Träning/motion	9
Hälsa	9
Utsatta för kränkningar, mobbing	11
Sex	11
Utsatthet	12
Snatteri, klotter.....	13
Demokrati och inflytande	13
Föreningstillhörighet.....	13
Frågor om framtiden	14
Frågor om politik och samhälle	16
Till sist ... hur kan din hälsa förbättras.....	18
Något du kan göra själv	18
Något skolan kan göra	18

Sammanfattande resultat

Hälsa och mående

Liksom tidigare år visar undersökningen Personligt på att de allra flesta ungdomar i Piteå har en god självskattad hälsa. De flesta har någon i sin omgivning att prata med om svåra saker och de vänder sig till vuxna i sin omgivning när de blivit utsatta för något jobbigt.

Vid en jämförelse med 2022 är det marginellt fler unga som skattar sin hälsa som mycket eller ganska bra.

Vissa skillnader ses mellan årskurserna. Något fler unga i årskurs 9 skattar sin hälsa som ganska eller mycket dålig jämfört med de andra årskurserna.

Största skillnaderna ses vid en jämförelse mellan könen, 19 procent av tjejerna skattar sin hälsa som ganska eller mycket dålig jämfört med 6 procent av killarna. Vid en jämförelse mellan åren är det färre tjejer som skattar sin hälsa som ganska eller mycket dålig. Ingen förändring ses för killarna. Andel tjejer som skattar sin hälsa som mycket eller ganska bra är 81 procent, en ökning med fem procentenheter sedan 2022 Nationell statistisk¹ visar även den på att tjejer/kvinnor skattar sin hälsa lägre än killar/män. Statistiken på ungidag.se har målgruppen 16–24 år och är därför inte fullt jämförbar med Personligt.

Vid en jämförelse mellan skolenheter i grundskolan ses vissa skillnader. Andelen som skattar sin hälsa som ganska eller mycket dålig varierar från som lägst 7 procent till som högst 20 procent. Liknande skillnader ses vid en jämförelse mellan gymnasieskolans olika program. Det är viktigt att komma ihåg att när det är färre respondenter i jämförelsen, kan resultaten variera mer mellan åren. Detta beror på att ett litet antal svar får en större påverkan på det totala resultatet, vilket kan leda till större skillnader från år till år. Det är därför svårt att dra några slutsatser utifrån jämförelsen mellan skolenheter och program. För att göra det skulle man behöva analysera och jämföra resultat mellan enheter och program under en längre period.

Upplevelse av stress

Enkätresultaten visar en tydlig skillnad i upplevd stressnivå mellan tjejer och killar. Bland tjejer är det en högre andel som rapporterar att de känner sig stressade "flera gånger i veckan" (35 procent) och "i stort sett varje dag" (17 procent), jämfört med killar där motsvarande siffror är betydligt lägre (14 procent respektive 4 procent). Detta indikerar att tjejer generellt upplever högre och mer frekvent stress än killar.

Killar å andra sidan, rapporterar en högre andel av att sällan eller aldrig känna sig stressade (25 procent), vilket är en markant skillnad jämfört med tjejer (6 procent). Detta kan tyda på att killar antingen

¹ Ungidag.se och Folkhalsomyndigheten.se

hanterar stressfaktorer bättre, eller inte upplever lika många stressfaktorer i sitt dagliga liv.

Sömnsvårigheter

Enkätresultaten visar även på en tydlig skillnad i sömnsvårigheter mellan olika tjejer och killar. Bland killar rapporterar en större andel (39 procent) att de sällan eller aldrig har svårt att sova jämfört med tjejer (25 procent). Vidare visar resultaten att en relativt stor andel av både tjejer och killar har svårt att sova "någon eller några gånger i månaden" (29 procent) respektive 30 procent). Detta visar på att tillfälliga sömnproblem är relativt vanliga bland ungdomar oavsett kön.

Nedstämdhet

Bland killar är det en majoritet, 58 procent, som rapporterar att de sällan eller aldrig känner sig nedstämda, vilket är en betydligt högre andel jämfört med tjejer (21 procent).

Det är 9 procent av samtliga respondenter i undersökningen som uppger att de känt sig så nedstämda att de allvarligt funderat på självmord. Bland tjejer har 15 procent rapporterat att de har känt sig så deppiga att de allvarligt funderat på självmord, jämfört med killar där endast 3 procent rapporterat detsamma.² Denna skillnad kan tyda på att tjejer i denna undersökning upplever högre nivåer av psykisk ohälsa eller att de är mer benägna att rapportera känslor.

Sammanfattningsvis kan skillnaderna mellan tjejer och killar delvis förklaras av sociala normer och förväntningar, där tjejer ofta upplever högre krav på prestation i skolan och sociala sammanhang, vilket kan bidra till ökad stress och psykisk ohälsa. Tjejer uttrycker också sina känslor mer öppet, medan killar tenderar att hantera stress på andra sätt eller undvika att prata om problem. Biologiska faktorer, såsom hormonella förändringar under puberteten, kan också påverka tjejers högre självrapporterade stress och nedstämdhet. Dessutom påverkar skolmiljön där tjejer känner större press att prestera, medan killar i högre grad inte ser skolan som en stresskälla.

Lunch

Andelen unga som uppger att de äter lunch varje skoldag har ökat med fem procentenheter jämfört med 2022. 48 procent av tjejerna och 53 procent av killarna uppger att de äter lunch varje dag.

86 procent av respondenterna uppger att de vanligtvis äter sin lunch i skolmatsalen vilket är en ökning med tre procentenheter jämfört med 2022.

Kränkningar och mobbing

29 procent av de som uppger att de blivit utsatta för mobbing eller kränkningar bedömer sin hälsa som ganska eller mycket dålig vilket är mer än dubbelt så många som de som inte blivit utsatta. Samma mönster ses för upplevelsen av stress (61 procent), sömnsvårigheter

² Frågan om självmord besvaras ej av de som svarat att de aldrig eller sällan känner sig nedstämda. Frågan har besvarats av 597/1025 respondenter.

(39 procent), nedstämdhet (39 procent) och självmordstankar (29 procent). Mobbning och kränkningar är allvarliga faktorer som kan påverka unga individer på många sätt. Effekterna kan vara både kortsiktiga och långsiktiga, och det är viktigt att arbeta förebyggande för att minska mobbning i skolor och samhällen för att stärka ungdomars hälsa och välmående.

Demokrati och inflytande

Resultaten visar på en varierande grad av kunskap bland ungdomar om var de kan vända sig för att påverka olika samhällsfrågor. Bland de olika kategorierna är det tydligt att ungdomarna känner sig mest informerade om hur de kan påverka skolfrågor, där 51 procent av tjejerna och 48 procent av killarna uppger att de vet var de ska vända sig. Det kan tyda på att skolorna är aktiva i att informera eleverna om hur de kan påverka i skolfrågor.

När det gäller trafikfrågor, kultur- och fritidsfrågor samt miljöfrågor, är kunskapen om var man kan påverka betydligt lägre. Endast 25 procent av tjejerna och 29 procent av killarna känner till hur de kan påverka trafikfrågor. Ännu färre, 20 procent av tjejerna och 21 procent av killarna, vet hur de kan påverka kultur- och fritidsfrågor.

En stor andel av ungdomarna, 51 procent av tjejerna och 54 procent av killarna, uppger att de har "ingen aning" om var de ska vända sig för att påverka någon av de nämnda frågorna. Andelen unga som uppger att de inte har en aning om var de ska vända sig har ökat med 6 procentenheter jämfört med 2020 och 2022.

Andelen unga som uppger att de försökt påverka/få inflytande i en samhällsfråga är 7 procent vilket är en minskning med 7 procentenheter sedan 2020.

53 procent av de unga svarar att de är med i en förening. Andelen som är med i en förening sjunker med stigande ålder, från 64 procent i årskurs 7 till 40 procent i årskurs 2 gymnasiet.

Frågor om framtiden

53 procent av tjejerna och 40 procent av killarna uppger att de tror att de kommer att flytta från Piteå. Endast 13 procent av tjejerna och 24 procent av killarna har definitivt beslutat att inte flytta från kommunen. En tredjedel (tjejer 33 procent och killar 35 procent) har inte funderat över frågan. För killarna är den främsta anledningen till att de överväger att flytta arbete, för tjejerna är främsta anledningen studier. Detta kan tyda på att tjejer i högre grad ser studier som en drivkraft för att lämna kommunen, medan killar i större utsträckning motiveras av arbetsmöjligheter. Tjejer uppger i större utsträckning än killar att de vill ha närmare till större ort/stad som anledning till flytt.

På frågan vad som är det bästa med att bo i Piteå är familj och släkt den mest uppskattade aspekten av att bo i Piteå för både tjejer och killar. "Kompisar eller pojkvän/flickvän/partner" är högt värderat bland tjejer (58 procent) jämfört med killar (49 procent).

"Möjligheten till arbete" och "Möjligheten till fortsatta studier" är mer framträdande bland killar (26 procent respektive 11 procent) än bland tjejer (11 procent respektive 8 procent), vilket kan visa på att killar i Piteå ser större möjligheter eller värderar dessa aspekter högre.

Bland de tillfrågade är det tydligt att killar generellt har en mer positiv syn på framtiden jämfört med tjejer. 40 procent av killarna uppger att de ser på framtiden "Mycket positivt", vilket är en betydligt högre andel jämfört med 24 procent av tjejerna.

Sammanfattningsvis verkar killar ha en mer optimistisk syn på framtiden, medan tjejer också övervägande är positiva men i något mindre utsträckning än killar. Denna variation i syn på framtiden kan spegla olika erfarenheter och förväntningar baserade på könstillhörighet. Det är viktigt att notera att en mycket liten andel av de unga ser mycket negativt på framtiden.

Frågor om politik och samhälle

36 procent av både tjejer och killar anger att de är "Inte alls intresserade" av politik. När det gäller de som är "Inte särskilt intresserade" av politik, är det en större andel tjejer (46 procent) jämfört med killar (39 procent) som valde detta alternativ. För de mer positiva svaren, "Ganska intresserad" och "Mycket intresserad", har killar en högre andel jämfört med tjejer (tjejer 2 procent, killar 6 procent).

28 procent av tjejerna och 35 procent av killarna anger att de är "Inte alls intresserade" av samhällsfrågor, medan en ännu större andel, 49 procent av tjejerna och 43 procent av killarna, känner sig "Inte särskilt intresserade". En majoritet av både tjejer och killar anger alltså att de har ett lågt eller inget intresse för samhällsfrågor.

Bland tjejerna är, 44 procent, "ganska intresserade" av internationella händelser, följt av 36 procent som är "inte särskilt intresserade". Endast en mindre andel, 6 procent, uttrycker att de är "mycket intresserade". För killarna är fördelningen liknande, där den största andelen, 36, procent också är "inte särskilt intresserade". Andelen killar som är "ganska intresserade" är något lägre än bland tjejerna, 36 procent, och andelen som är "mycket intresserade" är något högre, 9 procent.

Det mest populära sättet att engagera sig i samhällsfrågor eller politik är genom att "gilla/dela inlägg om samhällsfrågor/politik på sociala medier". När det gäller mer direkta former av politiskt engagemang, som att "ta kontakt med politiker, tjänsteperson eller beslutsfattare i kommunen" eller "skriva ett förslag (medborgarförslag) till kommunens politiker", är killar mer benägna att engagera sig i dessa aktiviteter jämfört med tjejer. Killar har nästan fyra gånger högre deltagande i att ta kontakt med beslutsfattare (6 procent) jämfört med tjejer (1 procent).

Enkätresultaten visar att en majoritet av de unga känner en osäkerhet eller brist på information om huruvida de kan påverka beslutsfattande i kommunen. Det mest framträdande svaret på frågan "Vilka

möjligheter har du att föra fram dina åsikter till de som bestämmer i kommunen?) är "Vet inte" där 66 procent av tjejerna och 59 procent av killarna har valt detta alternativ.

75 procent av de unga har svarat att de inte är intresserade av att vara med och påverka frågor som rör kommunen. 2019 var motsvarande andel 60 procent.

En stor andel av de unga, oavsett kön, verkar osäkra på hur de skulle påverka kommunala frågor, vilket framgår av det höga procenttalet för svarsalternativet "Vet inte" (tjejer 54 procent, killar 34 procent). Det kan tyda på en brist på information eller tillgängliga resurser om hur man engagerar sig i kommunala frågor, eller möjligen en känsla av att deras åsikter och handlingar inte kommer att ha någon större påverkan.

När det gäller specifika kanaler för att påverka, verkar killar att i högre grad än tjejer vända sig till formella och strukturerade vägar såsom politiska partier eller ungdomsförbund (14 procent), föreningar eller organisationer (14 procent) och kommunala tjänstepersoner eller politiker (15 procent för båda). Tjejer verkar mindre benägna att använda dessa kanaler. Internet och sociala medier är också en populär kanal, särskilt bland killar (18 procent) jämfört med tjejer (15 procent).

På frågan om vad de vill påverka uttrycker tjejerna en önskan att förbättra skolmiljön, minska stress och press i skolan, och öka tillgängligheten till aktiviteter och resurser för unga. De tar också upp frågor som skolmaten och kollektivtrafiken. Killarna fokuserar mer på idrottsrelaterade förbättringar som nya ishallar och bättre stöd för idrottsföreningar, men tar även upp skolrelaterade ämnen som skolmat och bussförbindelser.

För frågan "Vilken eller vilka är anledningarna till att du inte vill vara med och påverka?" är den vanligast anledningen bland både tjejer och killar att de inte är tillräckligt intresserade. En något större andel killar (25 procent) jämfört med tjejer (20 procent) tror att deras deltagande inte spelar någon roll. Kunskapsbristen ("Jag kan för lite om hur jag ska göra") är relativt jämnt fördelad mellan tjejer och killar. Det tyder på att utbildningsinsatser för att öka kunskapen om påverkansmöjligheter skulle kunna gynna både tjejer och killar.

Jämfört med 2019 är det något fler som svarat att de inte är tillräckligt intresserade.

Sammanfattningsvis visar resultaten på att det finns ett behov av att öka medvetenheten och förbättra kommunikationen om hur ungdomar kan engagera sig och påverka i kommunala frågor.

Det är en relativt jämn fördelning mellan de som har "ganska stort förtroende" och "ganska litet förtroende" för politiker, med en något högre andel som lutar åt "ganska stort förtroende". För tjejer är denna siffra 43 procent jämfört med 40 procent som har "ganska litet förtroende", medan för killar är siffrorna 42 procent respektive 33

procent. En majoritet av både tjejer och killar har en grundläggande tillit till politiker, även om denna tillit inte är överväldigande stark. Tilliten till politiker är dock högre än vid undersökningen 2019.

En majoritet av både tjejer (64 procent) och killar (65 procent) uttrycker att de har "ganska stort förtroende" för vuxna i allmänhet. Andelen tjejer som svarar att de har "ganska litet förtroende" för vuxna i allmänhet är 24 procent jämfört med killar 15 procent. Förtroende för vuxna i allmänhet är lägre jämfört med 2019.

Vad kan vi arbeta vidare med?

Liksom tidigare undersökningar pekar även detta års undersökning av Personligt på stora skillnader mellan hur killar och tjejer skattar sin hälsa. För att främja en jämlik och jämställd hälsa bland barn och unga är det viktigt att fortsätta **utveckla och stärka samarbeten** mellan förvaltningar, organisationer och aktörer.

Likväl som det är viktigt att ta tjejernas sämre mående på allvar är det också viktigt att arbeta för att bryta könsstereotypa mönster – att uppmuntra killarna att prata om känslor och sitt mående.

Piteå kommun har över tid arbetat med att stärka **ungas inflytande**. Trots det pekar resultaten i Personligt på att arbetet med att öka ungas möjligheter till och kunskap om sina möjligheter till påverkan behöver stärkas. I det samarbete som Piteå kommun inlett med Lutsik i Ukraina är ungas inflytande i fokus.

Arbetet för att förebygga mobbing och kränkningar behöver även fortsättningsvis prioriteras. Att utsättas för mobbing och kränkningar kan ha allvarliga konsekvenser för den som utsätts både på kort och lång sikt.

Återkopplingen av resultaten i Personligt behöver förbättras.

Framför allt behöver återkopplingen till respondenterna säkerställas. Även återkopplingen till andra intressenter, exempelvis föräldrar, personal i fritidshem och förskola, civilsamhällesorganisationer, personal inom socialtjänsten och kultur- och fritidsförvaltningen skulle kunna förbättras.

Resultaten av undersökningen delges samtliga förvaltningar och nämnder.

ANDTS

2022 och 2024 har frågorna som handlar om alkohol, narkotika, droger, tobak och spel inte ställts i Personligt då Länsstyrelsen Norrbotten har genomfört en gemensam ANDTS-undersökning för länets kommuner. Piteå har, liksom övriga kommuner i länet, deltagit i den undersökningen. Om den undersökningen även fortsättningsvis ska genomföras vartannat år bör genomförandet av Personligt ses över. I nuläget genomförs både Personligt och den länsgemensamma undersökningen med samma intervall och vid samma tid (hösten).

Inledning

Enkätundersökningen **Personligt** har genomförts för tjugonde gången bland elever i skolår sju och nio i grundskolan samt skolår två i gymnasieskolan. Enkäten genomförs på uppdrag av kommunfullmäktige som en del i kommunens årliga uppföljning. Från och med 2020 genomförs enkäten vartannat år.

Av 1363 respondenter har 1140 svarat vilket ger en svarsfrekvensen 84 procent.

Om undersökningen

För att möjliggöra fördjupade analyser inom vissa områden beslutades 2017 att undersökningen skulle följa en treårscykel med särskilda teman:

- År 1 Skola
- År 2 Du och din familj, Fritid
- År 3 Politik och samhälle, Arbete och framtid

Från 2020 genomförs enkäten vartannat år. Det innebär att vissa frågor återkommer årligen medan andra undersöks i längre intervaller.

Undersökningen är anonym, men som vid alla självskattningsenkäter finns en möjlighet att enskilda svar inte är helt sanningsenliga. Däremot kan resultaten antas vara relativt stabila över tid, vilket gör enkäten värdefull för trendanalyser.

Undantag för ANDTS-frågor

Sedan 2022 har frågor om alkohol, narkotika, tobak och spel uteslutits från Personligt då Piteå kommun istället deltar i en länsgemensam ANDTS-undersökning genom Länsstyrelsen Norrbotten. Resultatet från denna undersökning förväntas presenteras under våren 2025.

Annan könstillhörighet som alternativ

Alternativet "Annan könstillhörighet" lades till från och med 2017. Ett fåtal ungdomar har använt sig av möjligheten att välja det alternativet och resultatet blir därför svårt att redovisa per fråga. Reaktionerna från ungdomarna har varit positiva till att alternativet funnits med.

Alla barn har rätt att uttrycka sin åsikt och vuxna ska lyssna och beakta deras åsikter.

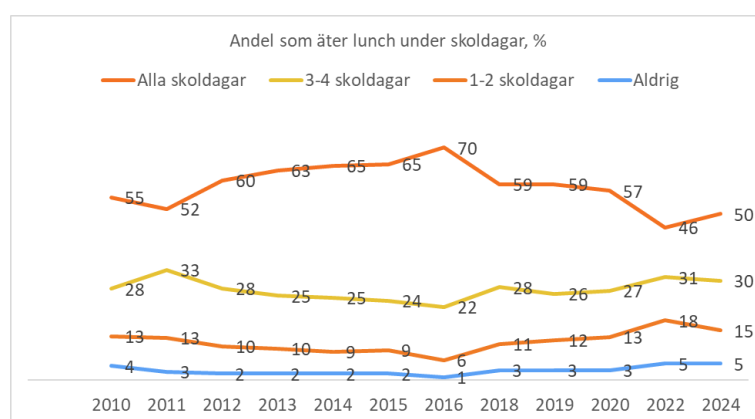
Barnkonventionen, artikel 12

Hur mår ungdomar i Piteå?

Lunch

Andelen unga som uppger att de äter lunch varje skoldag har ökat med fyra procentenheter jämfört med 2022. Vid 2024 års undersökning uppger 48 procent av tjejerna och 53 procent av killarna att de äter lunch varje skoldag. Andelen som äter lunch minst 3 skoldagar per vecka är 80 procent (77 procent år 2022). Vid en jämförelse mellan årskurser ses vissa skillnader. Flest elever i årskurs 7 äter lunch alla eller 3–4 skoldagar.

86 procent äter vanligtvis sin lunch i skolmatsalen. Anledningen till att man inte väljer att äta lunch varje dag i skolmatsalen är, liksom tidigare år, framför allt att man tycker att menyn är dålig.

Träning/motion

Det är 91% av ungdomarna som uppger att de tränar minst en gång i veckan. Andelen elever som aldrig tränar har legat relativt konstant över tid och de senaste åren varierat mellan 9 och 11 %.

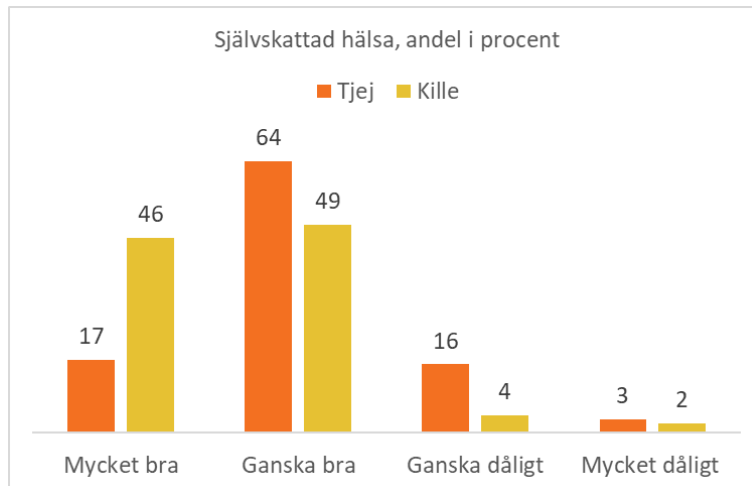
Barn har rätt till lek, vila och fritid.

Artikel 31, Barnkonventionen

Hälsa

De flesta unga, 88 procent, bedömer sin hälsa som mycket eller ganska bra. Andelen unga som bedömer sin hälsa som mycket dåligt ligger lika med tidigare år, 3 %. Det innebär att 29 unga bedömer sin hälsa som mycket dålig.

Andel tjejer som skattar sin hälsa som mycket eller ganska bra är 81 procent, en ökning med två procentenheter jämfört med 2022. Det är, liksom vid de tidigare undersökningstillfällena, flest tjejer som skattar sin hälsa som ganska eller mycket dålig. Skillnaderna är stora, 19 procent av tjejerna skattar sin hälsa som ganska eller mycket dålig jämfört med 6 procent av killarna.

Huvudvärk, ont i magen

2022 svarade 40 procent av de unga att de sällan eller aldrig har huvudvärk. 2024 är motsvarande siffra 33 procent. Andelen unga som uppger att de har huvudvärk flera gånger i veckan eller i stort sett varje dag är lika vid de tre senaste undersökningstillfällena.

2022 svarade 48 procent av de unga att de sällan eller aldrig har ont i magen. 2024 är motsvarande siffra 43 procent. Andelen unga som uppger att de har ont i magen flera gånger i veckan eller i stort sett varje dag är lika de tre senaste åren.

Liksom tidigare år är det betydligt fler tjejer än killar som uppger att de har problem med ont i magen och huvudvärk.

Vid en jämförelse mellan årskurserna så är det något fler unga i årskurs 9 som uppger att de har huvudvärk och/eller ont i magen flera gånger i veckan eller varje dag.

Stress

Andelen som sällan eller aldrig har känt sig stressade har från undersökningen 2022 minskat med 4 procentenheter. Andelen som uppger att de känner sig stressade flera gånger i veckan eller i stort sett varje dag är i princip lika vid de tre senaste undersökningstillfällena. Betydligt fler tjejer än killar känner sig stressade, drygt 50 procent av tjejerna uppger att de känner sig stressade flera gånger i veckan eller varje dag.

Vid en jämförelse mellan årskurserna är det eleverna i årskurs nio som känner sig mest stressade.

Sömn

Andelen unga som uppger att de sällan eller aldrig har problem med att sova har legat på ungefär samma nivå vid de tre senaste undersökningstillfällena. Det är fler tjejer än killar som uppger att de har problem med sömnen. Vid en jämförelse mellan årskurserna är det eleverna i årskurs nio som har störst problem med sömnen.

Nedstämdhet, tankar på självmord

Sammantaget är det 35 elever (66 elever 2022) som uppger att de känner sig nedstämda i stort sett varje dag.

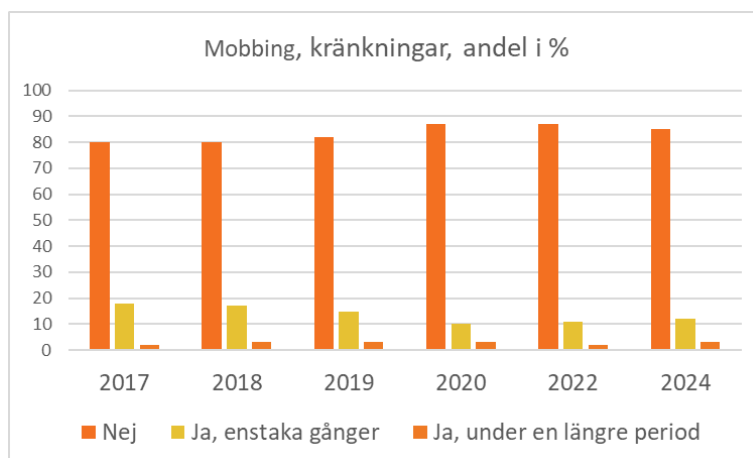
Andelen unga som uppger att de känt sig så deppiga att de allvarligt funderat på självmord är marginellt lägre jämfört med 2022. Vid en jämförelse mellan årskurserna är det, liksom tidigare år, flest elever i årskurs 7 som uppger att de funderat på självmord.

Totalt är det 89 unga (jämfört med 112 unga 2022) som svarat ja på frågan om de allvarligt funderat på självmord de senaste 12 månaderna.

Endast 31 procent av de unga som varit nedstämda/deppiga under en längre period har berättat det för någon vuxen. Det är fler tjejer än killar som berättar för någon vuxen. Av de som berättat uppger 85 procent att de då fått hjälp.

Utsatta för kränkningar, mobbing

Andelen unga som uppger att de blivit kränkta enstaka gånger ligger ungefär på samma nivå som 2020 och 2022. Andelen unga som uppger att de blivit mobbade ligger också på ungefär samma nivå som tidigare år. Det är 29 elever som uppger att de blivit mobbade (jämfört med 25 elever 2022).

Mer än dubbelt så många tjejer jämfört med killar uppger att de blivit kränkta och lite fler tjejer jämfört med killar uppger att de blivit mobbade. Vid en jämförelse mellan årskurserna så är eleverna i årkurs 9 mest utsatta för kränkningar och mobbing. En övervägande del av de som blivit utsatta uppger att de blivit utsatta i skolan och att de blivit kränkta/mobbade av andra elever. Övervägande delen av de som blivit utsatta för mobbing, 96 procent, har blivit utsatta i skolan och av andra ungdomar. 66 procent av de som utsatts berättar för någon vuxen och av de som berättar uppger 75 procent att de får hjälp. Fler tjejer än killar berättar för vuxna att de blivit utsatta.

Sex

Av eleverna i årskurs nio är det 16 procent som uppger att de haft sex, i årskurs två på gymnasiet är motsvarande siffra 47 procent. Av

eleverna i årskurs nio är det 61 procent som uppger att de alltid använder preventivmedel, för årskurs två gymnasiet är motsvarande siffra 65 procent. Vanligaste sättet att skydda sig för eleverna i årskurs nio är kondom, därefter p-piller. För eleverna i gymnasiet är vanligaste sättet att skydda sig p-piller, därefter kondom.

Utsatthet

Andelen unga som uppger att någon hotat dem under de senaste tolv månaderna är 7 procent vilket är lika med 2020 och 2022. Fler killar än tjejer har blivit hotade. Av de unga som upplevt hot har 43 procent berättat för någon vuxen och av de som berättat har drygt 70 procent fått hjälp. Färre killar än tjejer berättar för någon vuxen.

Det är 9 procent av de unga som uppger att någon stulit något från dem de senaste 12 månaderna, en marginell minskning jämfört med 2022. Något fler killar än tjejer uppger att någon stulit från dem. 45 procent har berättat för någon vuxen om vad som hänt och av de som berättat har 51 procent fått hjälp. Färre killar än tjejer berättar för någon vuxen.

Andelen unga som uppger att de blivit utsatta för misshandel är 2 procent vilket är lika med 2020 och 2022 (25 personer). Av dem har 36 procent berättat för någon vuxen om vad som hänt. Färre killar än tjejer har berättat för någon vuxen. Det är något fler pojkar som uppger att de blivit utsatta för misshandel.

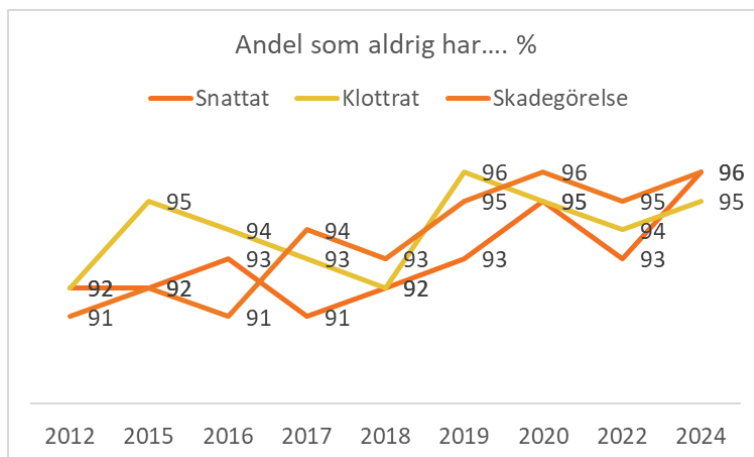
Det är två procent som uppger att de blivit utsatta för sexuellt utnyttjande/sexuellt våld, Det är fler tjejer än killar som uppger att de blivit utsatta. Av dem som blivit utsatta har knappt 30 procent berättat för någon vuxen.

*Barn ska skyddas mot föräldrarnas eller
närståendes våld. Det kan vara fysiskt, psykiskt
eller sexuellt våld.*

Artikel 19, Barnkonventionen

Snatteri, klotter

Den största andelen av de unga som deltagit i undersökningen, uppger att de aldrig snattat, klottrat eller medverkat till skadegörelse under de senaste 12 månaderna. Ingen nämnvärd förändring kan ses de senaste åren.

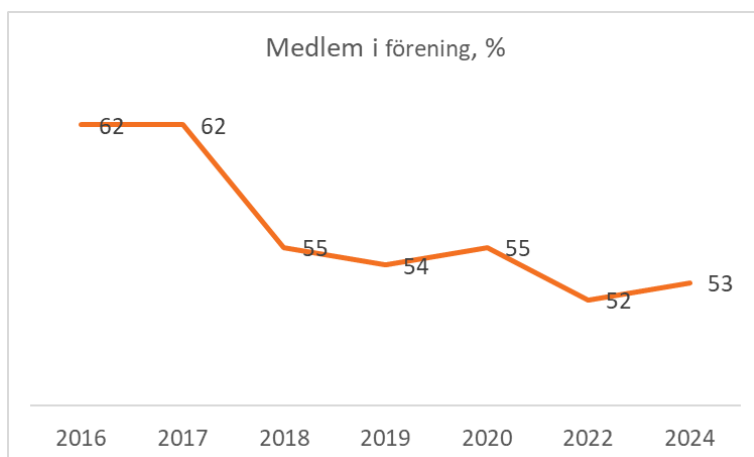
Demokrati och inflytande

Flest ungdomar, 49 procent, vet var de ska vända sig om de vill lämna åsikter för att inflytande i en skolfråga, en minskning med 7 procentenheter sedan 2020. Andelen unga som inte har en aning om var de ska vända sig för att få inflytande/påverka är 52 procent.

Det är 7 procent som uppger att de försökt påverka/få inflytande i en samhällsfråga under de senaste 12 månaderna, lika många tjejer som killar. Endast marginella förändringar de senaste åren kan ses. Av dem som försökt påverka uppger 18 procent att deras försök givit resultat men de allra flesta, 49 procent vet inte om försöken givit resultat eller inte.

Föreningstillhörighet

Andelen som uppger att de är medlem i någon förening har minskat med åtta procentenheter sedan 2016.

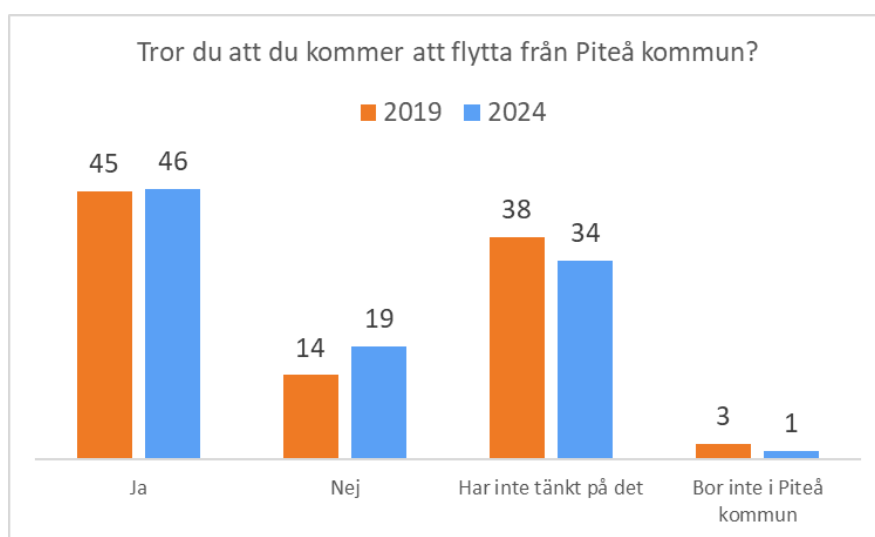
Lika många tjejer som killar uppger att de är medlem i en förening. Föreningstillhörigheten sjunker med stigande ålder, i årskurs 7

uppges 64 % av eleverna att de är medlemmar i en förening. För gymnasiet årkurs 2 har andelen sjunkit till 40 procent.

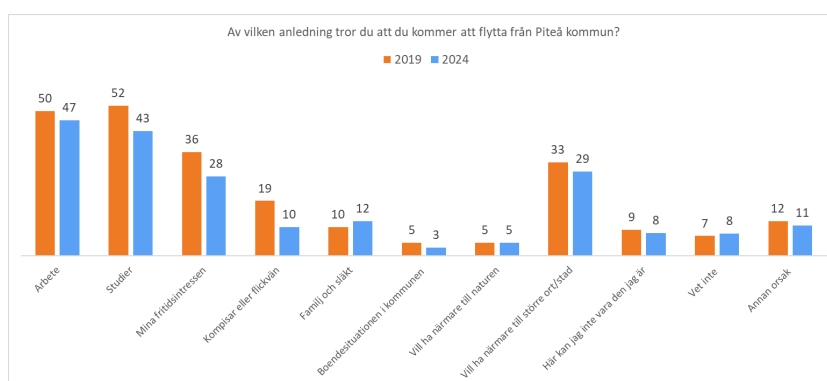
Frågor om framtiden

För andra gången ställs fördjupade frågor kring hur de unga tänker om framtiden i undersökningen "Personligt". Första gången frågorna ställdes var 2019. Frågorna är tänkta att återkomma ungefär vart fjärde år och ska användas som underlag för verksamhetsutveckling.

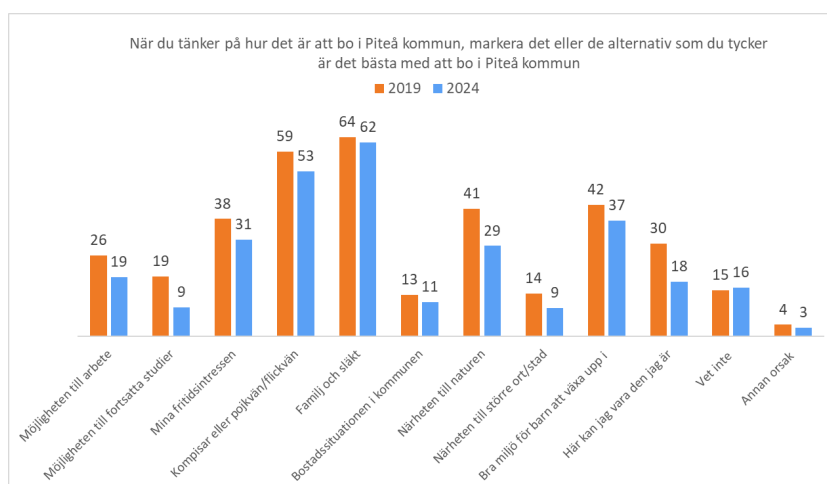
46 procent av ungdomarna har svarat att de tror att de kommer att flytta från Piteå. Fler tjejer än killar tror att de kommer att flytta (53 procent jämfört med 40 procent).

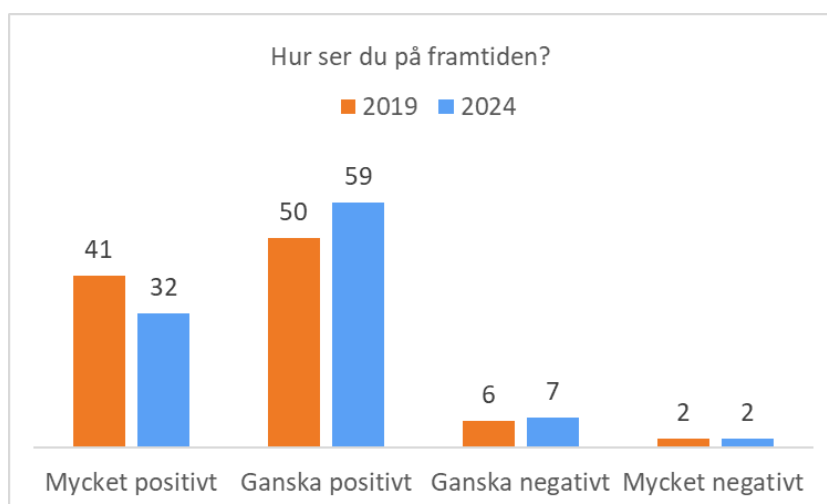
Fremsta orsakerna till flytt är studier, arbete, att man vill ha närmare till större stad, fritidsintressen. Fler tjejer än killar uppger att man kommer att flytta på grund av studier och fler killar än tjejer uppger att man kommer att flytta på grund av arbete.

På frågan om vad som är det bästa med att bo i Piteå uppger de unga som främsta orsaker familj och släkt, kompisar eller flickvän/pojkvän, bra miljö för barn att växa upp i samt fritidsintressen.

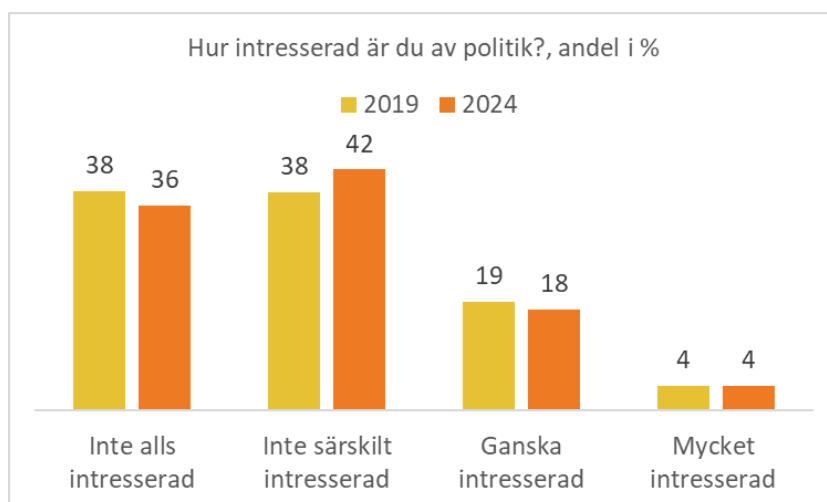

På frågan ”Hur ser du på framtiden?” svarar 32 procent att de ser mycket positivt på framtiden. Det är en försämring med 9 procentenheter jämfört med 2019. Andelen som ser ganska eller mycket negativt på framtiden är ungefär lika med 2019, 8 procent.

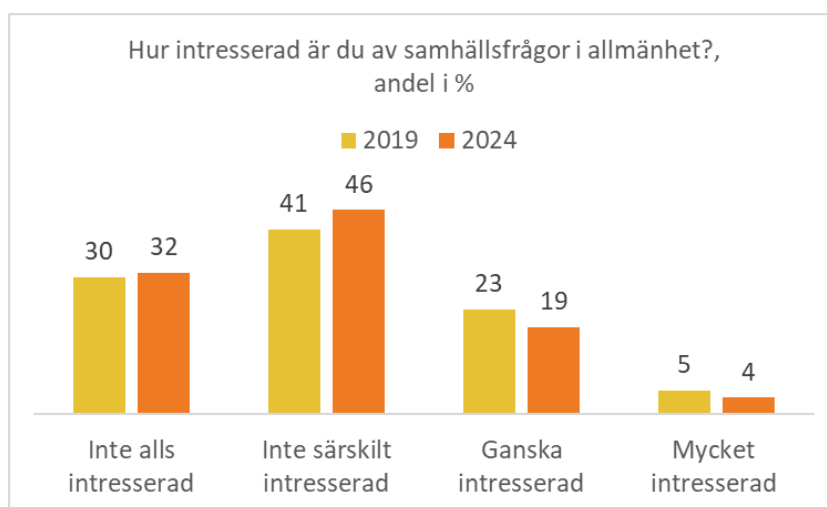

Frågor om politik och samhälle

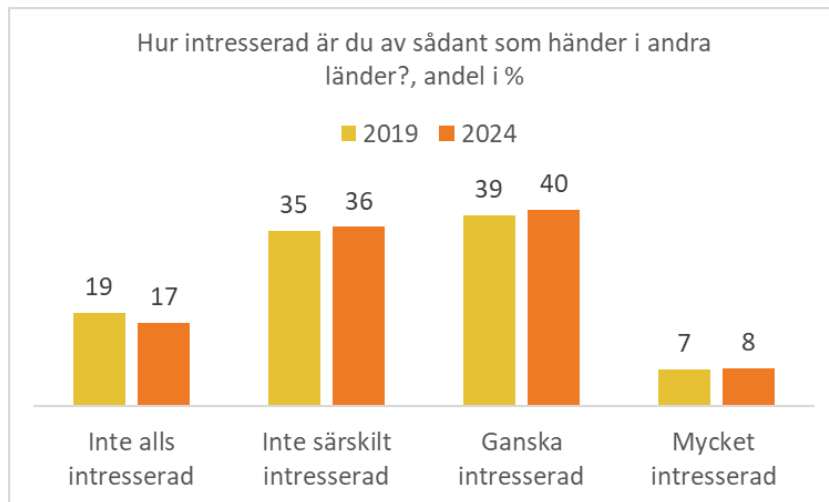
78 procent av ungdomarna svarar att de inte är särskilt/inte alls intresserade av politik. Andelen som är ganska eller mycket intresserade är 22 procent, en marginell ökning jämfört med 2019.

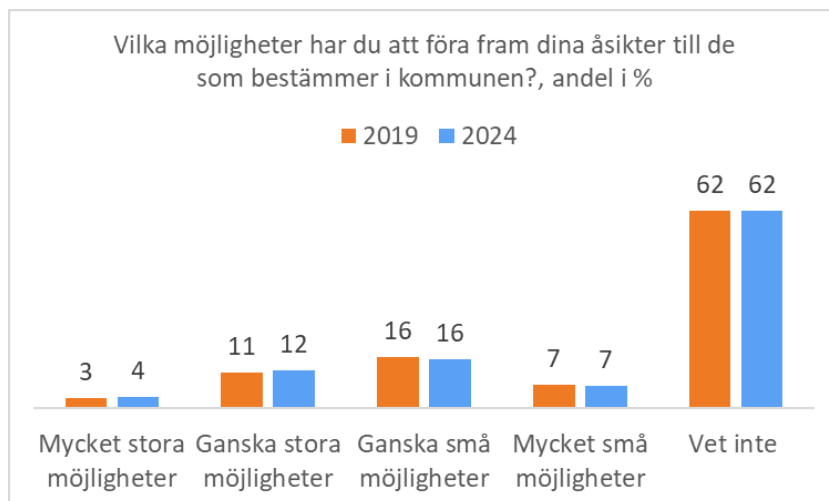
Intresset för samhällsfrågor är också lågt och endast 23 procent svarar att de är ganska eller mycket intresserade, en minskning med fem procentenheter jämfört med 2019.

Störst intresse har de unga av vad som händer i andra länder. 48 procent har svarat att de är ganska eller mycket intresserade vilket är en ökning med 4 procentenheter jämfört med 2019.

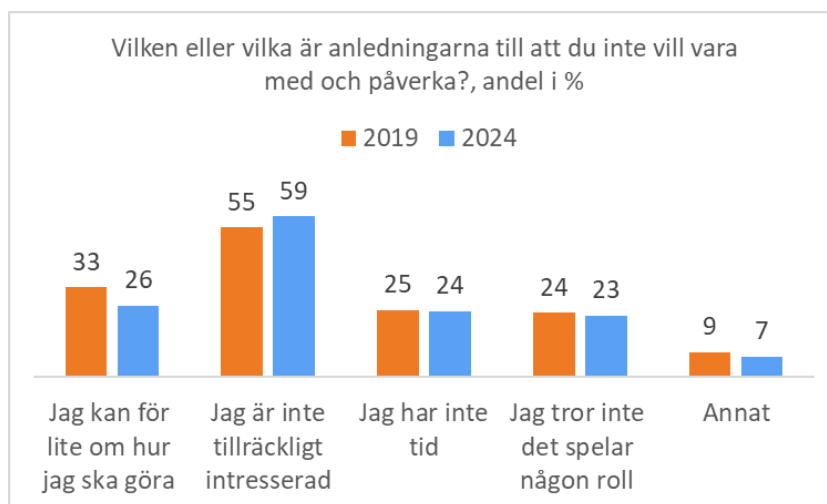
16 procent av de unga svarar att de har ganska eller mycket stora möjligheter att föra fram sina åsikter till de som bestämmer i kommunen. 62 procent svarar att de inte vet vilka möjligheter de har att föra fram sina åsikter. Inga eller marginella förändringar jämfört med 2019.

25 procent av de unga svarar att de vill vara med och påverka frågor i sin kommun. Andelen som vill vara med och påverka ökar med stigande ålder och i gymnasiet åk 2 svarar 37 procent att de vill vara med och påverka.

På frågan ”Till vem eller vart vänder du dig om du vill påverka något i din kommun?” svarar 44 procent att de inte vet, 30 procent svarar att de vänder sig till någon de känner, 16 procent internet/sociala medier och 14 procent kommunal politiker.

Som orsak till inte vilja vara med och påverka svarar 59 procent att de inte är tillräckligt intresserade, 26 procent svarar att de kan för lite, 24 procent att de inte har tid och 23 procent svarar att de inte tror att det spelar någon roll.

48 procent av de unga svarar att de har ganska eller mycket stort förtroende för politiker, en ökning med 6 procentenheter sedan 2019. 76 procent svarar att de har ganska eller mycket stort förtroende för vuxna i allmänhet, en marginell ökning jämfört med 2019.

Till sist ... hur kan din hälsa förbättras

Något du kan göra själv

En majoritet av de unga uttrycker en vilja att förbättra sina levnadsvanor genom att öka sin fysiska aktivitet, förbättra sina kostvanor och sin sömn. Många nämner åtgärder som att träna mer, äta hälsosammare och sova mer som metoder för att förbättra sitt välbefinnande. Det finns även en del svar som uttrycker en önskan om att minska stress och skapa bättre dagliga rutiner.

Något skolan kan göra

Enkätsvaren visar att relativt många elever är missnöjda med skolmaten och önskar förbättringar. Andra vanliga förslag för att förbättra skolmiljön är kortare skoldagar, längre rastperioder, mindre prov och läxor, samt en allmän minskning av stress och press på eleverna. Det finns också förslag på att göra skolan roligare och mer engagerande genom att dekorera klassrum och göra lektionerna mer interaktiva. Dessutom nämns behovet av bättre anpassning av scheman till elevernas behov, som att basera dem på busstider och att tillåta mer flexibilitet i skolaktiviteter.

Något på fritiden

Enkätsvaren visar att många önskar vara mer aktiva och engagerade i olika fysiska aktiviteter som fotboll, träning på gym, och andra sporter. Många uttrycker också en önskan om att umgås mer med vänner och familj. Det finns även en del svar som pekar på att de unga vill minska stress och press från skola och sport, samt förbättra sin hälsa genom bättre sömn och kost. Överlag verkar det finnas en stark vilja att förbättra både fysisk och mental hälsa samt socialt umgänge.

Något personer i din närhet kan göra för dig:

Enkätsvaren visar att de unga önskar mer stöd, förståelse och engagemang från personer i deras närhet. Många uttrycker ett behov av att bli lyssnade på och förstådda, speciellt i frågor som rör personliga beslut, stress och studier. Andra önskar mer praktiskt stöd såsom hjälp med skolarbeten eller att deras närstående ska delta i fysiska aktiviteter med dem. Det finns också en önskan om mer roliga och engagerande aktiviteter, både i skolan och privat. Några svar indikerar även behov av specifika förändringar som mindre strikta regler hemma.

”SE PÅ MIG.

Ta min hand.
Varje gång jag försöker
flyga
ramlar jag ner,
för utan mina vingar är
jag svag.
Jag behöver någon.
Någon som kan vara
mina vingar
då jag inte längre orkar.

– Änglavakt, ur *Du är inte ensam - om och av tonåringar i Piteå*
(2017, s. 178)

Personligt 2024

*= röjande kontroll, dvs få har angett det svarsalternativet så utfall inte kan presenteras

Enkättagande

	Antal respondenter			Antal svar			Svarsfrekvens		
	2020	2022	2024	2020	2022	2024	2020	2022	2024
	1388	1378	1363	1137	1140	1140	82%	83%	84%

Frågor om hälsa och mående

Hur många skoldagar under en vecka äter du lunch?

	Tidserie, %			Antal	Andel i %, 2024					
	2020	2022	2024	2024	Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Alla skoldagar	57	46	50	517	48	*	53	53	41	56
3-4 skoldagar	27	31	30	303	32	*	28	31	35	23
1-2 skoldagar	13	18	15	151	14	*	15	13	17	15
Aldrig	3	5	5	54	6	*	4	4	7	6

Var äter du vanligtvis din lunch under skoldagen?

	Tidserie, %			Antal	Andel i %, 2024					
	2020	2022	2024	2024	Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Skolmatsalen	84	83	85	836	87	*	86	88	82	88
Skolcafeterian	6	7	6	56	8	*	4	8	6	3
Snabbmatställen	4	3	2	18	0	*	3	*	3	2
Hemmet	2	2	2	20	1	*	3	2	2	3
Annat	4	5	4	40	5	*	4	2	7	4

Varför äter du inte skollunchen varje dag i skolmatsalen?

	Tidserie, %			Antal	Andel i %, 2024					
	2020	2022	2024	2024	Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Dålig meny	79	84	82	386	86	*	80	89	85	70
Tillägning (smak, kryddning)	33	36	20	93	15	*	25	8	27	25
Schemat passar inte	6	4	6	30	4	*	9	*	3	16
Dålig miljö - trivsel	6	7	6	27	7	*	4	*	8	7
Buller	2	3	4	17	3	*	4	*	6	4
Jag har hkk	4	2	2	11	2	*	2	*	5	*
Annat, ange vad	14	8	12	54	14	*	9	13	11	11

Frågan besvaras av de som inte äter i skolmatsalen varje dag.

Flervalsfråga - i tabellen antal redovisas antal svar.

Hur ofta tränar/motionerar du på din fritid? (minst 30 minuter per gång)

	Tidserie, %				Antal	Andel i %, 2024					
		2020	2022	2024		Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
4 ggr per vecka el fler		39	41	42	427	33	*	49	44	40	41
2-3 gånger per vecka		36	36	38	391	43	*	34	42	41	31
En gång per vecka		14	14	11	112	13	*	9	9	8	17
Aldrig		11	9	9	95	11	*	8	6	11	11

Under de senaste 12 månaderna, hur bedömer du din hälsa, hur du mår, eller känner dig?

	Tidserie, %				Antal	Andel i %, 2024					
		2020	2022	2024		Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Mycket bra		32	27	32	329	17	*	46	42	27	27
Ganska bra		53	58	56	569	64	*	49	48	58	61
Ganska dåligt		13	12	10	98	16	*	4	9	12	8
Mycket dåligt		3	3	3	27	3	*	2	*	4	4

Hur ofta har du haft huvudvärk under de senaste 12 månaderna?

	Tidserie, %				Antal	Andel i %, 2024					
		2020	2022	2024		Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Sällan eller aldrig		40	35	33	342	22	*	44	40	26	33
Någon eller några gånger i månaden		31	37	39	400	41	*	38	38	40	40
En gång i veckan		13	12	12	126	15	*	10	9	15	13
Flera gånger i veckan		13	12	12	122	18	*	7	11	14	11
I stort sett varje dag		3	3	3	35	5	*	2	3	4	3

Hur ofta har du haft ont i magen under de senaste 12 månaderna?

	Tidserie, %				Antal	Andel i %, 2024					
		2020	2022	2024		Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Sällan eller aldrig		48	43	43	440	24	*	60	45	36	47
Någon eller några gånger i månaden		33	36	36	372	43	*	31	35	40	34
En gång i veckan		8	9	10	102	14	*	7	11	11	9
Flera gånger i veckan		8	9	8	78	14	*	2	7	10	7
I stort sett varje dag		3	4	3	32	5	*	1	3	3	4

Hur ofta har du känt dig stressad under de senaste 12 månaderna?

	Tidserie, %				Antal	Andel i %, 2024					
		2020	2022	2024		Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Sällan eller aldrig		20	18	16	163	6	*	25	21	12	15
Någon eller några gånger i månaden		31	32	35	362	28	*	42	39	30	37
En gång i veckan		16	15	15	152	14	*	16	14	16	15
Flera gånger i veckan		23	23	24	244	35	*	14	21	27	24
I stort sett varje dag		11	12	10	102	17	*	4	5	15	11

Hur ofta har du haft svårt att sova under de senaste 12 månaderna?

		Tidserie, %			Antal	Andel i %, 2024					
		2020	2022	2024		Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Sällan eller aldrig		34	32	33	332	25	*	39	35	33	30
Någon eller några gånger i månaden		28	27	30	302	29	*	30	30	24	34
En gång i veckan		14	16	16	160	18	*	14	16	17	15
Flera gånger i veckan		16	18	15	154	18	*	13	14	15	17
I stort sett varje dag		8	7	7	74	10	*	4	6	11	5

Hur ofta har du känt dig nedstämd (deppig eller nere) under de senaste 12 månaderna?

		Tidserie, %			Antal	Andel i %, 2024					
		2020	2022	2024		Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Sällan eller aldrig		40	40	41	418	21	*	58	47	34	40
Någon eller några gånger i månaden		32	30	32	332	38	*	28	28	34	36
En gång i veckan		11	11	11	110	14	*	8	9	12	11
Flera gånger i veckan		13	14	13	130	21	*	5	12	15	11
I stort sett varje dag		4	6	3	35	5	*	2	3	5	3

Har du under de senaste 12 månaderna känt dig så deppig att du allvarligt funderat på självmord?

		Tidserie, %			Antal	Andel i %, 2024					
		2020	2022	2024		Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Ja		14	16	15	89	18	*	8	18	16	10
Nej		86	84	85	517	82	*	92	82	84	90

Frågan besvaras ej av de som svarat att de sällan eller aldrig är nedstämda. (597/1025)

Har du berättat för någon vuxen att du varit deppig under en längre period?

		Tidserie, %			Antal	Andel i %, 2024					
		2020	2022	2024		Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Ja		38	32	31	186	36	*	23	32	29	31
Nej		63	68	69	420	64	*	77	68	71	69

Frågan besvaras enbart av de som känt sig deppig.

Fick du hjälp när du berättade om din situation?

		Tidserie, %			Antal	Andel i %, 2024					
		2020	2022	2024		Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Ja		87	85	85	158	86	*	84	81	84	92
Nej		13	15	15	27	14	*	16	19	16	8

Frågan besvaras enbart av de som känt sig deppig och berättat för någon vuxen

Om du skulle få problem, har du någon vuxen att prata med?

Tidserie, %					Antal	Andel i %, 2024					
		2020	2022	2024		Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Nej		9	8	12	118	15	*	8	9	17	9
Ja		91	92	88	903	85	*	92	91	83	91

Om du skulle få problem, har du någon jämnårig kamrat du kan prata med?

Tidserie, %					Antal	15					
		2020	2022	2024		Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Nej		10	11	11	109	10	*	11	11	14	7
Ja		91	89	89	912	90	*	89	89	86	93

Under de senaste 12 månaderna, har du: Blivit mobbad, trakasserad, kränkt, eller utfryst?

Tidserie, %					Antal	Andel i %, 2024					
		2020	2022	2024		Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Nej		87	87	85	871	79	*	91	85	80	91
Ja, enstaka gånger		10	11	12	123	18	*	7	13	15	8
Ja, under en längre period		3	2	3	29	3	*	2	2	5	1

Var blev du mobbad, trakasserad, kränkt, eller utfryst?

Tidserie, %					Antal	Andel i %, 2024					
		2020	2022	2024		Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Hemma		12	8	10	15	12	*	*	*	13	17
I någon annans hem		4	5	*	*	*	*	*	*	*	*
I mitt bostadsområde		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
På väg till eller från skolan		5	6	*	*	*	*	*	*	*	*
I skolan		77	85	86	126	87	*	86	95	87	70
På träningen eller annan organiserad fritidsaktivitet		9	3	8	11	5	*	12	*	10	*
På bussen		3	4	*	*	*	*	*	*	*	*
På internet/i mobilen		32	26	21	31	24	*	16	16	15	43

Frågan besvaras endast av de som blivit utsatta.

Vem eller vilka gjorde det?

Tidserie, %					Antal	Andel i %, 2024					
		2020	2022	2024		Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Andra elever/ungdomar		93	97	97	144	97	*	98	100	95	97
Familj/släkt		7	5	7	11	8	*	*	0	11	*
Annan vuxen person på fritiden		5	*	*	*	*	*	*	0	*	*
Annan vuxen person på skolan		*	*	*	*	*	*	*	0	*	*

Frågan besvaras endast av de som blivit utsatta.

Vad tror du det beror på?

		Tidserie, %			Antal	Andel i %, 2024					
		2020	2022	2024	2024	Tjej	Annan	Kille	År7	År 9	År 2
Etnisk tillhörighet		4	*	5	7	*	*	*	*	*	*
Kön		5	5	3	5	*	*	*	*	*	*
Könsidentitet eller könsuttryck		*	4	3	5	*	*	*	*	*	*
Sexuell läggning		5	9	5	7	*	*	*	*	8	*
Ålder		6	4	4	6	*	*	*	*	8	*
Funktionsnedsättning		4	3	4	6	*	*	*	*	*	*
Religion eller trosuppfattning		3	*	8	12	6	*	12	*	10	*
Utseende		23	23	24	36	22	*	26	26	24	20
Vet ej		48	49	59	89	63	*	53	65	57	53
Annan orsak		41	28	20	30	21	*	18	12	19	37

Frågan besvaras endast av de utsatta.

Har du berättat för någon vuxen att du blivit mobbad, trakaserad, kränkt, eller utfryst?

		Tidserie, %			Antal	Andel i %, 2024					
		2020	2022	2024	2024	Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Nej		40	43	52	78	51	*	55	51	55	47
Ja		60	57	48	73	50	*	45	49	45	53

Frågan besvaras endast av de utsatta.

Fick du hjälp när du berättade om din situation?

		Tidserie, %			Antal	Andel i %, 2024					
		2020	2022	2024	2024	Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Nej		30	17	28	20	29	*	26	18	35	33
Ja		70	83	72	52	71	*	74	82	66	67

Frågan besvaras endast av de utsatta som berättat.

Har du varit med och mobbat, trakaserat, kränkt, eller fryst ut någon under de senaste 12 månaderna?

		Tidserie, %			Antal	Andel i %, 2024					
		2020	2022	2024	2024	Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Ja		6	6	5	54	6	*	4	6	7	3
Nej		95	94	95	966	94	*	96	94	93	97

Har du haft sex med annan/andra personer?

		Tidserie, %			Antal	Andel i %, 2024					
		2020	2022	2024	2024	Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Ja		29	23	20	207	20	*	21	*	16	47
Nej		71	77	80	814	80	*	80	*	84	54

När du har sex, i vilken omfattning använder ni preventivmedel?

	Tidserie, %			Antal	Andel i %, 2024					
	2020	2022	2024	2024	Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Aldrig	12	14	13	26	7	*	16	*	20	11
Sällan	9	10	7	14	*	*	10	*	*	8
Ofta	14	19	16	33	13	*	19	*	16	17
Alltid	65	57	64	131	75	*	55	*	61	65

Frågan besvaras enbart av de som haft sex.

När du har sex, hur skyddar ni er?

	Tidserie, %			Antal	Andel i %, 2022'4					
	2020	2022	2024	2024	Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Kondom	40	46	57	101	48	*	65	*	66	53
P-piller	59	57	61	108	65	*	57	*	56	63
P-stav	19	22	16	28	14	*	17	*	15	16
Avbrutet samlag	7	9	3	6	*	*	*	*	*	*
Annat	7	5	5	8	*	*	*	*	*	*

Frågan besvaras enbart av de som svarat att de har haft sex.

Frågor om lag och rätt

Har någon hotat dig under de senaste 12 månaderna?

		Tidserie, %			Antal	Andel i %, 2024					
		2020	2022	2024	2024	Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Nej		89	90	89	911	89	*	89	91	84	92
Ja		7	7	7	67	5	*	8	4	12	4
Vill inte svara		4	4	4	45	6	*	3	5	5	4

Har du berättat för någon vuxen om vad som hänt?

		Tidserie, %			Antal	Andel i %, 2024					
		2020	2022	2024	2024	Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Nej		44	55	57	38	44	*	64	63	58	46
Ja		56	45	43	29	57	*	36	38	42	54

Frågan besvaras endast av de som upplevt hot.

Fick du hjälp när du berättade om vad som hänt?

		Tidserie, %			Antal	Andel i %, 2024					
		2020	2022	2024	2024	Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Nej		14	29	21	6	15	*	25	0	25	29
Ja		86	71	79	23	85	*	75	100	75	71

Frågan besvaras endast av de som upplevt hot.

Har någon stulit från dig de senaste 12 månaderna?

		Tidserie, %			Antal	Andel i %, 2024					
		2020	2022	2024	2024	Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Nej		91	88	89	911	91	*	88	91	84	92
Ja		8	11	9	95	7	*	11	8	14	7
Vill inte svara		1	1	2	17	2	*	1	2	3	1

Har du berättat för någon vuxen om vad som hänt?

		Tidserie, %			Antal	Andel i %, 2024					
		2020	2022	2024	2024	Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Nej		31	34	55	52	52	*	57	55	59	46
Ja		69	66	45	43	48	*	43	45	41	55

Frågan besvaras endast av de som blivit avstulna något.

Fick du hjälp när du berättade om vad som hänt?

		Tidserie, %			Antal	Andel i %, 2024					
		2020	2022	2024	2024	Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Nej		25	26	49	21	40	*	56	31	67	42
Ja		75	74	51	22	60	*	44	69	33	58

Frågan besvaras endast av de som berättat att de blivit avstulna något.

Har du blivit utsatt för misshandel under de senaste 12 månaderna?

		Tidserie, %			Antal	Andel i %, 2024					
		2020	2022	2024		Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Nej		97	97	96	987	96	*	97	99	94	96
Ja		2	2	2	25	2	*	2	*	4	3
Vill inte svara		1	2	1	12	2	*	*	*	3	1

Har du berättat för någon vuxen om vad som hänt?

		Tidserie, %			Antal	Andel i %, 2024					
		2020	2022	2024		Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Nej		42	38	64	16	*	*	83	*	77	50
Ja		58	62	36	9	64	*	*	*	23	50

Frågan besvaras endast av de som utsatts för misshandel.

Fick du hjälp när du berättade om vad som hänt?

		Tidserie, %			Antal	Andel i %, 2024					
		2020	2022	2024		Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Nej		46	39	*	*	*	*	*	*	*	*
Ja		55	62	*	*	*	*	*	*	*	*

Frågan besvaras endast av de som berättat att de utsatts för misshandel.

Har du blivit utsatt för sexuellt utnyttjande/sexuellt våld under de senaste 12 månaderna?

		Tidserie, %			Antal	Andel i %, 2024					
		2020	2022	2024		Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Nej		97	96	96	987	94	*	99	99	93	97
Ja		1	3	2	17	2	*	1	*	3	2
Vill inte svara		2	1	2	20	3	*	*	*	4	2

Har du berättat för någon vuxen om vad som hänt?

		Tidserie, %			Antal	Andel i %, 2024					
		2020	2022	2024		Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Nej		60	72	71	12	*	*	*	*	*	*
Ja		40	28	29	5	*	*	*	*	*	*

Frågan besvaras endast av de som utsatts.

Fick du hjälp när du berättade om vad som hänt?

		Tidserie, %			Antal	Andel i %, 2024					
		2020	2022	2024		Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Nej		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Ja		*	78	*	*	*	*	*	*	*	*

Frågan besvaras endast av de som berättat att de utsatts.

Har du snattat de senaste 12 månaderna?

Tidserie, %				Antal	Andel i %, 2024					
	2020	2022	2024		Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Nej	95	93	96	978	96	*	95	97	94	97
Det har hänt 1-4 gånger	4	4	3	31	3	*	4	2	4	3
Det har hänt 5-10 gånger	0.4	1	1	5	*	*	*	*	1	*
Det har hänt mer än 10 gånger	1	2	1	8	*	*	*	*	2	*

Har du klottrat de senaste 12 månaderna (exempelvis otillåtet klotter, graffiti, tags, mm)?

Tidserie, %				Antal	Andel i %, 2024					
	2020	2022	2024		Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Nej	95	94	95	969	94	*	96	95	93	97
Det har hänt 1-4 gånger	4	5	3	33	4	*	3	3	4	2
Det har hänt 5-10 gånger	1	*	1	6	*	*	*	*	*	*
Det har hänt mer än 10 gånger	1	*	1	10	1	*	*	*	*	*

Har du medverkat vid annan skadegörelse de senaste 12 månaderna?

Tidserie, %				Antal	Andel i %, 2024					
	2020	2022	2024		Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Nej	96	95	96	976	97	*	94	98	92	97
Det har hänt 1-4 gånger	4	4	4	42	3	*	6	2	7	3
Det har hänt 5-10 gånger	*	0	*	*	*	*	*	*	*	*
Det har hänt mer än 10 gånger	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*

Frågor om demokrati och inflytande

Vet du vart du ska vända dig för att lämna dina åsikter för att du ska kunna få inflytande i följande frågor?

Tidserie, %				Antal	Andel i %, 2024					
	2020	2022	2024		Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Skolfrågor	54	55	49	494	51	*	48	42	48	59
Trafikfrågor	30	28	27	272	25	*	29	21	28	33
Kultur- och fritidsfrågor	23	22	21	206	20	*	21	17	20	25
Miljöfrågor	18	13	15	151	14	*	16	13	15	17
Sociala frågor	23	20	21	208	22	*	20	17	22	24
Ingen aning	46	46	52	524	51	*	54	59	53	44

Har du försökt att påverka/få inflytande i en samhällsfråga under de senaste 12 månaderna?

Tidserie, %				Antal	Andel i %, 2024					
	2020	2022	2024		Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Nej	86	91	93	944	93	*	93	96	92	92
Ja	14	9	7	68	7	*	7	4	9	8

Gav någon av dina försök att påverka/få inflytande resultat?

Tidserie, %				Antal	Andel i %, 2024					
	2020	2022	2024		Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Nej	38	35	33	22	36	*	31	*	31	39
Ja	11	13	18	12	16	*	17	*	23	15
Vet ej	51	52	49	33	48	*	51	60	46	46

Frågan besvaras enbart av de som försökt påverka/få inflytande.

Är du medlem i någon förening/klubb (idrotts-, religiös-, kulturell-, politisk-, nykterhetsförening mfl)?

Tidserie, %				Antal	Andel i %, 2024					
	2020	2022	2024		Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Nej	45	48	47	483	48	*	47	36	48	60
Ja	55	52	53	536	52	*	53	64	52	40

Frågor om framtiden

Tror du att du kommer att flytta från Piteå kommun?

Andel i %				Antal	Andel i %, 2024					
		2019	2024		Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Ja		45	46	469	53	*	40	34	54	52
Nej		14	19	195	13	*	24	22	19	16
Har inte tänkt på det		38	34	345	33	*	35	45	26	29
Bor inte i Piteå kommun		3	1	14	*	*	2	0	1	3

Av vilken anledning tror du att du kommer att flytta från Piteå kommun?

Andel i %				Antal	Andel i %, 2024					
		2019	2024		Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Arbete		50	47	221	43	*	52	48	42	52
Studier		52	43	203	52	*	34	35	41	52
Mina fritidsintressen		36	28	129	23	*	33	30	31	23
Kompisar eller flickvän		19	10	47	10	*	10	5	12	12
Familj och släkt		10	12	56	11	*	13	15	11	11
Boendesituationen i kommunen		5	3	13	2	*	3	*	*	5
Vill ha närmare till naturen		5	5	21	2	*	7	5	5	4
Vill ha närmare till större ort/stad		33	29	137	38	*	19	23	35	29
Här kan jag inte vara den jag är		9	8	37	11	*	3	4	12	6
Vet inte		7	8	36	8	*	7	7	10	6
Annan orsak		12	11	49	9	*	12	10	9	13

När du tänker på hur det är att bo i Piteå kommun, markera det eller de alternativ som du tycker är det bästa med att bo i Piteå kommun

Andel i %				Antal	Andel i %, 2024					
		2019	2024		Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Möjligheten till arbete		26	19	194	11	*	26	9	20	29
Möjligheten till fortsatta studier		19	9	96	8	*	11	9	10	10
Mina fritidsintressen		38	31	316	26	*	36	38	27	27
Kompisar eller pojkvän/flickvän		59	53	537	58	*	49	51	49	59
Familj och släkt		64	62	631	64	*	61	62	57	66
Bostadssituationen i kommunen		13	11	112	10	*	12	7	12	14
Närheten till naturen		41	29	295	30	*	29	27	28	32
Närheten till större ort/stad		14	9	94	7	*	11	10	7	11
Bra miljö för barn att växa upp i		42	37	378	37	*	38	35	34	42
Här kan jag vara den jag är		30	18	178	14	*	20	19	13	20
Vet inte		15	16	159	16	*	15	17	20	10
Annan orsak		4	3	29	1	*	4	3	3	2

Hur ser du på framtiden?

Andel i %				Antal	Andel i %, 2024					
		2019	2024		Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Mycket positivt		41	32	328	24	*	40	32	30	35
Ganska positivt		50	59	599	65	*	54	62	58	56
Ganska negativt		6	7	71	10	*	4	5	9	7
Mycket negativt		2	2	21	2	*	3	*	4	2

Svarsfrekvens 2019: 99,1% (1278/1289)

Frågor om politik och samhälle

Hur intresserad är du av följande?

Politik

Andel i %				Antal	Andel i %, 2024					
		2019	2024		Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Inte alls intresserad		38	36	366	36	*	36	37	40	30
Inte särskilt intresserad		38	42	430	46	*	39	50	39	37
Ganska intresserad		19	18	180	16	*	19	11	15	28
Mycket intresserad		4	4	44	2	*	6	2	6	5

Samhällsfrågor i allmänhet

Andel i %				Antal	Andel i %, 2024					
		2019	2024		Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Inte alls intresserad		30	32	318	28	*	35	33	34	28
Inte särskilt intresserad		41	46	460	49	*	43	54	42	40
Ganska intresserad		23	19	196	21	*	18	13	19	27
Mycket intresserad		5	4	36	3	*	4	1	4	6

Vad som händer i andra länder

Andel i %				Antal	Andel i %, 2024					
		2019	2024		Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Inte alls intresserad		19	17	170	14	*	19	15	20	15
Inte särskilt intresserad		35	36	367	36	*	36	35	36	37
Ganska intresserad		39	40	403	44	*	36	43	35	40
Mycket intresserad		7	8	78	6	*	9	6	9	8

Under de senaste 12 månaderna har du gjort något av följande? Du kan välja flera alternativ

Andel i %				Antal	Andel i %, 2024					
		2019	2024		Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Tagit kontakt med politiker , tjänsteperson eller beslutsfattare i kommunen		9	4	20	1	*	6	*	5	4
Skrivit ett förslag (medborgarförslag) till kommunens politiker		3	3	14	1	*	3	3	*	4
Deltagit i demonstration		9	2	12	2	*	2	*	*	5
Diskuterat samhällsfrågor/politik på forum, sociala medier eller bloggar		17	14	76	12	*	15	10	13	18
Gillat/delat inlägg om samhällsfrågor/politik på sociala medier		52	58	326	61	*	55	54	54	67
Annat		37	37	205	37	*	37	44	42	26

Vilka möjligheter har du att föra fram dina åsikter till de som bestämmer i kommunen?

		Andel i %		Antal	Andel i %, 2024					
		2019	2024	2024	Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Mycket stora möjligheter		3	4	35	2	*	5	4	4	3
Ganska stora möjligheter		11	12	122	11	*	13	10	13	14
Ganska små möjligheter		16	16	156	15	*	16	11	17	19
Mycket små möjligheter		7	7	70	6	*	8	4	7	10
Vet inte		62	62	622	66	*	59	71	60	54

Vill du vara med och påverka frågor som rör din kommun?

		Andel i %		Antal	Andel i %, 2024					
		2019	2024	2024	Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Nej		60	75	758	75	*	75	82	78	63
Ja		40	25	258	25	*	25	18	22	37

Till vem eller vart vänder du dig om du vill påverka något i din kommun?

		Andel i %		Antal	Andel i %, 2024					
		2019	2024	2024	Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Någon jag känner		37	30	76	28	*	32	33	23	32
Politisk parti eller politiskt ungdomsförbund		14	12	31	10	*	14	6	9	18
Förening eller organisation		14	13	33	11	*	14	9	13	15
Internet/sociala medier		19	16	42	15	*	18	11	14	21
Kommunal tjänsteperson		14	12	30	8	*	15	15	9	12
Kommunal politiker		15	14	35	12	*	15	14	9	17
Annat		7	2	5	*	*	*	0	4	*
Vet inte		47	44	112	54	*	34	42	51	40

Vilken eller vilka är anledningarna till att du inte vill vara med och påverka?

		Andel i %		Antal	Andel i %, 2024					
		2019	2024	2024	Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Jag kan för lite om hur jag ska göra		33	26	195	29	*	24	29	25	24
Jag är inte tillräckligt intresserad		55	59	442	65	*	55	63	52	63
Jag har inte tid		25	24	180	25	*	23	22	22	30
Jag tror inte det spelar någon roll		24	23	168	20	*	25	20	20	29
Annat		9	7	55	7	*	7	7	8	7

Hur stort eller litet förtroende har du för

Politiker

		Andel i %		Antal	Andel i %, 2024					
		2019	2024	2024	Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Mycket stort förtroende		6	6	59	4	*	8	7	5	5
Ganska stort förtroende		36	42	418	43	*	42	51	39	36
Ganska litet förtroende		38	36	358	40	*	33	33	35	41
Mycket litet förtroende		19	16	154	13	*	17	9	20	18

Vuxna i allmänhet

		Andel i %		Antal	Andel i %, 2024					
		2019	2024	2024	Tjej	Annan	Kille	År 7	År 9	År 2
Mycket stort förtroende		17	12	116	8	*	15	14	7	14
Ganska stort förtroende		58	64	636	64	*	65	69	59	64
Ganska litet förtroende		20	20	194	24	*	15	13	27	20
Mycket litet förtroende		5	4	42	4	*	4	4	7	3

Ärende 18

Regionala
kollektivtrafikmyndigheten i
Norrbotten - ansvarsfrihet för
2024

Kommunfullmäktige

Regionfullmäktige

Missiv till medlemmarna i Kommunalförbundet Norrbottens Läns Kollektivtrafikmyndighet

För verksamhetsåret 2024 översändes härmed samtliga handlingar som krävs för att Kollektivtrafikmyndigheten i Norrbottens medlemmar – fullmäktige i Norrbottens 14 kommuner samt fullmäktige i Region Norrbotten, ska kunna fatta beslut om ansvarsfrihet för direktionen i Kollektivtrafikmyndigheten avseende verksamhetsåret 2024.

Denna typ av handling kräver inte nämndsberedning utan kan skickas direkt till kommunfullmäktige/regionfullmäktige för beslut.

Bilaga – Kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten Årsredovisning 2024

Bilaga – Revisionsberättelse RKM 2024

Bilaga –Grundläggande granskning RKM 2024

Bilaga – Granskning av god ekonomisk hushållning RKM 2024

Bilaga – Skrivelse grundläggande granskning RKM 2024

Bilaga – Skrivelse årsredovisning RKM 2024

Bilaga – Yttrande årsredovisning RKM 2024

Luleå den 28 maj 2025

På uppdrag av myndighetschef Mats Aspemo

Verksamhetskoordinator, Cecilia Hjorth

Årsredovisning 2024

Innehåll

Myndighetschefen har ordet	3
Kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten	4
Verksamhetsåret 2024	5
Uppföljning av prioriterade aktiviteter 2024	5
Myndighetens uppdrag	6
Tätortstrafiken	10
Driftredovisning per verksamhet	16
Myndighetsledning	16
Färdtjänsthandläggning	17
Finansiering buss och tågverksamhet	18
Förvaltningsberättelse	25
Den kommunala koncernen	25
Översikt över verksamhetens utveckling	28
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	28
Händelser av väsentlig betydelse	29
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	30
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	31
Balanskravsresultat	32
Verksamhetsmål 2024	33
Väsentliga personalförhållanden	36
Förväntad utveckling	38
Finansiella rapporter	39
Noter	44

Godkänd av Direktionen §10 2025-03-26

Myndighetschefen har ordet

Kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten fortsätter att utveckla, effektivisera och samverka kring länets kollektivtrafik tillsammans med sina 15 medlemmar i kommunalförbundet – de 14 kommunerna samt Region Norrbotten. I länet verkar nio samhällsfinansierade kollektivtrafikaktörer. Det innebär att årsredovisningens räkenskaper redovisar tre delar. Den största är finansieringen av helägda Länstrafiken i Norrbotten AB samt delägda Norrtåg AB, som också styrs via ägardirektiv med direkt insyn i verksamheten. En annan del är finansieringen av myndighetens personal och politikkkostnader. Den tredje är färdtjänsthandläggningen, som finansieras av de 13 kommuner som delegerat denna hantering till myndigheten.

För en helhetsbild av myndighetens ansvarsområde beskrivs även de kommunala tätortstrafikverksamheterna i årsredovisningen, medan deras räkenskaper återfinns under respektive kommun eller i en sammanställning som myndigheten årligen rapporterar till Trafikanalys, populärt benämnt Trafa.

En utmaning är att myndighetens roll och ansvar inte alltid är fullt förstådda. Detta har dock utvecklats och en bättre förståelse finns idag om att det endast finns en trafikhuvudman i länet – den Regionala kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten.

En annan utmaning är att resurser för genomförande av åtgärder och projekt inom trafiken är organiserade under kommuner eller regionen. Viljan att delta i samverkansforum är stor, och ingen skugga faller på de personer som ingår i grupperna. Däremot är det utmanande att arbeta med gemensamma projekt över organisationsgränser där individer styrs av uppdrag inom kommunen eller regionen.

För att överbrygga detta används olika samverkansforum. Dels besöks alla kommuner fysiskt en gång per år under första halvåret. Besöken är uppskattade och möjliggör en djupare

diskussion om den unika kommunens villkor. Tanken är att upplevda behov som framkommer analyseras och speglas mot det Regionala trafikförsörjningsprogrammet. En tydlig punkt som lyfts är matchning av tidtabeller för buss och tåg samt hållplatsutveckling, vilket diskuteras vid varje kommunbesök. Med Region Norrbotten hålls två ordinarie möten per år med fokus på finansiering och tågfrågor.

Ett annat mötesforum som startats är för kommuner med tätortstrafik för att samla och sprida information och erfarenheter. Medlemmarna deltar även via sina tjänstemän i planeringscykeln och den verksamhetsplan myndigheten tar fram utifrån det beslutade Regionala trafikförsörjningsprogrammet. Inför varje politiskt möte ingår medlemmarnas tjänstemän i beredningen för insyn och möjlighet till inspel. Under 2024 har diskussioner inletts om genomförandegrupper som tilldelas projekt att driva med start 2025.

Övriga samverkansforum rör Norrtåg AB samt en gruppering med myndighetschefer och verkställande direktörer i samtliga norrlandslän. Det finns också många samverkansgrupper med bl.a. Trafikverket kring hållplatser och finansiering, tillgänglighetsråd och besöksnäringen regionalt samt Svensk kollektivtrafik nationellt.

Våren 2024 genomfördes studieresor till Gävleborg, Skåne och VL för att dra lärdomar om deras organisation och arbete med färdtjänst. Därefter har ett systembyte genomförts inom färdtjänsten med fokus på kvalitet och effektivitet.

Beredskapsfrågor har också lyfts som en prioritet där myndigheten tagit ledartröjan avseende resurser inom kollektivtrafiken.

Mats Aspemo

Myndighetschef Kollektivtrafikmyndigheten i
Norrbotten

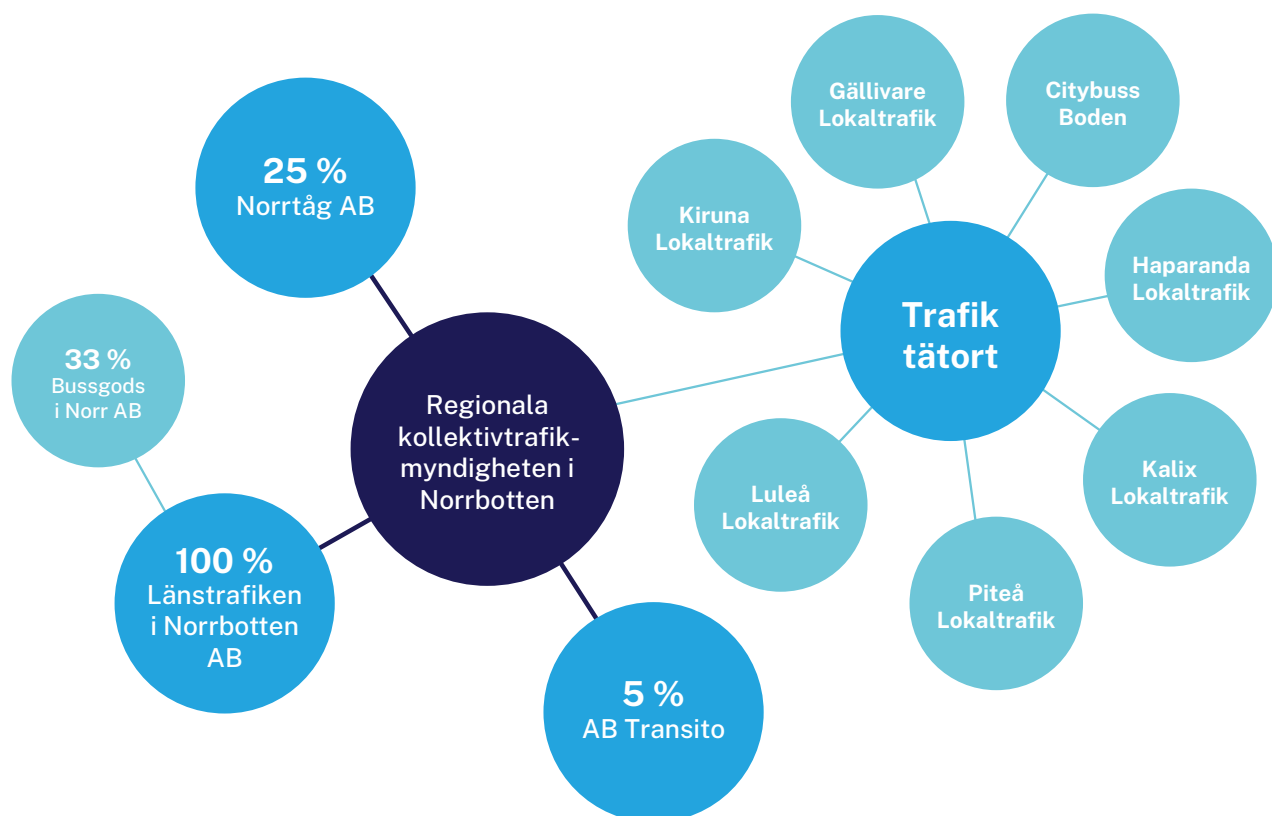
Kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten

EU:s kollektivtrafikförordning finns bestämmelser om behöriga myndigheters möjligheter att vidta åtgärder för att tillgodose behovet av kollektivtrafik på ett sätt som är förenligt med Europeiska unionens bestämmelser om statligt stöd.

Den Regionala kollektivtrafikmyndigheten

(RKM) bildades den 1 januari 2012 under organisationsformen kommunalförbund. Medlemmar i förbundet är kommunerna Arjeplog, Arvidsjaur, Boden, Gällivare, Haparanda, Jokkmokk, Kalix, Kiruna, Luleå, Pajala, Piteå, Älvsbyn, Övertorneå och Övertorneå samt Region Norrbotten.

Kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten ska verka med den grundläggande ambitionen att som myndighet samordna, effektivisera och utveckla kollektivtrafiken i länet. Myndigheten beslutar om var kollektivtrafik ska bedrivas i länet och taxorna för detta. Till Luleå kommun har delegerats rätten att upphandla egen trafik och att i samråd med myndigheten besluta taxor för denna. Myndigheten beslutar också det Regionala trafikförsörjningsprogrammet där vision, mål och strategier för länets kollektivtrafik beskrivs. Myndigheten ska vidare medverka i lokala, regionala och nationella nätverk som skapar förutsättningar för en fortsatt utveckling och rationell hantering av kollektivtrafik.

Verksamhetsåret 2024

Uppföljning av prioriterade aktiviteter

Allmän kollektivtrafik:

1. Kartlägga dagens brister gällande tillförlitlighet i kollektivtrafiken och därefter ta fram en åtgärdslista. Myndigheten samordnar, respektive kollektivtrafikverksamhet kartlägger nuläget och därefter görs en gemensam prioritering av åtgärder.
 - Åtgärdslista framtagen för tåg (Vytåg, Norrtåg och Trafikverket). För buss är nuläget kartlagt, uppföljning genomförs löpande och vid nya upphandlingar.
2. Gemensam app för biljetter med företags- och skolkortsportal.
 - Systematiskt uppföljning av Projekt Snowracer – gemensamt biljett- och betalsystem med de fyra nordligaste länen.
3. Utbildning av politiker och tjänstemän kring kollektivtrafikens villkor
 - a. Föreläsningar
 - b. Workshops
 - c. Utbildningsdagar
 - d. Erfarenhetsutbyten
 - Pågår löpande genom utbildningspass vid politiska möten (direktionsmöten, presidie-möten m.m), styrelsemöten, myndighetens kommunbesök, kollektivtrafikdagen och vid olika arbetsmöten och nätverksträffar.
4. Skapa en linjekarta över all trafik i länet för bättre synbarhet för resenär. (Likande en SL karta)
 - Arbetet ej uppstartat, diskussion pågår i vilket format och hur kvalitetssäkring och förvaltning skall ske.
5. Gemensamt marknadsföra app med realtid, tåg och buss.
 - Gemensam Workshop med tema gemensam marknadsföring och varumärke genomförd med Tim Foster den 19 juni, plan för fortsatt arbete 2025 framtagen i samband med VEP-arbetet.
6. Skapa samlad organisationsbild över vem som gör vad i kollektivtrafiken.
 - Arbetet uppstartat och kommer att sträcka sig in i 2025, då perspektivet kollektivtrafikens uppgift och ansvar vid kris och beredskap kommer att införlivas i kartläggningen. Arbetsgrupp med de fyra nordligaste länen skapad, där kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten har samordningsansvar, myndigheten ingår även i Svensk kollektivtrafiks nätverk för kris och beredskap.
7. Kategorisera dagens trafik utifrån trafikförsörjningsprogrammet och identifiera luckor.
 - Genomförs löpande i samband med nya trafikpliktsbeslut, övergripande kartläggning ej genomförd.

Färdtjänst:

1. Ersätta webSolen med system för effektivitet, kvalitet och bättre arbetsmiljö.
 - Handläggarsystemet Alfa Connect är i gång och ersätter webSolen maj 2024.
2. Skapa tolkstöd
 - Tolkstöd finns på plats sedan november 2024. Behovet av tjänsten har till årsskiftet inte varit så stort.
3. Enkel informationshämtning från folkbokföringen
 - Under hösten 2024 har information från folkbokföring integrerats i handläggarsystemet.
4. Digitalisera pappersarkivet
 - Arbetet har ej påbörjats under 2024, fortsatt arbete under 2025.

Myndighetens uppdrag

Kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten ska bedriva verksamheten enligt lagen om kollektivtrafik (SFS 2010:1056) och enligt fastställd förbundsordning, samverkansavtal och reglemente, samt lagar och föreskrifter som i övrigt gäller för verksamheten. Direktionen ska leda verksamheten och följa de frågor som kan inverka på förbundets utveckling och ekonomiska ställning.

Verksamhetens ekonomi kan beskrivas i tre delar. Den största delen är finansieringen av dotterbolaget Länstrafiken i Norrbotten AB samt det delägda bolaget Norrtåg AB.

Den andra delen är verksamheten att sköta 13 av länets 14 kommuner avseende färdtjänst- och riksfärdtjänstutredningar samt inom området andra förekommande restyper. Antalet kommuner som anslutit sig till den denna tjänst har över tid ökat och senast tillkom Piteå kommun den 1 januari 2021. De kommuner som använder sig av Kollektivtrafikmyndighetens tjänster faktureras för färdtjänstbedömning och färdtjänstbeslut efter självkostnadsprincipen och respektive kommuns nyttjandegrad. Beställningar av färdtjänstresor är delegerat till dotterbolaget Länstrafiken i Norrbotten AB att hantera och faktureras från detta bolag direkt till de kommuner som anlitar tjänsten.

Den tredje delen kan beskrivas som utveckling och politik vilken delas med 50 procent på vardera Region Norrbotten och 50 procent på kommunerna i Norrbotten. Kommunerna i Norrbotten delar lika på detta belopp.

Färdtjänst

Under verksamhetsåret 2024 har Kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten (myndigheten) tillsammans med Länstrafiken Norrbotten AB (Länstrafikens beställningscentral) fortsatt att hantera färdtjänstuppgifter för 13 av länets 14 kommuner.

Under året har tidigare handläggarssystem ersatts av Alfa Connect. Arbetet med att effektivisera

handläggarprocessen och öka kvalitén samt arbetet med att ta fram rapporter och löpande uppdatera handläggarrutiner fortgår. Effekterna av det nya systemet visar sig snabbt i form kortare arbetsprocesser med snabbare handläggning. Samtidigt ser vi att det nya systemet på beställningscentralen har medfört en effektivare faktureringsprocess. Arbetet med att se över och säkerställa arbetsprocesser och resurser fortsätter.

Myndigheten har även under året haft dialog med kommunerna gällande färdtjänstavtalen. Ett nytt färdtjänstavtal har tagits fram i dialog med kommunerna för en hållbar modell för finansiering och uppföljning av färdtjänst både för myndighetsutövningen och färdtjänstbeställningarna. De nya avtalen börjar gälla från 1 januari 2025. I slutet av december återstår undertecknandet från tre kommuner som inväntar de politiska besluten i sina kommuner.

Särskilda uppdrag från direktionen:

Direktionen beslutade i december 2023 att uppdra till verksamheten att göra en vidare analys över hur färdtjänsten kan justeras för att effektivisera administration och kostnader gällande länsfärdtjänsten och resor inom annan kommun (RIAK). Samt en särskild analys av lika regelverk i Norrbotten avseende rabatterade resor. Analysen presenterades vid direktionsmötet i december 2024.

Analysen har utmynnat i följande beslut:

Vid direktionsmötet i december 2024 beslutar Direktionen att Kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten bibehåller möjligheten att resa med Länsfärdtjänstresor till dess att bättre förutsättningar finns att resa med allmänna kommunikationer.

Direktionen beslutar att Kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten bibehåller möjligheten till resor inom annan kommun (RIAK) då dessa sker i liten omfattning och till låga kostnader.

Direktionen beslutar att Kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten arbetar tillsammans med kommunerna gällande enhetliga rabatter för resor till/

från arbete, studier samt biståndsbedömda dagverksamheter under 2025.

Direktionen beslutar att Kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten bibehåller att resor inte begränsas i antal eller område i någon större omfattning än idag, då dessa resor är få och utredning och hantering av resebeställningar kan i stället öka de administrativa kostnaderna.

En samordnad färdtjänsthantering i länet kommer innebära en mer likformig och rättvis hantering av framför allt tillståndsgivningen där ett gemensamt regelverk ligger till grund för handläggningen.

Tillgänglighetsråd

Kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten fortsätter med dialogen kring tillgänglighetsarbetet inom kollektivtrafiken genom en referensgrupp bestående av personer som i föreningsform är engagerade i dessa frågor. Tanken är att referensgruppen ska behandla frågeställningar som avser att förbättra tillgängligheten både inom den allmänna och den särskilda kollektivtrafiken, och får därmed ett utökat uppdrag i förhållande till det tidigare Färdtjänstrådet.

Referensgruppen har en viktig roll för att stödja Kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten i arbetet att öka tillgängligheten i kollektivtrafiken för resenärer med i första hand syn-, hörsel- eller rörelsenedsättning. Myndigheten önskar även, i den mån det är möjligt, förbättra tillgängligheten för personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och psykisk ohälsa.

Referensgruppen består av två representanter från Funktionsrådet Norrbotten samt en representant från vardera föreningen SRF i Norrbotten, PRO i Norrbotten, SKPF i Norrbotten och SPF Seniorerna i Norrbotten. Därutöver medverkar tjänstepersoner från Kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten och Länstrafiken i Norrbotten.

Referensgruppen har möte 3-4 gånger per år. Minnesanteckningar från samtliga möten läggs ut på hemsidan.

Förutom detta har myndigheten medverkat vid ett antal möten som andra aktörer har kallat till och där tillgänglighetsfrågor i kollektivtrafiken har varit i fokus. Dessa möten är bland annat Synskadades Riksförbund i Norrbottens årsmöte, Region Norrbottens tillgänglighetsråd samt RTAF-rådet som Trafikverket Region Norr ansvarar för.

Flygbilar

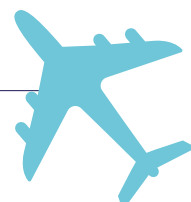
Projekt flygbilar syftar till att öka den interregionala tillgängligheten i de kommuner där denna brister. Projektet ger möjlighet till en anropsstyrd trafik till/från en flygplats för resenärer i kommuner som inte har en egen flygplats och där den allmänna kollektivtrafiken till flygplatsen är begränsad. Tidtabellen för den anropsstyrda trafiken är kopplad till två avgångar respektive ankomster per dag, en på morgonen och en på kvällen i vardera riktningen.

Projektet startade i april 2016 och förlängdes med ett nytt avtal under perioden 1 januari 2024 till och med 31 december 2025.

De linjer som trafikeras är;

Linje 711	Haparanda-Kalix-Luleå Airport
Linje 712	Jokkmokk-Luleå Airport
Linje 713	Älvsbyn-Luleå Airport
Linje 714	Övertorneå-Överkalix-Luleå Airport
Linje 910	Arjeplog-Arvidsjaur flygplats

Linjerna 711-714 finansieras av Trafikverket, Region Norrbotten och de sex kommuner som berörs av trafiken. Linje 910 finansieras till lika delar av Trafikverket och Region Norrbotten. Utvärdering av projektet görs löpande med berörda parter och bedömning är att projektets syfte och mål uppnås.

Nyttjandet att boka och åka flyglinjerna har ökat något under 2024 jämfört med 2023, där antalet utförda turer är 181 fler för 2024 än 2023 och bokade pass är 319 fler. Bruttokostnaden för flyglinjerna uppgår 2024 till 8,9 mkr, vilket är 2,0 mkr lägre än 2023 (10,9 mkr) med anledning av ny upphandling med lägre priser än tidigare. Erlagda egenavgifter/intäkter uppgår för 2024 till 2,2 mkr vilket är 0,1 mkr mer än 2023 (2,1 mkr).

Flyglinje	2024	2024	2024	2023	2023	2023
	Antal utförda turer	Antal bokade pass	Antal per tur	Antal utförda turer	Antal bokade pass	Antal per tur
711 Haparanda - Kalix - Luleå	957	2 280	2,4	991	2 304	2,3
712 Jokkmokk - Luleå	693	1 299	1,9	608	1 114	1,8
713 Älvsbyn - Luleå	137	137	1,3	102	145	1,4
714 Övertorneå - Övertorneå - Luleå	694	1 359	1,9	671	1 308	1,9
910 Arvidsjaur - Arjeplog	721	1 759	2,4	649	1 682	2,6
Totalt	3 202	6 872	2,2	3 021	6 553	2,2

Länstrafiken i Norrbotten AB

För allmänna trafiken har ett antal nya trafikavtal startat upp och 3 upphandlingar slutförts, för uppstart av trafik under 2025 och 2026. Ett stort arbete med förbättring av modellavtalen har skett under 2024 och under slutet av året har även arbetet med att förstärka krav på kvalitet i upphandling påbörjats, detta arbete och medföljande systematik har färdigställts under januari 2025. Antalet resor för allmänna trafiken är färre 2024 än 2023, trenden för minskat resande är ihållande sedan kvartal ett 2023.

Serviceresor har under året implementerat ett nytt boknings- och planeringssystem för beställningscentralen som heter Alfa. Det nya systemet ger bättre förutsättningar för medarbetarna att planera och samordna resorna och därmed förbättra resurseffektiviteten. I övrigt ökar resandet något totalt för sjuk- och färdtjänstresor under 2024 jämfört med 2023, en utveckling som väntas fortsätta under 2025.

Ett fokusområde för andra halvan av 2024 har varit totalkvaliteten för både allmänna trafiken och för serviceresor där det i båda fallen startats upp nya avtal som krävt extra noggrann kvalitetsuppföljning under inledande perioden. En ny systematik för

att övergripande följa upp levererad kvalitet har tagits i bruk för att ytterligare stärka bolagets kvalitetsarbete.

Inom styrelsen är fokus att leda bolaget mot långsiktiga förbättringar genom att i ännu större utsträckning ha de långsiktiga målen från styrande trafikförsörjningsprogrammet i beaktning.

Myndigheten för Digital förvaltning (DIGG) har ånyo gjort nedslag på bolagets hemsida. Kontentan av nya nedslag är att hemsidan behöver tillgänglighets anpassas ytterligare, för att uppfylla kraven enligt lagen om tillgänglighet. Arbetet med tillgänglighetsanpassning enligt nya nedslagen är påbörjat i början av 2025 och ska vara färdigt senast i slutet av mars 2025 för ny granskning, bolagen anlitar extern konsult för detta syfte.

Organisatoriskt har arbetet med en långsiktigt hållbar organisation fortlöpt under 2024, den nya kund- och marknadsavdelning har bildats under hösten 2024 med tillsättande av chef för avdelning och arbete inom gruppen för att sätta strukturen vidare.

Framtida utveckling

För åren framåt kommer framför allt riktningen för bolagets utveckling i relation till trafikförsörjningsprogrammet att vara viktig.

Utöver det långsiktiga fokuset ligger även ett förstärkt fokus mot att följa utvecklingen av det gemensamma biljett och betalsystemet som införs tillsammans med 5 andra beställare (utöver Länstrafiken i Norrbotten: de 3 övriga nordligaste regionerna i Sverige samt bolagen Luleå Lokaltrafik AB och Skellefteå Buss AB), införandet av nya lösningen har under 2024 drabbats av stora förseningar och beräknas vara infört under första halvåret 2025.

Norrtåg AB

Året 2024 inleddes med svåra väderförhållanden för trafiken, vilket medförde att avgångar behövde ställas in till följd av mycket sträng kyla och fordonsbrist. Vidare mot våren sågs en positiv resandeökning tillsammans med ökade biljettintäkter. Under sommaren fick ERTMS på Botniabanan ett fel kopplat till infrastrukturen vilket medförde att trafiken fick ställas in mellan Härnösand-Sundsvall i sex veckor, vilket innebar ett intäktsstapp i semestertider.

Oktober månader omfattades trafiken av stora banarbeten, främst på Mittbanan och Botniabanan vilket även bidrog till minskad försäljning. Trots utmaningar med infrastruktur och väderförhållanden har trafiken sett över helåret haft hög punktlighet och regularitet. Exkluderat planerade inställelser var regulariteten 2024 93 % och punktligheten på ankomst 5 minuter efter avgångstid 78% samt 90% på ankomst 15 minuter efter utsatt avgångstid.

Under sommarmånaderna skedde ett byte av biljettsystem hos flertalet operatörer och regioner, något som inledningsvis skapade problem med biljettdistributionen i såväl egna som externa försäljningskanaler. Efter sommaren minskar resandet och intäkterna under vårens nivåer och fortsätter under kvartal 4 att understiga budgeterad nivå. Sammantaget är resandeutvecklingen oförändrad mot föregående år vid utgången av 2024.

Övergången till nya biljettsystem tillsammans med omfattande banarbeten inom och utanför det egna trafikområdet bedöms vara några av orsakerna till höstens nedgång. Under året har bolaget fortsatt med förstudie runt fordonsanskaffning och depåutbyggnaden.

Vidare har upphandling av nytt trafikföretag from december 2025 med en avtalstid på 10 år slutförts under sommaren. Under året har antalet anställda utökats med tre nya anställda, och personalstyrkan uppgår nu till 11 personer.

Framtida utveckling

Styrelsen har under året godkänt en långsiktig fordonsstrategi kopplad till Tågvision 2040, och en förstudie har inletts i samarbete med Mälardalstrafik för en gemensam upphandling av nya tåg. Parallellt har omfattande underhåll och uppgraderingar av befintlig fordonsflotta genomförts, inklusive förbättrad internetuppkoppling och säkerhetssystem. Vidare har bolaget gjort en förstudie för utbyggnad av vagnsverkstad för att kunna ta emot nya och längre fordon på sikt, en förstudie som kommer att fortsätta under 2025.

Ett strategiskt viktigt beslut för byggandet av Norrtåg 2040 var beslutet att ta över fem Reginafordon från Västtrafik, vilket möjliggör en betydande trafikutökning från december 2027 och skapade bra förutsättningar i den upphandling av trafikföretag som gjordes under våren 2024. Upphandlingen avslutades med tilldelning av ett 10 årigt trafikavtal med VR Sverige AB. Under hösten har det påbörjats ett omfattande arbete med att säkerställa en smidig övergång från nuvarande operatör.

Tätortstrafiken

Bodens kommun/Trafikenheten

Uppgiftslämnare: Linda Öhrvall

Året som har gått

Lokaltrafiken i Bodens kommun har gjort ett bra år 2024. I samband med byte av biljett- och betalsystem i maj har statistiken under resterande del av året blivit felaktig. Resandet för januari – april har ökat med 3,6% jämfört med motsvarande period 2023. Perioden maj – december visar en resandeminskning på 9,1% jämfört med motsvarande period 2023. Det sammanlagda resultatet ligger på en resandeminskning på 4% för 2024 jämfört med 2023. Intäkterna visar dock på en ökning av biljettförsäljningen på 4% jämfört med 2023 vilket mest troligt tyder på en resandeökning.

Biogasbussarna visade sig vara väldigt driftsäkra då termometern under början av året visade kring minus 40 grader i sammanlagt ett par veckor. Det var endast en inställd tur denna period. Bussarna startades 2-3 timmar innan första turen för att bli riktigt varma för både chaufförer och resenärer och höll då värmen mycket bra under dagen.

Det förs en löpande dialog med Citybuss om verksamhetsdriften, eventuella klagomål, tidtabellsförändringar mm. Under hösten genomfördes en busshållplatsinventering tillsammans för att hitta de busshållplatser som behöver förbättringsåtgärder. Inventeringen gjordes ombord på en buss för att identifiera var det fanns problem att ta sig mot hållplatsplattformen, svårigheter att ta sig in eller ut från hållplats osv.

Det förs bra dialoger med Länstrafiken när det gäller gemensamma samarbetsområden. Problemen med det nya biljett- och betalsystemet hanteras vartefter och det förs löpande avstämningsmöten om det fortlöpande arbetet.

Arbetet med verksamhetsplan tillsammans med kollektivtrafikmyndigheten samt Norrbottens

kommuner och Region Norrbotten är viktigt och värdefullt för fortsatt samarbete. Den löpande dialogen med myndigheten i olika frågor är betydelsefull.

En beställning på skyltar till busshållplatser, både väderskydden samt stolparna är gjord. Skyltarna ska innehålla mer information än de nuvarande skyltarna vilket skapar en tydlighet för resenärerna. Kommunens driftavdelning kommer att montera skyltarna under 2025.

Ett samarbete med Björknäsgymnasiets byggprogram som startade hösten 2023 har resulterat i ett väderskydd till en av busshållplatserna i form av Bodens fästning. Väderskyddet invigdes under hösten 2024 och är väldigt omtyckt av resenärerna.

Samhällsomvandlingen som pågår i Boden och även i andra kommuner i Norrbotten är en stor utmaning. Befolkningen ska öka och bostäder ska byggas. Kollektivtrafiken måste möta upp det nya behovet av resenärer och även deras behov. Den pågående linjenätsutredningen utmanar till att tänka nytt och att försöka förutspå behoven för Bodens lokaltrafik framöver. En enkätundersökning är genomförd med en efterföljande dialoggrupp för att få kunskap om vad Bodens medborgare önskar av lokaltrafiken. I stort är medborgarna nöjda men skulle vilja ha mer trafik på kvällar och helger. Vilket förutspås att behovet kommer att öka i och med befolkningsökningen. Entreprenörsbostädernas etablering gör att linjenätet måste ses över för att möta även entreprenörernas behov av lokaltrafik. Linjenätsutredningen är indelad i två delar, en på kort sikt inom denna avtalsperiod och en på lång sikt som planeras till den nya avtalsperioden sommaren 2030.

Framtiden för er kollektivtrafik

Med anledning av den kommande befolkningsökningen ses stora möjligheter att få mer resenärer till lokaltrafiken i Boden. Det ger möjligheter till fler turer och kanske så småningom även mer helgtrafik. Linjenätsutredningen kommer att guida fram till vilka förändringar som är bäst för Bodens lokaltrafik framöver.

Ekonomi är det största hindret för utvecklingen av lokaltrafiken. I dagsläget nyttjas de antal bussar som finns inom avtalsområdet. Fler linjer och fler turer betyder fler bussar vilket gör det svårt att hålla sig inom den frivolyt som finns i avtalet idag.

Ett utökat biljettsamarbete mellan Länstrafiken och kommunen behövs för att möjliggöra resor med både Länstrafikens bussar samt Bodens lokaltrafik på samma produkt. Det finns områden i Boden där både lokaltrafik och regionaltrafik trafikerar och det skulle underlätta om resenären kunde åka på båda bussar utan att det är olika kostnader för samma resa.

Gällivare Kommun

Uppgiftslämnare: Josefine Rynbäck

Året som har gått

Gällivares tätortstrafik har flutit på bra under året 2024. Under året har två kampanjer med teståkare genomförts, med syftet att få fler att hitta till kollektivtrafiken och se fördelarna med att resa kollektivt. Det har gett bra respons på kampanjerna och i enkäten ca 5 månader efter kampanjen uppger 52% av testpersonerna att de kommer fortsätta att åka kollektivt.

En fortsatt ökning i resandet ses, dock stämmer inte statistiken för 2024 med anledning av byte av biljett- och betalsystemet där statistiken till viss del misstämmer, så det är svårt att säga hur stor ökningen egentligen är. Länstrafiken uppskattar att det saknas ca 8-10% av resandet från maj 2024. De siffror som är kända är 189 174 resande under 2024 (2023: 183 293 och 2022: 110 781).

Införandet av den nya reseappen har varit positivt under året och förhoppningen är att resterande svårigheter med införandet kommer att lösas snabbt.

Framtiden för er kollektivtrafik

Ny upphandling är på gång. Trafikstrategi för Gällivare kommun är under antagande, den inriktar sig mot en hållbar tillgänglighet där det finns

åtgärder som ska främja det kollektiva resandet i Gällivare kommun. Aktiviteter såsom "Mobility management"-aktiviteter för ett ökat resande fortsätter.

Satsningen på Hybrit, kommer att leda till att en stor mängd personer behöver kunna förflytta sig och att de kan göra detta utan att behöva ha en egen bil.

Ett hinder för att lyckas framåt är att det behövs infrastruktursatsningar för att kunna ställa om kollektivtrafiken till ett hållbart alternativ.

Haparanda kommun

Uppgiftslämnare: Jakob Jakobsson

Året som har gått

Tätortstrafiken i Haparanda förstätter att nyttjas i signifikant högre grad i förhållande till pandemiåren 2020 och 2021, vilket tyder på att antalet resande med kollektivtrafiken i kommunen har stabiliserats. På det stora hela minskar emellertid resandet med ungefär 3% under perioden januari till november föregående år. Värt att lyfta är att sommartrafiken under 2024 ökade något i jämförelse med tidigare år.

Framtiden för er kollektivtrafik

Under 2025 kommer ett nytt underlag för upphandlingen av tätortstrafiken att tas fram. I samband med upphandlingen kommer den nuvarande linjesträckningen och turerna delvis att ses över för att möta det nuvarande behovet, med hänsyn till samhällsutvecklingen i sin helhet. Under 2025 kommer tågtrafiken att komma igång. För att skapa god samhälls- och resenärsnytta samt för att underlätta resandet i länet och över nationsgränsen kommer det att vara viktigt att erbjuda ett utbud av kollektivtrafikslösningar och en god samordning av hållplatstiderna.

Kalix kommun

Uppgiftslämnare: Per Nilsson, chef teknisk försörjning Kalix kommun

Året som har gått

I samband med upphandling har en översyn av lokaltrafikens linjenät gjorts för att få ett enklare och mer sammanhängande linjenät. Det nya linjenätet infördes Juni 2023. Lokaltrafikens upptagningsområde är nu cirka 10 500 personer vilket är 70% av befolkningen. Vid de mest vanliga arbetstiderna finns tätare trafik upp till halvtimmesvis inom hela området. Trafiken består nu av två linjer och en begränsad helglinje lördagar. Linjerna når alla de större arbetsplatserna inom upptagningsområdet.

Resultatet av nytt linjenät och tidtabeller har inledningsvis varit lyckat. Totalt antalet resor var 75 525 under 2024 att jämföra med 70 455 under 2023 och 63 889 under 2022. En ökning av resandet med 7% senaste året och 18% sett över en tvåårsperiod.

Framtiden för er kollektivtrafik

En upphandling är genomförd för perioden Juni 2025-Juni 2028 plus tre optionsår. Ny entreprenör blir Boreal Sverige. Inför nästkommande upphandling ses alternativ för drivmedel över. Omvärldsanalys kommer att göras, även diskussioner med grannkommunerna som har lokaltrafik och olika energislag. Inom kommunen påbörjas under 2025 också en översyn av det samlade resandet med tätortstrafik, inomkommunala regionala linjer (skolskjuts) och skoltaxi. Detta för att optimera möjligheter att resa kollektivt.

Kiruna kommun

Uppgiftslämnare: Sofie Nordefors, Trafikplanerare Kiruna kommun

Året som har gått

Lokaltrafiken har under året som varit rullat på. Längs vägen har det stötts på en del farthinder och utmaningar samtidigt som det, sedan föregående år, varit en positiv utveckling i antalet resande. I början av året infördes extra förstärkningstrafik på utvalda turer efter det under en tid varit ett ökat tryck under morgnar i samband med skolstart. Under sommaren så skedde det en större förändring. Den 1 juli lämnade Hörvalls buss över stafettpinnen till Falcks Omnibus som nu tagit över rollen som trafikutövare för samtliga lokaltrafiklinjer inkl. flygbuss och tågtransfer. Under hösten har även ett arbete med att ta fram underlag inför upphandling av lokaltrafik påbörjats.

Lokalt så har det i samband med samhällsomvandlingen varit en del störningar i linjenätet och omdragningar på grund av ombyggnationer av vägar och infrastruktur. Något som förväntas fortgå även under nästa år. Införandet av det nya biljettsystemet har under hösten varit utmanande då förseningar i införandet ställt till det med biljettförsäljningen av det lokala "Kirunakortet". Övåntade fördröjningar av införandet och besked som kommit med kort varsel har gjort att kommunen under hösten och delar av vintern, tillsammans med Länstrafiken försökt hitta lösningar för att kunna hantera situationen. Under perioden september-december har kommunen erbjudit gratis resande inom kommunen i väntan på ett fungerande biljettsystem. I slutet av november påbörjades en manuell försäljning av "tillfälliga" busskort för att lösa situationen, då införandet av det nya systemet beräknades dra ut ännu mer på tiden. Som tidigare nämnts så ser siffrorna från årets resande statistik positiv ut jämfört med föregående år men de bör dock tas med försiktighet då det finns en del avsaknad av samt osäkerheter i statistiken på grund av detta.

På de linjer som Länstrafiken trafikerar inom kommunen (91, 501, 502, 505) så syns det att antalet resande minskat något jämfört med

föregående år, minus 6,2%. Denna statistik tar dock inte hänsyn till de resenärer som rest med det tillfälliga Kirunakortet under september till december månad, då kortet inte registrerats elektroniskt vid påstigning på grund av gratismånaderna. På de länstäckande linjerna (10, 50, 52, 53) så kan man se ett tapp på antalet resande med minus 12,3%.

Framtiden för er kollektivtrafik

I början av år 2025 kommer en upphandling av lokaltrafiken och tågtransferbussen genomföras, då nuvarande avtal löper ut under år 2026. Under våren 2025 hoppas vi att det nya biljettsystemet ska komma i gång och att det ska kunna gå över till Länstrafikens app-baserade biljettsystem. Lokalt så finns det fortfarande en del utmaningar med vägnätet och infrastrukturen på grund av den pågående samhällsomvandlingen. Den nuvarande busstationen kommer under 2025 att avvecklas på den nuvarande platsen och en ny kommer att lokaliseras i Nya Kiruna centrum. På grund av att vägar kommer att stängas och avvecklas kommer även linjedragningen att ses över under året. Lokalt så kommer det under året jobbas med att ta fram en revidering på kollektivtrafikprogrammet och genomföra en resevaneundersökning för att få bättre koll på hur invånarnas resvanor ser ut inom kommunen.

Luleå kommun

Uppgiftslämnare: Jonas Vinblad von Walter, VD,
Luleå Lokaltrafik

Året som har gått

LLT har under året fortsatt återhämtningen efter pandemin och närmast sig resandet 2019, före pandemin. De nya resvanorna medför köp av andra typer av produkter såsom till exempel månadskort i stället för årskort, vilket ger mer intäkt per resa. Under föregående år genomfördes åtgärder för att ha möjlighet att nå en budget i balans gällande år, där nerläggning av kostsamma linjer med lågt resande, prishöjning av biljettprodukter, borttagande av biljettautomater samt några

linjesatsningar med snabbare linjer var några av de insatser som lade en grund för att uppnå det målet. Ett mål som kunnat uppnås då bolaget lyckats nå det bästa resultatet sedan 2014. Kostnadsbilden har under året stabiliserats efter tidigare års ökade inflation, något som underlättat möjligheten att klara uppsatt budget. Under året har även ett nytt avtal med kommunen tagits fram, något som börjar gälla från årsskiftet

Arbetet med planering av ny depå löper vidare där förstudien avslutades under året. Utifrån den bedömda kostnaden har en budgetplan beslutats där vidare fördjupade förstudier fortsätter under kommande år. Vikten av en ny depå har genom detta arbete tydliggjorts på flera plan och ligger nu i fokus för de styrande politikerna med förhoppning att kunna få en färdig depå så fort det bara är möjligt.

Framtiden för er kollektivtrafik

LLT har ett starkt varumärke med stort förtroende hos resenärer och allmänhet. Luleå kommun har en tydlig vision fram till 2040 där kollektivtrafikens betydelse lyfts fram för att bland annat nå miljömål och skapa god tillgänglighet för alla. Bolaget har en viktig samhällsfunktion som tydliggjorts under pandemin då många inom kommunen inte har några andra alternativ för förflyttning.

I ägardirektivet för bolaget har miljömål såsom fossilfrihet och minskning av CO₂-utsläpp förtydligats, vilket medför en tyngd i genomförandet av framtagna omställningsplan. För att lyckas med den fortsatta omställningen och utvecklingen av bolaget är det viktigt att arbetet med ny depå fortskrider. Dagens depå har inom kort nått sin slutliga livslängd och har dessutom ingen möjlighet att hantera den mängd el- och gasbussar som behövs för att klara miljömålen.

Arbetet med gemensamt biljettsystem har fortsatt utvecklas under året där den nya appen lanserades strax efter årsskiftet. Appens införande har kantats med utmaningar och barnsjukdomar som hanterats eftersom. Resterande delar av projektet för biljett och betalsystem planeras kunna införas under kommande år.

Piteå kommun

Uppgiftslämnare: Mathias Keisu, Sandra Flygare-Baas, Piteå kommun

Året som har gått

Elbussarna på Piteå stadsbuss har fortsatt fungerat mycket bra under detta år. Antalet genomförda resor med Piteå stadsbuss ökade under de första månaderna 2024 med rekordmånader i både februari och april. Sedan maj månad då Länstrafiken bytte system har statistiken varit felaktig och det finns därför en stor osäkerhet kring exakt hur resandeutvecklingen sett ut under resterande månader av året. Baserat på intäkterna under året kan det antas vara ett stabilt resande jämfört med 2023 och möjligtvis något högre men säker statistik saknas. Av denna anledning är det även svårt att säga hur resorna är fördelade på respektive resenärskategori men sannolikt är det fortfarande relativt jämnt fördelat mellan barn och vuxna.

Det har genomförts vissa mindre justeringar av tidtabeller men inga större förändringar. Det planeras för både ett nytt handelsområde (Lomtjärn) och en ny stadsdel (Stadsutveckling öster) och i samband med det ses nya hållplatser och linjedragningar för kollektivtrafiken över. Ambitionen är att ha både hållplatser och linjer klara när verksamheterna startar och människor flyttar in i nya bostäder.

Biljettutbudet har ökat för kategorin skolbarn, de har nu tillgång till samtliga biljettyper precis som övriga resenärskategorier. Detta bidrar till en tydligare och mer homogent utbud för alla. Beslut om att även införa seniorbiljetter (65+) på Piteå stadsbussar togs i Kollektivtrafikmyndighetens direktion i december. De förväntas införas under februari månad 2025. Dessa biljetter kommer att ligga på samma prisnivå som ungdomsbiljetter dvs 75% av vuxenpriset.

Det har genomförts en testresenärskampanj i februari/mars som riktade sig till de som i vanliga fall kör bil. Kampanjen hade över 500 sökande och av dessa valdes 100 personer ut och de fick en 30 dagars periodbiljett att använda för

sina resor. De fick svara på en enkät direkt efter avslutat testperiod och även på en uppföljande enkät 6 månader senare för att det skulle kunna följas upp om resorna med kollektivtrafiken har fortsatt. Resultatet av enkäterna visade att ca 40% i någon utsträckning har fortsatt att åka med Piteå Stadsbuss även efter testperioden. Enkäterna visade också att andra familjemedlemmar än den som blivit testresenär har valt kollektivtrafikresor i större utsträckning än tidigare, vilket visar på att en sådan kampanj kan ge positiva ringar på vattnet för fler än bara den som aktivt deltar i kampanjen. Piteå kommun avser att genomföra samma kampanj i februari/mars 2025.

Piteå kommun har varit mer aktiva i sociala medier för att lyfta fram goda exempel på kollektivtrafiken exempelvis ökat resande vissa månader. Detta i syfte att sprida en positiv bild av kollektivtrafiken och visa på den nytta den gör för många medborgare.

Framtiden för er kollektivtrafik

Bristerna i statistiken skapar en utmaning för kommunen. Det blir svårt att visa på en fortsatt positiv utveckling av befintlig trafik (trots att intäkterna och årets första månader pekar på detta) och därigenom blir det en större utmaning att erhålla medel för ytterligare utveckling av trafiken i samband med de ovan nämnda verksamhets- och bostadsområdena. Viktigt att arbetet med att tillhandahålla en säkerställd statistik fortsätter prioriteras i arbetet med det nya biljett-och betalssystemet.

Piteå kommun ser över möjligheterna att under året kunna påbörja arbetet med att ta fram en kollektivtrafikplan som tydliggör hur arbetet med kollektivtrafiken ska bedrivas framöver.

Norrbotniabanans tillkommande är fortsatt såväl en möjlighet som ett potentiellt hinder framåt.

Det har hittills varit svårt att få igång ett fungerande realtidssystem men förhoppningen är att en lösning kommer inom kort. Funktionen är en av de mest efterfrågade från resenärer med framförallt Piteå Stadsbuss.

Driftredovisning per verksamhet

Analyser och kommentarer per verksamhet

Utfallet för kollektivtrafikmyndigheten totalt visar ett överskott på 2,3 mnkr. Färdtjänsthandläggningen visar ett överskott på 0,6 mnkr, driftbidrag för den allmänna kollektivtrafiken visar ett överskott på 4,2 mnkr, medan finansieringen av färdtjänstens andel av beställningscentralen visar ett underskott på 4,5 mnkr. Driftbidraget för tågtrafik visar ett överskott på 1,9 mnkr. Reglering av över- och underskott inom dessa verksamhetsområden görs till medlemmarna när bokslutet är godkänt och fastställt av direktionen.

Myndighetsledning

Utfallet för myndighetsledningen visar en budget i balans. Avvikelse inom olika delbudgetposter med anledning av renodling av ekonomidirektörstjänst och tillsättande av två verksamhetsutvecklare (-1,6 mnkr), förändring köp av ekonomitjänster från Länstrafiken (0,6 mnkr), ränteintäkter (0,7 mnkr) och lägre avskrivningskostnader (0,1 mnkr).

Myndighetsledning	Utfall 24.12.31	Utfall 23.12.31	Avvikelse mot fg år	Budget 2024	Avvikelse budget
Verksamhetens intäkter					
Övriga intäkter	0,2	0,2	0,0	0,0	0,2
Verksamhetens intäkter	0,2	0,2	0,0	0,0	0,2
Verksamhetens kostnader					
Arvoden och lönekostnader	-6,0	-4,3	-1,6	-4,3	-1,6
Inhyrd personal	-1,9	-2,4	0,5	-2,6	0,6
Övriga externa kostnader	-3,0	-2,6	-0,4	-2,9	-0,1
Verksamhetens kostnader	-10,9	-9,3	-1,5	-9,8	-1,1
Avskrivningar					
Avskrivningar	-0,1	-0,1	0,0	-0,3	0,2
Verksamhetens nettokostnader	-10,8	-9,2	-1,5	-10,1	-0,7
Bidrag från medlemmar med flera					
Regionens medlemsbidrag	5,0	4,8	0,2	5,0	0,0
Kommunernas medlemsbidrag	5,0	4,8	0,2	5,0	0,0
Bidrag från medlemmar med flera	10,1	9,7	0,4	10,1	0,0
Verksamhetens resultat	-0,7	0,4	-1,1	0,0	-0,7
Finansiella intäkter och kostnader					
Finansiella intäkter	0,7	0,5	0,2	0,0	0,7
Finansiella kostnader	0,0	-0,7	0,7	0,0	0,0
Finansiella intäkter och kostnader	0,7	-0,2	0,9	0,0	0,7
Resultat efter finansiella poster	0,0	0,2	-0,2	0,0	0,0
Resultat myndighetsledning	0,0	0,2	-0,2	0,0	0,0

Färdtjänsthandläggning

Utfallet för färdtjänsthandläggningen 2024 blev ett överskott på 0,6 mnkr vilket i bokslutet bokas upp som en skuld mot finansiärerna och regleras när direktionen har fastställt och godkänt årsredovisningen. Överskottet består av lägre personalkostnader (0,5 mnkr) och inga avskrivningskostnader (0,2 mnkr). Under året har byte av verksamhetssystem genomförts vilket direktkostnadsförts under externa kostnader (-0,1 mnkr).

Färdtjänsthandläggning	Utfall 24.12.31	Utfall 23.12.31	Avvikelse mot fg år	Budget 2024	Avvikelse budget
Verksamhetens intäkter					
Intäkter färdtjänsthandläggning	8,4	8,0	0,4	9,0	-0,6
Verksamhetens intäkter	8,4	8,0	0,4	9,0	-0,6
Verksamhetens kostnader					
Personalkostnader	-6,5	-6,4	-0,2	-7,1	0,5
Övriga externa kostnader	-1,9	-1,6	-0,2	-1,8	-0,1
Verksamhetens kostnader	-8,4	-8,0	-0,4	-8,8	0,4
Avskrivningar					
Avskrivningar	0,0	0,0	0,0	-0,2	0,2
Verksamhetens nettokostnader	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Resultat färdtjänsthandläggning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

När det gäller resehanteringen av färdtjänsten har myndigheten överlämnat uppdraget för bokning och fakturering av intäkter och kostnader för färdtjänstresorna på delegation till Länstrafiken i Norrbotten AB, vilket innebär att den redovisningen inte ingår i myndighetens siffror.

Antalet färdtjänstresor blev ca 238 tusen jämfört med ca 219 tusen år 2023, vilket motsvarar en ökning på 8,4%.

Finansieringen av färdtjänstens andel av beställningscentralen ingår i myndighetens redovisning, där utfallet för året visar ett underskott på 4,5 mnkr vilket regleras mellan respektive part när bokslutet är fastställt och godkänt av direktionen.

Reviderade avtal för färdtjänsthandläggning och resehanteringen gäller från 1 januari 2025, där finansieringsmodellen är justerad så täckning för självkostnaden inom respektive område stäms av och regleras årligen mot preliminär budget och definitivt bokslut.

Finansiering buss och tågverksamhet

Busstrafik

Utfallet för lämnade driftsbidrag busstrafik till Länstrafiken består av allmänna kollektivtrafiken +4,2 mnkr mot budget och finansieringen av färdtjänstens andel av beställningscentralen för serviceresor -4,5 mnkr (totalt -0,3 mnkr).

Omsättningen för allmänna trafiken har under året varit 3% lägre än föregående år och 4% lägre än budgeterat, vilket är en följd av att resandet inte har nått upp till förväntade nivåer.

Målet för antal resor för helåret 2024 var satt till 1,9 miljoner resor vilket skulle innebära en återhämtning efter pandemin mot tidigare resandeunderlag. Utvecklingen mellan 2022 och 2023 i antal resande var negativ och utfallet för helåret 2024 blev 1,7 miljoner resor vilket är en minskning jämfört med utfallet 2023. Årstakten för resandeutveckling senaste 2 åren är -4% och trenden kan anses vara ihållande.

Bolaget har likt 2023 utmaningar med att leverera rätt kvalitet för framför allt de korttidsupphandlade avtalen. Trots att levererad kvalitet har varit i fokus finns fortfarande brister gällande kvalité kvar, sådana brister påverkar resenärernas totala upplevelse och också benägenheten att börja eller fortsätta att resa med Länstrafiken i Norrbotten.

Trafikkostnaderna för året är 364,5 mkr, ca 4,6 mkr (1%) lägre än budgeterat.

Kostnadsutvecklingen på befintliga avtal har varit lägre än budgeterat då bland annat drivmedelsindex sjönk kraftigt jämfört med utfall föregående år och budget 2024, vilket gör att högre kostnader för nya avtal och korttidsavtal ryms inom budgeterade trafikkostnader.

Finansieringen av färdtjänstens andel av beställningscentralen ingår i myndighetens redovisning, där utfallet för året visar ett underskott på 4,5 mnkr vilket regleras mellan respektive part när bokslutet är fastställt och godkänt av direktionen.

Busstrafik	Utfall 24.12.31	Utfall 23.12.31	Avvikelse mot fg år	Budget 2024	Avvikelse budget
Verksamhetens intäkter					
Övriga intäkter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Verksamhetens intäkter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Verksamhetens kostnader					
Lämnade driftsbidrag busstrafik	-243,2	-232,2	-10,9	-242,8	-0,3
Verksamhetens nettokostnader	-243,2	-232,2	-10,9	-242,8	-0,3
Bidrag från medlemmar med flera					
Regionens driftbidrag busstrafik	134,6	122,5	12,1	134,9	-0,3
Kommunernas driftbidrag busstrafik	108,6	109,7	-1,1	107,9	0,6
Bidrag från medlemmar med flera	243,2	232,2	10,9	242,8	0,3
Verksamhetens resultat	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Resultat busstrafik	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Tågtrafik

Driftbidraget för Norrtåg för Region Norrbotten och kommunerna som delfinansierar Haparandabanan (Haparanda, Kalix, Boden och Luleå) visar ett överskott mot budget på 1,9 mnkr. Reglering av över-/underskott för tågtrafiken görs när bokslutet är godkänt och fastställt av direktionen.

Biljettförsäljningen för året understiger den budgeterade nivån med -8,5 mnkr (-4,2%). Trots en positiv intäktsutveckling under första halvåret så minskade resandet och därtill intäkterna under kvartal 4. Jämfört med föregående år har biljettförsäljningen ökat med + 20,3 mnkr (+11,8%), vilket till stor del är hänförligt till den prishöjning som gjordes under 2023 som gett effekt under 2024.

Den totala trafikkostnaden uppgår till 523,3 mnkr. jämfört med budget 527,6 mnkr, en avvikelse på -4,3 mnkr lägre än budget (-0,8%). Årets banavgifter blev lägre än budgeterat till följd av infrastrukturproblem som har lett till inställelse av trafik i högre utsträckning än budgeterat. Inställelser har även gett lägre operatörsersättning till följd av nedsättningar samt lägre elförbrukning tillsammans med sänkta elpriser under året. De trafikkostnader som överstiger budget är fordonshyra, ökad kostnad för bussersättning samt tekniskt underhåll.

Fordonshyran höjdes under 2024 över budgeterad nivå. En översyn är gjord över 2024 års tekniska förbättringar för att säkerställa hyresnivån för kommande år. Bussersättning översteg budget vilket utöver de svåra väderförhållandena under årets början beror på ett stort antal olyckor under juli månad där trafiken har upprätthållits genom bussersättningar. Det tekniska underhållet avser kraftigt ökad kostnad för viltskador, främst under vinterhalvåret samt tekniska investeringar i bland annat bättre internet ombord och luftkonditionering.

Tågtrafik	Utfall 24.12.31	Utfall 23.12.31	Avvikelse mot fg år	Budget 2024	Avvikelse budget
Verksamhetens intäkter					
Tåghyra	31,1	26,7	4,4	26,7	4,4
Övriga intäkter	0,9	0,8	0,2	0,9	0,0
Verksamhetens intäkter	32,0	27,5	4,6	27,6	4,4
Verksamhetens kostnader					
Lämnade bidrag tågtrafik	-51,0	-49,7	-1,3	-52,8	1,9
Övriga verksamhetskostnader	-2,4	-1,1	-1,3	-0,9	-1,5
Verksamhetens kostnader	-53,4	-50,8	-2,7	-53,7	0,3
Avskrivningar					
Avskrivning finansiell leasing tåg	-23,7	-25,0	1,2	-24,7	1,0
Avskrivningar	-23,7	-25,0	1,2	-24,7	1,0
Verksamhetens nettokostnader	-45,1	-48,3	3,2	-50,8	5,7
Bidrag från medlemmar med flera					
Region och kommuners driftbidrag tågtrafik	51,0	49,7	1,3	52,8	-1,9
Bidrag från medlemmar med flera	51,0	49,7	1,3	52,8	-1,9
Verksamhetens resultat	5,9	1,4	4,5	2,0	3,9
Finansiella intäkter och kostnader					
Finansiella kostnader	-3,6	-1,4	-2,2	-2,0	-1,6
Finansiella intäkter och kostnader	-3,6	-1,4	-2,2	-2,0	-1,6
Resultat tågtrafik	2,2	0,0	2,3	0,0	2,2

Utfall mot budget per finansiär

Det samlade utfallet per finansiär för 2024 visar ett totalt överskott för samtliga verksamheter inom kollektivtrafikmyndigheten på 2,2 mnkr. Färdtjänsthandläggningen visar ett överskott på 0,6 mnkr, driftbidrag för den allmänna kollektivtrafiken visar ett överskott på 4,2 mnkr, medan finansieringen av färdtjänstens andel av beställningscentralen visar ett underskott på 4,5 mnkr. Driftbidraget för tågtrafik visar ett överskott på 1,9 mnkr. Reglering av över- och underskott inom dessa verksamhetsområden görs till medlemmarna när bokslutet är godkänt och fastställt av direktionen samt för Norrtåg när bolagets årsstämma fattat beslut.

Kollektivtrafikmyndigheten

Totalt		Myndighetsledning			Färdtjänsthandläggning		
Finansiär	Samlat utfall per finansiär 2024 för buss, färdtjänst och tåg (mnkr)	Budget 2024	Utfall 2024	Över-/underskott myndighetsledning	Budget 2024	Utfall 2024	Överskott färdtjänsthandläggning (inkl omfördeln till andel beslut)
Region Norrbotten	2,2	5,0	5,0	0,0	0,0	-	0,0
	2,2	5,0	5,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Arjeplog	-0,3	0,4	0,4	0,0	0,1	0,2	-0,1
Arvidsjaur	0,5	0,4	0,4	0,0	0,2	0,1	0,2
Boden	0,5	0,4	0,4	0,0	-	-	-
Gällivare	0,5	0,4	0,4	0,0	0,7	0,4	0,3
Haparanda	0,1	0,4	0,4	0,0	0,4	0,3	0,0
Jokkmokk	0,0	0,4	0,4	0,0	0,2	0,2	0,0
Kalix	-0,1	0,4	0,4	0,0	0,6	0,7	-0,1
Kiruna	0,8	0,4	0,4	0,0	0,9	0,6	0,3
Luleå	-0,8	0,4	0,4	0,0	3,2	3,4	-0,2
Pajala	0,2	0,4	0,4	0,0	0,2	0,2	0,0
Piteå	-0,4	0,4	0,4	0,0	1,7	1,6	0,2
Älvsbyn	-0,3	0,4	0,4	0,0	0,3	0,3	0,0
Överkalix	-0,6	0,4	0,4	0,0	0,1	0,1	0,0
Övertorneå	0,0	0,4	0,4	0,0	0,2	0,2	0,0
Kommuner totalt	0,0	5,0	5,0	0,0	9,0	8,4	0,6
Totalt	2,2	10,0	10,0	0,0	9,0	8,4	0,6

Busstrafik inkl finansiering beställningscentral och tågtrafik

Allmänna trafiken				Överskott / Underskott		Tågtrafik		
Finansiär	Budget 2024	Utfall 2024	Prognos 2024	Allmänna trafiken	Beställningscentral färdtjänst*	Budget 2024	Utfall 2024	Överskott tågtrafik
Region Norrbotten	134,9	134,6	137,1	0,3	-	48,5	46,6	1,9
	134,9	134,6	137,1	0,3	0,0	48,5	46,6	1,9
Arjeplog	6,2	6,4	6,5	-0,2	0,0	-	-	-
Arvidsjaur	2,8	2,4	2,5	0,4	0,0	-	-	-
Boden	6,2	5,7	5,8	0,5	-	1,3	1,3	0,0
Gällivare	6,4	6,1	6,3	0,3	0,0	-	-	-
Haparanda	3,9	3,6	3,6	0,2	-0,2	0,9	0,9	0,0
Jokkmokk	6,0	6,0	6,1	0,0	0,0	-	-	-
Kalix	8,4	8,2	8,4	0,2	-0,3	1,1	1,1	0,0
Kiruna	14,8	13,7	13,7	1,2	-0,6	-	-	-
Luleå	26,1	24,9	25,2	1,2	-1,8	2,0	2,0	0,0
Pajala	5,5	5,2	5,3	0,2	-0,1	-	-	-
Piteå	10,4	9,9	10,2	0,5	-1,0	-	-	-
Älvsbyn	2,2	2,4	2,4	-0,2	-0,1	-	-	-
Överkalix	4,2	4,7	4,8	-0,5	-0,1	-	-	-
Övertorneå	4,9	4,8	4,7	0,1	0,0	-	-	-
Totalt kommuner	107,9	104,1	105,5	3,9	-4,5	5,3	5,3	0,0
Totalt	242,8	238,6	242,5	4,2	-4,5	53,7	51,8	1,9

*Underfinansiering för sjukresor bokas endast upp i Länstrafiken som fordran Regionen, ej i RKM.

Investeringsredovisning

Verksamheten har under perioden januari-december genomfört investeringar på 26 tusen kronor, avser utbyte av datorer och kontorsinventarier. Systembyte har genomförts under året, men kostnaden har direktkostnadsförts i resultaträkningen under året vilket innebär att investeringsbudgen får ett överskott på 2,0 mnkr.

Investeringsredovisning (mnkr)	Utfall 24.12.31	Utfall 23.12.31	Avvikelse mot fg år	Budget 2024	Avvikelse budget
Inventarier	0,0	0,1	-0,1	0,1	0,1
Uppgradering IT-system	0,0	0,0	0,0	2,0	2,0
Totala investeringar	0,0	0,1	-0,1	2,1	2,1

Förvaltningsberättelse

Direktionen för Kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten lämnar följande årsredovisning för perioden januari-december 2024. Rapporten är upprättad i miljoner kronor (mnkr).

Den kommunala koncernen

I EU:s kollektivtrafikförordning finns bestämmelser om behöriga myndigheters möjligheter att vidta åtgärder för att tillgodose behovet av kollektivtrafik på ett sätt som är förenligt med Europeiska unionens bestämmelser om statligt stöd.

Kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten

Den Regionala kollektivtrafikmyndigheten (RKM) bildades den 1 januari 2012 under organisationsformen kommunalförbund. Medlemmar i förbundet är kommunerna Arjeplog, Arvidsjaur, Boden, Gällivare, Haparanda, Jokkmokk, Kalix, Kiruna, Luleå, Pajala, Piteå, Älvsbyn, Övertorneå och Övertorneå samt Region Norrbotten.

Kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten ska verka med den grundläggande ambitionen att som myndighet samordna, effektivisera och utveckla kollektivtrafiken i länet. Myndigheten beslutar om var kollektivtrafik ska bedrivas i länet och taxorna för detta. Till Luleå kommun har delegerats rätten att upphandla egen trafik och att i samråd med myndigheten besluta taxor för denna. Myndigheten ska vidare medverka i lokala, regionala och nationella nätverk som skapar förutsättningar för en fortsatt utveckling och rationell hantering av kollektivtrafik.

Myndigheten har sitt säte i Luleå och hade 14 anställda 2024. Stödtjänster i form av löpande ekonomiredovisning, IT, HR och kommunikation köps in av det helägda bolaget Länstrafiken i Norrbotten AB.

Länstrafiken i Norrbotten AB

Bolaget har sitt säte i Övertorneå och hade 49 anställda 2024. Stödresurser som ekonomi, IT, HR och kommunikation säljs också till Kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten som äger bolaget till 100%.

2024 genomförde resenärerna ca 1,7 miljoner resor med Länstrafikens bussar. Linjenätet sträcker sig över hela länet. Några linjer hanteras också gemensamt med Västerbotten och Jämtland/Härjedalen.

Stomlinjerna finansieras av Region Norrbotten. Övriga linjer är lokala linjer, dvs trafik inom kommungräns samt anropsstyrda linjer vilka till största delen finansieras av de enskilda kommunerna.

Trafiken sköts av ca 30 fristående trafikföretag, som har avtal med Länstrafiken.

Länstrafiken upphandlar färdtjänst och sjukresor. Länstrafikens kundservice svarar för trafikinformation till resenärerna och beställningscentralen svarar för beställning och utförande av sjukresor i hela länet samt färdtjänstresor i 13 av länets 14 kommuner.

Bussgods i Norr AB

Bolaget har sitt säte i Umeå och hade 80 anställda 2024, Västerbottens län och ägs till en tredjedel vardera av Länstrafiken i Norrbotten AB, Länstrafiken i Västerbotten AB och Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län.

Inom bolaget verkar all personal, godsombud samt bolagets tre ägare gemensamt för att optimera den ekonomiska nyttan av godstransporter i linjetrafiken. Bolaget bedriver bussgodsverksamhet i egen regi i Umeå, Luleå, Sundsvall, Skellefteå, Lycksele, Örnsköldsvik, Piteå, Storuman, Vilhelmina, Malå, Norsjö, Sollefteå, Älvsbyn, Kalix, Haparanda, Överkalix, Pajala, Jokkmokk, Kiruna, Boden och vindeln medan övriga nio busstationer i Norrbotten, Västerbotten och Västernorrland drivs på entreprenad genom avtal. Utöver busstationer har bolaget på mindre orter avtal med ett 150-tal ombud, exempelvis lokala handlare.

Samtrafiken i Sverige AB

Bolaget har sitt säte i Stockholm och hade 45 anställda 2024.

Samtrafiken ägs gemensamt av 36 trafikoperatörer i Sverige varav samtliga har lika stor andel (30 aktier à 2000 kr). Resterande aktier (37%) innehas av aktieparkeringsbolaget Sveriges Kommunikationer som i sin tur ägs till lika delar av Samtrafiken och SJ AB. I Norrbotten ägs Samtrafiken av Länstrafiken i Norrbotten AB.

Syftet med verksamheten är att genom samverkan mellan ägarna förbättra för kollektivtrafikresenärer och verka för ökning av det totala kollektivtrafikresandet så att det skapar merintäkter inom varje ägares egen verksamhet. Samtrafikens arbete omfattar i första hand tillgängliggörande av kollektivtrafikbiljetter inom Sverige. Ett av Samtrafikens egna varumärken är Resplus vilken, är benämningen på en kombinerad biljett köpt vid ett och samma tillfälle och som inkluderar två eller flera trafikoperatörer.

Norrtåg AB

Bolaget har sitt säte i Umeå och hade 11 anställda 2024.

Norrtåg är ett varumärke för den norrländska dagtågtrafiken. Norrtåg ägs med 25 procent vardera av Regionala kollektivtrafikmyndigheterna (RKM) i Norrbotten och Västernorrland, Regionerna i Västerbotten och Jämtland Härjedalen.

Uppgiften är att upphandla persontågstrafik i Norrland med övergripande mål att tillgodose behovet av arbets- och utbildningspendling samt att skapa kopplingar mot den nationella tågtrafiken i övrigt.

Upphandlad operatör, den som utför trafiken är Vytåg AB med ett avtal som sträcker sig in i december 2025.

AB Transitio

Bolaget har sitt säte i Stockholm och hade 24 anställda år 2024.

Bolaget har totalt 20 ägare med 5% vardera, vanligtvis regionerna medan ägandet i Norrbotten ligger hos Kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten.

Transitio anskaffar, finansierar och förvaltar spårfordon åt sina ägare. Syftet är främst att optimera ägarnas spårfordonskostnader samt säkerställa en hög kvalitet och kompetens inom sakområdena anskaffning, förvaltning och underhåll.

Direktion och arbetsutskott

Kollektivtrafikmyndigheten har en direktion med 28 ledamöter som utses av respektive medlems fullmäktigen. 14 ledamöter från Region Norrbotten och 14 ledamöter från kommunerna i länet, samt ersättare. För att delta i direktionen behöver respektive ledamot vara invald i respektive fullmäktige. Direktionen har haft 4 möten under 2024.

Ordinarie Region Norrbotten

Helena Ölund (S), (ordförande)
Johannes Sundelin (S)
Anna-Carin Aaro (S)
Sven-Gösta Pettersson (S)
Mats Niemi (S)
Glenn Berggård (V)
Jan Anders Perdahl (V)
Christina Snell Lumio (V)
Perarne Kerttu (C)
Birgit Meier Thunborg (M)
Hans Å Strandberg (M)
Johnny Åström (SJVP)
Dan Ankarholm (SJVP)
Ilkka Isaksson (SD)

Ordinarie från kommun

Isak Utsi (S), Arjeplogs kommun
Göte Renberg (S), Arvidsjaurs kommun
Lena Goldkuhl (S), Bodens kommun
Henrik Ölvebo (MP), Gällivare kommun
Bengt Westman (S), Haparanda stad
Henrik Blind (MP), Jokkmokks kommun
Susanne Andersson (S), Kalix kommun
Emilia Töyrä (S), Kiruna kommun
Fredrik Hansson (S), Luleå kommun (vice ordförande)
Ulrica Hammarström (S), Pajala kommun
Kata Nilsson (S), Piteå kommun
Johan Dahlqvist (M), Älvsbyns kommun
Niclas Hökfors (S), Övertorneå kommun
Tomas Mörtberg (C), Övertorneå kommun

Direktionen har ett arbetsutskott (AU) om 9 ledamöter ur direktionen vilka utses av direktionen. 5 ledamöter representerar Region Norrbotten och 4 representerar kommunerna. Arbetsutskottet har haft 4 beredningsmöten under 2024.

Ordinarie från Region Norrbotten

Helena Ölund (S), (ordförande)
Hans Å Strandberg (M)
Glenn Berggård (V)
Johannes Sundelin (S)
Ilkka Isaksson (SD)

Ordinarie från kommun

Fredrik Hansson (S), Luleå kommun (vice ordförande)
Susanne Andersson (S), Kalix kommun
Henrik Ölvebo (MP), Gällivare kommun
Johan Dahlqvist (M), Älvsbyn kommun

Översikt över verksamhetens utveckling

Flerårsöversikt (mnkr)	2024	2023	2022	2021	2020
Sammanställda räkenskaper					
Verksamhetens intäkter	520	507	484	447	414
Verksamhetens kostnader	-852	-838	-748	-730	-665
Bidrag från medlemmarna mfl	391	385	361	325	280
Årets resultat	2	1	0	-3	-1
Eget kapital	16	13	12	13	15
Balansomslutning	807	838	838	755	1
Soliditet (%)	2	2	1	2	2
Myndigheten					
Verksamhetens intäkter	41	36	45	67	55
Verksamhetens kostnader	-316	-300	-298	-47	-64
Bidrag från medlemmarna mfl *)	304	292	278	50	36
Årets resultat	2	1	0	-6	4
Eget kapital	13	11	10	10	17
Balansomslutning	185	279	301	272	260
Soliditet (%)	7	4	3	4	6

*) Från och med 2022 ingår finansieringsbidragen för busstrafik i myndighetens redovisning, tidigare i Länstrafikens redovisning.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Den största finansiella posten i myndighetens räkenskaper är den allmänna kollektivtrafiken genomförd av Länstrafiken i Norrbotten AB vilken ingår under verksamhetsområde busstrafik. Delar av verksamheten speglas i nedanstående tabell;

Flerårsöversikt allmän trafik (mnkr)	2024	2023	2022	2021	2020
Trafikkostnad	-337	-336	-337	-305	-296
Biljettintäkter	70	74	78	66	69
Covidersättning	-	-	4	12	14
Grundskolkortsintäkter	26	25	25	23	22
Gymnasieskolkortsintäkter	22	23	26	26	26
Statliga bidrag Trafikverket	11	11	11	15	17
Trafikproduktion i kilometer	10 288 222	10 193 615	10 701 803	10 997 251	11 404 373

Efter pandemins inledning med ett snabbt fall av biljettintäkter på 25 miljoner kronor (från 94 mnkr till 69 mnkr) har dessa ökat igen och nådde en topp 2022. Därefter har biljettintäkterna åter minskat och är tillbaka huvudsakligen på pandeminivåer och ett fortsatt fall kunde konstateras för 2024. Trafikutbudet mätt i antal fordonskilometer har under perioden 2019 till 2024 minskat med 11 procent (från 11 592 967 km till 10 288 222 km) och biljettintäkterna under samma period med 26 procent. Ett minskat trafikutbud parallellt med kvalitetsproblem på de största stråken längs kusten och mellan Luleå-Boden torde ge effekter i ett mindre attraktivt kollektivtrafiksystem och därmed minskat resande. Biljettintäkterna fortsatte att minska 2024.

Trafikkostnaderna ökade kraftigt med inflation sprungen ur krigsutbrottet i Ukraina men har därefter stabiliserats på samma nivå.

Trafikverkets medfinansiering för busstrafiken har under perioden gått från 17 mnkr till 11 mnkr.

Händelser av väsentlig betydelse

Under året inledde Norrtåg, på uppdrag av RKM, diskussioner med Trafikverket om ett treårigt avtal för finansiering av Norrtågstrafiken, med start i december 2024. I mitten av oktober månad, återkom Trafikverket med beskedet att de inte har erhållit någon ökning av anslaget för trafikavtal i budgetpropositionen för 2025 och utblicken för 2026. Dock ser Trafikverket att åtaganden, utifrån deras ansvar att upphandla där de största bristerna i tillgänglighet för interregional kollektivtrafik finns, kvarstår för Norrtåg men anslaget räcker inte till. Under december 2024 återkom Trafikverket med ettårigt avtal där finansiering täcker de utpekade sträckorna Umeå-Sundsvall, Sundsvall-Östersund-Storlien och Umeå-Luleå med ett anslag på 98 msek.

Sträckorna Haparanda-Luleå och Luleå-Kiruna får inget anslag dock behovet för statens ansvar för interregionalt resande kvarstår. Förhandlingar för 2026 och framåt kommer att fortsätta hösten 2025 då anslaget för budgetpropositionen blir känt. En stor osäkerhet för den långsiktiga finansieringen av Norrtågstrafiken.

Rysslands pågående krig i Ukraina har främst påverkat tillgången till reservdelar och material till kommande underhåll och upprustning av tåg vilket medför ökade priser och ökade fordonskostnader på sikt. Utvecklingen av Stibor ränta, har påverkat fordonshyrornas utveckling samtidigt har avsättningar för framtida underhåll blivit dyrare. Nu ses en återgång till bättre räntenivåer som kommer att påverka fordonshyror i positiv riktning och jämna ut de fördyringar som finns i tungt underhåll.

I övrigt har räkenskaperna under 2024 hanterat engångskostnader avseende investering i nytt färdtjänstsystem som under kommande år kommer att ge kostnadsfördelar.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Uppfyllelse av ägarens uppdrag

Länstrafiken i Norrbotten AB

Bolaget har genom beslutad verksamhetsplan för 2024-2026 tagit hänsyn till de mål som uttrycks i det regionala trafikförsörjningsprogrammet som beslutades i direktionen 2023-10-16 och sträcker sig från 2023-2035. Fokus från trafikförsörjningsprogrammet är resenären, miljö och tillgänglighet. Bolaget har inför 2024 identifierat sex strategiska områden i sin verksamhetsplan för att bidra till målen i trafikförsörjningsprogrammet och definierat elva (11) mätbara mål för verksamheten för 2024. Av de 11 verksamhetsmålen är 4 av målen helt uppfyllda och 7 av målen inte uppfyllda för året. Uppdraget mot ersättning upplåta fordon till Bussgods i Norr AB för godsverksamhet uppfylls.

Styrelsens bedömning är att bolaget delvis uppfyller ändamålet och uppdraget för bolaget. Styrelsen har uppmärksammat att flertalet av verksamhetsmålen för 2024 inte är uppfyllda och har vid sitt möte i februari 2025 gett VD i uppdrag att återkomma med förslag på åtgärder för att nå målen för år 2025 och framåt.

Bussgods i Norr AB

Bussgods i Norr AB har 5 mål i verksamhetsplanen för 2024, varav 2 mål är uppfyllda och 3 mål inte är uppfyllda. Styrelsen har uppmärksammat att några av målen för 2024 inte är uppfyllda och har vid sitt sammanträde i februari 2025 gett VD i bolaget i uppdrag att återkomma till styrelsen med förslag på åtgärder för att nå målen för kommande år. Styrelsen har i sitt möte i februari utvärderat om bolagets verksamhet är genomförd inom ramen för de kommunala befogenheterna. Analysen har genomförts utifrån genomgång av 1. Bolagsordningen, 2. Ägardirektivet, 3. Mål i verksamhetsplan 2024 samt grundprinciperna för de kommunala befogenheterna. Styrelsen konstaterar att man funnit att verksamheten bedrivits i enlighet med det fastställda kommunala ändamålet och inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Norrtåg AB

Bolagets syfte är att, med iakttagande av lokaliserings-, likställighets- och självkostnadsprincipen bedriva persontågtrafik på dagtid i respektive region samt mellan länen och angränsande län enligt de trafikpliktsbeslut som finns och avtal med staten/Trafikverket.

Styrelsen har under året fått ta del av det pågående arbetet med tågvisionen, trafikupphandling och förstudie av fordonsanskaffning och utbyggnad av vagnverkstad. Vidare har styrelsen återkommande fått rapport om resandeutveckling, mediabevakning, kvalitet på trafiken, bolagets organisationsutveckling, övergången av nytt biljettsystem samt ekonomiska utfall och likviditet.

Bolaget har haft återkommande dialog med respektive tjänstemän på RKM och region för uppföljning av trafik, samordning av trafikprocess årligen samt inspel och förankring av tågvisionen. Bolaget har i sin verksamhetsplan för 2024 fyra verksamhetsområden och definierat elva mätbara verksamhetsmål och två finansiella mål, varav 6 verksamhetsmål uppnås och ett av de finansiella målen.

Styrelsen har funnit att bolagets verksamhet har bedrivits inom ramen för det kommunala ändamålet och de kommunala befogenheterna.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

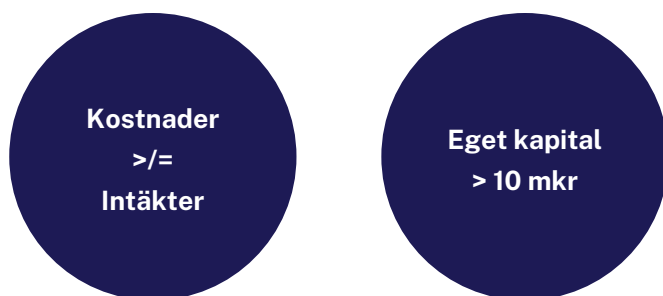
En god ekonomisk hushållning innebär inte enbart en budget i balans, utan innefattar även ett krav på att resurserna används till rätt saker och att de utnyttjas på ett effektivt sätt.

Genom delårsbokslut och årsredovisning följs utvecklingen kontinuerligt upp för såväl verksamhet som ekonomi. Riktlinjer för god ekonomisk hushållning beslutades i och med att Verksamhetsplan och budget 2024-2026 antogs av förbundsdirektionen 2023-12-06 och utgörs av både finansiella mål och verksamhetsmål för 2024.

Målen ska utvärderas utifrån graden av uppfyllande vid årets slut. Indikatorerna ska vara utformade så att de ger svar på uppfyllande av verksamhetsmål och finansiellt mål som sammanfattningsvis ger underlag för bedömning om myndigheten lever upp till lagens krav på god ekonomisk hushållning.

Direktionens sammanvägande bedömning är att myndigheten når god ekonomisk hushållning för 2024. De 2 ekonomiska målen för myndigheten uppnås, samt 7 av 11 verksamhetsmål uppnås.

Ekonomiska mål för myndigheten är minst 10 miljoner kronor i eget kapital och att kostnaderna inte överstiger intäkterna.

Det egna kapitalet uppgår för perioden till 13,4 mnkr och årets resultat visar ett överskott på 2,3 mnkr för myndigheten, vilket innebär att båda finansiella målen uppnås.

Utfallet för året visar ett överskott på 0,6 mnkr för färdtjänsten och driftbidrag för den allmänna kollektivtrafiken visar ett överskott på 4,2 mnkr, finansieringen av färdtjänstens andel av beställningscentralen visar ett underskott på 4,5 mnkr vilket var med i budgeten. Driftbidraget för tågtrafik visar ett överskott på 1,9 mnkr. Reglering av över- och underskott inom dessa verksamhetsområden görs till medlemmarna när bokslutet är godkänt och fastställt av direktionen.

Balanskravsresultat

Balanskravsutredningen visar att balanskravsresultatet i myndigheten för året uppgår till 2,3 mnkr (0,9 mnkr fg år), balanskravet uppfylls därmed i myndighetens redovisning vid årets slut.

Redovisning av balanskravsresultat myndigheten (mnkr)	2024	2023	2022
Årets resultat enligt resultaträkningen	2,3	0,9	0,0
Reducering av samtliga realisationsvinster (-)	0,0	0,0	0,0
Justering för realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet (+)	0,0	0,0	0,0
Justering för realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet (+)	0,0	0,0	0,0
Orealiserade vinster och förluster i värdepapper (+/-)	0,0	0,0	0,0
Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper (-/+)	0,0	0,0	0,0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	0,0	0,0	0,0
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv (-)	0,0	0,0	0,0
Användning av medel från resultatutjämningsreserv (+)	0,0	0,0	0,0
Balanskravsresultat	2,3	0,9	0,0

Myndigheten i form av kommunalförbund finansieras av medlemmarna och styrs via förbundsordningen och samverkansavtal mellan regionen och kommunerna. Förbundsordningen och samverkansavtalet mellan Region Norrbotten och kommunerna innebär att såväl positiva som negativa resultat fördelas på medlemmarna vid bokslutet gällande finansieringen av busstrafik. Gällande färdtjänsthandläggning och resebeställning har myndigheten tecknat avtal med 13 av länets 14 kommuner, där över-/underskott fördelas per kommun och regleras i samband med bokslutet. Över-/underskott av tågtrafiken regleras mellan Norrtåg och ägarna efter beslut av bolagets årsstämma.

Gjorda uppskattningar och bedömningar för resultat och ekonomisk ställning

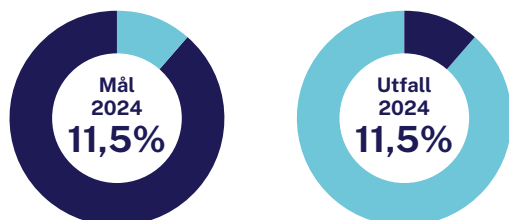
Osäkerheter i resultat och ekonomisk ställning ligger bland annat i bedömningen av finansiella leasingen för tåg från AB Transitio gällande nyttjanderätsperioden för hyran av nuvarande fem tåg, vars hyresavtal löper ut om inte förlängningsoptionen på 5 år nyttjas.

Finansiering av årets budgeterade underskott för Länstrafiken i Norrbotten AB:s beställningscentral på 4,5 mnkr är sista året, då nya avtal tagits fram med en ny finansieringsmodell som baseras på självkostnadsprincipen och börjar gälla från 1 januari 2025. Arbete med att effektivisera arbetsprocesserna fortgår, systembyte genomfört för både färdtjänsthandläggning och resehantering vilket redan nu har lett till bättre möjligheter till effektivare arbetsprocesser inom färdtjänsthandläggningen och planering och samordning av resorna för ökad kostnadseffektivitet

Verksamhetsmål 2024

Målområde – Resenär

Marknadsandel

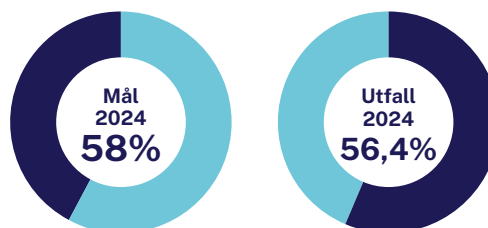
Analys: Enligt Kollektivtrafikbarometerens årsrapport uppgår marknadsandelen till 11 procent. Att beakta är att barometerens mätning endast avser Länstrafiken i Norrbotten och Luleå Lokaltrafik som enda deltagande organisationer från Norrbotten. Därför görs bedömningen att för Norrbotten totalt nås målet 11,5 procent. Beakta dock att man i Kollektivtrafikbarometern kan skönja en vikande trend för Norrbotten

NKI – resenärer, allmän kollektivtrafik

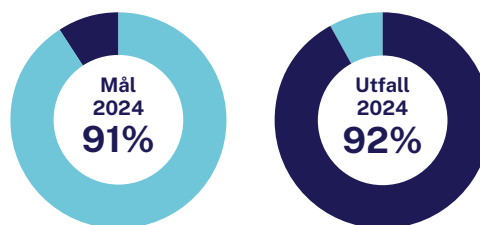
Analys: Enligt Kollektivtrafikbarometerens årsrapport uppgår Nöjd Kund Index (NKI) till 71 procent för 2024, vilket är en ökning med en procent jämfört föregående års mätning. Region Norrbotten placerar sig på en andraplats i Sverige med ett NKI-värde på 71% vilket är långt över det nationella snittet.

NKI – allmänhet

Analys: Nöjdheten för allmänheten gällande den allmänna kollektivtrafiken i länet visar ett utfall för året på 56,4 procent, vilket ger att målet inte uppnåtts

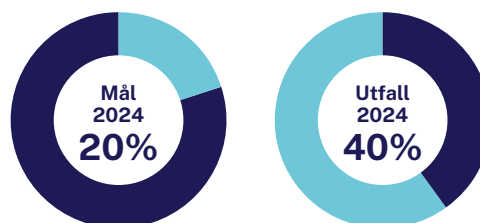
NKI – resenärer, särskild kollektivtrafik, färdtjänst

Analys: Sammanfattande nöjdheten för resenärer gällande den särskilda kollektivtrafiken, färdtjänst i länet visar ett utfall för 2024 på 92%. Målet uppnåddes därmed. Det nationella snittet hamnade på 91%.

Målområde – Miljö

Förnybart bränsle

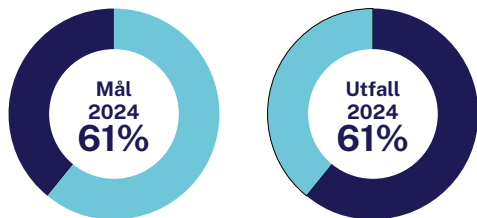

Analys: Andelen förnybara bränslen är vid årsskiftet ca 40%, däremd har målet nåtts.

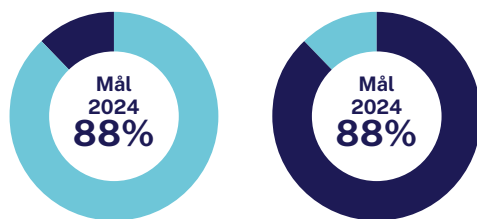
Målområde – Tillgänglighet

Restidskvot Kommuncentra – Luleå < 1,3

Analys: Senaste uppföljningen visar 61%. Uppföljningen blir dock inte exakt då restidskvoter varierar kraftigt mellan olika turer på samma sträcka. Mätningen utgår från att någon tur har en restidskvot på mindre än 1,3.

Restidskvot Viktiga stråk < 1,2

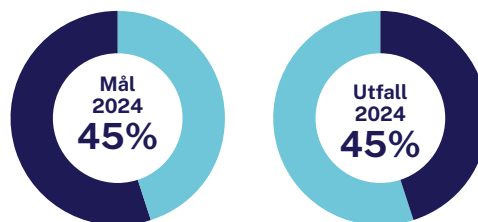
Analys: Senaste uppföljningen visar 88%. Uppföljningen blir inte exakt då restidskvoten varierar kraftigt mellan olika turer på samma sträcka samt om tåg eller buss används. Mätningen utgår från att någon tur har en restidskvot på mindre än 1,2.

Fullt tillgänglighetsanpassade hållplatser 100% av resecentrum, sjukhus, viktiga bytespunkter

Analys: Arbete pågår med att definiera vilka hållplatser som ska vara 100% tillgänglighetsanpassade – diskussion om realistiska mål har förts i dialog med kommunerna och Trafikverket under året, målet är att under 2025 kunna presentera värden för området.

Tillgänglighetsanpassade fordon 100 %

Analys: När det gäller tillgänglighet ska fordonen uppfylla vissa krav tex rullstolslyft/ ramp, rullstolsplats och audiovisuellt utrop samt invändiga informationsskyltar. Fordonsanpassningar under året gör att målet på 45 procent nås.

Målområde – Jämställdhet

Jämställdhet – resenärerna ska uppleva att kollektivtrafiken är jämställd och erbjuder kvinnor och män lika möjligheter utifrån deras behov.

Analys: Jämställdheten inom kollektivtrafiken mäts inte som en egen fråga i Kollektivtrafikbarometern. Inom nöjd-kund-indexmätningarna som görs månatligen ingår exempelvis frågor som; om man kan åka med kollektivtrafiken för de flesta resor man gör, om avgångstider passar de behov man har, om det känns tryggt att åka mm. När svaren på dessa frågor ställs samman för män och kvinnor visar det att den sammanvägda upplevelsen som får betyget 4-5 på en skala 1-5 för kvinnor är 45% och för män är 37%, vilket innebär att målet inte uppnås.

Målområde – Medarbetare

Medarbetare - ENPS

Analys: Utfall för året är 8, vilket ligger under målvärdet på 38, vilket tyder på en lägre nöjdhet och engagemang än önskat. Trendanalysen visar en ökning av kritiker under årets gång, medan andelen ambassadörer har minskat. Detta kan indikera en negativ utveckling där fler medarbetare blir mindre engagerade eller missnöjda. Sammanfattningsvis visar analysen att även om eNPS är relativt positiv och endast marginellt lägre än jämförelsevärdet 10, finns tecken på en negativ utveckling som kräver uppmärksamhet och ett aktivt arbete med både utbildningar och stöd pågår kopplat till detta.

Medarbetare – engagemang

Analys: Den aktuella engagemangspoängen är 3,9 av 5, vilket är i linje med jämförelsevärdet för andra företag som använder samma mätverktyg. Ett marginellt lägre engagemang än önskat utifrån målbilden. Sammanfattningsvis visar analysen att engagemanget ligger på en stabil nivå men med en svag nedgång. För att säkerställa en fortsatt hög motivation och arbetsglädje fortsätter organisationen aktivt arbeta med att förbättra de områden som påverkar medarbetarnas engagemang.

Väsentliga personalförhållanden

Personalstruktur ur ålder och könsperspektiv (myndigheten) (%)									
Åldersfördelning	-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70 -	Totalt	Medelålder
Kvinnor antal	-	-	6	2	2	2	-	12	44
Procentuell fördelning	-	-	50%	16,7%	16,7%	16,7%	-	85,7%	
Män antal	-	-	-	-	1	1	-	2	60
Procentuell fördelning					50%	50%		14,3%	
Totalt	-	-	6	2	2	2	-	12	46

Redovisning av sjukfrånvaron (myndigheten) (%)			
	2024	2023	2022
Total sjukfrånvaro i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid	4,3%	2,1%	4,6%
Andel av sjukfrånvaron som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer	38,0%	-	38,9%
Sjukfrånvaron för kvinnor	5,1%	2,3%	Redovisas ej pga undantagsregeln
Sjukfrånvaron för män	-	-	Redovisas ej pga undantagsregeln
Sjukfrånvaron åldrarna 29 år eller yngre	-	-	Redovisas ej pga undantagsregeln
Sjukfrånvaron i åldrarna 30-49 år	6,0%	1,6%	Redovisas ej pga undantagsregeln
Sjukfrånvaron i åldrarna 50 år eller äldre	2,7%	2,6%	Redovisas ej pga undantagsregeln

Hälsa och frisknärvaro

Total frisknärvaro i myndigheten uppgår till 95,7% vilket är en förhållandevis hög siffra. Under 2024 låg frisknärvaron på 97,9%. Då gruppen som omfattas av sjukstatistiken är så pass liten görs ingen vidare analys kring frisknärvaro i sammanhanget.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Under våren 2024 har en ny företagshälsovård upphandlats som ska arbeta förebyggande med arbetsmiljöplan och direkta insatser när det krävs. Företagshälsovården har i samarbete med arbetsgivaren tagit fram en åtgärdsplan kopplat både till den fysiska och den psykosociala arbetsmiljön, då den utredning som genomförts under året visade på en del förbättringsåtgärder som behövs vidtas. Arbetet med att ta fram tydliga riktlinjer och rutiner för organisationens Systematiska arbetsmiljöarbete pågår fortfarande. Ett årshjul för det systematiska arbetsmiljöarbetet är under utveckling och tas i bruk under nästa år.

Personal-/resursförändringar

Under 2024 har antalet verksamhetsutvecklare ökat med en person genom en intern omflyttning av personal. Det har lett till att en nyanställning som verksamhetskoordinator har genomförts. Myndigheten har även utökats med en ekonomidirektör vilket innebär att internt köpta tjänster från Länstrafiken har minskat. En av färdtjänsthandläggartjänsterna med tidigare placering i Överkalix har omplacerats till Luleå under första halvåret 2024. Arbetet med att se över och säkerställa arbetsprocesser och rutiner fortsätter och en översyn av behov och resurser för ytterligare effektivisering pågår inom organisationen.

Förväntad utveckling

Under 2026 kommer turtäthet med tågtrafik längs Haparandabanan att öka från tre till sex dubbelturer. Det gör att Norrbottens körda tågkilometer ökar med 21 procent. I övrigt gör ersättning av äldre tågfordon till nya samt en utökad trafik längs Botniabanan att Norrbottens kostnader för tågtrafik bedöms öka med mellan 20-30 miljoner kronor till årliga underskott mellan 70-80 miljoner kronor.

En osäkerhet råder också kring Trafikverkets finansieringsbidrag som totalt uppgår till ungefär 115 Mkr avseende tåg, busstrafik och Flygbilen. Beslut om finansiering kommer ofta sent och beslutas för kort tidsperiod vilket gör att myndighetens medlemmar, huvudsakligen Region Norrbotten står risken för fördyringar.

I övrigt kommer ett förverkligande av Trafikförsörjningsprogrammet leda till högre kostnader initialt innan effekter av en bättre trafik med fler genomförda resor och därmed biljettintäkter ökar. Detta skulle kunna motverkas genom ett djupare samarbete mellan kollektivtrafikaktörer i länet genom att stordriftsfördelar bättre skulle kunna tas tillvara.

Finansiella rapporter

Resultaträkning sammanställda räkenskaper och myndigheten (mnkr)

Resultaträkning	Not	Sammanställda räkenskaper		Myndigheten	
		2024-01-01- 2024-12-31	2023-01-01- 2023-12-31	2024-01-01- 2024-12-31	2023-01-01- 2023-12-31
Verksamhetens intäkter	2	520	507	41	35
Verksamhetens kostnader	3	-852	-838	-316	-300
Avskrivningar	4	-49	-48	-24	-25
Verksamhetens nettokostnader		-381	-378	-299	-290
Generella statsbidrag och utjämning	5	391	385	304	292
Verksamhetens resultat		10	7	5	1
Finansiella intäkter	6	4	3	1	0
Finansiella kostnader	7	-12	-9	-4	-1
		-8	-6	-3	-1
Resultat efter finansiella poster		2	1	2	1
Årets resultat		2	1	2	1

Balansräkning sammanställda räkenskaper och myndigheten (mnkr)

Balansräkning	Not	Sammanställda räkenskaper		Myndigheten	
		24-12-31	23-12-31	24-12-31	23-12-31
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar					
Förskott avseende immateriella anläggningstillgångar	8	3	6	0	0
Övriga immateriella anläggningstillgångar	9	3	0	0	0
		6	6	0	0
Materiella anläggningstillgångar					
Byggnader och mark	10	3	3	0	0
Inventarier, verktyg och installationer	11, 12	69	83	62	76
Utleasat rullande material	13	351	352	0	0
Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar	14	96	67	0	0
		519	505	62	76
Finansiella anläggningstillgångar					
Andelar i koncernföretag	27, 28	0	0	12	12
Andra långfristiga fordringar	15	5	4	0	0
Summa anläggningstillgångar		531	515	74	88
Omsättningstillgångar					
Varulager		3	1	0	0
Kortfristiga fordringar					
Kundfordringar		122	203	92	150
Fordringar hos koncernföretag		0	0	3	10
Fordringar hos intresseföretag och gemensamt styrda företag		1	1	0	0
Övriga kortfristiga fordringar		8	9	0	0
Förutbetalda kostnader och upplupna intäker		40	63	4	24
		171	277	99	184
Kassa och bank		102	45	12	7
Summa omsättningstillgångar		276	323	111	191
SUMMA TILLGÅNGAR		807	838	185	279

Balansräkning	Not	Sammanställda räkenskaper		Myndigheten	
		24-12-31	23-12-31	24-12-31	23-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER					
Eget kapital					
Eget kapital	18	16	13	13	11
Avsättningar					
Övriga avsättningar	19	23	20	0	0
Långfristiga skulder					
Skulder till kreditinstitut		374	372	0	0
Övriga finansiella skulder		33	47	33	47
		407	419	33	47
Kortfristiga skulder					
Checkräkningskredit		0	9	0	0
Skulder till kreditinstitut		59	37	0	0
Leverantörsskulder		55	59	1	1
Skulder till koncernföretag		0	0	8	42
Övriga kortfristiga skulder		29	29	25	26
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	21	218	250	105	152
		361	385	139	221
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		807	838	185	279
Ställda säkerheter	22	inga	inga	inga	inga
Ansvarsförbindelser	23	se not	se not	se not	inga

Kassaflödesanalys sammanställda räkenskaper och myndigheten (mnkr)

Kassaflödesanalys	Not	Sammanställda räkenskaper		Myndigheten	
		2024-12-31	2023-12-31	2024-12-31	2023-12-31
Den löpande verksamheten					
Resultat efter finansiella poster	24	2	1	2	1
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet m m	25	52	49	27	22
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		54	50	29	23
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital					
Förändring i varulager		-2	-1	0	0
Förändring kundfordringar		81	-30	58	-11
Förändring av övriga kortfristiga rörelsefordringar		24	10	23	10
Förändring leverantörsskulder		-4	0	0	1
Förändring av övriga kortfristiga rörelseskulder		-33	-20	-81	-3
Kassaflöde från den löpande verksamheten		120	9	29	20
Investeringsverksamheten					
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar		0	-3	0	0
Investeringar i materiella anläggningstillgångar		-52	-63	0	0
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		0	1	0	0
Investeringar i finansiella anläggningstillgångar		-1	-1	0	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-53	-65	0	0
Finansieringsverksamheten					
Upptagna lån och amortering, netto		16	43	0	0
Amortering av skulder för finansiell leasing		-25	-25	-24	-20
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-9	17	-24	-20
Årets kassaflöde		58	-38	5	0
Likvida medel vid årets början		45	82	7	7
Likvida medel vid årets slut		102	45	12	7

Noter

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänna upplysningar

Den ekonomiska redovisningen är upprättad enligt Lagen om Kommunal Bokföring Redovisning (LKBR) samt rekommendationer och information (normering) från Rådet för kommunal redovisning (RKR). De grundläggande redovisningsprinciper som benämns i 4 kap 4§ i LKBR har beaktats vid upprättandet av räkenskaper.

Intäkter

Intäkter har värderats, periodiserats, klassificerats samt redovisats i enlighet med RKR rekommendation R2 Intäkter.

I posten verksamhetens intäkter redovisas intäkter från avgifter, ersättningar och gåvor, försäljningar av omsättningstillgångar och materiella och immateriella anläggningstillgångar. Här redovisas även bidrag som innehåller villkor i form av motprestation samt kostnadsersättningar.

Bidrag från staten, kommuner och regioner, utan villkor, redovisas under posten generella statsbidrag och utjämning.

I posten finansiella intäkter redovisas intäkter från utdelningar samt från försäljning av finansiella omsättnings- och anläggningstillgångar.

Materiella anläggningstillgångar

RKR R4 har tillämpats vid tidpunkt för redovisning, anskaffning, värdering, komponentavskrivning samt upplysning av materiella anläggningstillgångar tillgångar.

Gränsdragning mellan kostnad och investering

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst 3 år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen för

mindre värde har satts till ett halvt prisbasbelopp och gäller som gemensam gräns för materiella tillgångar och därmed också för finansiella leasingavtal.

Bestämd mängd och fast värde

För inventarier som används i myndighetens eller dess dotterbolags verksamhet tillämpas regeln om bestämd mängd och fast värde.

Anskaffningsvärde

Ränteutgifter aktiveras ej. Myndigheten tillämpar konsekvent huvudmetoden och redovisar ränteutgifter som kostnad i resultaträkningen det räkenskapsår de hänför sig till.

Avskrivning

Avskrivning av materiella anläggningstillgångar görs för den beräknade nyttjandeperioden med linjär avskrivning baserat på anskaffningsvärdet exklusive eventuellt restvärde. På tillgångar i form av mark, konst och pågående arbeten görs emellertid inga avskrivningar. För tillgångar med identifierbara och väsentliga komponenter med olika nyttjandeperioder tillämpas komponentavskrivning.

Avskrivningstider

För tillgångar där nyttjandeperioden styrs i avtal (till exempel finansiell leasing) används den planerade verkliga nyttjandeperioden som avskrivningstid. Omprövning av nyttjandeperioden sker om det finns omständigheter som pekar på att det är nödvändigt (till exempel verksamhetsförändringar, teknikskiften och organisationsförändringar).

Nyttjandeperiod

Byggnader 10-50 år

Inventarier, verktyg och installationer 3-10 år

Byggnaderna består av ett antal komponenter med olika nyttjandeperioder. Huvudindelningen är byggnader och mark. Ingen avskrivning sker på komponenten mark vars nyttjandeperiod bedöms som obegränsad. Byggnaderna består av flera komponenter vars nyttjandeperiod varierar.

Följande huvudgrupper av komponenter har identifierats och ligger till grund för avskrivningen på byggnader:

Stomme, stomkompletteringar	40 år
Installationer; -värme, el, VVS, fasad och yttertak	40 år
Hiss	25 år
Ventilation och styr-och övervakning	15-20 år
Inre ytskikt / hyresgästanspassningarr	10 år

Avskrivningsmetod

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod eftersom det återspeglar den förväntade förbrukningen av tillgångens framtida ekonomiska fördelar. Avskrivningen redovisas som kostnad i resultaträkningen. Avskrivning påbörjas när tillgången tas i bruk.

Finansiella anläggningstillgångar

Finansiella tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav klassificeras som en anläggningstillgång i enlighet med RKR R7. Finansiella tillgångar som inte brukas stadigvarande klassificeras som omsättningstillgångar.

Redovisning i och borttagande från balansräkningen

En finansiell tillgång eller finansiell skuld tas upp i balansräkningen när företaget blir part i instrumentets avtalsmässiga villkor. En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen när den avtalsenliga rätten till kassaflödet från tillgången har upphört eller reglerats. Detsamma gäller när de risker och fördelar som är förknippade med innehavet i allt väsentligt överförs till annan part och företaget inte längre har kontroll över den finansiella tillgången. En finansiell skuld tas bort från balansräkningen när den avtalade förpliktelsen fullgjorts eller upphört.

Värdering av finansiella tillgångar

Finansiella tillgångar värderas vid första redovisningstillfället till anskaffningsvärde, inklusive eventuella transaktionsutgifter som är direkt hänförliga till förvärvet av tillgången.

Finansiella omsättningstillgångar värderas efter första redovisningstillfället till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet på balansdagen.

Kundfordringar och övriga fordringar som utgör omsättningstillgångar värderas individuellt till det belopp som beräknas inflyta.

Finansiella anläggningstillgångar värderas efter första redovisningstillfället till anskaffningsvärde med avdrag för eventuella nedskrivningar och med tillägg för eventuella uppskrivningar.

Räntebärande finansiella tillgångar värderas till anskaffningsvärde.

Värdering av finansiella skulder

Finansiella skulder värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Leasingavtal

Redovisning av leasingavtal ska göras enligt RKR R5 Leasing. Myndigheten och dess dotterbolag ska klassificera och dokumentera sina leasingavtal i operationella respektive finansiella leasingavtal. Avgörandet om ett avtal bedöms som operationellt eller finansiellt avtal är i vilken omfattning de ekonomiska riskerna och fördelarna med ägandet finns hos leasinggivaren eller leasingtagaren. Ett leasingavtal kan klassificeras som finansiellt om fördelarna & riskerna i all väsentlighet överförs från leasinggivaren till leasingtagaren. Ett leasingavtal som inte klassas som finansiellt anses som operationellt.

Finansiella leasingavtal

Rättigheter och skyldigheter enligt finansiella leasingavtal redovisas som tillgång och skuld i balansräkningen. Vid det första redovisningstillfället värderas tillgången och skulden till det lägsta av tillgångens verkliga värde och nuvärdet av minimileaseavgifterna. Utgifter som är direkt hänförliga till ingående och upplägg av leasingavtalet läggs till det belopp som redovisas som tillgång.

Efter det första redovisningstillfället fördelas minimileaseavgifterna på ränta och amortering av skulden enligt effektivräntemetoden. Variabla avgifter redovisas som kostnader det räkenskapsår de uppkommit.

Den leasade tillgången skrivs av över leasingperioden.

Operationella leasingavtal

Leasingavgifterna enligt operationella leasingavtal, inklusive förhöjd förstagångshyra men exklusive utgifter för tjänster som försäkring och underhåll, redovisas som kostnad linjärt över leasingperioden.

Avsättningar

En avsättning redovisas i balansräkningen när företaget har en legal eller informell förpliktelse till följd av en inträffad händelse och det är sannolikt att ett utflöde av resurser krävs för att reglera förpliktelsen och en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras.

Vid första redovisningstillfället värderas avsättningar till den bästa uppskattningen av det belopp som kommer att krävas för att reglera förpliktelsen på balansdagen. Avsättningarna omprövas varje balansdag.

Ersättningar till anställda

Ersättningar till anställda efter avslutad anställning

Planer för ersättningar efter avslutad anställning klassificeras som avgiftsbestämda

Vid avgiftsbestämda planer betalas fastställda avgifter till ett annat företag, normalt ett försäkringsföretag, och företaget har inte längre någon förpliktelse till den anställde när avgiften är betald. Storleken på den anställdes ersättningar efter avslutad anställning är beroende av de avgifter som har betalats och den kapitalavkastning som avgifterna ger.

Ersättningar vid uppsägning

Ersättningar vid uppsägningar redovisas endast när företaget har en detaljerad plan för uppsägningen och inte har någon realistisk möjlighet att annullera planen.

Kassaflödesanalys

RKR rekommendation R13 för uppställning av kassaflödesanalys (indirekt metod) har använts. Indirekt metod innebär att resultatet justeras för transaktioner som inte medfört in- eller utbetalningar, upplupna eller förutbetalda poster som avser tidigare eller kommande perioder samt för eventuella intäkter och kostnader som är hänförliga till investerings- eller finansieringsverksamhetens kassaflöden.

Sammanställda räkenskaper

I myndighetens koncern ingår samtliga bolag där kommunalförbundet har minst 20% inflytande, i enlighet med RKR R16. Därtill ingår övriga bolag som är av särskild betydelse för kommunalförbundet, i enlighet med RKR R16. Proportionell konsolidering (klyvningsmetoden) har använts vid beräkning av koncernens resultat.

Eliminering av transaktioner mellan koncernföretag

Koncerninterna fordringar och skulder, intäkter och kostnader och orealiserade vinster eller förluster som uppkommer vid transaktioner mellan koncernföretag elimineras i de sammanställda räkenskaperna.

Not			
Not 2	Verksamhetens intäkter		
	Sammanställda räkenskaper	24-12-31	23-12-31
	Intäkter tjänster	64	57
	Intäkter personbefordran	127	131
	Intäkter serviceresor	192	181
	Intäkter godsbefordran	39	38
	Tåghyror	72	27
	Uthyrning järnvägsfordon	0	45
	Övriga hyresintäkter	0	0
	Övriga intäkter	26	28
		520	507
	Myndigheten	24-12-31	23-12-31
	Intäkter tåghyror	31	27
	Intäkter färdtjänsthandläggning	8	8
	Övriga verksamhetsintäkter	0	1
	Övriga intäkter	1	0
		41	36
Not 3	Verksamhetens kostnader		
	Sammanställda räkenskaper	24-12-31	23-12-31
	Trafikkostnader	-688	-678
	Leasingkostnader	-8	-8
	Övriga externa kostnader	-50	-43
	Löner	-45	-40
	Sociala avgifter	-14	-12
	Pensioner	-5	-4
	Övriga personalkostnader	-3	-3
	Driftsbidrag	-38	-49
	Inkomstskatt och uppskjuten skatt	0	0
		-852	-838
	Den totala kostnaden för revision uppgick till 607 tkr för 2024 (398 tkr för 2023). Av dessa avser 543 tkr arvode för revisionsuppdrag (398 tkr för 2023).		
	Myndigheten	24-12-31	23-12-31
	Leasingkostnader	-2	-1
	Övriga verksamhetskostnader	-1	-1
	Övriga externa kostnader	-7	-7
	Löner	-8	-7

Not 3	Verksamhetens kostnader		
	Myndigheten	24-12-31	23-12-31
	Sociala avgifter	-3	-2
	Pensioner	-1	-1
	Övriga personalkostnader	-1	0
	Bidrag Norrtåg	-51	-50
	Bidrag Länstrafiken	-243	-232
		-316	-300
	Den totala kostnaden för revision uppgick till 607 tkr för 2024 (398 tkr för 2023). Av dessa avser 543 tkr arvode för revisionsuppdrag (398 tkr för 2023).		
Not 4	Avskrivningar		
	Sammanställda räkenskaper	24-12-31	23-12-31
	Inventarier, verktyg och installationer samt utleasat rullande material	-25	-22
	Finansiell leasing	-24	-25
		-49	-48
	Myndigheten	24-12-31	23-12-31
	Inventarier, verktyg och installationer	0	0
	Finansiell leasing av tåg	-24	-25
		-24	-25
Not 5	Bidrag från medlemmarna och utjämning		
	Sammanställda räkenskaper	24-12-31	23-12-31
	Region Norrbotten	191	177
	Kommuner	114	115
	Trafikverket	36	34
	Övriga bidrag	54	61
	Totalt erhållna bidrag	394	386
	Övriga bidrag	-2	-1
	Totalt lämnade bidrag	-2	-1
	Utgående redovisat värde	391	385
	Kommunalförbundet Norrbottens Läns Kollektivtrafikmyndighet har skickat driftsbidrag till Norrtåg AB. Eftersom Norrtåg AB endast ägs till 25% elimineras endast 25% av driftsbidraget. Resterande del tillfaller för kommunkoncernen externa parter och ingår därmed i de sammanställda räkenskaperna.		

Not 5	Bidrag från medlemmarna och utjämning		
	Myndigheten	24-12-31	23-12-31
	Finansieringsbidrag Länstrafiken Norrbotten Region	135	123
	Finansieringsbidrag RKM Region	5	5
	Driftsbidrag Norrtåg	51	50
	Finansieringsbidrag Länstrafiken Norrbotten kommun	109	110
	Finansieringsbidrag RKM kommun	5	5
	Totalt erhållna bidrag	304	292
Not 6	Finansiella intäkter		
	Sammanställda räkenskaper	24-12-31	23-12-31
	Ränteintäkter	4	3
	Övriga finansiella intäkter	0	0
		4	3
	Myndigheten	24-12-31	23-12-31
	Ränteintäkter	1	0
	Övriga ränteintäkter	0	0
		1	0
Not 7	Finansiella kostnader		
	Sammanställda räkenskaper	24-12-31	23-12-31
	Räntekostnader	-12	-9
	Övriga finansiella kostnader	0	0
		-12	-9
	Myndigheten	24-12-31	23-12-31
	Räntekostnader	-4	-1
		-4	-1
Not 8	Förskott avseende immateriella anläggningstillgångar		
	Sammanställda räkenskaper	24-12-31	23-12-31
	Ingående anskaffningsvärde	6	3
	Inköp	1	3
	Omklassificeringar	-4	0
	Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	3	6
	Utgående redovisat värde	3	6

Not 9	Övriga immateriella anläggningstillgångar		
	Sammanställda räkenskaper	24-12-31	23-12-31
	Omklassificeringar	4	0
	Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	4	0
	Avskrivningar	-1	0
	Utgående ackumulerade avskrivningar	-1	0
	Utgående redovisat värde	3	0
Not 10	Byggnader och mark		
	Sammanställda räkenskaper	24-12-31	23-12-31
	Ingående anskaffningsvärden	9	11
	Försäljningar/utrangeringar	0	-2
	Avrundningar	0	0
	Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	9	9
	Ingående avskrivningar	-5	-5
	Försäljningar/utrangeringar	0	1
	Avrundningar	0	0
	Årets avskrivningar	0	0
	Utgående ackumulerade avskrivningar	-5	-4
	Ingående nedskrivningar	-2	-2
	Utgående ackumulerade nedskrivningar	-2	-2
	Utgående redovisat värde	3	3
	Varav bokfört värde mark	0	0
		0	0
Not 11	Inventarier, verktyg och installationer		
	Sammanställda räkenskaper	24-12-31	23-12-31
	Ingående anskaffningsvärden	223	217
	Inköp	13	7
	Försäljningar/utrangeringar	0	0
	Omklassificeringar	-3	0
	Rättelse fel finansiell tidigare år	0	0
	Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	233	223

Not 11	Inventarier, verktyg och installationer		
	Ingående avskrivningar	-140	-113
	Försäljningar/utrangeringar	0	0
	Omklassificeringar	1	0
	Årets avskrivningar	-26	-27
	Rättelse fel tidigare år	0	0
	Utgående ackumulerade avskrivningar	-164	-140
	Utgående redovisat värde	69	82
	Under 2020 har avtal om finansiell leasing av 5 stycken tåg och under 2021 har Myndigheten och Länstrafiken i Norrbotten AB ingått avtal om finansiell leasing av 3 stycken personbilar. Av det utgående redovisade värdet per 2024-12-31 är 64 mnkr (78 mnkr) hänförligt till finansiell leasing.		
	Myndigheten	24-12-31	23-12-31
	Ingående anskaffningsvärden	172	168
	Inköp	10	4
	Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	182	172
	Ingående avskrivningar	-96	-71
	Årets avskrivningar	-24	-25
	Utgående ackumulerade avskrivningar	-120	-96
	Utgående redovisat värde	62	76
	Av det utgående redovisade värdet per 2024-12-31 är 62 mnkr (76 mnkr) hänförligt till finansiell leasing avseende 5 stycken tåg.		
Not 12	Finansiell leasing		
	Sammanställda räkenskaper	24-12-31	23-12-31
	I posten inventarier ingår det finansiell leasing till belopp:		
	Anskaffningsvärde tidigare år	174	169
	Årets anskaffningsvärde	11	5
	Årets förändring i avtal	1	0
	Årets avskrivning	-25	-25
	Tidigare års avskrivning	-97	-71
		64	78
	Förfallotider finansiell leasing		
	Förfaller till betalning inom ett år från balansdagen	25	26
	Förfaller till betalning mellan ett och fem år från balandagen	33	47
		58	73
	Myndigheten har under 2020 ingått avtal om finansiell leasing av 5 stycken tåg. Av de utgående redovisade värdet per 2024-12-31 är 63 mnkr (75 mnkr) hänförligt till finansiell leasing av tåg.		

Not 13	Utleasat rullande material		
	Sammanställda räkenskaper	24-12-31	23-12-31
	Ingående anskaffningsvärden	444	383
	Inköp	17	30
	Försäljningar/utrangeringar	0	0
	Omklassificeringar	5	30
	Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	466	444
	Ingående avskrivningar	-91	-71
	Försäljningar/utrangeringar	0	0
	Omklassificeringar	0	0
	Årets avskrivningar	-23	-20
	Utgående ackumulerade avskrivningar	-114	-91
	Utgående redovisat värde	351	352
Not 14	Pågående nyanläggning och förskott avseende materiella anläggningstillgångar		
	Sammanställda räkenskaper	24-12-31	23-12-31
	Ingående anskaffningsvärde	67	71
	Inköp	33	26
	Omklassificeringar	-4	-30
	Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	96	67
	Utgående redovisat värde	96	67
Not 15	Andra långfristiga fordringar		
	Sammanställda räkenskaper	24-12-31	23-12-31
	Ingående anskaffningsvärde	4	3
	Tillkommande fordringar	2	1
	Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	5	4
	Utgående redovisat värde	5	4

Not 16	Övriga kortfristiga fordringar		
	Sammanställda räkenskaper		
	I Kommunalförbundet Norrbottens Läns Kollektivtrafikmyndighets balansräkning finns det en fordran på 2 Mkr (0 Mkr) som avser Norrtåg AB. I de sammanställda räkenskaperna elimineras 25% av denna fordran. Övriga 75% av fordran anses avse de 75% som Kommunalförbundet Norrbottens Läns Kollektivtrafik inte äger och finns därmed kvar i de sammanställda räkenskaperna.		
Not 17	Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		
	Sammanställda räkenskaper	24-12-31	23-12-31
	Förutbetalda leverantörsfakturor	12	29
	Upplupna intäkter trafik	23	28
	Upplupna hyresintäkter	5	6
		40	63
	Myndigheten	24-12-31	23-12-31
	Förutbetalda leverantörsfakturor	2	19
	Upplupna intäkter	2	5
		4	24
Not 18	Eget kapital		
	Sammanställda räkenskaper	24-12-31	23-12-31
	Vid årets början	13	12
	Årets resultat	2	1
	Vid årets slut	16	13
	Myndigheten	24-12-31	23-12-31
	Vid årets början	11	10
	Årets resultat	2	1
	Vid årets slut	13	11
Not 19	Övriga avsättningar		
	Sammanställda räkenskaper	24-12-31	23-12-31
	Avsättning för underhåll	2	2
	Avsättningar för fordonsunderhåll samt övriga avsättningar i AB Transitio	22	18
	Vid årets slut	23	20
Not 20	Långfristiga skulder		
	Sammanställda räkenskaper		
	Inga långfristiga skulder förfaller till betalning senare än fem år efter balansdagen.		

Not 20	Långfristiga skulder		
	Myndigheten		
	Inga långfristiga skulder förfaller till betalning senare än fem år efter balansdagen.		
Not 21	Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		
	Sammanställda räkenskaper	24-12-31	23-12-31
	Interima skulder trafikutövare	22	23
	Förutbetalda ägartillskott	85	126
	Förutbetald medfinansiering	0	0
	Förutbetalda finansieringsbidrag	12	18
	Förutbetalda biljettintäkter	1	1
	Upplupna personalkostnader	6	4
	Erhållna förskott upprustning och underhåll	22	19
	Förutbetald vagnhyra	7	8
	Förutbetalda driftsbidrag	48	0
	Övriga poster	15	52
		218	250
	Kommunalförbundet Norrbottens Läns Kollektivtrafikmyndighet har ej erhållit fullständig information från AB Transitio gällande vad som inkluderas i de upplupna kostnaderna för 2024. Merparten av de upplupna kostnaderna avser under 2024 erhållna förskott för upprustning och underhåll samt förutbetald vagnhyra.		
	Myndigheten	24-12-31	23-12-31
	Förutbetalda ägartillskott	85	126
	Förutbetalda finansieringsbidrag	12	18
	Upplupna personalkostnader	1	1
	Övriga poster	8	8
		105	152
Not 22	Ställda säkerheter		
	Sammanställda räkenskaper		
	Koncernen har inte några ställda säkerheter.		
	Myndigheten		
	Myndigheten har inte några ställda säkerheter.		

Not 23	Ansvarsförbindelser		
	Sammanställda räkenskaper		
	Norrtåg AB har lämnat en hyresgaranti fram till och med 2036 avseende den av INAB, Umeå kommun, uppförda tågverkstaden i Umeå. Eventualförpliktelsens storlek är 0,049 mnkr (0,052 mnkr).		
	Kommunalförbundet Norrbottens läns kollektivtrafikmyndighet har under 2024 tecknat en borgensförbindelse till förmån för koncernföretag på 30 mnkr (0 mnkr).		
	Myndigheten		
	Kommunalförbundet Norrbottens läns kollektivtrafikmyndighet har under 2024 tecknat en borgensförbindelse till förmån för koncernföretag på 30 mnkr (0 mnkr).		
Not 24	Räntor och utdelningar		
	Sammanställda räkenskaper	24-12-31	23-12-31
	Erhållen ränta	4	3
	Erlagd ränta	-8	-9
		-4	-6
	Myndigheten	24-12-31	23-12-31
	Erhållen ränta	1	0
	Erlagd ränta	-4	-1
		-3	-1
Not 25	Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet		
	Sammanställda räkenskaper	24-12-31	23-12-31
	Avskrivningar	49	48
	Förändring avsättningar	3	1
		52	49
	Myndigheten	24-12-31	23-12-31
	Avskrivningar finansiell leasing tåg	24	25
	Övriga avskrivningar	0	0
	Ränta finansiell leasing	4	1
	Förändrat anskaffningsvärde finansiell leasing	0	-4
		27	22

Not 26	Bedömning AB Transitio		
	Sammanställda räkenskaper		
	Enligt reglerna i Rådet för kommunal redovisning (RKR) rekommendation R16 har Kommunalförbundet Norrbottens Läns Kollektivtrafikmyndighet klassificerat AB Transitio som ett kommunalt koncernföretag.		
	Kommunalförbundet Norrbottens Läns Kollektivtrafikmyndighet har ej erhållit tillräcklig information från AB Transitio för att kunna upprätta fullständiga notupplysningar för räkenskapsåret 2023 och 2024. Det kan även finnas nettobelopp i vissa noter. Det framgår av respektive not om fullständig information ej funnits tillgänglig.		
	Värt att notera är även att Kommunalförbundet Norrbottens Läns Kollektivtrafikmyndighet leasar tåg från Transitio. Det saknas uppgifter för att kunna eliminera dessa transaktioner i de sammanställda räkenskaperna. Eftersom myndigheten äger 5% av Transitio kan därmed ett belopp motsvarande 5% av transaktionerna finnas med dubbelt i de sammanställda räkenskaperna. Beloppen bedöms inte vara väsentliga.		
Not 27	Andelar i koncernföretag		
	Myndigheten	24-12-31	23-12-31
	Ingående anskaffningsvärden	12	12
	Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	12	12
	Utgående redovisat värde	12	12
Not 28	Specifikation andelar i koncernföretag		
	Myndigheten	Kapitalandel	Rösträttsandel
	Länstrafiken i Norrbotten AB	100	100
	Norrtåg AB	25	25
	AB Transitio	5	5
		Org.nr	Säte
	Länstrafiken i Norrbotten AB	556156-2058	Överkalix
	Norrtåg AB	556758-3496	Umeå
	AB Transitio	556033-1984	Stockholm
	Länstrafiken i Norrbotten AB äger 33,3% av Bussgods i Norr AB.		
	Kommunala koncernföretag inkluderas i de sammanställda räkenskaperna då kommunalförbundet har ett inflytande på över 20%. Bolag där kommunalförbundet har ett lägre inflytande än 20% inkluderas om dess verksamhet är en kommunal angelägenhet och bedöms ha särskild betydelse för kommunalförbundets verksamhet.		

Kontakta oss

Kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten | Kungsgatan 23 B, 972
31 Luleå | Telefon: 0920-23 38 33 | E-mail: info@rkmnorrbotten.se

Mats Aspemo

Myndighetschef

Telefon: 0920-23 38 30

E-mail: mats.aspemo@rkmnorrbotten.se

Ingela Karlsson

Ekonomidirektör

Telefon: 0920-23 38 31

E-mail: ingela.karlsson@rkmnorrbotten.se

För mer information
besök oss på:
rkmnorrbotten.se

Fullmäktige i respektive medlemskommun

Fullmäktige i Region Norrbotten

Revisionsberättelse för 2024

Vi, av Region Norrbotten utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i kommunalförbundet av dess direktion och genom utsedda lekmannarevisorer den verksamhet som bedrivits i kommunalförbundets företag. Granskningen har utförts av sakkunniga som biträder revisorerna.

Förbundsdirektionen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Den ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt de uppdrag och mål samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Vår granskning har utförts enligt kommunallagen, god revisionsd i kommunal verksamhet, förbundsordning och revisionsreglemente.

Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning samt givit det resultat som redovisas i bilagan ”Revisorernas redogörelse”.

Vi bedömer:

Att förbundsdirektionen har inte helt bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt. Redovisat resultat för år 2024 är endast delvis förenligt med beslutade mål.

Att förbundsdirektionen i allt väsentligt skött verksamheten på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Förbundet/koncernen redovisar ett överskott för 2024. Inget behov av extra finansiering från region och kommuner under 2024.

Att förbundsdirektionens interna kontroll har i stort varit tillräcklig under året.

Att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Att resultatet enligt årsredovisning 2024 är i huvudsak förenligt med förbundets mål för god ekonomisk hushållning.

Vi tillstyrker:

Att respektive fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för direktionen samt de enskilda ledamöterna i densamma.

Luleå den 9 april 2025

Bjarne Hald
Ordförande

Anna Hövenmark

Robert Edin

Deltagare

BJARNE HALD Sverige

Signerat med Svenskt BankID

2025-04-09 08:18:19 UTC

Undertecknare

Datum

Namn returnerat från Svenskt BankID: BJARNE NIELSEN HALD

Bjarne Hald

Leveranskanal: E-post

ANNA HÖVENMARK Sverige

Signerat med Svenskt BankID

2025-04-09 08:19:23 UTC

Undertecknare

Datum

Namn returnerat från Svenskt BankID: ANNA HÖVENMARK

Anna Hövenmark

Leveranskanal: E-post

ROBERT EDIN Sverige

Signerat med Svenskt BankID

2025-04-09 09:38:14 UTC

Undertecknare

Datum

Namn returnerat från Svenskt BankID: JAN ROBERT EDIN

Robert Edin

Leveranskanal: E-post

Grundläggande granskning 2024

Förbundsdirektionen

Kommunalförbundet Norrbottens läns kollektivtrafikmyndighet

April 2025

Sammanfattning

Övergripande revisionsfrågor	Revisionell bedömning	Kommentar
Utövar och vidtar direktionen tillräcklig styrning, kontroll och åtgärder inom sina ansvarsområden? <i>Baseras på delfrågor i avsnitt 1-4</i>	Grön	Direktionens styrning, kontroll och åtgärder har i stort varit tillräcklig under år 2024. Ett utvecklingsområde har noterats i granskningen.
Är redovisat resultat för verksamheten förenligt med beslutade mål? <i>Baseras på delfråga 5a</i>	Gul	Når måluppfyllelse för 7 av 11 verksamhetsmål för år 2024. Inom perspektiven "Resenär" och "Medarbetare/Jämställdhet" redovisas inte full måluppfyllelse.
Är redovisat resultat för ekonomin förenligt med beslutade mål? <i>Baseras på delfråga 5b</i>	Grön	Förbundet/koncernen redovisar ett mindre överskott för 2024. Verksamheten har bedrivits inom anvisad budget, d v s inget behov av extra finansiering från region och kommuner.

Rekommendationer

För att utveckla verksamheten lämnas följande rekommendationer till direktionen:

- Pröva hur verksamhetens måluppfyllelse kan förbättras jämfört med 2024.

Inledning

Bakgrund

Av kommunallagen och god revisionssed följer att revisorerna årligen ska granska alla verkställande organ.

Förbundsdirektionen, i sin roll som förbundsstyrelse, ska förvalta och genomföra verksamheten i enlighet med tilldelade uppdrag, lagar och föreskrifter. För att fullgöra uppdraget måste direktionen bygga upp system och verktyg för ledning, styrning, uppföljning, kontroll och rapportering samt säkerställa att dessa verktyg tillämpas på avsett sätt. En bristfällig styrning och kontroll kan riskera att verksamheten inte bedrivs och utvecklas på avsett sätt.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med den översiktliga granskningen är att ge förbundets revisorer ett underlag till uttalande i revisionsberättelse. I dess uppdrag ingår att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om den interna kontrollen är tillräcklig.

Följande övergripande revisionsfrågor ska besvaras:

1. Utövar och vidtar direktionen tillräcklig styrning, kontroll och åtgärder inom sina ansvarsområden?
2. Är redovisat resultat för verksamheten förenligt med beslutade mål?
3. Är redovisat resultat för ekonomin förenligt med beslutade mål?

Revisionskriterier i granskningen utgörs främst av kommunallagen 6:6, 9:5 och följsamhet till lämnade uppdrag i form av mål och budget 2024.

Metod och avgränsning

Den översiktliga granskningen har skett genom dokumentanalys. I tid avgränsas granskningen i huvudsak till år 2024. I övrigt se "syfte och revisionsfrågor". Respektive granskningsområde bedöms med hjälp av signalsystem: grön (tillräckligt), gul (delvis), röd (otillräckligt) eller grå (går ej att bedöma). Rapportens innehåll har sakgranskats av förbundschef.

Granskningsiakttagelser

Delfrågor		Bedömning	Noteringar
1. Verksamhetsplan	a) Har direktionen antagit en plan för verksamheten?	Grön	Antagit VEP 2025-2027 i okt (§65). VEP fokuserar på verksamhet som utförs av koncernbolagen.
2. Budget	a) Har direktionen antagit en budget för verksamheten?	Grön	Budget 2025-2027 beslutad i juni 2024 (§37). Lämnar även info om vissa hel- och delägda aktiebolag (omsättning och resultat). Saknar info om Bussgods.
3. Mål	a) Finns mål formulerade för direktionens verksamhet?	Grön	VEP innehåller mål på koncernnivå inom områdena resenär, tillgänglighet, miljö och medarbetare.
	b) Finns mål formulerade för direktionens ekonomi?	Grön	Finns budgetmål för förbund och ett par av hel/delägda bolag.
	c) Är målen uppföljningsbara (mätbara)?	Grön	Mål för ekonomi och verksamhet är mätbara.
4. Rapportering och åtgärder	a) Har direktionen upprättat instruktion för rapportering till direktionen?	Grön	Har i dec (§70) antagit årshjul för år 2025.
	b) Fokuserar rapportering på måluppfyllelse för verksamhet?	Grön	Delårsrapport 240831 innehåller årsprognos för verksamheten. Årsredovisning innehåller utvärdering av mål för verksamheten.
	c) Fokuserar rapportering på måluppfyllelse för ekonomi?	Grön	Delårsrapport 240831 innehåller årsprognos för ekonomin. Årsredovisning innehåller utvärdering av ekonomiska mål.
	d) Vidtar direktionen tydliga åtgärder för att nå mål för verksamheten?	Grön	Årsprognos indikerar på god måluppfyllelse. Inget behov för direktionen att vidta åtgärder.
	e) Vidtar direktionen tydliga åtgärder för att nå mål för ekonomin?	Gul	Årsprognos indikerar delvis måluppfyllelse (koncernnivå). Har inte föranlett direktionen att vidta åtgärder.

Granskningsiakttagelser

Delfrågor		Bedömning	Noteringar
5. Måluppfyllelse	a) När direktionen uppsatta mål för verksamheten?	Gul	När måluppfyllelse för 7 av 11 verksamhetsmål. Inom perspektiven "Resenär" och "Medarbetare/Jämställdhet" redovisas inte full måluppfyllelse.
	b) När direktionen uppsatta mål för ekonomin?	Grön	Resultat myndighet: 2,3 msek. Inget behov av extra finansiering från region och kommuner under 2024.

2025-04-04

Bo Rehnberg

Projektledare

pwc.se

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Norrbottens läns kollektivtrafikmyndighet enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från 2024-11-20. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.

Granskning av god ekonomisk hushållning 2024

Kommunalförbundet Norrbottens läns
kollektivtrafikmyndighet

Revisionsrapport
April 2025

Inledning

Bakgrund

Enligt kommunallagen ska kommunal verksamhet kännetecknas av god ekonomisk hushållning. En del i den ekonomiska förvaltningen är att förbundet ska besluta om verksamhetsmässiga och finansiella mål för god ekonomisk hushållning. Dessa mål ska sedan följas upp i såväl delårsrapport som årsredovisning. Årsredovisning ska även innehålla en utredning och redovisning av följsamhet till det lagstadgade balanskravet.

Revisorerna ska enligt kommunallagen 12 kap. 2 § bedöma om resultaten i delårsrapport respektive årsredovisning är förenligt med beslutade mål inom området. Uppdraget ingår som en obligatorisk del i årets revisionsplan. Förbundsdirektionen är ansvarig för upprättandet av delårsrapport och årsredovisning.

Resultat från granskningen utgör även underlag för revisorernas uttalande i revisionsberättelsen.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att ge förbundets revisorer ett underlag för sin skriftliga bedömning av årsredovisning. Följande övergripande revisionsfrågor ska besvaras:

1. Är resultat i årsredovisning förenligt med förbundets mål för god ekonomisk hushållning?
2. Är redovisat resultat i årsredovisning förenligt med balanskravet?

Revisionskriterier

Revisionskriterier i granskningen utgörs av kommunallagen 11:1, 11:20, lag om kommunal bokföring och redovisning 11:8, 11:10 samt rådet för kommunal redovisnings rekommendation 15 Förvaltningsberättelse.

Avgränsning

Granskningen avser årsredovisning som upprättats för år 2024. Övrig avgränsning, se avsnitt "Syfte och revisionsfrågor".

Metod

Granskningen har skett genom analys av för granskningen relevant dokumentation. Granskningsresultatet bedöms med hjälp av signalsystem: grön (uppfyllt), gult (delvis) och röd (ej uppfyllt). Rapportens innehåll har sakgranskats av ekonomidirektör.

Om årsredovisning 2024

lakttagelser

- Granskningen avser årsredovisning som upprättats för år 2024 och som behandlats av förbundsdirektionen 2025-03-26. Direktionen har därmed överlämnat årsredovisningen till revisorerna inom föreskriven tid enligt kommunallagen (senast 15 april).
- Årsredovisningen ska innehålla upplysningar om förhållande som är viktiga för kommunens verksamhet, resultat och ekonomiska ställning. Granskning av årsredovisning 2024 visar följande:
 - Den innehåller en driftredovisning. Av denna framgår att verksamheten har inom tilldelad driftbudgetram. Inom delområdet *Finansiering av färdtjänst* redovisas ett underskott för år 2024.
 - Den innehåller en investeringsredovisning. Av denna framgår investeringsverksamheten har varit mycket begränsad under året (26 tkr).
 - Den innehåller redovisning av ett antal finansiella nyckeltal, däribland soliditet. Soliditet ger en indikation om förbundets finansiella stabilitet. Av flerårsöversikten framgår att soliditeten har varit oförändrad över tid. Soliditeten uppgår till 2 procent per 2024-12-31.
 - Den innehåller upplysningar avseende väsentliga personalförhållanden. Av redovisningen framgår att den totala sjukfrånvaron bland anställda uppgått till 4,3 procent under året. Här lämnas även information hur sjukfrånvaron förändrats jämfört med föregående år.

Granskningsresultat: God ekonomisk hushållning

lakttagelser

- Förbundsdirectionen har i december 2023 beslutat om Budget- & verksamhetsplan 2024-2026. Granskning av dokumentet visar följande:
 - Dokumentet har ett avsnitt benämnt “God ekonomisk hushållning”. I avsnittet presenteras förbundets finansiella mål. Målen rör följande: 1) Balans på kostnader/intäkter, 2) Storlek på eget kapital. Målen avser primärt verksamhet som bedrivs i förvaltningsform.
 - Förbundets verksamhetsmål återfinns i avsnittet “Mål för verksamheten”. Verksamhetsmålen rör följande områden: 1) Resenär, 2) Miljö, 3) Tillgänglighet samt 4) Medarbetare/Jämställdhet. Målen är mätbara och fokuserar på verksamhet som bedrivs inom koncernen (förbund + bolag). En brist med budgetdokumentet är att det inte tydliggörs att förbundets verksamhetsmål tillika är mål för god ekonomisk hushållning för verksamheten.
 - En jämförelse med föregående år visar att förbundet för år 2024 saknar mål som rör kostnadstäckningsgrad inom kollektivtrafik, vilket ses som en brist.
- Förbundsdirectionen har i mars 2025 behandlat årsredovisning 2024. Granskning av årsredovisningen visar följande:
 - Förvaltningsberättelsen har ett avsnitt benämnt “God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning”. I avsnittet sker uppföljning/utvärdering av förbundets ekonomiska mål. Av utvärderingen framgår att förbundet redovisar måluppfyllelse.
 - Förbundets verksamhetsmål återfinns i en annan del av förvaltningsberättelsen, under avsnittet “Verksamhetsmål 2024”. Av utvärderingen framgår att förbundet når samtliga mål inom 2 av 4 områden. Inom perspektiven “Resenär” och “Medarbetare/Jämställdhet” redovisas inte full måluppfyllelse.
 - I avsnittet “God ekonomisk hushållning” lämnas en sammanfattande bedömning avseende följsamhet till god ekonomisk hushållning. Bedömningen tar utgångspunkt från måluppfyllelse för ekonomi och verksamhet. Directionens bedömning är att förbundet uppnår god ekonomisk hushållning för år 2024.

Granskningsresultat: Balanskravet

lakttagelser

- Vid granskning av årsredovisning har följande noterats:
 - Förvaltningsberättelsen har ett avsnitt benämnt “Balanskravsresultat”.
 - I avsnittet återfinns en balanskravsutredning för år 2024. I övrigt lämnas information att förbundet inte har ackumulerade underskott från tidigare år som ska återställas.
 - Av avsnittet framgår att förbundet redovisar en ekonomi i balans för år 2024. Redovisat balanskravsresultat uppgår till 2,3 miljoner kr. I övrigt noteras att förbundets medlemmar under 2024 inte behövt tillskjuta ett extra bidrag för att förbundet ska nå en ekonomi i balans.

Samlad bedömning

1. Revisionsfråga 1

Är resultat i årsredovisning förenligt med förbundets mål för god ekonomisk hushållning?

- Finansiella mål	Ja, uppfyllt	
- Verksamhetsmål	Delvis uppfyllt	

2. Revisionsfråga 2

Är redovisat resultat i årsredovisning förenligt med balanskravet?

- Följsamhet till balanskravet	Ja, uppfyllt	

** Här granskas förbundets övergripande mål för verksamheten. Förbundet saknar beslutade verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning.*

Vi gör bedömningen att redovisat resultat i huvudsak är förenligt med förbundets övergripande mål för år 2024.

Förbundet har uppnått det lagstadgade balanskravet för 2024. Detta har skett utan att medlemmarna, vid slutavräkning, behövt tillskjuta extra finansiering för året.

Rekommendationer

För att utveckla granskningsområdet lämnas följande rekommendationer:

- Att direktionen säkerställer att förbundets verksamhetsmål tillika är verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning. Det är ett lagkrav att förbundet beslutar om verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning.
- Att direktionen prövar om förbundets finansiella mål för god ekonomisk hushållning ska inkludera något av följande områden:
 - a) Kostnadstäckningsgrad för kollektivtrafik
 - b) Budgetföljsamhet alternativt positiv budgetavvikelse till posten "Bidrag från medlemmar m.fl" i resultatbudget/-räkning

2025-04-04

Bo Rehnberg

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av förbundets förtroendevalda revisorer enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från 2024-05-28. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.

2025-04-09

Förbundsdirektionen

Grundläggande granskning 2024

Revisionen har genomfört en granskning av hur förbundsdirektionen fullgjort sitt förvaltaruppdrag under 2024. Grundläggande granskning är en obligatorisk del i revisionsplan och genomförs årligen.

Utifrån genomförd granskning görs en sammantagen revisionell bedömning att förbundsdirektionens förvaltning under 2024 i stort utförts på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt med tillräcklig intern kontroll. När det gäller förvaltningen av förbundets verksamhetsuppdrag har detta delvis utförts på ett tillfredsställande sätt under året.

Underlag för revisionell bedömning samt rekommendation redovisas i bifogad rapport.

På uppdrag av förbundets revisorer

Bjarne Hald
Ordförande

Bilaga: Revisionsrapport: Grundläggande granskning 2024, PwC, april 2025.

Deltagare

BJARNE HALD Sverige

Signerat med Svenskt BankID

2025-04-09 08:26:59 UTC

Undertecknare

Datum

Namn returnerat från Svenskt BankID: BJARNE NIELSEN HALD

Bjarne Hald

Leveranskanal: E-post

2025-04-09

Förbundsdirektionen

Granskning av årsredovisning 2024

Granskning av årsredovisning är en obligatorisk del i revisionsplan och ska genomföras årligen. Revisionen har genomfört en granskning av förbundets årsredovisning 2024. Ansvaret för upprättade av årsredovisning vilar på förbundsdirektionen.

Utifrån genomförd granskning görs följande revisionella bedömningar:

- Årsredovisningen är i allt väsentligt upprättad i enlighet med vad som anges i lag och normgivning. Årsredovisningen bedöms i allt väsentligt ge en rättvisande bild av förbundets ekonomiska resultat och ställning per 2024-12-31.
- Förbundet har i huvudsak uppnått mål för god ekonomisk hushållning för 2024. När det gäller verksamheten redovisas delvis måluppfyllelse.

Vid granskningen gjorda iakttagelser, bedömningar samt rekommendationer redovisas i bilagda rapporter, som härmed översänds för beaktande.

På uppdrag av förbundets revisorer

Bjarne Hald
Ordförande

Bilagor:

Yttrande från auktoriserad revisor avseende årsredovisning 2024, april 2025.

Revisionsrapport: God ekonomisk hushållning 2024, april 2025.

**Till revisorerna i Kommunalförbundet Norrbottens Läns
Kollektivtrafikmyndighet (org.nr 222000-2949)**

Vi har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Kommunalförbundet Norrbottens Läns Kollektivtrafikmyndighet utfört revision och granskning av årsredovisningen enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision för år 2024-01-01–2024-12-31.

**Yttrande om årsredovisningens balansräkning, resultaträkning,
kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter**

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision för Kommunalförbundet Norrbottens Läns Kollektivtrafikmyndighet för år 2024-01-01–2024-12-31. Förvaltningsberättelsen och de sammanställda räkenskaperna har granskats enligt särskilda instruktioner.

Enligt vår bedömning har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av kommunalförbundets finansiella ställning per den 31 december 2024 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året.

Förvaltningsberättelsens lagstadgade delar är förenliga med årsredovisningens övriga delar.

Grund för uttalanden

Vi har utfört uppdraget enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision. Vårt ansvar enligt denna standard beskrivs närmare i avsnittet *Det sakkunniga biträdets ansvar*. Uppdraget är utfört utifrån opartiskhet och självständighet i förhållande till kommunalförbundet.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information

Årsredovisningen innehåller också annan information än balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter och denna andra information återfinns på sidorna 3-15. Det är direktionen som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna andra information och i vårt uppdrag ingår inte att genomföra en revision av denna information, men det är vårt ansvar att läsa den och överväga om den i väsentlig utsträckning är oförenlig med

årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen och bedömer om den andra informationen verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldig att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Direktionens ansvar

Det är direktionen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt LKBR. Direktionen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Det sakkunniga bitrådets ansvar

Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna ett yttrande till de förtroendevalda revisorerna. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i ovan nämnda delar.

Som del av en revision enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

1. identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag,
2. Skaffar vi oss en förståelse av den del av kommunalförbundets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
3. Utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i direktionens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.

4. Utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

5. Måste vi informera de förtroendevalda revisorerna om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Det sakkunniga bitrådets granskning av förvaltningsberättelsen och de sammanställda räkenskaperna

Det är direktionen som har ansvaret för förvaltningsberättelsen och de sammanställda räkenskaperna och att dessa upprättas i enlighet med LKBR. Vår granskning har skett enligt "Instruktion för granskning av förvaltningsberättelse" och "Instruktion för granskning av sammanställda räkenskaper" i Standard för kommunal räkenskapsrevision. Detta innebär att vår granskning av förvaltningsberättelsen och de sammanställda räkenskaperna har en annan inriktning och mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden.

En förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR.

Sammanställda räkenskaper har konsoliderats i enlighet med LKBR.

Undertecknande

Umeå den dag som framgår av vår elektroniska signatur

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Marcus Sundberg
Auktoriserad revisor

Deltagare

ÖHRLINGS PRICEWATERHOUSECOOPERS AB 556029-6740 Sverige

Signerat med Svenskt BankID

2025-04-08 16:54:04 UTC

Undertecknare

Datum

Namn returnerat från Svenskt BankID: Leif Marcus Sundberg

Marcus Sundberg

Leveranskanal: E-post

§ 210 Regionala kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten - ansvarsfrihet för 2024

Diariennr 25KS409

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige beviljar ansvarsfrihet för direktionen samt de enskilda ledamöterna i Regionala kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten.

Jäv

Kata Nilsson (S), Patric Lundström (S) och Håkan Johansson (M) anmäler jäv och deltar i handläggning och beslut.

Ärendebeskrivning

Region Norrbottens utsedda revisorer har granskat den verksamhet som bedrivits i kommunalförbundet av dess direktion och genom utsedda lekmannarevisorer den verksamhet som bedrivits i kommunalförbundets företag. Granskningen har utförts av sakkunniga som biträder revisorerna.

Förbundsdirektionen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Den ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt de uppdrag och mål samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Vår granskning har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet, förbundsordning och revisionsreglemente.

Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning samt givit det resultat som redovisas i bilagan "Revisorernas redogörelse".

Revisorerna bedömer:

- Att förbundsdirektionen har inte helt bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt. Redovisat resultat för år 2024 är endast delvis förenligt

med beslutade mål.

- Att förbundsdirektionen i allt väsentligt skött verksamheten på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Förbundet/koncernen redovisar ett överskott för 2024. Inget behov av extra finansiering från region och kommuner under 2024.
- Att förbundsdirektionens interna kontroll har i stort varit tillräcklig under året. Att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.
- Att resultatet enligt årsredovisning 2024 är i huvudsak förenligt med förbundets mål för god ekonomisk hushållning.

Yrkanden

Anton Li Nilsson (S): bifall till Kommunledningsförvaltningen förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunstyrelsens beslut.

Beslutsunderlag

- Missiv - Kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten

Paragrafen är justerad

Ärende 19

Aktieägaravtal IT Norrbotten

AKTIEÄGARAVTAL

mellan aktieägarna i

Informationsteknik i Norrbotten AB

556537-6877

Innehåll

1. Parter	3
2. Parternas aktier	3
3. Ägarnas syfte med Bolaget	4
4. Bolaget och dess verksamhet	4
5. Finansiering och vinstdisposition	6
6. Ledning av Bolaget	7
7. Särskilda besluts- och majoritetsregler	8
8. Avtalsbrott	9
9. Sekretess	9
10. Meddelanden	10
11. Ändringar	10
12. Avtalstolkning	10
13. Bolagets upphörande	10
14. Avtalstid	10
15. Tvistlösning	11

Parter

- 1.1 Detta aktieägaravtal har ingåtts mellan Arjeplogs kommun, Arvidsjaurs kommun, Bodens kommun, Gällivare kommun, Haparanda kommun, Jokkmokks kommun, Kalix kommun, Kiruna kommun, Luleå kommun, Pajala kommun, Piteå kommun, Älvsbyns kommun, Överkalix kommun, Övertorneås kommun och Region Norrbotten.
- 1.2 Detta aktieägaravtal benämns i löpande text som "Avtalet". Respektive kommun och Region Norrbotten benämns i detta Avtal individuellt som "Part" och gemensamt som "Parterna".
- 1.3 Parterna är aktieägare i Informationsteknik i Norrbotten AB, vilken benämns "Bolaget". Parterna har ingått detta Avtal för att tydliggöra syftet med Bolaget, reglera Bolagets verksamhet samt Parternas inbördes rättigheter och skyldigheter i egenskap av aktieägare.
- 1.4 I anledning av att Parterna i detta aktieägaravtal är Region Norrbotten och kommunerna i Norrbotten, så är Parterna överens om att Avtalets skyldigheter även gäller för av Part ägt bolag i den mån det är tillämpligt.
- 1.5 Om Bestämmelse i detta Avtal skulle vara i strid med Bolagets bolagsordning i dess nuvarande eller framtida lydelse ska detta Avtal ha företräde Parterna emellan.
- 1.6 Avtalet ersätter tidigare ingånget aktieägaravtal mellan Parterna.

2. Parternas aktier

2.1 Fördelning

- 2.1.1 Region Norrbotten äger 47 procent av aktierna och kommunerna äger tillsammans 53 procent av aktierna, vilket innebär att respektive kommun äger 3,785 procent.
- 2.1.2 Parterna är överens om att eftersträva att ägarfördelningen mellan Regionen och kommunerna ska bestå, samt eftersträva att kommunerna även framledes kommer att äga en lika stor andel var av aktierna i Bolaget.

2.2 Överlåtelse av aktier

- 2.2.1 Utöver vad som följer av bestämmelserna i detta Avtal så föreligger ett strikt överlåtelseförbud av Bolagets aktier, vilket innebär att ingen av Parterna har rätt att överlåta, pantsätta eller utfärda option avseende sina aktier i Bolaget.
- 2.2.2 Part har rätt att efter beslut i enlighet med pkt 7.3 överlåta sina aktier i Bolaget till eget helägt aktiebolag. Detta kan endast ske under förutsättning av det övertagande bolaget tillträder detta Avtal och att den överlåtande Parten lämnar en skriftlig garantiförpliktelse för fullföljandet av detta Avtals skyldigheter. Den skriftliga garantiförpliktelsen ska godkännas av Bolagets styrelse innan aktieöverlåtelsen sker och antecknas i aktieboken.

- 2.2.3 Om Part sagt upp Avtalet enligt pkt 14.2 ska Part överlåta sina aktier i samband med Avtalets upphörande till kvarvarande kommunala Parter som önskar överta aktierna. Aktieöverlåtelsen ska då ske i förhållande till övertagande Parter inbördes aktieäggande och till ett marknadsmässigt värde. Aktierna ska värderas av en oberoende värderingsman utsedd av Stockholms handelskammaren, SCC, på initiativ av Bolaget. Överlåtande Part står kostnaden för värderingen.
- 2.2.4 Vid överlåtelse av aktier i Bolaget ska Parts ingångna avtal med Bolaget avseende upplåtelse och förvaltning av fiber fortsatt gälla på oförändrade villkor under kvarvarande löptid.

3. Ägarnas syfte med Bolaget

- 3.1 Bakgrunden till att Parterna bildade bolaget var att möjliggöra ett läns-gemensamt fibernät och sedermera säkerställa konnektivitet till samtliga kommuner i Norrbotten. Detta för att Regionen skulle kunna ha förbindelse till sina verksamhetsställen i respektive kommun och dels för att kommunerna skulle kunna säkerställa konnektivitet för kommunal samverkan. Genom Bolaget säkerställdes den regional konnektivitet, med bibehållen kontroll och rådighet samt möjlighet till anpassade lösningar för Parternas specifika behov.
- 3.2 Parterna är överens om att syftet med bolaget alltså är att säkerställa det offentliga Norrbottens rådighet över ett sammanhängande regionalt fiberbaserat höghastighetsnät som möjliggör säkra förbindelser och tjänster för de specifika ändamål som Parterna har nu och i framtiden.
- 3.3 Bolaget ska även erbjuda tjänster till andra aktörer för att främja utvecklingen i respektive kommun och av regionen som helhet. Tjänsteerbjudandet ska i första hand baseras på möjlig kapacitet i de kommunala och regionala näten.
- 3.4 Bolaget ska vid förfrågan stödja Länsstyrelsens samordning av länets krisberedskap avseende digitala kommunikationer. Bolaget behöver också ha ett regionalt samordningsansvar för de statliga beredskapsinsatser som ankommer Parterna eller av parter ägda bolag inom sektorn elektronisk kommunikation. Samordningsansvaret avser främst Post och telestyrelsens stöd gällande Motståndskraft och Uthållighet (MoU) samt myndighetens samordning inför eller vid fredstida krissituationer och höjd beredskap.

4. Bolaget och dess verksamhet

- 4.1 Bolagets firma är Informationsteknik i Norrbotten AB och har sitt säte i Bodens kommun.
- 4.2 Bolagets verksamhet och ändamål framgår av Bolagets vid var tid gällande bolagsordning.
- 4.3 Bolagets verksamhet ska över tid ha en ekonomiskt stabil grund och bedrivas med egna genererade medel, med iakttagande av de kommunalrättsliga principer som framgår av bolagsordningen. Bolaget ska i sin verksamhet även följa de ägardirektiv som beslutats, exempelvis uppdrag som stödjer regional utveckling.

4.4 Det fiberbaserade höghastighetsnätet

- 4.4.1 Parterna är överens om att upprätthålla ett regionalt sammanbundet fiberbaserat höghastighetsnät. Detta sker i enlighet med redan ingångna dispositionsavtal eller framtida upplåtelse och förvaltningsavtal mellan de kommunala Parterna och Bolaget.
- 4.4.2 Bolaget har även möjlighet att själv anlägga alternativt anskaffa fibernät för att säkerställa ett fungerande och vid behov redundant sammanhållet höghastighetsnät.
- 4.4.3 Varje kommunal Part ska upplåta minst två separata fibervägar inom den egna kommunen till Bolaget för att säkerställa redundans i det fiberbaserade höghastighetsnätet.
 - 4.4.3.1 I de fall en kommunal Part inte kan upplåta de två separata fibervägar, ska Parten istället erlagga ersättning till Bolaget. Ersättningen ska motsvara en skälig marknadsmässig ersättning för förhyrning av motsvarande fibervägar.
 - 4.4.3.2 Om Bolaget bedömer att fler än två fibervägar behövs för att tillgodose andra kommuners behov, för att förstärka redundansen eller av andra skäl som Bolaget anser nödvändiga, ska Bolaget ansvara för att anskaffa dessa ytterligare fibervägar. Kostnaderna för dessa extra fibervägar ska bäras av Bolaget och fördelas solidariskt mellan samtliga ägare, där Regionen bär 47 procent av kostnaden och kommunala ägare 53 procent fördelat i proportion till respektive kommunal ägares invånarantal. Bolaget ska dock alltid samråda med ägarna innan beslut fattas om större investeringar eller förhyrningar som förutsätter finansiering från ägarna enligt denna paragraf.

4.5 Bolagets verksamhet

- 4.5.1 Parterna är överens om att Bolaget genom förvaltningen av det fiberbaserade höghastighetsnätet ska erbjuda och tillhandahålla behovsanpassade tjänster till respektive Part. De tillhandahållna tjänsterna anpassa och baseras på Parternas specifika och gemensamma behov.
- 4.5.2 Bolaget ska prioritera ägarnas behov av digital konnektivitet i det regionala nätet. Bolaget ska även möjliggöra för externa parter att köpa digital konnektivitet och tillhandahålla digitala tjänster för att möjliggöra både regional och kommunal utveckling.
- 4.5.3 Parterna är överens om att Bolaget ska verka som kontakt- och samordningspunkt gentemot aktörer som önskar få avtal om konnektivitet som omfattar fler än en kommun. Bolaget ska vara avtalspart gentemot den aktuella aktören och samordna

affären med underliggande samarbetsavtal med respektive kommuns nätägande bolag eller den kommunala förvaltningen.

- 4.5.4 Bolaget ska vid behov kunna fungera som kontaktpunkt för de kommunala stadsnäten vid Länsstyrelsens samordning av länets krisberedskap avseende digitala kommunikationer. Bolaget ska också ha ett regionalt samordningsansvar för de statliga beredskapsinsatser (MoU) och samverkan i kris (SISG) som ankommer Parterna eller av parter ägda bolag inom sektorn elektronisk kommunikation.

4.6 Lojalitet

- 4.6.1 Bolaget förvaltar det gemensamma regionala fibernätet. Parterna är överens om att respektive kommuns nätägande bolag eller dess förvaltning ska efter offertförfarande tillhandahålla lokala accesser och aktivt främja Bolagets samordningsuppdrag enligt pkt 4.5.3.
- 4.6.2 Parterna är överens om att Bolagets tjänsteerbjudande i första hand ska baseras på möjlig kapacitet i de kommunala och regionala näten.
- 4.6.3 Parterna är även överens om att respektive Part bör nyttja av Bolaget erbjudna tjänster i det förvaltade nätet, dock utan begränsning för Part eller dess bolag att även nyttja andra leverantörer av liknande tjänster.

5. Finansiering och vinstdisposition

- 5.1 Bolaget ska i första hand bedriva sin verksamhet med egna genererade medel.
- 5.2 Parterna är överens om att Bolagets vinstmedel ska balanseras för att finansiera Bolagets framtida kostnader och investeringar. Vinstutdelning ska således endast ske undantagsvis och endast under förutsättning att beslut antagits enligt pkt 7.2. Vid vinstutdelning ska detta ske i proportion till antalet ägda aktier om inte annat har överenskommits i separata avtal.
- 5.3 I det fall bolagets verksamhet genererar underskott eller inför större i investeringar i bolagets kommande verksamhet kan det beslutats om att ägarna ska tillskjuta medel efter beslut enligt pkt 7.2 eller pkt 7.3.
- 5.4 I det fall Parterna ska lämna lån till Bolaget eller ska ställa ut borgensförbindelser alternativt ovillkorade aktieägartillskott till följd av beslut enligt pkt 7.2 ska detta ske i proportion till antalet ägda aktier och till lika villkor för parterna, såvida inte parterna kommer överens om annat i separata avtal.
- 5.5 Om Part eller Parter efter beslut enligt pkt 7.3 åtar sig att lämna villkorade aktieägartillskott ska det ske med villkor om högst en avkastningsränta enligt 5 § räntelagen och med förbehåll om full återbetalning av givna villkorade aktieägartillskott innan en vinstutdelning sker.

6. Ledning av Bolaget

6.1 Bolagets styrelse

- 6.1.1 Bolagets styrelse ska bestå av fem (5) ledamöter och högst två (2) ersättare (suppleanter), om inte Parterna kommer överens om annat och ändringen införs i Bolagsordningen.
- 6.1.2 Bolaget ska ha nomineringskommitté bestående av Norrbottens Kommuns presidium och två ledamöter från Regionstyrelsen (ordföranden och en ledamot från oppositionen). Nomineringskommittén nominerar styrelsens ordförande, ledamöter och suppleanter. Vid ägarsamråd inför bolagsstämman ska nomineringskommittén samråda och diskutera nomineringar tillsammans med ägarna.
- 6.1.3 Styrelsen ska sättas samman med hänsyn tagen till Bolagets verksamhet och utvecklingsskede. Styrelsens sammansättning ska präglas av mångsidighet och bredd avseende ledamöternas kompetens och erfarenhet som är relevant för styrelsearbetet. En jämn könsfördelning i styrelsen ska eftersträvas.
- 6.1.4 Bolagstämman utser styrelsens ordförande på en mandattid om fyra (4) år. Ledamot och suppleant kan utses på en mandattid om ett (1) eller två (2) år, för att bibehålla kontinuitet i styrelsen.
- 6.1.5 Styrelsen utser själv inom sig vice ordförande och vid behov andra funktionärer.
- 6.1.6 Arvode ska utgå till styrelsens ledamöter och suppleanter. Arvodesnivån föreslås av nomineringskommittén och beslutas årligen vid bolagstämman för kommande år utefter ledamöternas funktion i styrelsen. Styrelseledamöter och suppleanter har därutöver rätt till ersättning för skäliga kostnader i samband med styrelsearbete, inklusive resekostnader, om dessa inte redan ombesörjts av Bolaget.

6.2 Ägarsamråd

- 6.2.1 Parterna ska genom Bolagets försorg genomföra regelbundna ägarsamråd där respektive part har möjlighet att delta, vilket normalt ska ske två (2) gånger per år.
- 6.2.2 Ägarsamrådet är parternas forum för diskussioner, samråd och beslut avseende bolagets policys, verksamhetsinriktning, finansiering och utvecklingssatsningar.
- 6.2.3 Vid ägarsamrådet ska särskilt diskuteras parternas eventuella behov av justeringar i detta aktieägaravtal, liksom eventuella förändringar i Bolagets ägardirektiv, inför kommande beslut på ordinarie- eller extra bolagstämma.
- 6.2.4 Envar av Parterna äger rätt att ta del av räkenskaper och andra handlingar som rör Bolagets verksamhet, i den omfattning det behövs för att Parten ska kunna bedöma Bolagets ställning och resultat. Vidare har envar av Parterna rätt att ta del av

erforderlig information om Bolaget för att respektive region/kommunstyrelse ska kunna uppfylla sin uppsiktsplikt och sitt uppföljningsansvar över Bolaget.

- 6.2.5 Ett ordinarie ägarsamråd ska alltid ske en (1) till två (2) månader inför kommande bolagstämma.

6.3 Bolagstämma

- 6.3.1 Parterna ska utse och anmäla varsitt ombud för deltagande och utövande av partens röst- och talerätt vid Bolagets bolagsstämma. Vid bolagstämman har även ledamot av fullmäktige i respektive region/delägarkommun efter anmälan rätt att närvara och ställa frågor till styrelsen.

- 6.3.2 Parterna förbinder sig att på bolagstämma utöva sin rösträtt i överensstämmelse med de åtaganden och intentioner som anges i detta Avtal.

6.4 Revisorer

- 6.4.1 För granskning av Bolagets årsredovisning jämte bokföring samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning av Bolaget ska en auktoriserad revisor med suppleant väljas av bolagstämman på förslag av Bolaget. Revisorn och suppleantens uppdrag gäller till slutet av den årsstämma som hålls under det fjärde året efter revisorsvalet.

- 6.4.2 Bolaget ska även granskas av en lekmannarevisor. Lekmannarevisor och dess suppleant samt mandattid bestäms av Regionfullmäktige. Bolaget svarar för kostnaden för lekmannarevisor samt sakkunnigt biträde till revisorn.

7. Särskilda besluts- och majoritetsregler

- 7.1 Parterna är överens om att aktiebolagslagens besluts- och majoritetsregler för beslut vid bolagsstämma och styrelsemöte ska gälla för beslut i Bolaget, dock med tillämpande och tillägg för de särskilda besluts- och majoritetsregler som särskilts angivits i detta Avtal.

- 7.2 Följande frågor ska behandlas på bolagsstämman. För godtaget beslut krävs att ingen av Parterna aktivt röstar emot förslag till:

- a) väsentlig förändring av inriktningen av Bolagets verksamhet;
- b) förvärv eller avyttring av utomstående aktier eller verksamheter;
- c) emission av aktier, optioner eller ingående av avtal som ger rätt till aktier i Bolaget;
- d) lån/borgensförbindelse eller ovillkorade aktieägartillskott från ägarna till Bolaget.
- e) beslut om utdelning;
- f) likvidation av Bolaget.

- 7.3 För godtaget beslut i följande frågor, oavsett om de avhandlas på ett ägarsamråd eller vid en bolagsstämma, krävs godkännande av Parter som sammanlagt representerar minst femtiotre (53) procent av aktierna i Bolaget:

- a) Bolagets lämnande av lån, garantier eller liknande förbindelser som inte utgör en del av den löpande verksamheten;

- b) Parts lämnande av villkorade aktieägartillskott till Bolaget.
- c) Parts överlåtelse av sina aktier i Bolaget till eget helägt aktiebolag;
- d) Inlösen av Parts aktie till följd av avtalsbrott.

7.4 Part ska ha tidsmässig möjlighet för att respektive region/kommunfullmäktige ska kunna ta ställning till ett förslag innan ett beslut som är av principiell betydelse eller av större vikt behandlas. Det åligger respektive Part att själv säkerställa att så sker, i annat fall förbinder sig Part att avstå eller lägga ned sin röst när frågan behandlas på bolagstämman. De frågor som är angivna under pkt 7.2 ska alltid anses vara av principiell betydelse och av större vikt.

8. Avtalsbrott

8.1 Om Part bryter mot bestämmelse i detta Avtal som har väsentlig betydelse för Bolaget eller övriga Parter och inte vidtar rättelse inom sextio (60) dagar efter skriftlig uppmaning från Bolaget eller annan Part, ska den felande Partens samtliga aktier inlösas och övergå till Bolaget efter godkännande enligt pkt 7.3, där den felande Parten ej deltar vid beslutet.

8.2 Parterna är överens om att följande är att anses som väsentlig betydelse för Bolaget som alltid kan föranleda inlösen enligt pkt 8.1;

Parts överträdelse och brott mot endera av:

- a) pkt 4.4.1, Upplåtelse och förvaltningsavtal (dispositionsavtal);
- b) pkt 4.4.3, Ersättning avseende fibernät;
- c) pkt 4.6.1, Lokala accesser och Bolagets samordningsuppdrag.

8.3 Vid inlösen av aktier till Bolaget enligt 8.1 ska detta ske till trettio (30) procent av marknadsmässigt värde, där aktierna värderats av oberoende värderingsman utsedd av Stockholms handelskammaren, SCC, vilket sker på initiativ av Bolaget som också står kostnaden för värderingen.

8.4 Vid inlösen av aktier i Bolaget ska Parts ingångna avtal med Bolaget avseende upplåtelse och förvaltning av fiber fortsatt gälla på oförändrade villkor under kvarvarande löptid.

9. Sekretess

9.1 Part förbinder sig att inte för utomstående avslöja eller för egen del utnyttja information och kunskap om Bolaget eller Part såsom affärsförhållanden, avtal, ekonomiska och tekniska uppgifter, om inte informationen.

- blivit allmänt känd på annat sätt än på grund av brott mot detta Avtal eller annan sekretessförbindelse gentemot Bolaget eller Part; eller
- ska lämnas ut med stöd av tvingande lag.

Parterna lyder under offentlighetsprincipen och Parterna accepterar att handlingar hanteras i enlighet därmed och att någon skadeståndsskyldighet inte kan uppstå i anledning härav.

Denna sekretessförbindelser gäller för Part så länge denne är aktieägare i Bolaget samt under en period om två (2) år därefter.

10. Meddelanden

10.1 Meddelande från Part till Bolaget eller annan Part ska vara skriftligt utformat för att kunna göras gällande avseende rättigheter och skyldigheter enligt detta Avtal.

10.2 Meddelande ska anses ha kommit mottagaren tillhanda

- a) Om det skickas med bud, den dag meddelandet överlämnas; eller
- b) Fem (5) bankdagar efter avlämnande för postbefordran om det skickats med rekommenderat brev; eller
- c) Vid avsändandet av e-post, förutsatt att mottagandet bekräftats.

11. Ändringar

11.1 Ändringar och tillägg till detta Avtal ska för att vara bindande vara i skriftlig form och undertecknade av behöriga företrädare för Parterna.

11.2 Utöver vad som uttryckligen framgår av Avtalet har Part inte rätt att överlåta, pantsätta eller på annat sätt disponera över eller upplåta säkerhetsrätt avseende rättigheter eller skyldigheter enligt Avtalet.

12. Avtalstolkning

12.1 Svensk rätt ska tillämpas på detta avtal.

12.2 Rubrikerna i detta Avtal är införda enbart i redaktionellt syfte och ska inte inverka på tolkningen av Avtalets bestämmelser.

12.3 Om någon bestämmelse eller del därav i detta Avtal skulle finnas ogiltig eller annars inte kunna göras gällande ska detta inte få till följd att Avtalet i övriga delar är ogiltigt. I sådant fall ska istället skäliga jämkningar göras vid tolkningen av Avtalet.

13. Bolagets upphörande

13.1 Vid bolagets upphörande ska Parterna likvidera bolaget och fördela tillgångarna utifrån Parternas inbördes ägarandel. I samband med likvidationen ska Parternas avtal med Bolaget upphöra utan ersättningsansvar för endera Part. Kommunal part har vidare rätt att överta av Bolaget ägd infrastruktur i den egna kommunen till det anskaffningspris som Bolaget erlagt med avdrag för eventuella statliga stöd.

14. Avtalstid

14.1 Detta Avtal träder i kraft när det undertecknats av samtliga Parter och gäller med en initial avtalstid fram till och med 2035-06-30. Om avtalet inte sagts upp senast 24 månader innan den initiala avtalstidens utgång, så övergår Avtalet till att gälla löpande med en uppsägningstid om 24 månader.

14.2 Om Part sagt upp avtalet enligt pkt 14.1 ska Part överlåta sina aktier till övriga Parter i samband med Avtalets upphörande enligt pkt 2.2.3.

15. Tvistlösning

15.1 Tvist som uppstår i anledning av detta Avtal ska slutligen avgöras i allmän domstol med Luleå tingsrätt som första instans.

15.2 Parterna ska verka för att den information som utväxlas i samband med domstolsförhandlingar i möjligaste mån beläggs med sekretess.

Aktieägaravtal

För Informationsteknik i Norrbotten AB, organisationsnummer 556537-6877.

Aktieägaravtal har ingåtts av Arjeplogs kommun, Arvidsjaurs kommun, Bodens kommun, Gällivare kommun, Haparanda kommun, Jokkmokks kommun, Kalix kommun, Kiruna kommun, Luleå kommun, Pajala kommun, Piteå kommun, Älvsbyns kommun, Övertorneås kommun och Norrbottens läns landsting (nedan kallade parterna).

Avtalet reglerar Parternas samarbete i rollen som aktieägare i det gemensamt ägda bolaget Informationsteknik i Norrbotten AB, organisationsnummer 556537-6877.

§1 Bolagets ändamål

Bolaget ska erbjuda ett länsgemensamt fiberbaserat höghastighetsnät till näringsliv och offentlig service, för ett utökat tjänsteutbud, som bidrar till ekonomisk tillväxt och utveckling i regionen.

IT Norrbotten ska

- förvalta och utveckla det länsgemensamma fiberbaserade höghastighetsnätet – Lumiora.
- verka för att nätet kommer till en praktisk användning för näringsliv och offentlig service så att en mångfald av tjänster skapas.
- vara ett projektkontor, där IT Norrbotten är ägarnas förlängda arm gällande samordning och beställar-kompetens.
- verka som katalysator för den regionala utvecklingen och tillväxten inom bolagets verksamhetsområde.

§2 Fördelning av aktier och aktiekapital

Bolaget ska ha ett aktiekapital på lägst 300 000 SEK och högst 1 200 000 SEK. Antal aktier ska vara lägst 300 och högst 1 200 stycken med ett belopp på 1 000 SEK. Varje aktie motsvarar en röst.

Kommunerna äger tillsammans 53% av aktierna och Norrbottens läns landsting 47% av aktierna.

Om aktie övergår till annan ägare regleras förfarandet kring detta genom klausulen om hembud i gällande bolagsordning.

§3 Finansieringsprinciper

Målsättningen är att driva bolagets förvaltningsverksamhet utifrån självkostnadsprincipen. Bolaget ska härvid erbjuda den länsgemensamma IT-infrastrukturen till lägsta möjliga kostnad, dock med hänsyn tagit till gällande marknadspriser så att inte fungerande marknader sätts ur spel. Bolaget ska slutligen följa villkoren som följer av de sk Dispositionsavtal som är tecknade med samtliga nätägare, dvs med var och en av länets fjorton (14) kommuner.

I det fall parterna väljer att samordna nya IT-infrastrukturprojekt via bolaget är målsättningen att dessa ska drivas i enlighet med självkostnadsprincipen dvs projektets uppdragsgivare bär fullt ansvar för verksamhetens finansiering och resurser för projektets styrning.

Bolaget ska förhålla sig till de villkor som staten utfärdat för stöd till utbyggnad av IT-infrastruktur, SFS 2003:62. Förordningen tar bla upp kriterier som Öppen ledning, vilket innebär att samtliga aktörer på marknaden ska ges samma rätt att trafikera nätet och samma villkor vid förhyrning av svartfiber.

Redovisning av bolagets ekonomi ska ske på sådant sätt att samtliga bolagets pågående projekt/verksamheter ska kunna rapporteras åtskilt från bolagets övriga verksamhet.

I det fall Parterna ska lämna lån till bolaget eller ska ställa ut borgensförbindelser ska detta ske i proportion till antalet ägda aktier i bolaget och till lika villkor för parterna, såvida inte parterna kommer överens om annat i separat avtal.

Bolagets vinst delas ut i proportion till antalet ägda aktier, såvida inte annat har överenskommit i separat avtal.

Parterna är överens om att bolaget inte ska dela ut någon vinst om bolagets soliditet understiger 100%, efter det att nödvändiga avsättningar gjorts till förebyggande och oplanerat underhåll.

Bolagets vinst ska även kunna nyttjas till att minska bolagets riskexponering genom amortering av bolagets fasta kostnader i de avtal som ingåtts för bildandet av regionnätets infrastruktur, exempelvis årsavgifter till Song Networks eller kanalisationsavgifter till Vattenfall.

I det fall bolagets verksamhet genererar ett underskott ska parterna täcka detta i proportion med antalet ägda aktier.

§4 Nominering till styrelsen

Styrelsen utses av bolagsstämman. En grupp bestående av Kommunförbundet Norrbottens presidium och två personer från landstingsstyrelsen (ordförande och en från oppositionen) samråder och diskuterar nomineringar tillsammans med parterna på ägarsamråd.

Styrelsen sätts samman med hänsyn till bolagets verksamhet och utvecklingsskede. Styrelsen ska präglas av mångsidighet och bredd avseende ledamöternas kompetens, erfarenhet och bakgrund i övrigt. Utöver den kompetens som krävs med hänsyn till verksamheten ska bolagets behov av generell politisk kompetens och erfarenheter tillgodoses. En jämn könsfördelning ska eftersträvas.

§5 Ägarsamråd

Parterna ska genomföra regelbundna ägarsamråd minst en gång per år. Målsättningen är att ordinarie ägarsamråd ska ske 1-2 månader före årsstämman.

Ägarsamrådet ska vara parternas forum för diskussioner, samråd och beslut avseende bolagets policys, verksamhetsinriktning, finansiering och satsningar.

På ägarsamrådet diskuteras och förankras dessutom parternas eventuella behov av justeringar i detta aktieägaravtal, liksom eventuella ägardirektiv till bolaget, för kommande beslut på extra bolagsstämma eller årsstämma. Förslag till styrelsesammansättning och lekmannarevisorer diskuteras på ägarsamrådet.

§6 Bolagsstämma

Delägare ska utse ett ombud som utövar delägarrens rösträtt vid bolagsstämman. Vid bolagsstämma äger ledamot av fullmäktige i respektive delägarkommun rätt att närvara och att framställa frågor till styrelsen.

§7 Lekmannarevisorer

En lekmannarevisor utses av landstingsfullmäktige.

§8 Nya avtalsparter

För att ny part ska kunna tillträda detta avtal krävs enighet mellan parterna såvida inte en sådan situation som regleras under § 11 föreligger.

§9 Frånträde av hembuds rätt

Norrbottens läns landsting förbinder sig att inte använda sin hembuds rätt i det fall en kommuns aktier faller under hembud, enligt bolagsordningen.

§10 Aktiefördelning mellan kommunerna

Parterna är överens om att eftersträva att ingånget avtal avseende kommunernas ägarförhållande sinsemellan bibehålls, så att kommunerna även i framtiden kommer att äga en lika stor andel var av bolaget.

§11 Parts rätt att sätta annan i sitt ställe

Om aktie övergått till annan och parterna inte utnyttjat lösningsrätten, i enlighet hembudsklausulen i gällande bolagsordning, har en ny ägare rätt tillträda detta avtal.

I andra fall äger part i detta avtal inte rätt att sätta annan i sitt ställe såvida inte övriga parter i avtalet är överens om detta.

§12 Avtalstid och förlängning

Detta avtal träder i kraft i och med att det undertecknats av parterna och gäller till och med 2010-12-31.

Uppsägning av detta avtal ska ske skriftligen minst nio månader före avtalstidens utgång. I annat fall förlängs avtalet med ett år åt gången.

§13 Kontraktsbrott och samarbetets upphörande

Vid parts kontraktsbrott, som är av väsentlig betydelse för annan part/parter, har dessa rätt till inlösen av kontraktsbrytande parts aktier, om inte rättelse sker av den avtalsbrytande parten inom 60 dagar efter att denne erhållit skriftligt meddelande om avtalsbrottet.

Vid inlösen av avtalsbrytande parts aktier ska dessa, så långt det är möjligt, fördelas lika mellan de parter som skriftligen anmält att de vill förvärva inlösta aktier. Överskjutande aktier ska fördelas genom lottning.

Om part säger upp detta avtal har övriga parter rätt att lösa in uppsägande parts aktier, såvida inte parterna kommer överens om annat.

Värdering av aktie i samband med inlösen ska ske till 75% av marknadsvärdet, såvida inte parterna kommer överens om annat. Marknadsvärdet ska fastställas genom en av parternas godkänd värderingsman. Om ej enighet om lösenbeloppets storlek kan uppnås ska detta avgöras genom skiljedom enligt Stockholms Handelskammars Skiljedomsinstituts regler för förenklat skiljedomsförfarande.

Om samtliga inlösenberättigade parter, vid annan parts kontraktsbrott, väljer att avstå från inlösen har de lösenberättigade parterna var för sig rätt att begära att bolaget ska likvideras i enlighet med aktiebolagslagens regler.

§14 Fördelning av kostnader för regionnätet om bolaget upphör

De ca 100 mil fibernät som särskilt har byggts eller hyrts för att skapa regionnätet har fram till år 2025 en fast avtalsbunden och ej uppsägningsbar kostnad på cirka en (1) miljon kronor per år. Dessa kostnader avser i princip årsavgifter till Song Networks för drift och underhåll och årsavgifter till Vattenfall Eldistribution för stolpkanalisation av fiberkabel.

Om parterna beslutar att avveckla bolaget ska parterna gemensamt verka för att de förbindelser som har byggts eller hyrts enligt ovan ändå kommer till användning med bibehållna intäkter eller åtminstone delar av intäkterna säkrade.

Parterna är därutöver överens om att därefter dela de avtalsbundna kostnader som kvarstår efter det att intäkterna enligt ovan räknats bort och att detta ska ske i proportion till antalet ägda aktier.

Parterna är slutligen införstådda med att det i framtiden kan tillkomma ytterligare kostnader av samma art som ovan och att dessa även ingår i denna överenskommelse, förutsatt att parterna innan godkänt dessa på exempelvis ett ägarsamråd.

Bilaga 7: Bakgrundsmaterial till nytt aktieägaravtal för IT Norrbotten AB

1. Bolaget och dess verksamhet

IT Norrbotten bildades 1996. Mot bakgrund av att Regionen och samtliga kommuner i Norrbottens län tillsammans ville möjliggöra ett länsgemensamt fibernät och säkerställa konnektivitet till samtliga kommuner i Norrbotten fick bolaget år 2005 uppdraget att förvalta det gemensamma fibernätet. Regionen fick därigenom möjlighet att ha förbindelse till samtliga sina verksamhetsställen i respektive kommun och kommunerna fick möjlighet till konnektivitet för bl. a. kommunal samverkan.

IT Norrbotten främsta ändamål har sedan starten varit regional konnektivitet, med bibehållen kontroll och rådgivning, som ger möjlighet till anpassade lösningar för både Regionens och de enskilda kommunernas specifika behov. Idag tillhandahåller man skräddarsydda s.k. wantjänster gentemot Regionen och kommunikations- och datacenterlösningar mot varje kommun beroende på önskemål.

En betydande del av IT Norrbottens verksamhet är därutöver att tillgodose privata aktörers behov av konnektivitet. Som en följd av marknadsutvecklingen har IT Norrbottens roll därför utvidgats till en samordnade affärsroll vid behov av digitala förbindelser som innefattar flera lokala stadsnät. Vilket har inneburit att nyttjandegraden har ökat i stadsnätens fiberinfrastruktur och blivit en viktig del i säkerställandet av de lokala stadsnätens lönsamhet.

Till följd av omvärldsutvecklingen och säkerhetsläget har även risk- och krismedvetenheten kring samhällsviktig infrastruktur ökat. Från statligt håll har Post- och telestyrelsen genom projektet Motståndskraft och uthållighet erbjudit de lokala stadsnäten både utbildning och beredskapsmaterial som ska kunna användas i händelse av kris och krig. Ett villkor för detta har varit att det finns en länsövergripande samordning av de lokala stadsnäten. IT Norrbotten har därför fått uppdraget och har i dag en medarbetare engagerad på deltid som Regional beredskapssamordnare, finansierad av PTS.

Utbildning och beredskapsmateriel som härigenom tillförs de lokala stadsnäten är av stor betydelse för att säkerställa driften av länets samhällskritiska infrastruktur i händelse av kris och krig.

2. Processen för framtagandet

På grund av förändrade omvärldsförutsättningar och behovet av att förnya de dispositionsavtal som tecknades mellan ägarna och bolaget 2005, fick Region Norrbotten i mars 2023 i uppdrag av ägarsamrådet att tillsammans med bolaget, se över aktieägaravtalet och dispositionsavtalen. Syftet är att säkerställa att bolaget även framöver kan upprätthålla ett gemensamt och sammanhållet regionnät.

Ett omfattande arbete har genomförts inom ramen för uppdraget, vilket även lett till att andra styrande dokument – såsom bolagsordning och ägardirektiv – har uppdaterats. Förslaget till aktieägaravtal har under hösten 2024 och våren 2025 behandlats i bolagets styrelse, en utsedd

referensgrupp, kommundirektörsgruppen, kommunalrådsgruppen samt vid ett flertal ägarsamråd. Slutligen kunde ägarsamrådet den 22 april 2025 enas om ett förslag till nytt aktieägaravtal.

3. Det nya aktieägaravtalet

Befintligt aktieägaravtal är till följd av bolagets nuvarande och kommande verksamhet inte helt ändamålsenlig. I det nya aktieägaravtalet har således följande delar förtydligas.

- a) Det är även fortsättningsvis ägarna eller dess bolag som i första hand tillhandahåller fiber till det gemensamma regionala fibernätet i syfte att ha ett rådigt offentligt ägt nät.
- b) När det gäller IT Norrbottens verksamhet så förtydligas IT Norrbottens nuvarande roll att i förvaltningen av det länsgemensamma nätet, även vid behov kunna hyra och äga nät. Vilket är nödvändigt för att säkerställa konnektivitet i hela länet och en ekonomisk hållbar förvaltning.
- c) Bolagets samordnande roll avseende de kommunöverskridande affärerna tydliggörs, där i första hand dessa affärer ska ske via de lokala stadsnätens fiberinfrastruktur i respektive kommun.
- d) Bolagets roll avseende det statliga beredskapsarbetet läggs in i aktieägaravtalet för att möjliggöra långsiktigt engagemang och samarbete tillsammans med de kommunala stadsnäten.

4. Processen framåt

Aktieägaravtalet ska inte beslutas på bolagsstämman. Men alla ägare ska så **skyndsamt** som möjligt, i enlighet med sina egna rutiner besluta att godkänna aktieägaravtalet. När beslut är fattat ska ägaren meddela Greta Isaksson greta.isaksson@norrboten.se vem som ska underteckna avtalet så att Region Norrbotten kan samordna undertecknandet. Målet är att underteckning kan ske senast under augusti 2025.

Protokoll till ägarsamråd IT Norrbotten AB

Tid och plats: 22 april 2025, kl. 15.00-16.00, digitalt via Teams

Deltagare

Ägare

Johannes Sundelin, Region Norrbotten	Anders Fors, Kiruna
Isak Utsi, Arjeplog	Birgitta Rantatalo, Pajala
Marcus Lundberg, Arvidsjaur	Niclas Hökfors, Överkalix
Johan Lund, Boden	Tomas Mörtberg, Övertorneå
Stefan Kostenniemi, Gällivare	
Robert Renling, Haparanda	
Roland Boman, Jokkmokk	
Susanne Andersson, Kalix	

Övriga

Anders Lundqvist, styrelseordförande IT Norrbotten AB
Tomas Sundström, vd IT Norrbotten AB
Greta Isaksson, Region Norrbotten

För kännedom

Kommundirektörer, regiondirektör
Mathias Karvonen, Luleå
Patric Lundström, Piteå
Johan Dahlqvist, Älvsbyn

1 Ägarsamrådets öppnande

Ordförande Johannes Sundelin hälsade välkommen och förklarade samrådet öppnat.

2 Val av sekreterare och justerare

Till sekreterare valdes Greta Isaksson.
Till justerare valdes Niclas Hökfors.

Information från bolaget

3 Aktuell information från bolaget och möjlighet till frågor från ägarna

Regionen inledde med att klargöra att det nuvarande aktieägaravtalet fortsatt gäller så länge ägarna inte enats om ett nytt avtal. Enligt gällande avtal innebär detta att Kiruna, Gällivare och Kalix från och med

halvårsskiftet 2025 kommer att faktureras för hyran av de aktuella sträckorna.

Bolaget förtydligade att nuvarande hyresavtal upphör att gälla 30 juni 2025, och att nya avtal träder i kraft från och med 1 juli 2025. Detta gäller oavsett att dispositionsavtalen löper till 2029.

Bolaget påpekade också att det nuvarande aktieägaravtal tecknades för över 25 år sedan och speglar inte dagens förhållanden. Därför skapar avsaknaden av ett nytt aktieägaravtal en komplex situation för bolaget. Det förslagna aktieägaravtalet är resultatet av ett omfattande arbete och är anpassat till bolagets aktuella förutsättningar och behov.

Arjeplogs kommun framförde att den synpunkt som lämnades vid föregående ägarsamråd den 19 mars 2025, rörande behovet av samråd med ägarna innan större investeringar genomförs, inte noterades i föregående protokoll.

Bolaget instämde i Arjeplogs synpunkt är relevant och att det är bra om en sådan skrivning inkluderas i det nya aktieägaravtalet.

Beslut: Informationen godkändes och lades till handlingarna.

Ägarnas samråd

4 Ägartillskott och ägarbidrag - Finansieringsmodell för regionnätet

Inför ägarsamrådet hade tre alternativ till fördelningsmodell av hyreskostnaden för ytterligare fiberväg skickats ut (bilaga 2):

- Alternativ 1: Fördelning utifrån ägarandel
- Alternativ 2: Fördelning utifrån invånarantal
- Alternativ 3: Fördelning 50 % utifrån ägarandel och 50 % utifrån invånarantal

Under mötet fördes diskussion kring de olika modellerna. Arjeplog lyfte ett fjärde alternativ – fördelning med 1/3 utifrån ägarandel och 2/3 utifrån invånarantal. Då detta alternativ inte inkommit i tid till utskicket inför samrådet, gick samrådet inte vidare med det.

Det konstaterades att både alternativ 1 och 3 medför relativt hög kostnad per invånare för kommuner med lågt invånarantal. Närvarande kommuner förordade därför **alternativ 2**, det vill säga fördelning baserad på invånarantal.

Vidare diskuterades om denna modell endast ska gälla vid detta specifika tillfälle eller om den även ska skrivas in i aktieägaravtalet som modell vid liknande situationer. Majoriteten av ägarna stödde att modellen även ska skrivas in i avtalet under de särskilda omständigheter som regleras där.

Beslut:

- Ägarsamrådet beslutade att föreslå ägarna att finansiera kostnaden för ersättning av hyra för nätkapacitet till regionnätet, i enlighet med fördelningsmodellen där kommunernas andel fördelas i enlighet med respektive ägares invånarantal (bilaga 5).
- Respektive ägare ansvarar själv för att förankra beslutet om finansiering i sin egen organisation, på det sätt som anses lämpligt.

(I bilaga 5:Information om fakturering, finns bakgrundsmaterial som kan användas vid exempelvis ärendeskrivning.)

- Ägarsamrådet beslutade att bolaget får fakturera respektive ägare.

(Obs! Viktig information om faktureringen finns i bilaga 5.)

- Ägarsamrådet beslutade att en skrivning om tillämpningen av denna fördelningsmodell vid liknande situationer ska införas i aktieägaravtalet. Se punkt 5.

5 Nytt aktieägaravtal

- omformulering av punkt 4.4.3

Förslag till omformulering i aktieägaravtalet 4.4.3 enlighet med fördelning efter invånarantal samt tidigare förslag från Arjeplog. Röd kursiv text är ny skrivning:

4.4.3 Varje kommunal Part ska upplåta minst två separata fibervägar inom den egna kommunen till Bolaget för att säkerställa redundans i det fiberbaserade höghastighetsnätet.

4.4.3.1 I de fall en kommunal Part inte kan upplåta de två separata fibervägarna, ska Parten istället erlagga ersättning till Bolaget. Ersättningen ska motsvara en skälig marknadsmässig ersättning för förhyrning av motsvarande fibervägar.

4.4.3.2 Om Bolaget bedömer att fler än två fibervägar behövs för att tillgodose andra kommuners behov, för att förstärka redundansen eller av andra skäl som Bolaget anser nödvändiga, ska Bolaget ansvara för att anskaffa dessa ytterligare fibervägar.

Kostnaderna för dessa extra fibervägar ska bäras av Bolaget och fördelas solidariskt mellan samtliga ägare, ~~i proportion till deras aktieinnehav~~ *där Regionen bär 47 procent av kostnaden och kommunala ägare 53 procent fördelat i proportion till respektive kommunal ägares invånarantal. Bolaget ska dock alltid samråda med ägarna innan beslut fattas om större investeringar som förutsätter finansiering från ägarna enligt denna paragraf.*

Beslut:

- Ägarsamrådet godkände förslaget till aktieägaravtal med de ovan föreslagna ändringarna. Ägarsamrådet medgav även att redaktionella justeringar får göras utan ytterligare beslut. (Bilaga 6)

Viktigt: Aktieägaravtalet ska inte antas av bolagsstämman. Varje ägare ansvarar för att i enlighet med sina interna rutiner fatta beslut om godkännande av aktieägaravtalet. När beslut är fattat ska respektive ägare meddela Region Norrbotten vem som är behörig att underteckna avtalet, så att Region Norrbotten kan samordna undertecknandet. Mer information finns i bilaga 8: Bakgrundsinformation till nytt aktieägaravtal.

6 Övriga frågor

Regionen kommer att erbjuda de ägare som inte kunde närvara på dagens samråd ett avstämningsmöte för att gå igenom besluten.

Ägarna ska verkställa besluten så snart som möjligt.

7 Ägarsamrådets avslutande

Ordförande tackade deltagarna och förklarade mötet avslutat.

Bilagor distribuerade inför mötet

1. Finansieringsmodell för regionnätet- 3 fördelningsnycklar
2. IT Norrbottens presentation vid ägarsamrådet 2025-03-19
3. Förslag omformulering 4.4.3 i nya aktieägaravtalet
4. Förslag till nytt aktieägaravtal IT Norrbotten, 2024-12-11

Bilagor bifogade protokollet

5. Information om fakturering
6. Förslag till nytt aktieägaravtal IT Norrbotten, 2025-04-24
7. Gällande aktieägaravtal för IT Norrbotten, 2009
8. Bakgrundsinformation till nytt aktieägaravtal

Johannes Sundelin

Ordförande

Greta Isaksson

Sekreterare

Niclas Hökfors

Justerare

Följande handlingar har undertecknats den 7 maj 2025

Protokoll till ägarsamråd IT Norrbotten AB
2025-04-22_för signering.docx
(34347 byte)
SHA-512: af39be6f23e57b27071425af9ddb382b9d0cf
67a7bccd9184e1217746720d70f20f2b80c9b2b8c58587
dde75c7687c23e250fdd4f23e0201d1ddb09d1cc1e9

Underskrifter

2025-05-07 09:10:34 (CET)

Greta Isaksson

Undertecknat med SMS

2025-05-07 14:51:23 (CET)

Johannes Sundelin

Undertecknat med Touch

2025-05-07 09:14:44 (CET)

Niclas Hökfors

Undertecknat med SMS

Undertecknandet intygas av Assently

Protokoll till ägarsamråd IT Norrbotten AB 2025 04 22 för signering

Verifiera äktheten och integriteten av detta undertecknade dokument genom att skanna QR-koden till vänster.
Du kan också göra det genom att besöka <https://app.assently.com/case/verify>

SHA-512:

bda37717f48adaa2a32878524625c92f4ddfdbfc44c9799d3568307452703965249d74474c9e73865e23e173a566c6c1f7e6289a3484def0ea4ca6b0692f49aa

Om detta kvitto

Dokumentet är elektroniskt undertecknat genom e-signeringsplattformen Assently i enlighet med eIDAS, Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014. En elektronisk underskrift får inte förvägras rättslig verkan eller giltighet som bevis vid rättsliga förfaranden enbart på grund av att underskriften har elektronisk form eller inte uppfyller kraven för kvalificerade elektroniska underskrifter. En kvalificerad elektronisk underskrift ska ha motsvarande rättsliga verkan som en handskriven underskrift. Assently tillhandahålls av Assently AB, org. nr. 556828-8442, Sverige.

Ärende 20

Finansiering IT Norrbotten AB

Protokoll till ägarsamråd IT Norrbotten AB

Tid och plats: 22 april 2025, kl. 15.00-16.00, digitalt via Teams

Deltagare

Ägare

Johannes Sundelin, Region Norrbotten	Anders Fors, Kiruna
Isak Utsi, Arjeplog	Birgitta Rantatalo, Pajala
Marcus Lundberg, Arvidsjaur	Niclas Hökfors, Överkalix
Johan Lund, Boden	Tomas Mörtberg, Övertorneå
Stefan Kostenniemi, Gällivare	
Robert Renling, Haparanda	
Roland Boman, Jokkmokk	
Susanne Andersson, Kalix	

Övriga

Anders Lundqvist, styrelseordförande IT Norrbotten AB
Tomas Sundström, vd IT Norrbotten AB
Greta Isaksson, Region Norrbotten

För kännedom

Kommundirektörer, regiondirektör
Mathias Karvonen, Luleå
Patric Lundström, Piteå
Johan Dahlqvist, Älvsbyn

1 Ägarsamrådets öppnande

Ordförande Johannes Sundelin hälsade välkommen och förklarade samrådet öppnat.

2 Val av sekreterare och justerare

Till sekreterare valdes Greta Isaksson.
Till justerare valdes Niclas Hökfors.

Information från bolaget

3 Aktuell information från bolaget och möjlighet till frågor från ägarna

Regionen inledde med att klargöra att det nuvarande aktieägaravtalet fortsatt gäller så länge ägarna inte enats om ett nytt avtal. Enligt gällande avtal innebär detta att Kiruna, Gällivare och Kalix från och med

halvårsskiftet 2025 kommer att faktureras för hyran av de aktuella sträckorna.

Bolaget förtydligade att nuvarande hyresavtal upphör att gälla 30 juni 2025, och att nya avtal träder i kraft från och med 1 juli 2025. Detta gäller oavsett att dispositionsavtalen löper till 2029.

Bolaget påpekade också att det nuvarande aktieägaravtal tecknades för över 25 år sedan och speglar inte dagens förhållanden. Därför skapar avsaknaden av ett nytt aktieägaravtal en komplex situation för bolaget. Det förslagna aktieägaravtalet är resultatet av ett omfattande arbete och är anpassat till bolagets aktuella förutsättningar och behov.

Arjeplogs kommun framförde att den synpunkt som lämnades vid föregående ägarsamråd den 19 mars 2025, rörande behovet av samråd med ägarna innan större investeringar genomförs, inte noterades i föregående protokoll.

Bolaget instämde i Arjeplogs synpunkt är relevant och att det är bra om en sådan skrivning inkluderas i det nya aktieägaravtalet.

Beslut: Informationen godkändes och lades till handlingarna.

Ägarnas samråd

4 Ägartillskott och ägarbidrag - Finansieringsmodell för regionnätet

Inför ägarsamrådet hade tre alternativ till fördelningsmodell av hyreskostnaden för ytterligare fiberväg skickats ut (bilaga 2):

- Alternativ 1: Fördelning utifrån ägarandel
- Alternativ 2: Fördelning utifrån invånarantal
- Alternativ 3: Fördelning 50 % utifrån ägarandel och 50 % utifrån invånarantal

Under mötet fördes diskussion kring de olika modellerna. Arjeplog lyfte ett fjärde alternativ – fördelning med 1/3 utifrån ägarandel och 2/3 utifrån invånarantal. Då detta alternativ inte inkommit i tid till utskicket inför samrådet, gick samrådet inte vidare med det.

Det konstaterades att både alternativ 1 och 3 medför relativt hög kostnad per invånare för kommuner med lågt invånarantal. Närvarande kommuner förordade därför **alternativ 2**, det vill säga fördelning baserad på invånarantal.

Vidare diskuterades om denna modell endast ska gälla vid detta specifika tillfälle eller om den även ska skrivas in i aktieägaravtalet som modell vid liknande situationer. Majoriteten av ägarna stödde att modellen även ska skrivas in i avtalet under de särskilda omständigheter som regleras där.

Beslut:

- Ägarsamrådet beslutade att föreslå ägarna att finansiera kostnaden för ersättning av hyra för nätkapacitet till regionnätet, i enlighet med fördelningsmodellen där kommunernas andel fördelas i enlighet med respektive ägares invånarantal (bilaga 5).
- Respektive ägare ansvarar själv för att förankra beslutet om finansiering i sin egen organisation, på det sätt som anses lämpligt.

(I bilaga 5:Information om fakturering, finns bakgrundsmaterial som kan användas vid exempelvis ärendeskrivning.)

- Ägarsamrådet beslutade att bolaget får fakturera respektive ägare.

(Obs! Viktig information om faktureringen finns i bilaga 5.)

- Ägarsamrådet beslutade att en skrivning om tillämpningen av denna fördelningsmodell vid liknande situationer ska införas i aktieägaravtalet. Se punkt 5.

5 Nytt aktieägaravtal - omformulering av punkt 4.4.3

Förslag till omformulering i aktieägaravtalet 4.4.3 enlighet med fördelning efter invånarantal samt tidigare förslag från Arjeplog. Röd kursiv text är ny skrivning:

4.4.3 Varje kommunal Part ska upplåta minst två separata fibervägar inom den egna kommunen till Bolaget för att säkerställa redundans i det fiberbaserade höghastighetsnätet.

4.4.3.1 I de fall en kommunal Part inte kan upplåta de två separata fibervägarna, ska Parten istället erlagga ersättning till Bolaget. Ersättningen ska motsvara en skälig marknadsmässig ersättning för förhyrning av motsvarande fibervägar.

4.4.3.2 Om Bolaget bedömer att fler än två fibervägar behövs för att tillgodose andra kommuners behov, för att förstärka redundansen eller av andra skäl som Bolaget anser nödvändiga, ska Bolaget ansvara för att anskaffa dessa ytterligare fibervägar.

Kostnaderna för dessa extra fibervägar ska bäras av Bolaget och fördelas solidariskt mellan samtliga ägare, ~~i proportion till deras aktieinnehav~~ *där Regionen bär 47 procent av kostnaden och kommunala ägare 53 procent fördelat i proportion till respektive kommunal ägares invånarantal. Bolaget ska dock alltid samråda med ägarna innan beslut fattas om större investeringar som förutsätter finansiering från ägarna enligt denna paragraf.*

Beslut:

- Ägarsamrådet godkände förslaget till aktieägaravtal med de ovan föreslagna ändringarna. Ägarsamrådet medgav även att redaktionella justeringar får göras utan ytterligare beslut. (Bilaga 6)

Viktigt: Aktieägaravtalet ska inte antas av bolagsstämman. Varje ägare ansvarar för att i enlighet med sina interna rutiner fatta beslut om godkännande av aktieägaravtalet. När beslut är fattat ska respektive ägare meddela Region Norrbotten vem som är behörig att underteckna avtalet, så att Region Norrbotten kan samordna undertecknandet. Mer information finns i bilaga 8: Bakgrundsinformation till nytt aktieägaravtal.

6 Övriga frågor

Regionen kommer att erbjuda de ägare som inte kunde närvara på dagens samråd ett avstämningsmöte för att gå igenom besluten.

Ägarna ska verkställa besluten så snart som möjligt.

7 Ägarsamrådets avslutande

Ordförande tackade deltagarna och förklarade mötet avslutat.

Bilagor distribuerade inför mötet

1. Finansieringsmodell för regionnätet- 3 fördelningsnycklar
2. IT Norrbottens presentation vid ägarsamrådet 2025-03-19
3. Förslag omformulering 4.4.3 i nya aktieägaravtalet
4. Förslag till nytt aktieägaravtal IT Norrbotten, 2024-12-11

Bilagor bifogade protokollet

5. Information om fakturering
6. Förslag till nytt aktieägaravtal IT Norrbotten, 2025-04-24
7. Gällande aktieägaravtal för IT Norrbotten, 2009
8. Bakgrundsinformation till nytt aktieägaravtal

Johannes Sundelin

Ordförande

Greta Isaksson

Sekreterare

Niclas Hökfors

Justerare

Följande handlingar har undertecknats den 7 maj 2025

Protokoll till ägarsamråd IT Norrbotten AB
2025-04-22_för signering.docx
(34347 byte)
SHA-512: af39be6f23e57b27071425af9ddb382b9d0cf
67a7bccd9184e1217746720d70f20f2b80c9b2b8c58587
dde75c7687c23e250fdd4f23e0201d1ddbbf09d1cc1e9

Underskrifter

2025-05-07 09:10:34 (CET)

Greta Isaksson

Undertecknat med SMS

2025-05-07 14:51:23 (CET)

Johannes Sundelin

Undertecknat med Touch

2025-05-07 09:14:44 (CET)

Niclas Hökfors

Undertecknat med SMS

Undertecknandet intygas av Assently

Protokoll till ägarsamråd IT Norrbotten AB 2025 04 22 för signering

Verifiera äktheten och integriteten av detta undertecknade dokument genom att skanna QR-koden till vänster.
Du kan också göra det genom att besöka <https://app.assently.com/case/verify>

SHA-512:

bda37717f48adaa2a32878524625c92f4ddfdbfc44c9799d3568307452703965249d74474c9e73865e23e173a566c6c1f7e6289a3484def0ea4ca6b0692f49aa

Om detta kvitto

Dokumentet är elektroniskt undertecknat genom e-signeringsplattformen Assently i enlighet med eIDAS, Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014. En elektronisk underskrift får inte förvägras rättslig verkan eller giltighet som bevis vid rättsliga förfaranden enbart på grund av att underskriften har elektronisk form eller inte uppfyller kraven för kvalificerade elektroniska underskrifter. En kvalificerad elektronisk underskrift ska ha motsvarande rättsliga verkan som en handskriven underskrift. Assently tillhandahålls av Assently AB, org. nr. 556828-8442, Sverige.

Bilaga 5: Information om fakturering

Nedan beskrivs först tänkt upplägg för faktureringen. Efter det finns bakgrundsinformation.

Faktureringsplan

IT Norrbotten kommer att betala hela beloppet under 2025. Med anledning av detta har bolaget ett starkt önskemål om att varje ägare betalar sin andel så snart som möjligt. I annat fall tvingas bolaget "vara bank" och ligga ute med kapital som i stället hade kunnat användas till utbyggnaden av det rådiga nätet.

Viktigt

IT Norrbotten önskar fakturera enligt faktureringsplanen nedan. Detta innebär att ett halvt årsbelopp betalas 2025. Resterande andel av det totala beloppet faktureras under 2026.

Om detta faktureringsplan INTE fungerar för en ägare, ombeds denne att kontakta IT Norrbotten för att hitta ett alternativt faktureringsupplägg.

Kontakt hos IT Norrbotten:

Tomas Sundström

VD / CEO

IT Norrbotten AB

Mobil: 070-319 18 13

Mail: tomas.sundstrom@itnorrboten.se

Beslutad fördelning samt faktureringsplan

Regionen 47%

Kommunerna 53%- fördelas efter invånarantal

Totalt belopp att fördela 8 422 000 kr

	Fördelningsnyckel: 47% regionen 53% kommuner-fördelas per invånare			FAKTURERING	
				2025: 1/2 årsbelopp	2026: återstående av totalbeloppet
	Population*	Totalt (kr)	Per år** (kr)		
Arjeplog	2 599	46 662	3 111	1 555	45 106
Arvidsjaur	6 089	109 320	7 288	3 644	105 676
Boden	28 049	503 585	33 572	16 786	486 798
Gällivare	17 233	309 397	20 626	10 313	299 084
Haparanda	9 151	164 295	10 953	5 476	158 818
Jokkmokk	4 701	84 401	5 627	2 813	81 587
Kalix	15 391	276 326	18 422	9 211	267 115
Kiruna	22 426	402 631	26 842	13 421	389 210
Luleå	79 645	1 429 926	95 328	47 664	1 382 262
Pajala	5 857	105 155	7 010	3 505	101 650
Piteå	42 447	762 083	50 806	25 403	736 680
Älvsbyn	7 774	139 572	9 305	4 652	134 920
Överkalix	3 201	57 470	3 831	1 916	55 554
Övertorneå	4 057	72 838	4 856	2 428	70 410
	248 620				
Regionen	ägarandel 47%	3 958 340	263 889	131 945	3 826 395
Summa:		8 422 000		280 733	8 141 267
*Källa: SCB Sveriges befolkning 31 december 2024 - Kommunala jämförelsetal					
** 15år					

Bakgrundsinformation

Nya aktieägaravtalet

I det nya aktieägaravtalet 4.4.3 fastslås varje kommunal Part ska upplåta minst två separata fibervägar inom den egna kommunen till bolaget. 4.4.3.2 avser det fall där bolaget bedömer att det behövs fler än två separata fibervägar för att tillgodose andra kommuners behov, ska bolaget ansvara för att anskaffa dessa ytterligare fibervägar. Kostnaderna för dess extra fibervägar ska bäras av Bolaget och fördelas solidariskt mellan samtliga ägare.

Beslut fattades på ägarsamrådet 22 april 2025 om solidarisk finansiering av bolagets kostnader för det gemensamma regionnätet enligt punkt 4.4.3.2 i aktieägaravtalet.

Konsekvenser av att inte finansiera ett gemensamt rådigt nät

Ett beslut att inte finansiera ett gemensamt, rådigt regionnät skulle medföra betydande ekonomiska och strategiska konsekvenser. I avsaknad av egen infrastruktur skulle behovet av att hyra kapacitet från externa aktörer öka, vilket i sin tur skulle leda till flera negativa följder:

1. Det blir dyrare på sikt att betala till någon annan, än att investera i en norrbottniska tillgång.
2. Minskad kostnadskontroll. Den ekonomiska översikten och möjligheten att påverka prisutvecklingen är betydligt större i en egenägd struktur än vid beroende av externa parter.
3. Pengar lämnar Norrbotten.
4. För varje ägare som inte är med på det gemensamma finns risken att det blir dyrare för övriga ägare.

Den gemensamma fiberinfrastruktur som byggts upp – det så kallade Regionnätet – har under de senaste 20 åren utgjort en hörnsten i länets digitalisering. Att inte upprätthålla detta gemensamma ägande riskerar att undergräva länets digitala självbestämmande och robusthet.

Ett starkt eget nät utgör en grundförutsättning för länets **uthållighet och resiliens**, särskilt i händelse av kris eller avbrott i nationell kommunikationsinfrastruktur (så kallad ödrift). I ett sådant läge är det avgörande att länet själv förfogar över en fullt fungerande intern digital kommunikationsförmåga – det vill säga att vi har egen **rådighet** över vår grundläggande infrastruktur.

Det mest avgörande argumentet är frågan om kontroll och säkerhet. Att inte äga den grundläggande infrastrukturen innebär att man är helt beroende av externa aktörer. En sådan aktör kan idag vara svensk och pålitlig, men kan i framtiden vara uppköpt av utländska intressen med andra syften – inklusive ambitioner att utöva kontroll eller utnyttja infrastrukturen.

Detta är ett nationellt säkerhetsintresse: Svenska staten tillåter exempelvis inte användning av kinesisk utrustning i våra 5G-nät, trots att dessa är kommersiella. Mot den bakgrunden framstår det som orimligt att Norrbottens kommuner och Region Norrbotten skulle riskera att grundläggande infrastruktur – som bär kritiska kommunala tjänster och hela länets hälso- och sjukvård – hamnar under potentiell kontroll av främmande makt.

Ärende 21

Omfördelning medel för
finansiering Böleprojektet-
skola och förskola

Underlag till investeringsprojekt

Investeringsprojekt:	Belopp i tkr:
Böleprojektet Om- och tillbyggnad	2026: 30 000
	2027: 24 000
	2028: 9 500

Beskrivning av projektet:

Projektet är pågående och befinner sig i projekteringsfas, entreprenaden startar i juni 2025.

Böle skola är för liten för att inrymma befintligt behov av skollokaler för byns elevantal, därför finns idag två klassrum i modul på skolgården som en temporär lösning. Böleprojektet innefattar renovering av befintlig skola samt tillbyggnad som dockas ihop med befintlig byggnad. Tillbyggnaden ska inrymma två klassrum, matsal, kök, fyra förskoleavdelningar samt personalutrymmen. Skolan och förskolan saknar idag tillräckliga personalutrymmen. En av de fyra förskoleavdelningarna ska kunna göras om till ett klassrum vid behov, som ett dragspel. Lokalerna som byggs till anpassas utifrån dagens krav på tillgänglighet för alla. Utemiljöer/skolgårdar ska tillskapas för både skola och förskola, där skolans utemiljö utvecklas från befintlig skolgård.

Böle förskola består idag av tre olika och fristående enheter, varav en är en tillfällig modul, som ska slås samman till en enhetlig förskola i skolbyggnaden och båda villaförskolorna och modul-förskolan ska avvecklas när projektet är klart. En sammanhållen förskola möjliggör samordnad öppning och stängning samt vikarieanskaffning. Samverkan mellan skola och förskola kommer att bli enklare med närheten till varandra och delade lokaler. De två villorna kan säljas vilket innebär fler bostäder i Böle. Ett gemensamt kök med tillhörande matsal för både förskola och skola innebär ekonomiska besparingar för måltider och service.

Trafiksituationen kring skolan är idag undermålig och ska förbättras i ombyggnationen genom att skapa bilfria miljöer där barn vistas. Godsmottagning, hämta/lämna-parkeringar, buss och taxi-trafik planeras noga till bästa möjliga utförande utifrån de förutsättningar som finns.

En väv- och bagarstuga är placerad där den nya skolbyggnaden ska stå, den kommer att rivas och en ny bagarstuga byggs, för att möjliggöra en utbyggnad av skolan.

Både skolans modul och förskolans modul behöver stå kvar under byggtiden för att fortsätta bedriva verksamhet. Behov från verksamheterna har samlats in i referensgrupper där även barnens önskemål och synpunkter inhämtas.

Påverkan på andra nämnder (verksamhetsmässigt)

Projektet påverkar fastighets och serviceförvaltningen genom att skol- och förskoleverksamheten samlas i en byggnad och underlättar därmed både service och underhåll. Två villaförskolor kan säljas som bostäder. Ett kök kommer försörja både skola och förskola i stället för de tre kök som finns idag.

Syfte/Mål:

Tillgodose behovet av förskola och skola i Böle samt skapa en bättre arbetsmiljö för personal och barn.

Fullständig investeringskalkyl:

Projektkalkylen har uppdaterats till en K3 som tillhör investeringsprocessens fas vid projektering. Från tidigare kalkyl K1 har ökade och tillkommande kostnader för exempelvis markköp, bagarstuga, fläktrum, undercentral, kyld tilluft och konstnärlig utsmyckning resulterat i en fördyring med 17 % och motsvarande 15,5 mkr. Redan beviljade medel uppgår till 41 mkr.

Böleprojektet Om- och tillbyggnad förskola och skola	Kalkyl K3
Tillbyggnad, ombyggnad, markköp, inventarier, konstnärlig utsmyckning	104 500 000 kr

Prisnivå februari 2025.

Driftkostnadseffekter (ökade/minskade kostnader) i tkr

Flyttkostnader, avveckling av moduler m.m.	2026: 25
	2027: 1 547
	2028: 2 067

Påverkan på andra nämnder (ekonomiskt)

Minskade kostnader för fastighets- och serviceförvaltningen gällande måltider för skola och förskola.

Verksamhetsmässiga effekter utifrån kommunens strategiska områden

Det bästa för Piteå

En modern och ändamålsenlig förskola och skola ligger i linje med strategin *Det bästa för Piteå* eftersom det ger bättre förutsättningar för att bibehålla hög service till medborgarna. Personal i verksamheten spelar en avgörande roll i utvecklingen av barn och unga och det är viktigt att förskole- och skolbyggnaden erbjuder bra arbetsmiljöer som stödjer både medarbetares och elevers behov. Vid nybyggnation samverkar Utbildningsförvaltningen både med interna och externa parter och under processen är det enkelt för medborgarna att få information om projektet. Investeringen leder därmed till att möta upp insatsområdena ”Medborgarna i fokus”, ”Medarbetare som möjliggör” samt ”Ökad och effektiv samverkan”.

Enkelt att bo attraktivt

Förutsättningen att bo attraktivt är viktig för hur väl människor trivs på en ort och är en avgörande faktor för inflyttning. En betydande del i att skapa den bästa boendemiljön i regionen och attrahera människor till inflyttning är att erbjuda goda, stimulerande och pedagogiska miljöer för barn och unga. En modern och ändamålsenlig förskola och skola är en viktig del i en blandad bebyggelse och kan vara avgörande för en bättre boendemiljö. En ny förskola och skola med stimulerande och tillgängliga lokaler och en god pedagogisk utomhusmiljö, kan därför ses som ett tillägg till fokuset på livet mellan husen. Investeringen leder därmed till att möta upp insatsområdena ”Samarbete för ett enkelt samhällsbygge” samt ”Livet mellan husen”.

Enkelt att känna sig trygg och uppskattad

En modern och ändamålsenlig förskola och skola med en pedagogiskt tillgänglig lärmiljö skapar bättre förutsättningar för att alla i Piteå ska kunna känna sig trygga och få en god utbildning. Moderna och ändamålsenliga lokaler som är byggda för att minimera riskerna för mobbing, trakasserier och utanförskap gynnar arbetet med inkludering och mångfald. En ny skola kan utformas med klimatsäkrad miljö, rustad för att möta olika former av samhällskriser. Eftersom förskolan och skolan är samhällsviktiga verksamheter som ska hållas öppna även i samband med kris och höjd beredskap är det viktigt att lokaler, bemanning och säkerhet är utformat för detta. En fungerande välfärd i händelse av kris skapar trygghet hos såväl unga som äldre kommuninnevånare. Investeringen leder därmed till att möta upp insatsområdena *"Öka beredskapen och stärka tilliten till kommunens förmåga"*, *"Trygghetsskapande samhällsbygge"* samt *"Demokrati och mänskliga rättigheter"*.

Enklare att ha mer av kul

Vid om- och nybyggnation kan ytor som stimulerar till fysisk aktivitet integreras för att uppmana barn och unga till rörelse vilket lägger grunden för ett aktivt och hälsosamt liv och främjar folkhälsan. Nybyggnationer innefattar även konstnärlig utsmyckning vilket stimulerar kreativitet och kulturell medvetenhet hos barn och unga. Investeringen leder därmed till att möta upp insatsområdena *"Främja fysisk aktivitet och rörelseglädje"* och *"Kulturdriven samhällsutveckling"*.

Enkelt att vara företagare

Investeringsprojekt med om- och nybyggnationer av skolor innebär ett omfattande samarbete mellan kommunen, entreprenörer, konsulter och andra aktörer. Genom att stärka Piteås attraktionskraft som en företagervänlig plats kan kommunen attrahera fler företag och aktörer som är intresserade av att delta, vilket bidrar till fler arbetstillfällen och en starkare lokal ekonomi. Investeringen leder därmed till att möta upp insatsområdet *"Näringslivsvänlig och rättssäker service"*, *"Ökad samsyn genom dialoger med näringslivet"*, *"Serviceorienterat arbetssätt"* samt *"Bredd i kompetensförsörjning och utökat näringsliv"*.

Underlag till investeringsprojekt

Investeringsprojekt:	Belopp i tkr:	
Om- och tillbyggnader lokaler	2026:	61 800
	2027:	79 700
	2028:	51 500

Beskrivning av projektet:

Kommunens nya vision 2050, *Piteå – Sveriges bästa plats att bo på*, ställer krav på att kommunen tillhandahåller förskolor, skolor och fritidshem med god kvalitet. Utbildningsförvaltningen gör löpande en översyn av skolstrukturen för att kunna möta framtida behov av förskole- och skolor, med hänsyn till nya bostadsområden och förändringar i antalet barn i de olika geografiska områdena i kommunen. Samtidigt står många av de befintliga förskolorna och skolorna inför allvarliga problem med inomhusmiljön, vilket har lett till att flera verksamheter tvingats flytta ut i moduler. De betydande problemen med inomhusmiljön innebär inte bara stora ekonomiska kostnader, utan påverkar även arbetsmiljön för både barn, elever och personal påtagligt. Detta skapar dessutom en stor oro bland vårdnadshavare.

Utifrån de pågående projekten och de planer som finns för stadsutveckling påverkas förskole- och skolstrukturen, vilket medför ett förändrat behov av lokaler. Ett antal nya förskolor och skolor måste byggas, och befintliga lokaler ska utvärderas för att bedöma om de kan byggas ut eller byggas om. Även skolornas upptagningsområden behöver ses över. Barn- och utbildningsnämnden arbetar kontinuerligt med en långsiktig investeringsplan för lokaler, med målet att säkerställa förskolor, skolor och fritidshem i hela kommunen med fokus på kvalitet, säkerhet, miljö och funktion.

För att på ett bättre sätt kunna anpassa beviljade medel efter förändrade behov och förutsättningar inom planperioden kommer Barn- och utbildningsnämnden enligt denna bilaga att äska medel som en totalsumma för projekten enligt tabell nedan.

Påverkan på andra nämnder (verksamhetsmässigt)

Åtgärderna kan påverka fastighets- och Serviceförvaltningen i form av skötsel, underhåll och snöröjning. Det är därav viktigt att planering och genomförande sker i samverkan med Fastighets- och serviceförvaltningen.

Syfte/Mål:

Förbättra utemiljöerna på våra förskolor och skolor ur ett säkerhetsperspektiv.

Förbättra arbetsmiljö och säkerhet för personal, elever och barn i Utbildningsförvaltningens lokaler.

Fordon, maskiner och inventarier såsom möbler ska bidra till att skapa en god lär- och arbetsmiljö för lärare och elever. Maskiner och fordon behöver förnyas för att minska klimatpåverkan och bidra till en ökad hållbarhet.

Fullständig investeringskalkyl:

Pågående	Investering	Hänvisning	2026 (tkr)	2027 (tkr)	2028 (tkr)
Ja	Böleprojektet om- och tillbyggnad	Bilaga 1.1.4	30 000	24 000	9 500
Ja	Christinaskolan NO-salar ombyggnad	Bilaga 1.1.18	2 800		
	Sjulnässkolan tillbyggnad	Bilaga 1.1.9	13 000	14 000	
	Uthyrning lokaler	Bilaga 1.1.7	1 500	1 500	1 500
Ja	Strömbackaskolan ventilation svets ombyggnad	Bilaga 1.1.26	3 700		
	Grans elevhem 7 ombyggnad	Bilaga 1.1.24	1 000	1 000	
	Grans kök om- och tillbyggnad	Bilaga 1.1.22	2 000	5 700	8 000
	Kullenskolan ombyggnad	Bilaga 1.1.12	500	6 500	6 000
	Strömbackaskolan AGY ombyggnad	Bilaga 1.1.27	500		
	Strömbackaskolan huvudentré ombyggnad	Bilaga 1.1.15	200	5 000	
	Svensbyn ny förskola	Bilaga 1.1.13	2 000	19 500	19 000
	Grans personalparkering och rivning maskinhall	Bilaga 1.1.21	4 400		
	Öjebyns förskolelokaler	Bilaga 1.1.25	200	500	
	Myrans förskola ombyggnad i samband med reinv	Bilaga 1.1.14		1 000	
	Bergsviksskolan ombyggnad	Bilaga 1.1.16		500	5 000
	Jävre ny förskola	Bilaga 1.1.20		500	1 500
	Grans elevhem 2-6 ombyggnad	Bilaga 1.1.23			1 000
	Totalt		61 800	79 700	51 500

Driftkostnadseffekter (ökade/minskade kostnader) i tkr

Specifikation per investering, se bilaga 6.	2025: 3 277 2026: 3 142 2027: 3 673
---	---

Påverkan på andra nämnder (ekonomiskt)

Endast marginella förändringar för övriga nämnder och förvaltningar.

Verksamhetsmässiga effekter utifrån kommunens strategiska områden.

Det bästa för Piteå

Moderna och ändamålsenliga förskolor och skolor ligger i linje med strategin *Det bästa för Piteå* eftersom det ger bättre förutsättningar för att bibehålla hög service till medborgarna. Personal i verksamheten spelar en avgörande roll i utvecklingen av barn och unga och det är viktigt att skolbyggnaden erbjuder bra arbetsmiljöer som stödjer både medarbetares och elevers behov. Vid ombyggnation samverkar Utbildningsförvaltningen både med interna och externa parter och under processen är det enkelt för medborgarna att få information om projektet. Investeringarna leder därmed till att möta upp insatsområdena ”Medborgarna i fokus”, ”Medarbetare som möjliggör” samt ”Ökad och effektiv samverkan”.

Enkelt att bo attraktivt

Förutsättningen att bo attraktivt är viktig för hur väl människor trivs på en ort och är en avgörande faktor för inflyttning. En betydande del i att skapa den bästa boendemiljön i regionen och attrahera människor till inflyttning är att erbjuda goda, stimulerande och pedagogiska miljöer för barn och unga. En modern och ändamålsenlig förskola och skola är en viktig del i en blandad bebyggelse och kan vara avgörande för en bättre boendemiljö. En förskola och skola med stimulerande och tillgängliga lokaler och en god pedagogisk utomhusmiljö, kan därför ses som ett tillägg till fokuset på livet mellan husen. Investeringarna leder därmed till att möta upp insatsområdena *"Samarbete för ett enkelt samhällsbygge"* samt *"Livet mellan husen"*.

Enkelt att känna sig trygg och uppskattad

En modern förskola och skola med en pedagogiskt tillgänglig lärmiljö skapar bättre förutsättningar för att alla i Piteå ska kunna känna sig trygga och få en god utbildning. Moderna och ändamålsenliga lokaler som är byggda för att minimera riskerna för mobbing, trakasserier och utanförskap gynnar arbetet med inkludering och mångfald. En ombyggd förskola och skola kan utformas med klimatsäkrad miljö, rustad för att möta olika former av samhällskriser. Eftersom förskolan och skolan är samhällsviktig verksamhet som ska hållas öppna även i samband med kris och höjd beredskap är det viktigt att lokaler, bemanning och säkerhet är utformat för detta. En fungerande välfärd i händelse av kris skapar trygghet hos såväl unga som äldre kommuninnevånare. Investeringarna leder därmed till att möta upp insatsområdena *"Öka beredskapen och stärka tilliten till kommunens förmåga"*, *"Trygghetsskapande samhällsbygge"* samt *"Demokrati och mänskliga rättigheter"*.

Enklare att ha mer av kul

Förskolor och skolor med en väl genomtänkt och dimensionerad utomhusmiljö, skapar nya och bättre möjligheter för fysisk aktivitet och rörelseglädje hos Piteås yngsta barn. Detta lägger grunden för ett aktivt och hälsosamt liv genom tillgängliggörandet av aktivitetsytor som möjliggör spontanidrott och rörelse. Utomhuspedagogik har varit ett fokusområde i Piteås förskolor de senaste åren och utemiljön är därför av stor betydelse även ur ett pedagogiskt och kvalitativt perspektiv. Investeringen leder därmed till att möta upp insatsområdet *"Främja fysisk aktivitet och rörelseglädje"*.

Enklare att vara företagare

Investeringsprojekt med ombyggnationer av förskolor och skolor innebär ett omfattande samarbete mellan kommunen, entreprenörer, konsulter och andra aktörer. Genom att stärka Piteås attraktionskraft som en företagervänlig plats kan kommunen attrahera fler företag och aktörer som är intresserade av att delta, vilket bidrar till fler arbetstillfällen och en starkare lokal ekonomi. Investeringarna leder därmed till att möta upp insatsområdet *"Näringslivsvänlig och rättssäker service"*, *"Ökad samsyn genom dialoger med näringslivet"*, *"Serviceorienterat arbetssätt"* samt *"Bredd i kompetensförsörjning och utökat näringsliv"*.

Ärende 22

Motion (SLP) - Särskild
fullmäktigeberedning för
motioner

Skol och Landsbygdspartiet

2024-04-21

Fullmäktigeberedningar

Motion

Bakgrund: Det politiska uppdraget handlar om att ta ansvar för prioriteringar av våra gemensamma resurser och fatta beslut om frågor som rör människors vardag. Som förtroendevalda ska vi ta ansvar för och verka för att skapa ett samhälle som ger medborgaren möjlighet till ett liv av god kvalitet utifrån individuella behov.

Fullmäktige har en stark kommunalrättslig ställning men beskrivs ibland som ett maktlöst transportkompani som enbart legitimerar andras förslag till beslut. Därtill har det de senaste decennierna blivit allt svårare att rekrytera kandidater till kommunala förtroendeuppdrag och allt fler hoppar dessutom av politiken. Om inte makten finns i fullmäktige där medborgarna har full in syn kan fullmäktiges roll ses som otydlig och obetydlig.

Enligt kommunallagen får fullmäktige tillsätta fullmäktigeberedningar för beredning av ett visst ärende eller grupp av ärenden. Beredningar, som kan vara tillfälliga eller permanenta och som blir ett komplement till styrelse och nämnder.

Fullmäktigeberedningar kan således vitalisera fullmäktige på ett annat sätt än då en nämnd har berett ett ärende som i princip redan är avgjort innan behandling i fullmäktige. Uppdraget som folkvald och den folkvalda församlingen medför ett tydligt medborgarperspektiv för fullmäktigeberedningarna. Visst fokus flyttar från indirekt valda förtroendevalda till det folkvalda fullmäktige. På detta sätt tydliggörs ansvaret för de politiska besluten.

Arbetet i en beredning skiljer sig från arbetet i en nämnd dels i att med nya metoder möta medborgarna, dels i att lämna dagordningen och utforska en fråga på ett nytt sätt. Här ligger en utmaning för de politiska partierna, att välja ledamöter som kan axla detta uppdrag. Ledamöter som både tycker det är spännande och utvecklande att pröva ett nytt sätt att forma politiken och utveckla verksamheten. Ledamöter som har vilja och mod att möta medborgarna och som har en vilja att finna samarbetsformer med oppositionen för att komma fram till lösningar.

En politisk samsyn ger en gemensam ansvarskänsla och bäddar för en långsiktighet även om önskade effekter till en början uteblir eller maktförhållanden förändras mellan mandatperioder. För att uppnå en samsyn kring syftet med beredningar är det viktigt att involvera partiernas gruppleddare och fullmäktigegrupperna i dialogerna innan införandet. Denna samsyn krävs dock inte enbart inom de politiska blocken utan även inom kommunens tjänstemannaorganisation.

Om ett system med fullmäktigeberedningar ska bli framgångsrikt så behöver medborgarperspektivet stärkas ytterligare. I beredningsarbetet är dessutom de förtroendevalda inte enbart partipolitiker utan också befolkningsföreträdare och deras arbete i beredningen präglas av lärande och dialog.

Arbetet i fullmäktigeberedningar skiljer sig från övriga organ genom att det inte finns en färdig dagordning eller tjänstemannaförslag att ta ställning till vid sammanträdet. Det är de folkvalda som tar initiativen och inte tjänstemännen. Beredningar jobbar utifrån en frågeställning istället för en dagordning och detta blir en ny utmaning för de förtroendevalda och innebär att de behöver vara mer aktiva i att utforska frågan. Mer än hälften av Sveriges kommuner använder sig av fullmäktigeberedningar.

hemställer härmed

att tillskapandet av fullmäktigeberedning utreds

2024-04-21 Anders Nordin

§ 216 Motion (SLP) - Särskild fullmäktigeberedning för motioner

Diariennr 24KS364

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige avslår motionen om särskild fullmäktigeberedning för motioner.

Reservationer

Anders Nordin (SLP) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktigeledamot Anders Nordin (SLP) har lämnat in en motion om särskilda fullmäktigeberedningar och yrkar att tillskapandet av fullmäktigeberedning utreds.

För motion se bilaga.

Kommunfullmäktige beslutade 2024-05-27 §139 att remittera motionen till Kommunstyrelsen för beredning.

Kommunledningsförvaltningens yttrande

Alla ärenden som ska beslutas av fullmäktige måste som huvudregel beredas av någon nämnd. Ett ärende kan också beredas av fullmäktigeberedning, men då måste den nämnd vars verksamhetsområde berörs ges tillfälle att yttra sig. Vidare ska styrelsen alltid ges tillfälle att yttra sig över ärenden (KL 5:28). Om inte någon annan nämnd lämnat ett förslag till beslut är styrelsen skyldig att lämna ett förslag till beslut.

Fullmäktigeberedningar är med andra ord ett komplement till facknämndernas beredning. Beredningen syftar till att ge fullmäktige ett tillförlitligt och allsidigt belyst underlag för besluten. Det ingår således alltid ett visst mått av sakprövning i den. Detta markeras genom att nämnderna

och fullmäktigeberedningarna förutsätts utforma förslag till beslut. Det är upp till det beredande organet att ta hjälp av förvaltningsorganisationen för att säkerställa att underlag till beslutet är allsidiga och rättssäkra. Fullmäktige beredningar är med andra ord inte ett alternativ till att frågorna utreds av professionella tjänstepersoner utan istället ett komplement till att nämndernas beredning av ärenden.

Fullmäktigeberedningar kan alltid vara ett alternativ och kan som förslagsställaren beskriver i sin motion vara ett bra alternativ för att stärka de demokratiska processerna i vissa fall. Som det är nu bestämmer kommunfullmäktige i varje fall när en motion anmäls vilken politisk instans som ska bereda frågan och kan i det beslutet utse en fullmäktigeberedning likväl som en nämnd.

Att besluta att generellt låta alla motioner beredas av en fullmäktigeberedning skulle sannolikt förlänga beredningstiden då man förutom facknämnd och kommunstyrelsen inför ett tredje obligatoriska beredningsorgan.

Kommunledningsförvaltningen föreslår därför kommunfullmäktiga att motionen om särskilda fullmäktige beredningar avslås samt att kommunfullmäktige fortsatt tar ställning till beredande instans enskilt för varje inkommen motion och då kan välja det bästa beredningssättet för varje motion.

Yrkanden

Anders Nordin (SLP): bifall till motionen.

Patric Lundström (S): bifall till Kommunledningsförvaltningens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på de två förslagen och finner att Kommunstyrelsen beslutar enligt Kommunledningsförvaltningens förslag.

Beslutsunderlag

- Motion (SLP) - Fullmäktigeberedning

Piteå kommun

Protokollsutdrag

Kommunstyrelsen

Datum 2025-08-25

Paragrafen är justerad

Ärende 23

Motion (M) - Inför
utmaningsrätt i kommunal
verksamhet

MOTION KOMMUNFULLMÄKTIGE PITEÅ

Inför utmaningsrätt på kommunal verksamhet

Det är med hjälp av skatteintäkter som kommunal verksamhet finansieras och vi ser det som grundläggande att de skattemedel som betalas in används på ett så effektivt sätt som möjligt.

Att låta företag utmana kommunal verksamhet, genom att införa utmaningsrätt, skulle förbättra företagsklimatet i Piteå kommun och lika viktigt - att bidra till att utveckla den kommunala verksamheten. Kommuner som använder utmaningsrätten har utmanats 192 gånger, i genomsnitt 5 utmaningar per kommun enligt en uppdaterad kartläggning från Svenskt Näringsliv. Syftet med utmaningsrätten är att pröva verksamheter som kommunen bedriver, både ur kostnads- och kvalitetssynpunkt. Utmaningsrätten ger den som vill driva en verksamhet åt kommunen på entreprenad möjlighet att utmana den kommunala verksamheten. När andra aktörer utmanar verksamheter som bedrivs av kommunen uppstår konkurrens, vilket leder ökad effektivitet för både den egna kommunala verksamheten men även för de som utmanar befintlig verksamhet. Därigenom kan kvaliteten höjas och kostnader hållas ner.

Utmanas en av kommunens verksamheter så ska kommunen utreda om det är tillåtet och lämpligt att upphandla just den specifika verksamheten. Kommunen kan då välja att anta utmaningen eller att avslå den. Även om en kommunal verksamhet upphandlas och drivs av ett privat företag så är kommunen fortfarande huvudman och har ansvar för verksamheten.

Piteå kommun vill också vara en företagsvänlig kommun, där entreprenörer själva kan välja att starta upp och driva företag. Svenskt Näringsliv gör årligen en ranking av företagsklimatet i kommunerna och 2023 hamnade Piteå kommun på plats 280 av 290 kommuner. Det innebar att Piteå tappade ytterligare placering från en redan väldigt låg nivå föregående år. Det signalerar tydligt att det finns brister i företagsklimatet i Piteå.

Så länge som en verksamhet bedrivs på ett kostnadseffektivt sätt med god kvalitet bör det vara ovidkommande om verksamheten drivs av en privat aktör eller av kommunen själv.

Att införa utmaningsrätt är ett sätt att skapa mer ekonomiskt utrymme för kommunens service till medborgarna och kommunens kärnuppdrag. Det skulle också skapa en nödvändig konkurrens vilket bidrar till förbättringar, kostnadseffektivitet och större valfrihet för anställda i olika verksamheter. Samtidigt skulle det förbättra företagsklimatet i Piteå, eftersom företag kan bidra med nya idéer om hur kommunal verksamhet kan utföras på ett bättre och mer kostnadseffektivt sätt.

Jag yrkar därför att:

- Piteå kommun inför utmaningsrätt snarast

Piteå den 27 april 2024

Håkan Johansson
Gruppledare Moderaterna

§ 217 Motion (M) - Inför utmaningsrätt i kommunal verksamhet

Diariennr 24KS380

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige avslår motionen om införande av utmaningsrätt i kommunal verksamhet.

Reservationer

Håkan Johansson (M), Karl-Erik Jonsson (M), Helén Lindbäck (KD), Anders Nordin (SLP)

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktigeledamot Håkan Johansson (M) har lämnat in en motion och yrkar att Piteå Kommun inför utmaningsrätt på kommunal verksamhet. Inga specifika områden eller verksamheter som skulle kunna vara föremål för utmaningsrätt pekas ut i motionen.

För motion se bilaga.

Kommunfullmäktige beslutade 2024-04-27 § 136 att remittera motionen till Kommunstyrelsen för beredning.

I motionen föreslås att Piteå kommun ska införa utmaningsrätt, vilket innebär att externa aktörer ges möjlighet att utmana delar av kommunens verksamhet med syfte att driva den via entreprenad. Det är sedan upp till kommunen att anta utmaningen eller ej. Tanken är att stimulera konkurrens, öka kostnadseffektiviteten och förbättra företagsklimatet.

Utmaningsrätt har införts i 39 kommuner i Sverige. I de kommuner där utmaningsrätten har införts, har den praktiska tillämpningen varit relativt begränsad. Enligt en kartläggning från Svenskt Näringsliv har kommuner som använder utmaningsrätten utmanats i genomsnitt 5 utmaningar per

kommun. ?I t.ex. Uppsala beskrivs utfallet som mycket lyckat och verksamheten och möjligheterna har marknadsförts väl. I Övertorneå däremot har utmaningsrätten orsakat stor turbulens.

Möjligheter med utmaningsrätt

- Det kan tillkomma nya goda idéer, ny kunskap och innovativa lösningar
- Kostnadsbesparingar kan uppstå om näringslivet redan har etablerade lösningar som ger stordriftsfördelar.
- Förbättrat näringslivsklimat och ökad konkurrens
- Nya aktörer kan ha möjlighet att etablera sig

Utmaningar med utmaningsrätt

- Risk för att tappa kunskap internt i kommunen, kan också bli dyrare.
- Risk för bristande kontrollresurser som måste kvarstå och säkerställa leveransen
- Upphandlingar - som ibland blir komplexa - måste genomföras regelbundet och leveransen riskerar att bli ”ryckig”
- Om leverantören plötsligt försvinner, exempelvis genom en konkurs, så har kommunen ingen etablerad organisation för att ta över.
- Ansvarsfrågan kan uppfattas otydlig för medborgarna eftersom kommunen i slutändan ansvara för verksamheten, men någon annan utför den.

För att kunna införa utmaningsrätt med ett lyckat resultat krävs att två förutsättningar är uppfyllda:

- att det finns en vilja och uppriktig ambition från den politiska ledningen att införa utmaningsrätt.
- att vid det praktiska genomförandet finns resurser hos den kommunala organisationen att stötta genomförandet på bästa sätt.

Kommunledningsförvaltningens motivering

Förslaget om införande av utmaningsrätt kan anses ligga i linje med Piteå

Kommuns Vision 2050 där t.ex. ett förbättrat företagsklimat lyfts fram som ett viktigt förbättringsområde.

Om utmaningsrätt ska införas eller inte är dock främst en politisk fråga. Kommunledningsförvaltningen avstår därför från att ta ställning till om utmaningsrätt ska införas utifrån de möjligheter och utmaningar som framlagts ovan.

Yrkanden

Håkan Johansson (M), Karl-Erik Jonsson (M), Anders Nordin (SLP), Helén Lindbäck (KD): bifall till motionen

Cristian Bergvall (S) och Stina Carlsson (V): bifall till Kommunstyrelsens presidiums förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på de två förslagen och finner att Kommunstyrelsen beslutar enligt Kommunstyrelsens presidiums förslag.

Beslutsunderlag

- Motion (M) - Inför utmaningsrätt på kommunal verksamhet

Paragrafen är justerad

Ärende 24

Motion (MP) - Införande av
riktlinjer för motionssvar

Motion till kommunfullmäktige i Piteå

Införande av riktlinjer för motionssvar

Kommunallagen ger ledamöter möjlighet att väcka ärenden i kommunfullmäktige genom motioner. För att säkerställa att detta demokratiska verktyg används på ett effektivt och rättssäkert sätt, behövs tydliga riktlinjer för hur motioner ska behandlas och besvaras. Det har, åtminstone under den här mandatperioden, varit otydligt vad som ska anses vara bifall, avslag och färdigbehandlat, och det är viktigt att detta inte kan tolkas som beroende av motionens avsändare.

Detta riskerar att skapa bristande rättvisa och förtroende i beslutsprocessen. Därför behövs en enhetlig praxis som används i alla styrelser och nämnder. Syftet är att tydliggöra och förbättra processen, utan att begränsa det politiska samtalet eller demokratis verktyg.

För att denna motion ska anses vara färdigbehandlad krävs att fullmäktige redovisar att de yrkade förslagen redan är politiskt beslutade och genomförda i enlighet med motionens innehåll.

Förslag till beslut:

Kommunfullmäktige beslutar att:

1. Införa riktlinjer för motionssvar som säkerställer enhetlig och rättssäker hantering av motioner, inklusive tydliga kriterier för vad som ska anses vara bifall, avslag och färdigbehandlat.
2. Riktlinjerna ska även innehålla krav på att alla beslut ska motiveras på ett sakligt och tydligt sätt.
3. Ge kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram ett förslag på riktlinjer baserat på bästa praxis från andra kommuner.

Piteå 6 februari 2025
Mats Dahlberg
Miljöpartiet de gröna

Ärende 25

Motion (MP) om
färdmedelsneutral
reseersättning till
förtroendevalda

Motion till kommunfullmäktige i Piteå

Färdmedelsneutral reseersättning för förtroendevalda

I föreskrifterna om "Bestämmelser om ersättning till förtroendevalda" anges att "Kostnader för resor till/från och inom sammanträden och förrättningar ersätts enligt de grunder som fastställs för kommunens arbetstagare". I dokumentet som heter "Anvisning för resor och transporter i tjänsten" kan man läsa "Anställda **och förtroendevalda** ska välja det lämpligaste alternativet vad gäller ekonomi, miljöpåverkan och trafiksäkerhet".

Trots dessa riktlinjer gynnar det nuvarande systemet, för reseersättning till förtroendevalda, de som väljer bil som transportmedel, även när andra färdmedel är mer miljövänliga och kostnadseffektiva.

Färdmedelsneutralitet innebär att alla transportmedel behandlas likvärdigt i regelverket för reseersättning, oavsett om det är bil, buss, cykel eller att gå till fots. Detta syftar till att främja ett mer hållbart transportsystem där miljövänliga alternativ inte diskrimineras ekonomiskt jämfört med mindre hållbara alternativ.

Alla förtroendevalda har rätt till ersättning för resekostnader som uppstår vid resor till kommunfullmäktige, kommunstyrelse, nämndsammanträden eller andra politiska sammanträden som de har kallats till. De som kör bil får ersättning genom att rapportera antalet kilometer mellan hemmet och mötesplatsen, utan att behöva uppvisa några bevis för att de faktiskt har använt egen bil.

För de som åker buss krävs däremot att de uppvisar kvitto både för resan till mötet och för hemresan. Eftersom hemresan sker efter mötet är det omöjligt att i förväg ha ett kvitto för den. Bussresenärer med busskort får dessutom inget kvitto när de reser, utan måste komma ihåg att be om ett kvitto innan de använder kortet.

Att ha ett system där de som tänker på miljön och dessutom sparar pengar för kommunen genom att använda ett billigare transportsätt, krävs på bevis för sina kostnader, medan de som väljer det dyrare och mer miljöförstörande sättet att transportera sig inte har några krav alls, tycker vi i Miljöpartiet är ett systemfel som måste ändras. Det ska alltid vara enkelt att göra rätt.

Den som cyklar eller går får ingen ersättning alls, medan endast de som använder ett motordrivet fordon får reseersättning. Vi i Miljöpartiet anser att detta är helt fel, eftersom det innebär att de som byter bilresan mot ett mer klimatsmart transportsätt straffas med krångligare byråkrati eller ingen ersättning alls. Vi tycker att alla som väljer ett miljövänligt transportmedel ska premieras. Det skulle dessutom gynna kollektivtrafiken att de som beslutar om den faktiskt också använder den.

Reseersättningen kan göras mer rättvis och gynnsam för hållbara resor genom att man tar bort ersättningen för bilresor till och från sammanträden för de förtroendevalda politikerna, avskaffar kravet på kvitto för förtroendevalda som åker buss, ger ersättning för bussbiljett enligt gällande enkelbiljettstaxa från den busshållplats som ligger närmast den förtroendevaldas bostad och ser till att den som cyklar eller går till sammanträden får en ersättning som motsvarar kostnaden för att åka kollektivt samma sträcka.

Självklart ska detta inte gälla för förtroendevalda som bor utanför kollektivtrafikerade områden och därför har bil som enda möjliga färdmedel.

Miljöpartiet de gröna förespråkar på nationell nivå en färdmedelsneutralitet där alla transportmedel behandlas likvärdigt för att främja hållbara och miljövänliga alternativ som cykling, gång- och kollektivtrafik. Vi arbetar för att reformera reseavdragssystemet och införa avståndsbaserade skattereduktioner för att stärka incitamenten för användning av hållbara transportmedel.

Förslag till beslut:

- Att kommunfullmäktige beslutar om ett regelverk för reseersättning för förtroendevalda som gynnar dem som reser med kollektivtrafik, går eller cyklar.

Om detta inte är möjligt:

- Att kommunen tar bort förtroendevaldas rätt till ersättning för bilresor för de som har möjlighet att åka kollektivt.

Piteå 13 maj 2024
Mats Dahlberg
Miljöpartiet de gröna

§ 214 Motion (MP) om färdmedelsneutral reseersättning till förtroendevalda

Diariennr 24KS417

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige avslår motionen om färdmedelsneutral reseersättning till förtroendevalda.

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige ger Kommunstyrelsen i uppdrag att i samband med revidering av "Bestämmelser om ersättning till förtroendevalda" utreda hur ett system för färdmedelsneutral reseersättning kan utformas, med syfte att likvärdigt ersätta resor på ett sätt som främjar hållbarhet, rättvisa och enkel administration.

Reservation

Stina Carlsson (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktigeledamot Mats Dahlberg (MP) har lämnat in en motion om Färdmedelsneutral reseersättning till förtroendevalda och yrkar att: kommunfullmäktige beslutar om ett regelverk för reseersättning för förtroendevalda som gynnar dem som reser med kollektivtrafik, går eller cyklar.

Om detta inte är möjligt: att kommunen tar bort förtroendevaldas rätt till ersättning för bilresor för de som har möjlighet att åka kollektivt.

För motion se bilaga.

Kommunfullmäktige beslutade 2024-05-27 § 138 att remittera motionen till Kommunstyrelsen för beredning.

Kommunledningsförvaltningens yttrande

Det finns goda skäl att instämma i motionens ambition att stärka miljömässigt hållbara transportval och öka rättvisan i systemet för reseersättning. Detta ligger i linje med såväl Vision 2050 som kommunens miljö- och hållbarhetsarbete.

Samtidigt behöver reseersättningen betraktas i ljuset av sitt huvudsakliga syfte att ge alla förtroendevalda, oavsett boendeort eller ekonomiska förutsättningar, likvärdiga möjligheter att delta i kommunens demokratiska beslutsprocesser. Detta innebär att ersättningssystemet måste vara utformat med respekt för skilda geografiska förhållanden, tillgång till kollektivtrafik och olika transportbehov – utan att vissa grupper riskerar att exkluderas eller missgynnas.

De förslag som lämnas i motionen är dock inte färdmedelsneutrala i egentlig mening. Färdmedelsneutralitet förutsätter att alla transportslag behandlas likvärdigt utifrån objektiva och generella principer, inte att vissa färd sätt favoriseras eller att andra utesluts.

Exempelvis skulle ett avskaffande av bilersättning för förtroendevalda inom kollektivtrafikerade områden kunna innebära att vissa förtroendevalda får sämre ekonomiska förutsättningar att delta, särskilt i områden där kollektivtrafiken är otillräcklig eller inte anpassad till sammanträdestider.

För att uppnå de intentioner som motionen för fram, utan att äventyra likvärdighet och rättssäkerhet, krävs en översyn av kommunens regelverk. Det bör ske i samband med nästa revidering av kommunens "Bestämmelser om ersättning till förtroendevalda", där färdmedelsneutralitet kan utredas som en del i att vidareutveckla systemet för jämlikt deltagande.

Kommunledningsförvaltningen föreslår därför att kommunfullmäktige avslår motionens yrkanden men ger kommunstyrelsen i uppdrag att vid nästa revidering av bestämmelserna för ersättning till förtroendevalda ta med förslag på hur färdmedelsneutralitet i reseersättningen kan införas.

Yrkanden

Stina Carlsson (V): bifall till motionen.

Håkan Johansson (M): bifall till Kommunledningsförvaltningens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på de två förslagen och finner att Kommunstyrelsen beslutar enligt Kommunledningsförvaltningens förslag.

Beslutsunderlag

- Motion (MP) - Färdmedelsneutral reseersättning för förtroendevalda

Paragrafen är justerad

Ärende 27

Motion (SLP) - Modell för
lokal politiskt obunden nämnd

Skol och Landsbygdspartiet

”Utred möjligheten att införa modell för lokal politiskt obunden nämnd – inspirerad av Svågadalsnämnden”

Bakgrund:

Hudiksvalls kommuns Svågadalsnämnd är en personvald, politiskt obunden lokal nämnd med egen budget om cirka 12 miljoner kr/år. Nämnden ansvarar för skol- och kulturverksamhet samt landsbygdsutveckling och har nära samverkan med invånare i bygdens utveckling. Detta har hyllats som en modell för närdemokrati och lokal utveckling. (Högskolan i Halmstad)

Exempel på liknande demokratiska modeller i Sverige

Förutom Svågadalsnämnden finns även andra modeller för att stärka lokal demokrati och involvera medborgare:

- **Härreda kommun** har experimenterat med att avskaffa verksamhetsnämnder och involvera medborgare direkt i projektgrupper och utskott för att göra fullmäktige till en levande arena för beslut. (Mynewsdesk)
- **Nykvarn kommun**, vid sin bildande, valde att låta fullmäktige hantera fler ansvarsområden istället för att traditionella nämnder etablerades. (Torsby, Sveriges Kommuner och Regioner)
- **Surahammar och Kungälv** har prövat informella grupper och tidig involvering i beslut för att öka transparensen och engagemanget. (Torsby)
- **Demoex (Direkt demokratiexperimentet) i Vallentuna** låter invånare rösta digitalt om frågor som beslutsfattare sedan ska företräda i kommunfullmäktige. (Jag, Anders Nordin, deltog under några år i Demoex. Detta trots att jag inte hade någon samhörighet med Vallentuna. Kanske en bugg eller att man ville ha med en utomstående betraktare).

Hur Svågadalsnämndens modell finansieras och styrs

- **Budget:** Svågadalsnämnden har en årlig budget på cirka 12 miljoner kronor, av Hudiksvalls kommun, för att driva verksamheter som barnomsorg, skola, äldreomsorg, fritid, kultur samt landsbygdsutveckling.
- **Demokratisk struktur:** Nämnden består av 7 ordinarie ledamöter och 7 ersättare, valda i personval utan koppling till partipolitik, men formellt utsedda av kommunfullmäktige.

- **Lokal förankring och organisation:** Nämnden leds av Svågadalsförvaltningen, baserad i servicehuset Svågagården – ett kultur- och servicecentrum i bygdens mitt.
- **Som inspirationsmodell:** Svågadalsnämnden framhålls som en demokratisk spjutspets och lokalt innovationsprojekt, i kampanjer som “Första samhällsnivån” och av nätverk som *Hela Sverige ska leva*.

Förslag:

ATT PITEÅ KOMMUNFULLMÄKTIGE BESLUTAR ATT:

1. Ge kommunstyrelsen (alternativt lämplig nämnd/förvaltning) i uppdrag att utreda möjligheten att införa en politiskt obunden, lokalt vald nämnd i en eller flera bygdenheter i Piteå kommun, med inspiration från Svågadalsmodellen.
2. Utredningen bör inkludera:
 - **Demokratisk modell:** Personval utan partipolitik, valformal (börda), juridisk och förvaltningsstruktur – inklusive kommunfullmäktiges roll att formellt utse nämnd efter val.(Riksdagens öppna data)
 - **Budget och finansiering:** Driftsbudget (liknande 12 mkr/år som i Svågadalen), modell för intern leasing eller investering, och ansvarsfördelning.
 - **Verksamhetsansvar:** Föreslå inledande fokusområden som skola, kultur, fritid, äldreomsorg, och landsbygdsutveckling.
 - **Dialog och kommunikation:** Principer för lokal dialogkväll, samverkan med civilsamhälle (föreningar, utvecklingsgrupper).
 - **Förväntade effekter och risker:** Analys av demokratiska fördelar, lokal förankring, jämförbara kostnadsnivåer och administration.
 - **Förslag till reglemente, pilotområde och kommunfullmäktigeberedning.**
3. Att utredningen om möjligt återrapporteras till kommunfullmäktige senast i april 2026.

Syfte:

Stärka lokal demokrati, medborgarengagemang och service i Piteåbygd genom en beprövad modell som skapar tydligt ansvar och inflytande i närsamhället.

Arbetsmetodik

1. Identifiera potentiella områden i Piteå (bygder eller socknar) där modellen kan testas – t.ex. bygdelag eller geografiska enheter med kultur- och social sammanhållning.
2. Undersök juridiska möjligheter: kommunallagen ger utrymme för delegation till lokalt valda nämnder så länge kommunfullmäktige är enig.
3. Ta fram kommunens normala nämndstruktur och se möjligheter för en speciallösning/budgetmodell – t.ex. driftbudget + intern leasing för investeringar.
4. Anordna workshops med kommunala beslutsfattare och civilsamhällesaktörer för att få kvalificerade idéer om lokal förankring och uppdrag.
5. Se över liknande initiativ i Sverige – vid sidan av Svågadalen finns exempel i Koster och Röstånga – och inled en dialog med ansvariga i dessa områden om erfarenheter och lärdomar. Kompletterande information:

Vad är Svågadalsnämnden?

Svågadalsnämnden är en unik **politisk obunden nämnd** inom Hudiksvalls kommun, etablerad 1996 och verksam i Svågadalen – området kring byarna runt Svågan i nordvästra delen av kommunen

Den är direkt vald av de boende i Svågadalen – utan koppling till politiska partier – och ansvarar för flera viktiga kommunala verksamheter:

- Förskola och skola
- Äldreomsorg
- Kultur och fritid
- Lokal **landsbygdsutveckling**

Struktur och verksamhet

- Består av **7 ordinarie ledamöter** och **7 ersättare**, totalt 14 personer
- Har högt deltagande i möten, vanligtvis alla närvarande, och har **9 ordinarie möten per år**
- Administrativt stöds de av **Svågadalsförvaltningen**, lokaliserad i **Svågagården** – ett service- och kulturhus som även innehåller Folkets Hus med restaurang
- Svågagården utsågs 2012 av Europeiska socialfonden (ESF) till **Sveriges bästa mötesplats för möten över generationsgränserna**

Lokal utveckling & dialog

Nämnden arbetar aktivt med att utveckla infrastrukturen för landsbygdens invånare och besökare – exempelvis:

- Gästplatser, raststugor, broar och leder för vandring, pilgrimsfärd, skoter och skidåkning. Leder inkluderar bl.a. **Skäftesvalen**, **Trossnarven**, **Stavervallen** och leden till **Hornberget** med utsikt över hela Svågadalen och Dellensjöarna Hudiksvalls kommun
- Flera projekt har genomförts, bland annat tillsammans med Bjuråker-Norrbo fiskevårdsförening och KTH för att undersöka möjligheten till ett kläckeri för Dellenöring Hudiksvalls kommun. Dialog med invånare sker regelbundet via **offentliga dialogkvällar**, där allmänheten bjuds in att diskutera utvecklingsfrågor för Svågadalen

Sammanfattning

- **Unik demokratisk modell:** Direktvald, opolitisk nämnd.
- **Brett ansvar:** Skola, äldreomsorg, kultur, fritid och landsbygdsutveckling.
- **Lokal närvaro:** Möter befolkningens behov direkt i Svågadalen.
- **Välbesökt kulturarena:** Svågagården som mötesplats över generationer.
- **Fokus på fysisk utveckling:** Leder, rastplatser och lokala projekt för bygden.

Budget och finansiering

- Varje år tilldelas Svågadalsnämnden en budget från **Hudiksvalls kommun**, som uppgår till cirka **12 miljoner kronor**. Denna summa används för att täcka kostnader för skola, äldreomsorg, kultur, fritid och landsbygdsutveckling inom Svågadalen.

- En betydande del av denna budget går till att finansiera **Svågagården**, det lokala service- och kulturhuset där många av verksamheterna är samlade.

Fördelning och struktur

- **Skattepengar från kommunen** är den primära finansieringskällan. Hudiksvalls kommun budgeterar medel till Svågadalensnämnden som sedan fördelar dem enligt nämndens ansvarsområden—det är en del av kommunens ordinarie verksamhet.
- Eftersom Svågagården är central för kommunal service i bygden, är dess drift och underhåll en naturlig kostnadspost inom den årliga budgeten, vilket förklarar att "en mycket stor del av budgeten går exempelvis åt att finansiera själva Svågagården."

Skol och Landsbygdspartiet SLP

Anders Nordin, Lars Larsson, Eva Nordlund och Joel Wiklund 2025-08-29

Skol och Landsbygdspartiet

Ärende 28

Interpellation (SLP) - Almedalsveckan

Almedalsveckan

Skol och Landsbygdspartiet

Interpellation om Piteå kommuns deltagande i Almedalsveckan **23–27 juni 2025**

Till: Kommunalrådet **Kata Nilsson**

Ärende: Begäran om redovisning av syfte, kostnader och resultat kopplat till Piteå kommuns deltagande i Almedalsveckan

Piteå kommun deltog under sommaren i Almedalsveckan i Visby med en delegation bestående av både förtroendevalda och tjänstepersoner. Detta engagemang innebär användning av kommunala resurser i form av både arbetstid och ekonomiska medel. Trots detta har ingen samlad och offentlig redovisning av deltagandet gjorts till kommunfullmäktige eller allmänheten.

Mot denna bakgrund vill vi ställa följande frågor:

1. **Vad var det uttalade syftet** med Piteå kommuns deltagande i Almedalsveckan 2025, och hur är detta syfte kopplat till kommunens strategiska mål och utvecklingsområden?
2. **Hur har deltagandet utvärderats?** Finns någon uppföljning av vilka mål som uppnåddes, vilka kontakter som knöts eller vilka vinster deltagandet medfört för kommunen? Detta borde väl redovisas!
3. **Vilka rapporter eller redovisningar** har de deltagande politikerna och tjänstepersonerna lämnat in efter Almedalsveckan? Är dessa handlingar tillgängliga för allmänheten? Om sådana inte finns – varför har man inte gjort några rapporter?
4. **Hur stor var den totala kostnaden** för kommunens deltagande i Almedalsveckan, inklusive:
 - Resor
 - Logi
 - Måltider och traktamenten
 - Löneutgifter
 - Evenemangs-/monterkostnader eller PR-material
 - Eventuella övriga avgifter?
5. **Hur många dagar** deltog varje enskild deltagare på plats i Visby?
6. **Hur gick urvalet av deltagare till?** Vilka kriterier användes och vilka beslutade om vilka som skulle delta?
7. **Har klimatpåverkan från resan beräknats**, till exempel utsläpp kopplade till flyg- eller bilresor?
8. **Finns det någon dokumentation** från de seminarier, möten eller nätverksträffar som kommunens delegation deltog i – och i så fall: kan denna delas offentligt?

Almedalsveckan är ett forum för demokratiska samtal och samhällsutveckling, men också ett evenemang som kräver öppenhet och ansvarstagande när det gäller offentliga medel. Det är därför av stor vikt att kommunens deltagande redovisas öppet och tydligt, inte minst för att möjliggöra insyn, lärande och förbättring inför eventuellt framtida deltagande.

Våra egna sökningar har resulterat i följande vad deltagarna gjorde. Syfte per person/roll (med citat/underlag).

1) **Kata Nilsson** (S), kommunalråd

Syfte: Påverkan & dialog om kultur, fritid och utbildning; lyfta Piteås intressen (bl.a. Musikhögskolan) i möten och seminarier. På plats för att **påverka nationella beslut** som berör Piteå, särskilt inom **kultur och utbildning**, samt att **värna Musikhögskolan i Piteå** och lyfta kommunens **vision 2050**. Även uttalat mål att **träffa regeringsföreträdare** och ”sätta Piteå på kartan”. PT

Citat: “Regeringen har fattat många beslut som är dåliga för Piteå.” (intervju i Visby 24 juni). Artikeln anger att Nilsson fokuserar på kultur/utbildning och att “behålla Musikhögskolan i Piteå.” PT

2) **Patric Lundström** (S), kommunalråd

Syfte: Representera Piteå i sammanhang kopplade till **Årets Superkommun** samt **relationsbyggande/nätverk**.

Under veckan representerade Lundström Piteå vid Dagens Samhälles prisutdelning (Superkommun). Piteå

3) **Marika Berglund** (C)

Syfte: Politisk närvaro, nätverkande och kunskapsinhämtning för Piteås räkning. Uttryckte inför veckan att syftet var att **tanka inspiration och kunskap** för Piteås räkning och att **bygga nätverk** i Visby. *Hur sammanfattar man tre fullspäckade dagar i Almedalen?* Facebook, Centerpartiet

4) **Tomas Backeström**, avdelningschef Hållbar tillväxt (tjm). Syfte: **Omvärldsbevakning, kontakter och program kopplat till ICLD/Ukraina** samt hållbar tillväxtfrågor; företräda Hållbar tillväxt i möten. ICLD:s Almedalen-agenda 2025 anger fokus på “Ukraina, ungdomsinflytande och hållbar utveckling och tillväxt”. ICLD

5) **Hannah Degerman**, utvecklingsstrateg Hållbar tillväxt (tjm)

Delta i **ICLD-spår** (Ukraina/ungdom/ hållbar utveckling) samt **omvärldsbevakning** för Piteås tillväxt- och inflyttarbete.

6) **Sara Holm**, projektledare Näringsliv (tjm)

Syfte: Näringsliv/attraktionsarbete – **knyta kontakter**, omvärldsbevaka etableringar och kompetensförsörjning. Aktuell med inflyttar- och etableringsfrågor för Piteå under 2025 (SR-inslag och kommunens näringslivsartiklar).

2025-06-06 erhöll jag, Anders Nordin, mejl från Hannah Degerman. I princip ICLD läggs ner från och med 2026.

2025-06-27 (sista dagen Almedalsveckan) vidarekickat mejl från Hannah Degerman. (från Simon Härenstam ICLD)

Next network meeting: After discussions with the mentors and many of you, we have now decided that the **fourth network meeting** will take place in **Tallinn, Estonia**, on **3–6 November 2025**. A formal invitation, registration link and more details will be shared in August.

◆ **Mentor update:** We are currently in the final phase of recruiting a **fourth mentor** to further strengthen our support to you and your partnerships. More information on this and on the updated mentor responsibilities will also come in August.

✿ **Summer break:** The ICLD team will be on holiday during July. However, if anything urgent comes up, you are always welcome to reach out to partnership@icld.se – we will keep an eye on incoming messages.

Vi ser fram emot ett tydligt skriftligt svar

Anders Nordin, Lars Larsson, Eva Nordlund

Ärende 29

Interpellation (SLP) – Samarbete med Lutsjk-Piteå- Ukraina

Lämna motion, interpellation eller fråga till fullmäktige

✓ 1. Kontaktuppgifter

Kontaktuppgifter**För- och efternamn**

Anders Nordin

Partibeteckning

Skol och Landsbygdspartiet

Lägg till fler förslagställare

Lars Larsson, Eva Nordlund, Joel Wiklund

Är du ersättare?

Nej

✓ 2. Lämna motion, interpellation eller fråga till fullmäktige

Ange vad du vill lämna in

Interpellation

Ange hur du vill lämna in din interpellation

Jag vill skriva min interpellation i e-tjänsten

Här skriver du din interpellation

Samarbetet med Lutsch-Piteå-Ukraina

Hur viktigt anser ni att samarbetet med Lutsch är?

Det är ett nätverksbyggande som till ganska stor del bygger på individuellt engagemang och personliga kontakter.

Regeringen har beslutat att ICLD skall läggas ner 2026.

Hur har ni tänkt att samarbetet skall fortsätta?

Almedalsveckan var en möjlighet för fortsatta kontakter och mer utvecklande diskussioner och strategier.

I februari kom en inbjudan och förfrågan från ICLD att komma till den ukrainska "hubben" på Almedalen.

Så här lät inbjudan:

"Vi har fått en inbjudan att medverka i Ukrainska Hubben, en samlingsplats med panelsamtal, mötestält och nätverksmöjligheter.

Förra året besöktes hubben av statsministern, flera andra ministrar, ÖB, ambassadörer och en rad andra beslutsfattare.

Vad innebär det för oss i DR-nätverket?

Möjlighet att hålla seminarium om era erfarenheter av kommunalt samarbete med Ukraina vi har fått tre tidsluckor under veckan (tisdag, torsdag, fredag).

Mingel och nätverkande det finns en naturlig mötesplats och möjlighet att ordna ett mingelevent med ukrainsk mat och dryck.

Synlighet evenemanget inkluderas i det officiella programmet och deras volontärer hjälper till att bjuda in besökare.

Vad behöver jag veta från er?

Avser ni eller er kommun att vara på plats under Almedalsveckan i år?

Skulle ni vilja delta i ett seminarium om era erfarenheter av samarbete med kommuner i Ukraina?

Finns intresse att delta i ett mingelevent i Ukrainska Hubben?"

Jag skrev och frågade Kata Nilsson (efter förfrågan till Hannah Degerman skickades först som hänvisade mig till Kata Nilsson.) hur man hade tänkt. Om någon företrädare för Piteås ICLD-grupp skulle närvara.

2025-02-25 skrev Kata Nilsson Hej Anders!

Det finns inga planer på att skicka någon ur ICLD-gruppen.

Ha det bra!

.....
För att undanröja alla tvivel av eventuellt något slag kan jag säga att jag inte hade någon som helst möjligt att närvara på Almedalsveckan pga långt tidigare inbokad sammankomst med barn och barnbarn med styret har ju också en delegat i ICLD-gruppen, som skulle kunnat närvara.

Signering

Följande parter har signerat detta ärende.

Namn: Anders Nordin

Person ID:

Datum: 2025-06-27 12:24

Signerad checksumma: SHA-1 67F19BE371BB2BC8641DF80E8C3A03D86C09345C